HISTORICAL LINGUISTICS

M.A.(Telugu) Semester-II, Paper-II

Lesson Writers

Prof. L. Chakradhara Rao
M.A., Ph.D.
Dept. of Telugu
Andhra University
Visakhapatnam

Prof.I. Subba Rao
M.A., Ph.D.
Dept. of Telugu
Andhra University
Visakhapatnam

EDITOR
Prof. L. Chakradhara Rao
M.A., Ph.D.
Dept. of Telugu
Andhra University
Visakhapatnam

Academic Advisor
Dr. E. Madhavi
Dept. of Telugu & Linguistics
Acharya Nagarjuna University
Nagarjuna Nagar-522510

Director
Dr.Nagaraju Battu
M.H.R.M., M.B.A., L.L.M., M.A. (Psy), M.A., (Soc), M.Ed., M.Phil., Ph.D.
Centre for Distance Education
Acharya Nagarjuna University
Nagarjuna Nagar-522510
Phone No.0863-2346208, 0863-2346222, Cell No.9848477441
0863-2346259 (Study Material)
Website: www.anucde.info
e-mail: anucdedirector@gmail.com

M.A.: Historical Linguistics

Reprint: 2021

No. of Copies

©Acharya Nagarjuna University

This book is exclusively prepared for the use of students of M.A. Telugu, Centre for Distance Education, Acharya Nagarjuna University and this book is mean for limited circulation only

Published by

Dr.Nagaraju Battu

Director

Centre for Distance Education

Acharya Nagarjuna University

Nagarjuna Nagar-522510

Printed at

FOREWORD

Since its establishment in 1976, Acharya Nagarjuna University has been forging aheadin the path of progress and dynamism, offering a variety of courses and research contributions. I am extremely happy that by gaining 'A' grade from the NAAC in the year 2016, Acharya Nagarjuna University is offering educational opportunities at the UG, PG levels apart from research degrees to students from over 443 affiliated colleges spread over the two districts of Guntur and Prakasam.

The University has also started the Centre for Distance Education in 2003-04 with the aim of taking higher education to the door step of all the sectors of the society. The centre will be a great help to those who cannot join in colleges, those who cannot afford the exorbitant fees as regular students, and even to housewives desirous of pursuing higher studies. Acharya Nagarjuna Universityhas started offering B.A., and B.Com courses at the Degree level and M.A., M.Com., M.Sc., M.B.A., and L.L.M., courses at the PG level from the academic year 2003-2004 onwards.

To facilitate easier understanding by students studying through the distance mode, these self-instruction materials have been prepared by eminent and experienced teachers. The lessons have been drafted with great care and expertise in the stipulated time by these teachers. Constructive ideas and scholarly suggestions are welcome from students and teachers involved respectively. Such ideas will be incorporated for the greater efficacy of this distance mode of education. For clarification of doubts and feedback, weekly classes and contact classes will be arranged at the UG and PG levels respectively.

It is my aim that students getting higher education through the Centre for Distance Education should improve their qualification, have better employment opportunities and in turn be part of country's progress. It is my fond desire that in the years to come, the Centre for Distance Education will go from strength to strength in the form of new courses and by catering to larger number of people. My congratulations to all the Directors, Academic Coordinators, Editors and Lesson- writers of the Centre who have helped in these endeavours.

Prof. P. Raja Sekhar
Vice-Chancellor (FAC)
Acharya Nagarjuna University

M.A Telugu- II Semester- Paper 2

Historical Linguistics

202TL21-చారిత్రక భాషాశాస్త్రం

1. ధ్వని సూత్రాలు -నిర్వచనం- అపవాదాలు- ధ్వని మార్పులు- కారణాలు -రకాలు- సామ్యం – భాషా నిర్మాణం

2. అర్థ విపరిణామం -కారణాలు- వర్గీకరణ -మార్పు -ఆదానం -రకాలు- కారణాలు

3. మాండలిక పరిశోధన- కారణాలు -నిర్వచనం- వ్యవహార భేదక రేఖలు- మాండలిక పటాలు- ప్రామాణిక భాష

4. భారతదేశం -బహుభాషా కుటుంబం- ద్రావిడ ఆర్య ఆస్ట్రో ఏషియాటిక్-టిబెటో బర్మన్- భాషా కుటుంబాల వ్యాప్తి -ద్రావిడ భాషల పరిగణన-వ్యాప్తి

5. ఆర్య ద్రావిడ భాషల పరస్పర ప్రభావం-ద్రావిడ భాషల్లోని సమాన లక్షణాలు- ద్రావిడ భాషలోని తెలుగు స్థానం

<u>ఆధార గ్రంథాలు</u>

1. తెలుగు భాషా చరిత్ర- ఆచార్య భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి

2. ద్రావిడ భాషలు -ఆధునిక భాషా శాస్త్ర సిద్ధాంతాలు- ఆచార్య పి.ఎస్. సుబ్రమణ్యం

3.తెలుగు భాషా చంద్రిక,తెలుగు భాష కౌముది -ఆచార్య వెలమల సిమ్మన్న

4. ఆంధ్రభాషా వికాసము -గంటి జోగి సోమయాజి

విషయసూచిక

1.	ధ్వనుల మార్పు – కారణాలు – మార్పుల రకాలు – ధ్వని సూత్రం – స్వరూపం – ధ్వని సూత్రాలు – ఆపవాదాలు	1.1-1.21
2.	అర్థ పరిణామం	2.1-2.18
3	మూలభాషా పునర్నిర్మాణం – తులనాత్మక పద్ధతి వల్ల కలిగే లాభాలు – పరిమితులు – అంతరంగిక పునర్నిర్మాణం	3.1-3.13
4	ఆదానం : ఆదాన పదాలలోని రకాలు – భౌగోళిక, సాంస్కృతిక సన్నిహితాదాన పదాలు	4.1-4.12
5	మాండలికాలు ఏర్పడటం – మాండలికాల సరిహద్దులను గుర్తించటం – మాండలిక పటాల తయారీ ప్రామాణిక భాషా సమస్యలు	5.1-5.10
6	భాష – స్వరూప స్వభావాలు – నిర్వచనం – భాషావిర్భావం – వివిధ సిద్ధాంతాలు	6.1-6.12
7	ప్రాచ్య, పాశ్చాత్య దేశాలలోని భాసా వికాసం.	7.1-7.13
8	పదాంశ నిర్వచనం, సపదాంశ నిర్వచనం, పదాంశాలను గుర్తించే విధానం – పదాంశభేదాలు ఉదాహరణ పూర్వక పరిచయం.	8.1-8.13
9	పదాంశ నిర్మాణ పరిమితులను నిర్దేశించటం సన్నిహిత సంబంధుల ఉదాహరణ పూర్వక పరిచయం	9.1-9.13

పాఠం - 1 ధ్వనుల మార్పు - కారణాలు - మార్పుల రకాలు
ధ్వని సూత్రం - స్వరూపం
ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు

పాఠ్యాంశ నిర్మాణ క్రమం

1.1 భాష మారటం ఎట్లా తెలుస్తుంది
1.2 ధ్వనుల మార్పుకు కారణాలు
1.3 సామ్యం
1.4 వర్ణ సమీకరణం
1.5 వర్ణ విభేదం
1.6 వర్ణ భంగం
1.7 వర్ణ సమ్మేళనం
1.8 తాలవ్యీకరణం
1.9 ఆనునాసిక్యం
1.10 శ్వాసతనాదత
1.11 లోపదీర్ఘత
1.12 స్వరభక్తి
1.12(ఎ) అజాదిత్వం
1.12(బి) పదమధ్యాజ్నాశం
1.12(సి) అక్షర లోపం
1.12(డి) వర్ణ వ్యత్యయం
1.12(ఇ) అనుచితవిభాగం
1.12(ఎఫ్) స్వరం - ఊనిక
1.12(జి) ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు

లక్ష్యం:- ధ్వని అంటే ఏమిటో, మార్పులకు గల కారణాలు ఏమిటో స్వరాలు - ఊనికలను గూర్చి తెలుసుకుంటారు.

1.1 భాషమారుతోందని మనకు ఎట్లా తెలుస్తుంది ?

బహుభాషాకాలిక భాషాశాస్త్ర (diachronic linguistics) విధానంలో ప్రధానంగా రెండు అంశాలున్నాయి.

1. ఒక భాషలో లిఖిత రికార్డులు (written records) ఉంటే వాటిని బట్టి (వాటిలో ఉన్న భిన్న కాలల రికార్డులను పరిశీలించుటం ద్వారా) ఆ భాషలోని భిన్న కాలాలలో జరిగిన మార్పులను గుర్తించవచ్చు. ఆ భాష లోని భిన్న కాలాలలో వర్ణాలలో కలమార్పులను గుర్తిస్తే *R* అర్థపరిణామాన్ని గుర్తించవచ్చు. లిఖితరికార్డులు భాషలోలేకపోతే ఇది సాధ్యం కాదు.
2. రెండు భాషలను లేదా అంతకంటే ఎక్కువ భాషలను పోల్చిచూచినా రెండు లేదా అంతకంటె ఎక్కువ మాండలికాలు ఒక భాషలో ఉంటే ఆ మాండలికాలను పోల్చి చూచిన భాషలోని ధ్వనుల మార్పులను గుర్తించవచ్చు.

లిఖిత రికార్డులు భిన్నకాలాలకు చెందిన వాటిని తీసుకొని పోల్చిచూడటం ద్వారా ధ్వని పరిణామాల్ని నిర్దిష్టంగా గుర్తించి నిరూపించవచ్చు. ఒక భాషలో ఒక కాలంలో ఉన్న అ లోని 'శ' అనే అక్షరం మరో కాలంలోని 'ఆ' లో 'స'గా ('అ' అనేది ఒక కాలం కాగా 'ఆ' అనేది ఆ భాషలోని మరో కాలం) మారింది.

ఒక భాషలోని రెండు మాండలికాలను తీసుకొని పరిశీలించండి. 'ఇ' అనే మాండలికంలో ఉన్న 'ఇ' అచ్చు (ఈ) మాండలికంలో 'ఏ' అచ్చు ఉన్నాయనుకోండి. అప్పుడు ఇటువంటి సందర్భాల్లో జరిగిన ధ్వని మార్పును ఈ క్రింది విధంగా మనం ఊహించవచ్చు.

i. ('ఇ') మాండలికంలో 'ఇ' (ఈ) మాండలికంలో 'ఏ' గా మారింది.

ii. ('ఈ') మాండలికంలో 'ఏ'(ఇ) మాండలికంలో 'ఇ'గా మారింది.

iii. (ఇ) మాండలికంలో 'ఇ' (ఈ) మాండలికంలో 'ఏ', 'ఒ' అనే మూలభాషా (Proto language)నుండి ఉద్భవించాయని అనుకోవచ్చు.

భిన్న కాలిక భాషలను, ఏకకాలిక మాండలికాలను పోల్చిచూచి భాషలలోని మార్పులను నిర్బందించ్చునని భాషా శాస్త్రవేత్తలు సోదాహరణంగా నిరూపించారు. భాషలోని మార్పులను గుర్తించటానికి ఆంతరంగిక ప్రమాణం (Internal Criterion), బమిః ప్రమాణం (External criterian) అని రెండు ప్రమాణాంశాలను గ్రహిస్తాం. ఒక భాషలోని భిన్న కాలాలకు చెందిన రికార్డు. (లిఖిత) లను పరిశీలించటం లేదా ఆ భాషలోని మాండలికాలను అనుశీలించటం లేదా ఆ భాషలోని ధ్వని పరిణామాలను సోదాహరణంగా పేర్కొనవచ్చు. సోదర భాషలతోను ఇతర భాషలతోను పోల్చి చూచి ఒక భాషలోని ధ్వని పరిణామాలను గుర్తిస్తే ధ్వని పరిణామాలు తెలుస్తాయి. ఈ రెండు పద్ధతులకు కొన్ని పరిమితులున్నాయి. మాండలికాలలో తమ మాండలిక భాషను మాండలికాలను విసర్జించి భాషా ప్రామాణీకీకరణ పద్ధతుల వల్ల మాండలికాలు ఏకోన్ముఖమయి సహజంగా మార్పులకు లోనవుతాయి. ధ్వని మార్పులకు ఇది ఒక ప్రధాన కారణం.

"యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠ స్తత్తదేవేతరోజనః సయత్ప్రమాణంకురుతే లోకస్తదనువర్తతే" శ్రేష్ఠుడు (గొప్ప వ్యక్తి) ఏ పని చేస్తుంటాడో *R* ఆ పనినే చేస్తుంటుంది. అతడు (శ్రేష్ఠుడు) దేన్ని ప్రమాణంగా చేసుకుంటాడో దాన్నే లోకం (జనం లోకస్తభువనేజనే) అనుసరిస్తుంది." అనే గీతోక్తి సత్యం. ఈ విషయం భాషా విషయంలో కూడా సత్యం.

ధ్వని పరిణామం రెండు కాలాలకు (diachronic) సంబంధించింది అని మనకు తెలుసు. భాష పరిణామ శీలం అని ఫర్డినా ద ససూర్ తన సామాన్య భాషా శాస్త్రం (A Course in general linguistics) లో "There is really no such thing as absolute immobility. Every part of language is subjected to change"(P. 1) లో ప్రకటించి నిరూపించాడు. సమకాలికులకు సమదేశస్థులకు వారి భాషవారికి అవగతమవుతుంది. ఏ కారణం చేతనైనా ఒక భాషావ్యవకర్తలకు కొంత కాలం దాకా సంబంధాలు లేకపోతే కొంత వరకు వ్యవహార హాని కల్గుతుందనటంలో సందేహం లేదు. అటువంటి సందర్భాలలోనే మాండలికాలు ఏర్పడతాయి.

పరిమిత ప్రాంతంలో భాషలో మార్పులు జరగటం ద్వారా భాషలో ధ్వని మార్పులు జరుగుతాయని ఎల్ బ్లూంఫీల్డ్ "If lignguistic change results in group of persons between which communications is disturbed, these groups speak diabetcts of the language" (Language P. 53) తెలిపారు. చిరకాలం ఈ మాండలిక భాషా వ్యవహర్తల మధ్య ఏ విధమయిన సంబంధాలు లేకపోతే అవి ప్రత్యేక భాషలుగా మారి పోతాయని అభిజ్ఞుల అభిభాషణ. మొట్టమొదట ఒక భాషలో మాండలికాలు ఏర్పడి కాలక్రమేణ ఈ మాండలికాలే భిన్నభిన్న భాషలుగా మారిపోతాయనేది భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతం. ఒక భాష భిన్న భిన్న భాషలుగా మారటానికి ధ్వని

పరిణామం (sound change) కారణమనీ, పరిణామశీలమయి నిత్యం మార్పు చెందుతున్న భాష భిన్న భిన్న ప్రాంతాలలో భిన్న భిన్న పరిణామాలు (మార్పులు) పొందుతుండటం చేత భిన్న భిన్న భాషలుగా మారుతున్నాయని విజ్ఞులు వెల్లడించారు. ఈ మార్పులన్నీ నియమ ప్రకారమే జరుగుతున్నాయి.

ధ్వని పరిణామం (sound change) క్రమక్రమంగా జరుగుతుందే కాని ఆకస్మికమైనది కాదు. క్రమపరిణామ సిద్ధాంతా(theory of gradualness)న్ని సి.ఎఫ్‌హాకెట్ ప్రభృతులు ధ్వని పరిణామ విషయంలో ప్రతిపాదించి నిరూపించారు. "We described sound change as a gradual change in habits of articulation and hearing, taking place constantly but so slowly that no single individual would be aware that he might he passing on a manner of pronounciation different from that which he acquired as a child. This gradualness is extremely important. (A course in modern linguistics P. 439)" భాషమారటం అంటే ఆ భాషలోని ధ్వనులు అర్థాలు మారటం అన్నమాట. ఈ ధ్వనుల మార్పు భాషా వ్యవహర్తలు గుర్తించలేరు. ఇతరులు తద్భిన్నంగా ఉచ్చరిస్తే గుర్తిస్తారు. ఇది మాండలిక భాషల విషయంలో స్పష్టం. వచ్చినాడు అని దక్షిణ మండలం వారు ఉచ్చరించినప్పుడు వచ్చిండు అని ఉచ్చరించే ఉత్తరమండలం వారికి వెళ్ళొచ్చాడు అనే తూర్పు మండలం వారికి, వచ్చేడు అనే మధ్య మండలం వారికి తెలుగుభాషలో విలక్షణత స్పష్టంగా గోచరిస్తుంది.

ఒక భాషలోని వివిధ కాలాలకు చెందిన రికార్డులను శాస్త్రీయంగా పరిశీలించి వాటికి వ్యాకరణాలను వర్ణనాత్మకంగా వ్రాయాలి. ఉదా :- తెలుగులో శాసన భాషకు ఒక వ్యాకరణం రాస్తే సరిపోదు. శాసనాల కాలాన్ని నిరూపించి ప్రాఙ్నన్నయయుగ శాసనవ్యాకరణం, నన్నయ శాస వ్యాకరణం, తిక్కన కాలానికి చెందిన భాషకు సంబంధించిన వ్యాకరణం ఈ విధంగా కాలనుగుణంగా పలు శాసన వ్యాకరణాలను వ్రాయాలి. ఇదే విధంగా నన్నయ మహాభారత వ్యాకరణం, తిక్కన యుగానికి చెందిన సాహిత్య భాషకు చెందిన వ్యాకరణం, శ్రీనాథయుగానికి చెందిన గ్రంథాల్ని గ్రహించి ఒక వ్యాకరణాన్ని రచించి ఆయా శాసన సారస్వత గ్రంథాలను పోల్చిచూచి మరో వ్యాకరణ గ్రంథాన్ని (ల్ని) కాలానుగుణంగా తయారు చేయాలి. అప్పుడు వాటిని సరిపోల్చి చూస్తే ధ్వనుల మార్పులు స్పష్టంగా గోచరిస్తాయి. ఇదే పద్ధతిని అనుసరించి ఇతర సోదర భాషలలోను అనుసరించి భిన్నభిన్న వ్యాకరణాలను రూపొందించాలి. అప్పుడు వాటిలో మన తెలుగు వ్యాకరణాలను పోల్చి చూస్తే మార్పులు స్పష్టంగా గోచరిస్తాయి. ఒక భాషలోని లిఖిత గ్రంథాలను శాసనాలను తులనాత్మకంగా పరిశీలించటంలో ఆ భాషలోని శాసనాల గ్రంథాల పరిపుష్టి పై ఆధారపడి ఉంటుంది. దీనిని ఆంతరంగిక ప్రమాణం (internal criterion) అంటారు. లిఖిత సాకత్యం లేని భాషలకు ఈ విధానాన్ని వర్తింపచేయుటం సాధ్యం కాదు. అన్ని భాషలకు వర్తించేది తులనాత్మక పద్ధతి (comparative method). ఒక భాషలోని వ్యాకరణాన్ని (ఆ భాషలోని పదజాలన్ని) ఇతర భాషలలోని వ్యాకరణాలతో (పదజాలంతో) పోల్చి చూడటం రెండో పద్ధతి. ఈ అన్యభాషా పరిశీలనకు ఉపయుక్తమయిన వస్తు సామాగ్రి బహిః ప్రమాణం (exberms crilerion) అవుతుంది. ఈ అన్య భాషలు సోదర భాషలు కావచ్చు లేదా అన్య భాషకుటుంబానికి చెందిన భాషలు కావచ్చు. వీటి (అన్ని భాషల) వల్ల ధ్వని పరిణామం (sound change) జరగటం మనం చూస్తున్నాం.

మూల ద్రావిడ భాషలో 'హ' వర్ణం లేదు. తెలుగు భాషలో కూడా లేదు. కాని అన్యభాషల క్రమేణ చేరింది. కాని అన్య భాషల ప్రభావం వల్ల ఈ 'హ' వర్ణం తెలుగులో తెలుగు లోకాల క్రమేణ చేరింది. కాని కన్నడ భాషలో పదాది పకారం హ కారంగా మారింది. క్రీ.శ. 10వ శతాబ్దంలో ఈ మార్పు జరిగింది. త్పూర్వం ఈ మార్పు కన్నడంలో జరగలేదు. క్రీ.శ. 11వ శతాబ్దికి చెందిన నాగవర్మ తన కర్ణాటక భాషా భూషణంలో ఈ మార్పును గుర్తించి 'పేహువా' అని సూత్రించాడు. "స కార స్వస్థానే హ కారోవా భవతి" అని వృత్తి. పకారం బదులు 'హ' కారం వికల్పంగా వస్తుంది అని అర్థం. ఈ విధంగా కన్నడంలో 'హాలు' (పాలు), హగలు (పగలు), 'హావు' (పాము) మొదలయిన రూపాలు ఏర్పడ్డాయి. ఈ 'హ'కారాది శబ్ద రూపాలు మన్ననపొందాయి. తెలుగులో ఉన్న హ కారాది పదాలలో 40 వరకు కన్నడం నుంచి అన్య దేశ్యాలు గా వచ్చిన పదాలే.

కన్నడం	**తెలుగు**	**అర్థం**
హర్వు	హరువు	మమోకరం
హాయి	హాయి	సౌఖ్యం

హూ	హూ	పువ్వు
హెచ్చు	హెచ్చు	అధికం
హేరాళ	హేరాళము	ఆధిక్యం
హత్తు	హత్తు	గట్టిగాపట్టుకొను

సంస్కృత భాష నుంచి అనేక హ కార యుక్త పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

సంస్కృతం	**తెలుగు**	**అర్థం**
ఆహార	ఆహారం	తిండి
ప్రహార	ప్రహారం	దెబ్బ
సహాయ	సహాయం	తోడ్పాటు
విహార	విహారం	వాహ్యాళి
విహంగ	విహంగం	పిట్ట
హంస	హంస	ఒక పిట్ట
హత	హతుడు	చంపబడ్డవాడు
హరి	హరి	విష్ణువు
హర	హర	శివుడు
హిత	హితుడు	ఆప్తుడు
హాహ	హాహుడు	ఒక గంధర్వుడు
హూహూ	హూహువు	ఒక గంధర్వుడు
హృదయ	హృదయం	గుండె

హ కారంతో కూడిన ప్రాకృత పదాలు కొన్ని తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

ప్రాకృతం	**తెలుగు**	**అర్థం**
హత్తి	హత్తి	ఏనుగు
హణుము	హనుము	హనుమంతుడు
హరుస	హరుసము	సంతోషము

ఇంగ్లీషులో నుంచి కొన్ని హ కార యుక్త పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

ఇంగ్లీషు	**తెలుగు**	**అర్థం**
Hospital	హాస్పిటలు	ఆసుపత్రి
Hall	హాలు	ఇంటిలోని విస్తృత భాగం
Hero	హీరో	(కథా) నాయకుడు
Heater	హీటరు	వేడి చేసుకునే పనిముట్టు
Head	హెడ్లు	పై అధికారి
Help	హెల్పు	సహాయం
Health	హెల్తు	ఆరోగ్యం
Hint	హింట్	సూచన

హద్దు, హుషారు, హోశ్, హౌదా, హోదా, మొదలయిన ఉర్దూ పదాలు తెలుగులో అనేకం ప్రవేశించాయి.

హా, హాహా, ఓహో, అహహ మొదలయిన దృశ్యనుకరణ శబ్దాలతోపాటు పదహారు, పదిహేడు, మొదలయిన హ కారంతో కూడిన తెలుగు మాటలు తెలుగులో వున్నాయి. తెలుగులోని 'హోరు' దృశ్యనుకరణ శబ్దం.

శ, ష, కారంతో కూడిన మహాప్రాణాక్షరాలతో కూడిన మాటలు తెలుగులోనికి వచ్చాయి. చిన్నయసూరి గారు తన బాల వ్యాకరణంను సంజ్ఞాపరిచ్ఛేధంలో "ఋ, ౠ, ః, ఖ, ఛ, ఠ, థ, ఫ, ఘ, ఝ, థ, ధ, భ, జ, ఞ, శ, ష, లు సంస్కృత సమంబీ లను గూడి తెలుఁగున వ్యవహరింపబడు" (సూ. 4) అని తెలిపారు.

అన్యభాష సంపర్కం వల్ల కొన్ని ధ్వనులలో ఈ విధమయిన మార్పులు రావటం సహజమే. తెలుగులో 'F' ఉచ్చారణ కల 'ఫ' కారం ఈ విధంగా తెలుగులో ఏర్పడిన వర్ణమే.

ఉర్దూ	**తెలుగు**	**అర్థం**
ఫౌజ్	ఫౌజు	సేన
ఫిర్యాద్	ఫిర్యాదు	నేరారోపణ
ఫిరంగి	ఫిరంగి	యుద్ధసాధనం

తెలుగు శాసనాలలో 'ఫ' అని ఈ వర్ణం మనకు కన్పిస్తుంది. కాని 'ఫ' కా ఉచ్చారణ అని మనం ఊహించవచ్చు. తెలుగులో నాటికి నేటికి దీనికి ప్రత్యేక వర్ణం లేదు.

ఇంగ్లీషు	**తెలుగు**
coffee	కాఫీ
tiffin	టిఫిన్
face powder	ఫేసుపౌడర్
fees	ఫీజు
fever	ఫీవర్

పారసి, ఉర్దూ, ఇంగ్లీషు పదాల ప్రభావం వల్ల తెలుగులో ఈ 'ఫ(f)' వర్ణం విద్యాధికులు విశేషంగా ఉచ్చరిస్తున్నారు. ఇది ప్రామాణికాంధ్ర భాషలో స్థిరపడింది. ఈ వర్ణ ప్రభావం వల్ల మప్పై, నలభై, ఏభై, తెలుగు పదాలు ముప్ఫై, నలభై, యాభై పదాలుగా కొందరిచే ఉచ్చరించబడుతున్నాయి.

" ఫోను బోను
కాఫీ కాపీ "

వంట కనిష్ఠ భేదకయుగ్మాల (minimal pairs) వల్ల ఫ కారానికి వర్ణత్వస్థితి కల్గుతుంది. ఇది నేడు తెలుగులో ప్రత్యేక వర్ణం.

భాషలలోని మార్పులకు రెండు ప్రధాన ఆధారాలు కన్పిస్తున్నాయి. ఒక తరం నుంచి ఇంకో తరానికి భాష అందించబడేటప్పుడు కాల ప్రభావం వల్ల సహజంగా కొన్ని మార్పులు జరుగుతుంటాయి. ఈ విధంగా మారేటప్పుడు వీటి మధ్య లింకు (link) ఉంటుంది, లేదా లింకు తెగిపోయి భాష పూర్తిగా అంతరించవచ్చు. భాషా వ్యవహర్తలలోని వ్యక్తి లేదా వ్యక్తి సముదాయం వాడే భాషలో మార్పు లేదా మార్పులు జరగవచ్చు. కాని ఆ మార్పు లేదా మార్పులను పరిగణనలోనికి తీసుకోనవసరం లేదు. అది ప్రధాన భాషలో అంగమై ప్రధాన భాషలో మార్పు లేదా మార్పులు జరగటానికి అవకాశాన్నివ్వదు. ఇది రెండో ప్రధానాధారం.

1.2 ధ్వనుల మార్పులకు కల కారణాలు :

భాషా పరిణామాన్ని పరిశీలించగా భాషల్లో జరిగే మార్పులకు ప్రధానంగా రెండు కారణాలు కన్పిస్తాయి.

1. అంతఃకారణాల వల్ల కలిగే మార్పులు.
2. బహిఃకారణాల వల్ల కలిగే మార్పులు

ఎ. అంతఃకారణాలు :

ఏ భాషలోనైనా శబ్దాలను ఉచ్చరించటానికి ముఖయంత్ర నిర్మాణం అత్యవసరం. ముఖయంత్రంలోని అవయవాలకు లోపం ఉన్నట్లయితే ఉచ్చారణ స్పష్టంగా ఉండక వినేవారికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది. వక్తలకు వినికిడి లోపం (బధిరత్వం = చెవుడు) ఉన్నట్లయితే వినికిడితో సంబంధం ఉన్న ఉచ్చారణ లోపం కల్గుతుంది. ఇవన్నీ (ఈ లోపాలు) ఆయా వ్యక్తులకు సంబంధించినవి.

కొంతమందికి పుట్టుకతోనే ముఖయంత్రలోపం, బధిరత మొదలయిన లోపాలుండవచ్చు. ఇంతేకాక వారు నివసించే ప్రదేశాలలోని శీతోష్ణ పరిస్థితులపైనా, భౌగోళిక పరిసరాలపైన, వారి అలసత పైన ఉచ్చారణలో కొన్ని భేదాలు కల్గుతాయి. కొండలలో నివసించే వారి జిహ్వ(నాలుక) మొద్దుబారి ఉంటుందని సాగరతీర వాసుల స్వరపేటిక సునిశితంగా ఉండి ఉచ్చారణ సరళంగా స్పష్టంగా ఉంటుందనీ ఆటవికుల భాష అస్పష్టంగా ఉంటుందనీ భాషాపరిశోధకులలో కొందరు భావించారు. మరికొందరు దీనిని అంగీకరించలేదు. ఏమయినప్పటికి నాగరికుల భాషకు అనాగరికుల భాషకు భేధం ఉన్నదనే మాటలో సత్యం ఉంది. నాగరికుల భాష వినసొంపుగా అనాగరికుల భాష కటువుగా ఉంటుందనేది స్పష్టం. ఈ భేధాల వల్ల స్వరోచ్చారణ బేధం కలిగి ధ్వనుల మార్పునకు అవకాశం కల్గుతోంది. ఇటువంటి బేధాల వల్లనే భాషలో మాండలికాలు మొదట ఏర్పడి కాలక్రమేణ అర్థానగతికి భంగమేర్పడి భిన్న భాషల ప్రాదుర్భావానికి అవకాశం కల్గుతుంది. భాషలో ఉండే ధ్వనుల్లో అంతర్గతంగా ఉన్న కారణాల వల్ల కలిగే మార్పులు అంతర్గత కారణాల వల్ల కలిగేవిగా పేర్కొనవచ్చు.

బి. బహిఃకారణాలు :

బహిఃకారణాలలో ప్రధానంగా చెప్పదగ్గవి

1. సుఖాపేక్ష
2. సామ్యం
3. ఆదానాలు

భాష జన్యుజన్యమయినా ఇతరుల్ని అనుకరించటం వల్ల భాషాభివృద్ధి జరుగుతుంది అని అందరూ అంగీకరించారు. భాష జన్మసిద్ధంగా (పుట్టుకతోనే) వస్తుందని చోమ్స్కీ ప్రభృతులు ప్రతిపాదించారు. కాని పరిసర ప్రాంత ప్రభావం కాదనరానిది.

భాషాధ్యయన విధానంలో కూడా వివిధ దశలు ఉన్నాయి.

అ. ఎదుటివారి ఉచ్చారణ శ్రోత చెవుల్లో పడి ప్రభావం చూపుతుంది.

ఆ. ఆ విధంగా శ్రోత చెవుల్లో ప్రవేశించిన శబ్దాలు లేదా వాక్యాలు శ్రోత మెదడులో ముద్రతమౌతాయి.

ఇ. ఆలోచనలు మనస్సులో లేదా మెదడులో స్థిరవాసమేర్పరుచుకుంటాయి.

ఈ. అవి (ఆ concepts)మొదడులో సుస్థిర స్థితిని పొంది స్మృతిలో ఉండి తిరిగి అవసరమయినప్పుడు తిరిగి వాగ్రూపంలో వెలుపలికి వెలువడుతాయి.

ఈ అన్నిదశలు సక్రమంగా ఉండి వక్త నుంచి శ్రోత విన్నప్పుడే శ్రోత వక్త యొక్క అభిప్రాయాలను అవగాహన చేసుకొని తిరిగి తాను వక్తగా అవతరించి శ్రోత(ల)ను తరింపచేస్తాడు. ఇంతకు భిన్నంగా (విపరీతంగా) జరిగితే శ్రోత(ల)కు వక్త ఇబ్బంది కల్గిస్తాడు.

సాధారణంగా శ్రోత(లు) తాను(తాము) విన్న ధ్వనుల్ని అదే విధంగా ఉచ్చరించగల్గుతాడు(రు). కాని కొన్ని సమయాలలో శ్రోత(లు) సుఖాపేక్షతో తాను(తాము) విన్న ధ్వనులకు భిన్నంగా ఉచ్చరించటం జరుగుతుంది. ఏ ధ్వని కష్టమో ఏది సుఖమో నిర్ణయించలేము. ఒక భాషాత్మక వ్యవహర్తకు కష్టమయిన ధ్వని మరొక భాషా వక్తకు సుఖమయినది కావచ్చు; ఒక భాషా వ్యవహర్తకు సుఖమయిన ధ్వని మరొక భాషా వ్యవహర్తకు కష్టం కల్గించవచ్చు. మనం భాషలలో ఉన్న స్థితిని గమనించి వివరిస్తాం. ఇలా భాషావ్యవస్థ ఉండాలని నిర్దేశించం. సంయుక్తాక్షరాలు ద్విత్వాక్షరాలుగా కొన్ని భాషలలో మారటం, మరికొన్ని భాషలలో సంయుక్త వర్ణానికి పూర్వం ఒక అచ్చును చేర్చి ఉచ్చరించటం, మరి కొన్నింటిలో పదంలోని రెండు సంయుక్తాక్షరాల మధ్య ఒక అచ్చు చేరటం వంటి మార్పులు కల్గుతున్నాయి. ఈ సుఖాపేక్ష కోసం ధ్వనుల్ని మార్చే విషయంలో వక్త నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నాడు. సుఖాపేక్ష కలవాడు లక్ష్యంతో అవధానతతో మార్పుల్ని తీసుకువస్తాడని ఎట్లా భావిస్తాం ? కొంతమంది వ్యక్తులు తాము చెప్పేది ఎదుటివాడు (శ్రోత) వింటున్నాడో లేదో అనే విషయాన్ని పట్టించుకోరు. ఎదుటివాడు అర్థం చేసుకుంటున్నాడా ? లేదా అనే దృష్టి కొంత మందికి అసలు ఉండదు. దీనికి కారణం వక్త అహంకారం కూడా కావచ్చు. శ్రోతల్ని గడ్డిపరకలుగా, పురుగులుగా, అజ్ఞులుగా భావించినప్పుడు ఈ ప్రమాదం జరుగుతుంది. పరభ్రాషా విషయంలో ఇటువంటి నిర్లక్ష్యం ఉండదు. మాతృభాష అయితే విన్న వెంటనే అర్థమవుతుంది. పరాయి భాషను అర్థం

చేసుకోవటంలో కొన్ని కష్టాలున్నాయి.

1.3 సామ్యం (Analogy) :

ఒక శబ్దరూపాన్ని కాని, ఒకటి కంటె అధిక సంఖ్య కల శబ్దరూపాలను కాని గమనించి, దానిని గాని, వాటిని గాని, నమూనాగా చేసుకొని నియమప్రకారంగా ఇంకో శబ్దరూపాన్నికల్పించటమే సామ్యం.

సామ్యాన్ని ఎఫ్.ద. ససూర్ ఈ విధంగా నిర్వచించారు. "An analogical form is a form made on the mode of one or more after forms in accordance with definite rule" (A course in general linguistics)

సామ్యం వల్ల శబ్దాల్లో కల బేధం పోయి ఏకరూపత కల్గుతుంది. అందుచేతనే గుణే పండితుడు " Thus analogy appears as a leveller a force that makes for uniformity" అని సామ్యాన్ని గురించి తెలిపాడు.

ఇంగ్లీషులో కౌ(cow) అనేది ఏకవచనం కాగా దాని బహువచన రూపం పూర్వకాలంలో కయేన్(Kine), క్రీ.శ. 1607లో కౌవ్స్ (cows) అనే బహువచన రూపం సామ్యం వల్ల కన్పించింది.

dog (sg.) dogs(pl)
cow (sg.) --- ?
dog(sg) : dogs (pl) = cow : x
(x = cows)

సామ్యం వల్ల ఇటువంటి రూపాలు ఇంగ్లీషులో చాలా ఏర్పడ్డాయి.

స్క్రీమ్	:	స్క్రీమ్స్	:	స్క్రీమింగ్	:	స్క్రీమర్	:	స్క్రీమ్డ్
scream	:	screams	:	screaming	:	screamer	:	scremed
డ్రీమ్	:	డ్రీమ్స్	:	డ్రీమింగ్	:	డ్రీమర్	:	డ్రీమ్డ్
dream	:	dreams	:	dreaming	:	dreamer	:	dreamed

డ్రీమ్‌కు భూతకాలిక రూపం ఇంగ్లీషులో డ్రెమ్ట్ (dreamt)గా ఉండగా సామ్యం వల్ల డ్రీమ్డ్‌గా మారింది.

సంస్కృత భాషలో సామ్యం వల్ల అనేక నూతన శబ్దరూపాలు ఏర్పడ్డాయి. సంస్కృత భాషలోని బృహస్పతి, గ్నాస్పతి, - జాస్పతి, - శబ్దరూపాల సామ్యం వల్ల ఋతస్పతి - రథస్పతి - శబ్దాలేర్పడ్డాయి.

సంస్కృతంలో ద్వాదశ శబ్ద సామ్యం వల్ల ఏకాదశ శబ్ద రూపమేర్పడింది.

"దేవీ + ఆ = దేవ్యా : దేవీ + ఐ = దేవ్యై
దేవీ + ఆస్ = దేవ్యాః : దేవీ + ఆమ్ = దేవ్యామ్"

అనే శబ్దాలు సంస్కృతంలో వ్యాకరణ సూత్రాలచేత సరైన విధంగా ఏర్పడ్డాయి. కాని ప్రియయా, ప్రియయై, ప్రియయామ్ ఈ సంస్కృత పదాలు దేవ్యాది శబ్దాల సామ్యం వల్ల ఏర్పడ్డవి. కాక ప్రియా, ప్రియై, ప్రియాః, ప్రియామ్ అని ఏర్పడవలసి వచ్చేవి. కాని దేవీ ప్రభృతి శబ్దాల నుండి ఏర్పడ్డ శబ్దరూపాల సామ్యం వల్ల -యా, -యై, యాః, యామ్, ప్రియయా, ప్రియమై, ప్రియయాః, ప్రియాయమ్ పదాలు ఏర్పడ్డాయి.

దేవీః ప్రియా = దేవ్యై : ప్రియాయై

కర్మాణి, సద్మాని మొదలయిన న కారాంత శబ్దాల సామ్యం వల్ల దినాని, ననాని మొదలయిన పదాలు ఏర్పడ్డాయి.

"తేన తైః" అనే సర్వనామరూపాల సామ్యం వల్ల "రామేణ, రామైః" అనే సంస్కృత పదాలు తృతీయా ఏకవచన బహువచన రూపాలేర్పడ్డాయి.

"గణనీయుడు, పూజనీయుడు" అనే శబ్దరూపాల సామ్యం వల్ల 'గౌరవనీయుడు' అనే పదం ఏర్పడింది.

వేదవాఙ్మయంలో 'కర్ణై' అనే రూపం కాకుండా 'కర్ణేభిః' అనే శబ్దరూపం కన్పిస్తోంది. "భద్రం కర్ణేభిః శ్రుణుయామదేవాః" అని ప్రయోగం. లౌకికసంస్కృతంలో 'కర్ణైః' అనే ప్రయోగించాలి అని నియమం.

ముఖ్యత, శుభ్రత, పరిశుభ్రత మొదలయిన తద్ధిత రూపాలను గమనించి తెలుగులో సంస్కృత తద్ధిత రూపాలపై పునః

(మళ్ళీ) తద్ధిత రూపాలను ప్రయోగించి ఐక్యత, ప్రాముఖ్యత, ప్రాధాన్యత రూపాలను ప్రయోగిస్తున్నారు. దీనికి కారణం సామ్యమే. తెలుగులో కూడా సామ్యం వల్ల కొన్ని శబ్ద రూపాలు ఏర్పడ్డాయి.

దంతార్థకమయిన పలు శబ్దాన్ని గ్రహించండి.

ఏ.వ.	బ.వ.
పల్లు	పండ్లు
కన్ను	కన్నులు

పెండ్ల పద సామ్యం వల్ల 'కండ్లు' అనీ కన్ను పద సామ్యం వల్ల పన్ను అనీ శబ్దాలు కల్పించబడ్డాయి. పండ్లు, కండ్లు పదాలు ధ్వని పరిణామం వల్ల క్రమంగా పళ్ళు, కళ్ళుగా తర్వాతి కాలంలో మారాయి.

అచట, ఇచట అనే మాటలు సప్తమ్యంత రూపాలుగా గ్రహించక అచటికి ఇచటికి అనుటకు మారుగా అచటకు ఇచటకు అని సామ్య కారణంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

కోరిక, అమరిక, పొందిక మొదలయిన హ్రదంత రూపాలను విని సామ్యం వల్ల నడవడిక మొదలయిన శబ్దరూపాలను కల్పిస్తున్నారు.

ఉ కారంత శబ్దాలను తెలుగులో '-వు' వర్ణకం చేరుతుంది.

ధేను - (సం)	- ధేనువు
తరు - (సం)	- తరువు
సాను - (సం)	- సానువు
గురు - (సం)	- గురువు
లఘు - (సం)	- లఘువు

వీటి సామ్యం వల్ల ఉర్దూపదమయిన 'సాలు' శబ్దానికి 'సాలువు' అనే రూపాన్ని కల్పించి ప్రయోగించారు.

ఆ దాన ప్రక్రియ గురించి ఇతః పూర్వమే విపులంగా ప్రస్తావించాం.

ఇక మిగిలిన ధ్వనుల మార్పులను పరిశీలిద్దాం.

పదంలో జరిగే మార్పులు విభిన్న రీతుల్లో ఉంటాయి. అ) పదాలకు ముందు(పూర్వం) ఒక వర్ణం చేరుతుండవచ్చు ఆ) మరో వర్ణంలోపించవచ్చు ; ఇ పదంలోని అక్షరాలు అటు ఇటూ మారుతుండవచ్చు ; ఈ పదాల లోని ఒక వర్ణం స్థానంలో మరో వర్ణం రావచ్చు ; ఉ పదంలోని రెండు వర్ణాలు ఏక వర్ణంగా మారవచ్చు ; ఊ పదంలోని ఒక వర్ణం ఇంకో వర్ణంగా లేదా అనేక వర్ణాలుగా మారవచ్చు. ఈ మార్పుల్ని పరిశీలిద్దాం. సామ్యం గురించి ఇదివరకే విపులంగా పరిశీలించాం.

1.4. వర్ణ సమీకరణం (Assimilation)

ఉచ్చారణ సౌలభ్యం కోసం విభిన్నాలయిన రెండు హల్లులు లేదా స్వల్ప భేదం కల సజాతీయాలయిన రెండు వర్ణాలు కాని సమీకరణం (కూడిక) పొంది ఏకరూపతను పొందటమే వర్ణసమీకరణం అంటారు.

అ. పూర్వ వర్ణ సమీకరణం (Regressive assimilation) : రెండు విభిన్న హల్లులు సమీకరణం పొందేటప్పుడు పూర్వ హల్లు పరహల్లుగా మారటాన్ని పూర్వ వర్ణ సమీకరణమంటారు.

ఇంగ్లీషు	**ఇంగ్లీషు**
గూస్	గాజ్లింగ్ (gosling)
హౌస్ (house)	హజ్బెండ్ (husband)

పై ఉదాహరణలలో శ్వాసవర్ణమయిన 'స'కారం నాదవర్ణమయిన 'జ' కారంగా మారింది. స్(s), జ్(z)గా మారింది. ఇంగ్లిషులోని రెండో వర్ణం జ కారం ఉచ్చారించ బడుతుంది. రాతకంటే ఉచ్చారణముఖ్యం.

కాబట్టి ఇక్కడ పూర్వవర్ణసమీకరణం జరిగింది.

ప్రాకృతంలోని పూర్వ వర్ణ సమీకరణం

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**
అర్క	అక్క -
ఉత్పల -	ఉప్పల -
దుర్గా -	దుగ్గా
సర్ప -	సప్ప -
ఉల్కా	ఉక్కా

తెలుగులోని పూర్వవర్గ సమీకరణం

ఉర్దూ	**తెలుగు**
ఫర్ద్	పద్దు

పూర్వ తెలుగు

సర్ప్	పప్పు
చెర్ప్	చెప్పు
వర్చ్	వచ్చు

తెలుగు:	కలదు	కల్దు	కద్దు
	వలదు	వల్దు	వద్దు

ఆ. పరవర్ణ సమీకరణం (progressive assimilation) :

రెండు విభిన్న వర్ణాలు సమీకరణం చెందేటప్పుడు పరవర్ణం పూర్వ వర్ణంగా మారటాన్ని పరవర్ణ సమీకరణమంటారు.

సంస్కృతంలో పరవర్ణ సమీకరణానికి ఉదాహరణా పాణిని మహర్షి అష్టాధ్యాయిలోని "రషాభ్యాం నెరాణః సమానపదే" (అష్టా. 8-4-1) అనే సూత్రం పరవర్ణసమీకరణానికి దోహదపడుతుంది. ఏకపదంలోని రేఫషకారాల కంటే పరంగా ఉన్న 'స' కారానికి 'ణ' కారం వస్తుంది అనే సూత్రం ప్రకారం న కారానికి ణ కారం రావటం పూర్వవర్ణ సమీకరణం వల్లనే అని చెప్పవచ్చు.

సంస్కృత పదం

రామాయణ - సం.రామ + అయన +

చతుర్ణామ్ - సం. చతుర్ + - నాకు

ప్రాణ - సం.ప్ర + -అన-

తెలుగులోని పద వర్ణ సమీకరణం

కొలను - కొల్ను - కొల్లు (పాలకొల్లు)

వలను - వల్ను - వల్ల

కఱు + ఉసురు - కుట్రుసుర - కుట్టుసురు

ఇ. పాక్షిక వర్ణ సమీకరణం (partial assimilation) :

రెండు విభిన్న వర్ణాలు ఒక పదంలో కలిసి ఉన్నప్పుడు వర్ణాలు పూర్తిగా కలిసిపోకుండా పాక్షికంగా కలిస్తే అటువంటి సమీకరణాన్ని పాక్షిక వర్ణసమీకరణం అంటారు.

మూల ఇండోయూరోపియన్	సంస్కృతం	లాటిన్
స్వెప్నొస్	స్వప్నః	సొమ్నుస్

ఇక్కడ స కారం లాటిన్‌లో నకారంగా మారవలసి వుండగా మ కారంగా మాత్రమే పాక్షికంగా మారింది. కాబట్టి ఇది పాక్షికవర్ణ సమీకరణ ఉదాహరణ.

ఈ. సంపూర్ణ వర్ణ సమీకరణం (Total assimibation) **:**

రెండు భిన్న వర్ణాలు కలిసి ఏకరూపతను పొందితే అది సంపూర్ణ సమీకరణమనబడుతుంది.

సంస్కృతం	తెలుగు
నిత్యమ్	నిత్తెము
సత్యము	సత్తెము
వ్యత్యాసమ్	వెత్తాసము
తెలుగు వలన - వల్న -	వల్ల

పూర్వపరవర్ణ సమీకరణాలకు ఇచ్చిన ఉదాహరణలన్నీ దీనికి ఉదాహరణలు

1.5 వర్ణవిభేదం (Dissimilation) :

ఒక పదంలోని ఒక వర్ణాన్ని రెండుసార్లు ఉచ్చరించాల్సివచ్చినప్పుడు తదుచ్చారణ క్లేశనివారణార్థం దానిలోని ఒక వర్ణాన్ని మరో సన్నిహిత వర్ణంగా మార్చి ఉచ్చరించటాన్నే వర్ణవిభేదమంటారు.

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**
ముకుట -	మఉడ-
గురువ్ -	గరుఉ
పురుష -	పురిస -

తెలుగులో బహువచన ప్రత్యయం-లు చేరినప్పుడు వర్ణవిబేధం జరిగింది.

ఏ.వ.	బ.వ.
కొడవలి + -లు	కొడవళులు
పిడికిలి + -లు	పిడికిళులు

1.6 వర్ణభంగం (Phonemic split) :

మూలభాషలోని వర్ణం లేదా ఒక భాషలోని పూర్వ కాలంలో ఉన్న వర్ణం అనంతరకాలంలో రెండు వర్ణాలు లేదా అంతకంటె ఎక్కువ వర్ణాలుగా మారితే వర్ణభంగం అంటారు.

మూలద్రావిడంలోని 'ఱ' కారం తెలుగులో రెండచ్చులమధ్య వచ్చినప్పుడు -డ- కారంగాను సంయుక్తంగా వచ్చినప్పుడు రేఫగాను మారుతుంది.

ఱ	డ
	ర
ము.ద్రా	**తెలుగు**
తాఱ్	తాడి
చోఱి	చోడ
ఏఱ్	ఏడు (సప్త-)
ఱోల	ప్రోల
మిఱ్	్రమింగు

మూల ద్రావిడ చ కారం తెలుగులో కొన్ని చోట్ల లోపించటం, మరికొన్ని చోట్ల చకారం గాను, జ, త, దలుగా మారటం జరిగింది.

చ ———— φ

చ ———— చ

చ ———— జ

చ ———— త

చ ———— ద

మూ.ద్రా	తెలుగు
చుప్	ఉప్పు
చీ	ఈ
చెల్	చెల్లు
చాత్	జాఱు
చుత్	జుఱ్ఱు
చాయ్ / చయ్	తగు
చళ్	దడియ (జడియా)
చాణ్ణ్	దాఁటు

1.7 వర్ణ సమ్మేళనం (Phonemic merger)

దీన్ని కొందరు వర్ణ సంయోజనీయమనీ, మరికొందరు వర్ణ సంయోగమనీ వ్యవహరిస్తున్నారు. ఒకటి కంటె ఎక్కువ వర్ణాలు కలిసి ఏకవర్ణంగా మారటాన్ని వర్ణసమ్మేళనమంటారు. ప్రాచీనాంధ్రములోని సాధురేఫ(ర), శకటరేఫ(ఱ)లు కలిసి ఏకవర్ణం (ర) గా ఆధునిక వ్యవహారంలోను కొన్ని ప్రాచీన గ్రంథాలు శాసనాలలోను మారాయి.

ర ———— ర

ఱ ———— ర

ము.ద్రా	తెలుగు
నూత్	నూఱు - నూరు
వేరు	వేరు
వేఱు	వేరు
నివుఱు - నీఱు	నీరు
ము.ద్రా నీర్ నీరు	నీరు

1.8 తాలవ్యాకరణం(Palatalisation)

జిహ్వామూల హనుమూలీయ వ్యంజన వర్ణం (dorso velar stop) క్రమంగా తాలవ్యవ్యంజన వర్ణంగా మారుతుంది. ఈ మార్పు పదాది జిహ్వామూల హనుములూయ వ్యంజన వర్ణం తర్వాత తాలవ్యాచ్చులు (ఇ, ఈ, ఎ, ఏ) ఉంటే పరమైనప్పుడే తెలుగులో ఏ విధమైన అపవాదం లేకుండా కన్పిస్తోంది. ప్రపంచ భాషలలో కూడా ఈ నియమం, ఈ ధ్వని మార్పు వచ్చినట్లు ఉదాహరణలు ఉన్నాయి.

లాటిన్	ఇటాలియన్	సంస్కృతం
కెన్తుమ్	సెన్తు	శత-
గెన్తెమ్	జెన్తె	-

గెను	-	జాను
క్యె	-	చ

ద్రావిడ భాషలలో తాలవీకరణం జరగటాన్ని "ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు" అనే శీర్షిక చూడండి.

1.9 ఆను నాసిక్యం (Nasalization)

ఒక పదంలో కల ఆనునాసిక్యం పోవటం, లేని ఆనునాసిక్యం రావటం కాలక్రమేణ సంభవిస్తుంటాయి. దీనినే ఆను నాసిక్యం అంటారు. ప్రతిదేయ పదాలలోను ఈ ఆనునాసిక్యం కన్పిస్తోంది.

మూల మాతృకంలో ఉన్న ఆనునాసిక్యంలోపించటం

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**
ఆమన్త్రణమ్	ఆమంతణ	ఆమెత
కూష్మాణ్డమ్	కుమ్హాండ	గుమ్మడి
పర్యఙ్కికా	పల్లంకిఆ	పల్లకి

మూల మాతృకలో ఆనునాసిక్యం లేకపోయినా తెలుగులో రావటం

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**
ఔష్ట్రికా	ఒట్టియ	ఒంటె
చమ్పకమ్	చంపక	సంపెంగ
మూలకమ్	మూలగ	ముల్లంగి

1.10 శ్వాసత - నాదత (Umoicing voicing)

శ్వాస వర్ణాలు నాద వర్ణాలుగాను, నాద వర్ణాలు శ్వాస వర్ణాలు గాను మారటాన్నే శ్వాసత - నాదత అంటారు.

శ్వాస వర్ణాలు నాదవర్ణాలుగా మారటం :

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**
కర్ణికార	కణ్ణిఆర	గన్నేరు
కున్తీ	కొంతే	గొంతి
ఖని	ఖణి	గని

నాదవర్ణాలు శ్వాసవర్ణాలుగా మారటం

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**
గ్రన్థి	గంధి	కంతి
భటపాల	భడవాల	పడవాలు

తెలుగులో కడచు పదం అర్వాచీ నాంధ్రంలో గడచుగా మారింది. తూఱు పదం దూరుగా మారింది. ద్రుతప్రకృతికం మీద ఉన్న పరుషాలు సరళాలుగా మారటం కూడా శ్వాసనాద పరిణామమేకదా. గసడదవాదేశం కూడా దీనికి ఉదాహరణే (చ-స పరిణామం దీనికి ఉదాహరణ కాదు).

1.11 లోపదీర్ఘత (compensations rengtrening)

ఉచ్చారణ త్వరిత వల్ల ఒక వ్యంజన వర్ణం కాని ఒక అక్షరం (syllasbe) కాని లోపిస్తే దాని వల్ల ఉచ్చారణలో కలిగే లాఘవాన్ని పూరించటానికి తత్పూర్వస్వరం 'హ్రస్వమైతే దీర్ఘమవుతుంది. దీన్నే లోప దీర్ఘత అంటారు.

తెలుగులోని లోప దీర్ఘత

దనుక	దాఁక

పొగవు	పోవు
సగము	సాము
నివుఋ	నీఋ
రత్నములు	రత్నాలు
పగడములు	పగడాలు

1.12 స్వరభక్తి (Anaptysis)

పదంలో సంయుక్తాక్షరాన్ని ఉచ్చరించవలసి వచ్చినప్పుడు తదుచ్చారణ క్లేశనివారణార్థం ఆ సంయుక్త వర్ణాల మధ్య ఒక అచ్చును చేర్చి ఉచ్చరించటాన్నే స్వరభక్తి లేదా విపుకర్ణ అంటారు.

వైదిక సంస్కృతంలో స్వరభక్తి చెందిన శబ్దరూపాలు చాలా ఉన్నాయి. 'ఇన్ద్ర' శబ్దాన్ని వైదినులు 'ఇన్దర' అని ఉచ్చరించారు. వారు 'స్వర్గ' శబ్దాన్ని 'సువర్గ'గా ఉచ్చరించారు. స్వర్ణ శబ్దం సువర్ణ శబ్దంగా మారింది.

సంస్కృతం		**సంస్కృతం**
పృథ్వీ	>	పృథ్వీ
		పృథివీ
ప్రేతరాట్	>	ప్రేతరాట్
		పరేతరాట్

తెలుగులోని స్వరభక్తి

సంస్కృతం	తెలుగు
కీర్తి	కీరితి
చన్ద్ర	చందురుడు
రాత్రి	రాతిరి
మర్యాదా	మరియాద
లగ్న	లగనము

1.12(ఏ) అజాదిత్వం (prothesis)

పదాదిని సంయుక్త వర్ణముంటే దాని మొదట ఒక అచ్చును చేర్చి ఉచ్చారణ క్లేశ నివారణార్థం ఉచ్చరిస్తారు. దీన్నే అజాదిత్వ మంటారు.

సంస్కృతం	**తెలుగు**
రథ	అరదము
రంగ	అరంగు - అరుగు
ఇంగ్లీషు	**తెలుగు**
స్టేషన్	ఇస్టేషన్
స్పీడ్	ఇస్పీటు
స్టాండ్	ఇస్టాండు

1.12(బి) పదమధ్యాజ్నాశం (syncope)

ఉచ్చారణ త్వరిత వల్ల పదమధ్యలోని అచ్చు లోపిస్తే దాన్ని పదమధ్యాజ్నాశమంటారు.

ఉర్దూ	**తెలుగు**

తరాజూ		త్రాసు
సన్		స్న
సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**
కిరీటిన్	కిరీడి	క్రీడి

తెలుగులోని వలన - వల్న గాను, కొలను - కొల్ను గాను మారటం ఇటువంటిదే.

1.12(సి) అక్షర లోపం (Haploglogns)

ఒక పదం లేదా రెండు పదాలు కూడినప్పుడు ఒక అక్షరం (syllable) కాని తత్సదృశాక్షరం కాని ఆ వృత్తమయితే అందులో ఒక అక్షరం సాధారణంగా లోపిస్తుంది. దీనినే అక్షరలోపమంటారు.

ఇంగ్లీషులో 'library' ని 'libry' అని ఇంగ్లీషు వారు కూడా ఉచ్చరిస్తారు.

సంస్కృతం

శష్ప బంజర	శష్పింజర
మధుధుక్	మదుక్
శేవవృధ	శేవృధ

తెలుగులో కూడా అక్షర లోపం ఉంది.

ఉదా : ఎనుప + పసరము - ఎనుపసరము

ఎనుప + పెంటి - ఎనుపెంటి

1.12(డి) వర్ణవ్యత్యయం (Metathesis)

ఉచ్చారణలోని తొట్రుపాటు వల్ల ఒక పదంలోని రెండు వర్ణాలు పరస్పరం వినిమయం పొందితే వర్ణవ్యత్యయమంటారు.

సంస్కృతంలోని వర్ణవ్యత్యయం

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**
మహారాష్ట్ర	మరకట్ట
వారణాసీ	వాణారసీ
సంస్కృతం	మరాఠీ
లలాట	నడాల

తెలుగులో 'నవ్వులాట' అనటానికి మారుగా 'నవ్వుటాల' అని ఉచ్చరించటం వర్ణవ్యయత్యయానికి ఉదాహరణ.

తె.పతి - ప్తా - ప్రా గా మారటం మరో ఉదాహరణ. తెలుగు పద'తి' కారం పదాదికి వర్ణ వ్యత్యయం కారణంగానే పదాదికి వచ్చి రేఫగా మారింది.

1.12(ఇ) అనుచిత విభాగం (Wrong splitting)

సామ్య (Analogy) వల్ల అనుచిత విభాగం జరుగుతుంది. సామ్యం వల్ల శబ్దాన్ని తప్పుగా విరిచి ఉచ్చరించటం వల్ల అనుచిత విభాగం ఏర్పడుతుంది.

నారంజ్ (పారసి) నారంగ - (సంస్కృతం) ఇంగ్లీషులో 'a + norange' అనే పదం.

a తర్వాత అచ్చు వుంటే 'an' అనే రూపంతో ఉన్న an ant, an apple మొదలయిన శబ్దాల సామ్యం వల్ల 'a norange' అనే దానిని తప్పుగా 'an orange' అని ఉచ్చరించారు. ఈ విధంగా 'orange' అనే శబ్దం ఇంగ్లీషులో తప్పుగా విరవటం వల్ల ఏర్పడింది.

ఆంగ్లంలోని summars అనేదినిత్యైకవచనాంతశబ్దం. దీనిలో ఉన్న చివరి 's'ను బహువచనంగా భావించి తెలుగులో 'సమను' అనే పదాన్ని కల్పించారు.

ఇంగ్లీషులో 'constable' అనే పదాన్ని తెలుగులో 'కానిస్టేబుల్' అని ఉచ్చరిస్తారు. తెలుగు లో - లు బహువచన ప్రత్యయం

కదా ! 'కానిస్టేబులు' లోని లును బహువచనంగా సామ్యం వల్ల భ్రమించి కానిస్టేబు అనే ఏకవచన రూపాన్ని తెలుగువారు సృష్టించారు.

ద్రావిడ భాషలలో - కళ బహువచన ప్రత్యయం. తెలుగులో ప్రసిద్ధ బహువచన ప్రత్యయం - లు. - లు ను బహువచన ప్రత్యయం గా భావించటం వల్ల సకళ లోని కను పూర్వపదంతో కలిపి ఏకవచనంగా పదాలను రూపొందించారు.

తెలుగు		తమిళ		కన్నడం	
ఏ.వ.	బ.వ.	ఏ.వ.	బ.వ.	ఏ.వ.	బ.వ
ఎలుక	ఎలుకలు	ఎలి	ఎలికళ్	ఇలి	ఇలిగళు
చిలుక	చిలుకలు	కిళి	కిళికళ్	గిళి	గిళిగళు

అనుచిత విభాగం వల్లనే తెలుగులో ఎలుక, చిలుక మొదలయిన శబ్దరూపాలేర్పడ్డాయి.

1.12(ఎఫ్) స్వరం - ఊనిక (Pitch accent - stress accent)

వైదిక సంస్కృతంలో స్వరం (Pitch accent) ఉంది.

"దుష్టః శబ్దః స్వరతో వర్ణతోవా మిథ్యా ప్రయుక్తో నతమర్థమాహ
సవాగ్వ్రజోయజమానం హినస్తి
యథేన్ద్రశత్రుః స్వరతో పరాధాత్"

అని శిక్షల్లో వైదిక స్వర ప్రాధాన్యం పేర్కొబడింది. శబ్ద దోషం వల్ల స్వర దోషం వల్ల అభిమతార్థం సిద్ధించదని పతంజలి స్పష్ట పరిచారు. ఆ వ్రాగ్వ్రజం యజమానుణ్ణి బాధిస్తుందని వృత్రాసురుడు కేవలం స్వరాపరాధ వల్ల మరణించాడని పేర్కొన్నారు.

ఇంద్రుడి నాశనాన్ని కోరి వృత్రాసురుడు మహాయజ్ఞాన్ని చేశాడు. "ఇన్ద్ర శత్రు ర్వర్ధస్వ" అని మంత్రోచ్చారణ ను ఋత్విక్కు చేయాలి. ఋత్విక్కు అన్తోదాత్తం తో ఉచ్చరిస్తే షష్ఠీ తత్పురుషసమాసం కలిగి వృత్రాసురుడు గెలిచేవాడే. కాని పొరపాటున ఋత్విక్కు ఆద్యుదాత్తన్ని ఉచ్చరించాడు. అప్పుడు 'ఇచ్ఛ శత్రు' సమాసం బహువ్రీహి యైయజ్ఞఫలం ఇంద్రుడినికి దక్కి ఇంద్రుడు విజేత అయ్యాడు. ఈ విధంగా జరగటానికి స్వరమే కారణమని తెలపబడింది. కాబట్టి ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వరతస్వరాలు వేద వాఙ్మయంలో ముఖ్యం. లౌకిక సంస్కృతంలో స్వర ప్రాధాన్యం లేదు. ద్రావిడ భాషలలో కూడా స్వర ప్రాధాన్యం లేదు.

ఊనిక : ద్రావిడ భాషలలో ఊనిక ఉంది. ఆంధ్ర లో అజంతతా పరిణామం వల్ల కొంత స్వర మాధుర్యాన్ని అందరూ చవిచూశారు కదా. ఒక పదంలోని వర్ణాన్ని ఒత్తి ఉచ్చరిస్తే ఊనిక ఉందని అర్థం.

ఇంగ్లీషులో ఊనికను గుర్తిస్తారు. going, spoken, phoneme, (మొదటి అక్షరంపై ఊనిక) obtain, because, above (రెండో అక్షరంపై ఊనిక)

ఈ ఊనిక భేదం వల్ల ఇంగ్లీషులో noun కు verb కు కల బేధం తెలుస్తుంది.

pe'rmit (n)	permi't (verb)
we'sent (n)	sese'nt

ద్రావిడ భాషలలో పదాదినే ఊనిక ఉంటుంది. ద్రావిడ భాషల ఊనిక ప్రభావం వల్ల వైదిక సంస్కృతంలోని స్వరం కాలక్రమేణ లౌకిక సంస్కృతంలో నశించింది.

1.12(జి) ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు

నేటి మన చారిత్రికతులనాత్మక వ్యాకరణ రచనలకు కారకులు పాశ్చాత్యులే అనటంలో సందేహం లేదు. ఈ రకమయిన భాషోద్యమం 19వ శతాబ్దిలో ప్రాదుర్భవించింది. బాప్, గ్రిమ్, గ్రాస్‌మన్, వెర్నర్ ప్రభృతులు ఆ కాలంలో పేరొందిన భాషా శాస్త్రవేత్తలు.

ధ్వని పరిణామం అనేది రెండు భిన్న కాలాలకు సంబంధించింది. భాష పరిణామశీలం. మార్పు చెందుతున్న భాష సమదేశస్థులకు సమాకాలికులకు పూర్వభాషతో పోల్చిచూచినప్పుడు ఇతర ప్రాంత భాషా వ్యవహర్తలతో వ్యవహరించినప్పుడు అవగతమగుచున్నది. సంపూర్ణ జడత్వం దేనికీ లేదు. భాషలోని ప్రత్యంగం మారుతూనే ఉంటుంది. "There is really no such thing as absolute immoblity. Every hart of language in subsided to change (A course in general linguistics - F.D. Sassure)" ఏ కారణం

చేతనైనా భాషా వ్యవహర్తలకు కొంత కాలం దాకా సంబంధాలు లేకపోతే వారికి కొంత వరకు వ్యవహారహాని కల్గుతుంది. అప్పుడే మాండలికాలు భాషలో ఏర్పడతాయి. ఈ విషయాన్ని ఎల్. బ్లూంఫీల్డ్ "If linguistic change results in a groups speak different dialects of the language P. 53 "). చాలా కాలం వరకు ఏకభాషావ్యవహర్తలకు ఏ విధమయిన సంబందాలు లేకపోతే ఒకే భాష అనేక భాషలుగా మారటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. మొదట ఒక భాషలో మాండలికాలు ఏర్పడి తర్వాత వ్యవహారహాని వల్ల భిన్న భాషలుగా మారతాయనేది భాషా శాస్త్ర సిద్ధాంతం. భిన్న భిన్న భాషలుగా ఒక భాష మారటానికి కల అనేక కారణాలలో ప్రధాన కారణం ఆ భాషలో జరిగిన ధ్వని పరిణామం. ధ్వని పరిణామానికి నియతి ఉందా? లేదా? అనేది ప్రశ్న.

ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు (exceptions) ఉన్నాయా ? లేవా ?అనే విషయంలో 19వ శతాబ్దిలో భాషా శాస్త్రవేత్తలకు అభిప్రాయ బేధాలున్నాయి. 19వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో భాషా శాస్త్రవేత్తలు ధ్వని పరిణామం నియతంగా జరుగుతుంది అని అంగీకరించలేదు. ఈ విషయాన్ని భాషాశాస్త్ర పితామహుడు ఎల్. బ్లూంఫీల్డ్ ఈ విధంగా తెలిపాడు.

"During the first three quarters of the nineteenth century no one, so far as we know, ventured to limit the possibilities in the sense of our scheme.... they phrased this historically by saying that a speech - sound might change in one way in some forms, but might change in another way or fall to change in other forms" (Language P.P. 352, 353) కాని తర్వాతి కాలంలోని వారు "ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవు" అని సిద్ధాంతం చేశారు. "Phonetic laws have no exceptions, Phonetic laws know no exceptions" అనేది ఆధునిక వ్యాకర్తల (Neo grammarians) సిద్ధాంత సారాంశం.

ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవని మొట్టమొదట నిరూపించినవాడు జె. గ్రిమ్ (J. Grimm). వీరు జర్మానిక్ భాషల్ని ఇతర ఇండో-యూరోపియన్ భాషలతో పోల్చి చూచి సూత్రించారు. దీనికి గ్రిమ్స్‌లా (Grimm's Law) అని పేరు.

1. ఇతర ఇండో-యూరోపియను భాషలలోని శ్వాస స్పర్శలు (unvoied plosives), జర్మానిక్ భాషలలో శ్వాసోష్మాలు (unvoied fricatires) గా మారతాయి.

		లాటిన్	సంస్కృతం	ఇంగ్లీషు
అ.	ప - ఫ	పేస్	పాద్ -	ఫుట్
	h - f	hes		foot
		పతెర్	పితృ	ఫాదర్
		pater		father
ఆ.	త - థ	త్రేస్	త్రి	థ్రి
	t - Q	tres		three
		tenuis		trin
	క - క	కెన్తుమ్	శత	హండ్రడ్
	k - h	centum		hundred
		కొర్నూ		హార్న్
		cornu		horn

2. ఇతర ఇండో - యూరోపియను భాషలలోని నాద స్పర్శలు (voiced plosives) జర్మానిక్ భాషలలో శ్వాసస్పర్శలు (unvoieed florives)గా మారతాయి.

అ.	బ - ప	కన్నబిస్ (గ్రీకు)	హెమ్ప్ (ఇంగ్లీషు)
	b - p	Kannabis (Greek)	Hemp (English)
ఆ.	ద - త	దు ఒ (లాటిన్)	టు (ఇంగ్లీషు)
	d - t	duo (latin)	two (English)
		దెన్స్ (లాటిన్)	టూత్ (ఇంగ్లీషు)

		dens (Latin)	tooth (English)
ఇ.	గ - న	గ్రానుకు (లాటిన్)	కాన్ (ఇంగ్లీషు)
	g - k	granum	corn (English)
		గెనస్ (లాటిన్)	కిన్(Kin)
		genus (Latin)	Kin(English)

3. మూల ఇండో - యూరోపియన్ భాష (Proto Indo - European Language)లోని మహా ప్రాణనాద స్పర్శవర్ణాలు (voiced aspirates), పూర్వ జర్మన్ (pre-German) భాషలో అల్పప్రాణనాద స్పర్శలుగ కాని నాదోష్మాలుగా కాని మారతాయని పూర్వగ్రీకు (pre-Greak) భాషలో మహాప్రాణ శ్వాసస్పర్శగా కాని మారతాయని; పూర్వ లాటిన్ (pre - Latin) భాషలో శ్వాసోష్మాలుగా మారతాయని గ్రిమ్ సూత్రీకరించారు.

అ.	**సంస్కృతం**	**గ్రీకు**	**లాటిన్**	**జర్మానిక్**
	(భ)	(ఫ)	(ఫ)	(బ)
	భరామి	ఫెరో	ఫెరో	బేర్
	భ్రాతా	ఫ్రాతేనా	ఫ్రాతెన	బ్రదర్
ఆ.	**సంస్కృతం**	**గ్రీకు**	**లాటిన్**	**జర్మానిక్**
	(ధ)	(థ)	(ధ)	(ద)
	అధాల్	థేసో	థేసీ	దు(do)
	(వాడున్నాడు)			
	(అది వుంది)			
	మధు	మెథు	-	మీద్
	మధ్య	-	-	మిద్
ఇ.	**సంస్కృతం**	**లాటిన్**	**జర్మానిక్**	
	(హ)	(హ)	(గ)	
	హంస -	-	గూస్	
	వహతి	వెహిత్	వేగన్	
	గృహస్థ	కూస్టెస్	గెస్ట్	

ఈ గ్రిమ్ సూత్రానికి కొన్ని అపవాదాలు కన్పిస్తున్నాయి. ప్రాచీన ఇండో - యూరోపియన్ భాషలలోని ప, త, క లు జర్మానిక్ భాషలలో ఫ, థ, కలుగా కన్పించకుండా ప, త, కలుగానే ఉన్న సందర్భాలు అనేకం కన్పించాయి.

సంస్కృతం	గ్రీకు	లాటిన్	గాథిక్
అస్తి	ఎస్తి	ఎస్త్	ఇస్త్
అష్టన్	ఒక్తో	-	అష్తొ

ఇటువంటివి గ్రిమ్ సూత్రానికి అపవాదాలు కావా ? అని కొందరు ప్రశ్నించారు. పై ఉదాహరణలన్నిటిలో శ్వాసోష్మాలయిన ', ఫ, 'లు పూర్వం అవ్యవహితంగా జర్మానిక్ పతకలు ఇతర ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలోని పతకాలతో సమానమని చెప్పవచ్చు. కాబట్టి గ్రిమ్ సూత్రానికి అపవాదం లేదని చెప్పవచ్చు.

గ్రిమ్ తృతీయ సూత్రం ప్రకారం జర్మానిక్ భాషలలో బదగలుంటే సంస్కృతంలో భ ధ ఘ లు, గ్రీకులో ఫ ధ భ లు క్రమంగా ఉండాలి. కాని కొన్ని చోట్ల సంస్కృతంలో బ ద గ లు గ్రీకులో పతకలు క్రమంగా ఉన్నాయి. వీటిని గూర్చి చర్చించవలసి వుంది.

సంస్కృతం	గ్రీకు	ఇంగ్లీషు
బోధామి	పెన్‌థోమయ్	బిడ్

దీనికి హెర్మన్ గ్రాస్మన్ (Hermann Grassmann 1809 - 71) జవాబిచ్చాడు. సంస్కృతంలో కాని గ్రీకులో కాని మహాప్రాణాలయిన రెండు స్పర్శవర్ణాలు అచ్చులతో కూడి ఒక పదంలో ఒకదాని తర్వాత ఒకటి వస్తే దాంట్లో మొదటి హల్ వర్ణం మహాప్రాణతను కోల్పోతుంది. దీన్నే గ్రాస్మన్‌లా అంటారు. కాబట్టి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవని నిరూపించినట్లయింది.

ఇప్పుడు ద్రావిడ భాషలలోని తాలవ్యీకరణ సూత్రాన్ని పరిశీలించి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు ఉన్నాయో లేవో పరిశీలిద్దాం. మూలద్రావిడ పదాది జిహ్వామూల హనుమూలీయ శ్వాసాల్పప్రాణ స్పర్శం (unvoieed unaspirated dorso-velar plorive) (క-) తాలవ్యస్పృష్టోష్మాల్ప ప్రాణ శ్వాసం(unvoieed unaspirated palatal Zffricate) (చ-) గా తాల వ్యాచ్చులు (ఇ, ఈ, ఎ, ఏ) పరమయినప్పుడు ఆంధ్ర తమిళ మలయాళ భాషలలో మారుతుంది.

ము.ద్రా	తెలుగు	తమిళం	మళయాళం	కన్నడం
కెయ్	చేయి	చెయ్	చెఇక్క	కెయ్ / గెయ్
కెత్	చెదరు	చిదన్	చిదఱుక	కెదఱు
కిచ్ / కిత్	చిదము	-	-	కిత్తు
కెణ్	చెనకు	-	-	కెణకు

తమిళంలో కిళి, కెటు మొదలయిన పదాలున్నాయి. చిళి, చెటు పదాలుగా ఇవి తమిళంలో మార్పు పొందలేదు. తాలవ్యాకరణ సూత్రానికి ఇవి అపవాదాలు కాదా ? అని స్థూలదృష్టికి అనిపిస్తుంది. "మూల ద్రావిడ క-కారం తర్వాత ఉన్నతాల వ్యాచ్చుకు పరంగా మూర్ధన్యవర్ణముంటే తమిళమళయాళాలలోని క-కారం, చ-కారంగా మారుదు" అనేదీ ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదం లేదనటానికి సమాధానం.

మూలద్రావిడం	తెలుగు	తమిళం	మలయాళం	కన్నడం
కెట్	చెడు	కెటు	కెడుక	కిడు / కెడు
కిళ్	చిలుక	కిళి	కిళి	గిళి
కెణ్ / కిణ్	చెండు	కెణ్ణు	-	కెండి

తెనుగులోని కిట్టు, కినియు, కెడయు, కెరలు మొదలయిన పదాలు కన్నడం నుంచి తెలుగులోకి వచ్చిన ప్రతిదేయ పదాలు. ఇవి ధ్వని సూత్రానికి అపవాదాలు కావు.

క్రిందు, క్రేవ మొదలయిన పదాలు తెలుగులో ఉన్నాయి. ప్రాచీన కాలంలో తెలుగులో పదాది సంయుక్త వర్ణాలు లేవు. కిట్ + ఇ + - తు - క్రింది; కెట్ + అవ్ అనే మూలద్రావిడ పదాలు తెలుగులో క్రమముగా క్రిందు, క్రేవలుగా మారాయి. మూ.ద్రా. కిత్ తెలుగులో చిత్‌గా ఎందుకు మారలేదు. మూ.ద్రా. కెట్ తెలుగులో 'చెట్' గా ఎందుకు మారలేదు ? ఇవి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదం కాదా ? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఈ క్రింది విధంగా చెప్పవచ్చు.

తమిళ శిలాశాసనం (క్రీ.పూ. 300)లో 'చేరమాన్' అనే పదం కనిపిస్తోంది. ఈ పదం కేరళ పుత్ర సంబంధి 'కేరళ' పదం తమిళ భాషలో 'చేర'గామారింది. ద్రావిడ భాషలలో తాలవ్యాకరణం క్రీ.పూ. 300 నాటికే జరిగి ఉంటుంది. అందువల్లనే 'కేరళ' పదం తమిళంలో 'చేర'గా మారింది. తాలవ్యీకరణం జరగటానికి పూర్వమే తెలుగులో కొన్ని పదాలలో వర్ణవ్యత్యయం జరిగి ఉంటుంది. తెలుగులో వర్ణవ్యత్యయం క్రీ.పూ. 300 సంవత్సరాలకు ముందే జరిగి ఉంటుంది. వర్ణ వ్యత్యయం తర్వాత తాలవ్యీకరణం తెలుగు, తమిళ ప్రాంతాలలో జరిగి ఉంటుంది. మొదటే తాలవ్యీకరణం జరిగినట్లు భావిస్తే కిత్ మొదలయిన ప్రాచీన తెలుగు పదాలలో తాల వ్యాకరణం జరగలేదని భావించవలసి వస్తుంది. ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాల్ని అంగీకరిచినట్లవుతుంది. ఇది సరి కాదు కదా.

క్రిందు, క్రేవ మొదలయిన పదాలు తాల వ్యాకరణం జరగటానికి పూర్వమే వర్ణవ్యత్యయం కారణంగా (క్రీ.పూ. 300 సంవత్సరాలకు ముందే) ఏర్పడ్డాయని శాస్త్రీయంగా ఊహించవచ్చు.

A	B	C	D	E
క--->	చ-	ఆంధ్ర తమిళ వ్యాకర్తల ప్రాంతం	300B.C	క - తర్వాత ఇ, ఈ, ఎ, ఏ, లలో ఏదైనా అచ్చు ఉండాలి.

ఈ తాలలీకరణానికి అపవాదాలుగా కన్పించేవి నిజానికి అపవాదాలు కావని, సూక్ష్మదృష్టితో పరిశీలిస్తే వీటికి కూడా కొన్ని నియమాలు వున్నాయని తెలుస్తుంది.

సమీక్ష:- ధ్వని సూత్రాలు - మార్పులు - కారణాలు - అపవాదాలు - స్వరభేదాలను గూర్చి సమీక్షించారు.

ప్రశ్నలు

1. ధ్వని అంటే ఏమిటి? ధ్వనుల మార్పుకు గల కారణాలను - రకాలను పేర్కొనండి.
2. ధ్వని సూత్రాలకు గల అపవాదాలను గూర్చి విశదీకరించండి.

ఆధారగ్రంథ పట్టిక

1. Bloomfield, Leonard. 1933 Language, NewYork : Holt
2. Hockett, Charles F. 1958 A Course in Modern Linguistics NewYork, Macmillan
3. చక్రధరరావు, లకంసాని 1968, భాషాశాస్త్ర వ్యాసములు, తెలుగుశాఖ ఆంధ్రాయూనివర్శిటీ, విశాఖపట్నం - 3

పాఠం 2 అర్థ పరిణామం (Semantic Change)

పాఠ్యాంశ నిర్మాణ క్రమం

2.1 శబ్దార్థాల నిర్వచనం

2.2 సమస్త పదం - అంగాల అర్థ పరిశీలన

2.3 ధ్వన్యనుకరణలు

2.4 నుడికారాలు

2.5 ఆలంకార ప్రయోగాలు

2.6 అర్థ పరిణామంలోని రకాలు

లక్ష్యం:- అర్థ నిర్వచనాన్ని, భాషలో అర్థాల పరిణామ క్రమాన్ని భేదాలను తెలుసుకుంటారు.

2.1 శబ్దార్థాల నిర్వచనం

"వాగర్థా వివసంపృక్తౌ వాగర్థ ప్రతిపత్తయే
జగతః పితరౌవన్దే పార్వతీ పరమేశ్వరౌ"
(రఘువంశః 1-1)

శబ్దార్థాల వలె నిత్య సంబంధం కల లోకానికి తల్లిదండ్రులయిన పార్వతీ పరమేశ్వరుల్ని శబ్దార్థాల జ్ఞానం కోసం నమస్కరిస్తున్నాను అని కవికుల గురువు మహాకవి కాళిదాసు తన రఘువంశ కావ్యంలో మొదటి శ్లోకంలో శబ్దార్థ సంబంధాన్ని నిత్యం అని తెలిపారు. "నిత్యః శబ్దార్ధ సంబంధః" అని మీమాంసకులు శబ్దార్థ నిత్య సంబంధాన్ని అంగీకరించారు. శబ్ద రూపం సర్వమంగళ అనీ అర్థ రూపం సర్వజ్ఞుడనీ

"శబ్ద జాతమశేషంతు ధత్తే శర్వస్య వల్లభా
అర్థ రూపం యదఖిలంధత్తేముగ్దేందు శేఖరః"
(వాయు పురాణమ్)

అని వాయుపురాణాన్ని బట్టి మనకు అవగతమవుతోంది.

భాష కాలక్రమాన మారుతూంటుంది. భాషలోని శబ్దాలు, వ్యాకరణం మారినట్లుగానే శబ్దాల అర్థాలు కడా మారుతూంటాయి. భాషలోని పదాలకున్న అర&థంలో కలిగిన మార్పును అర్థ విపరిణామం (Semantic Change) అంటారు. శబ్ద స్వరూపం మారినప్పుడు అర్థంలో కూడా మార్పు రావాలనే నియమం లేదు. సంస్కృతంలోని 'కిరీటిన్' శబ్దానికి అర్జునుడని అర్థం. అది ప్రాకృతంలో 'కిరీడి'గా మారి తెలుగులో వర్ణలోపం వల్ల ః 'క్రీడి' గా మారింది. 'క్రీడి' శబ్దం శబ్ద విపరిణామం వల్ల కల్గినా అర్థంలో ఏ విధమయిన మార్పుకు లోను కాలేదు. శబ్ద స్వరూపం ఏ మాత్రమూ మార్పు పొందకుండా అర్థంలో మార్పు రావచ్చు. సంస్కృతంలోని ఉచిత శబ్దానికి తగినది అనే అర్థం. తెలుగులోని 'ఉచితము' అనే పదానికి తగినది అనే అర్థంతో పాటు 'free' అనే అర్థం కూడా కలిగింది. శబ్దం ఏ మార్పుకూ లోను కాలేదు. శబ్దార్థ పరిణామాలు రెండు చోటుచేసుకున్న దాఖలాలు ఉన్నాయి. 'శూర్పణఖా' అనే సంస్కృత శబ్దం తెలుగులో 'చుప్పనాతి'గా మారింది. ఈ పదంలో శబ్ద విపరిణామంతో పాటు 'ఓర్వలేనిది' అనే అర్థం ఈ 'చుప్పనాతి' పదానికి అర్థ విపరిణామం వల్ల కల్గింది. కాబట్టి భాషలో శబ్దార్థ విపరిణామాలు పరస్పరాశ్రయాలు కావ అని స్పష్టమవుతోంది. భాషలో ఒక మాటకు శబ్దార్థ విపరిణామాలు కలిగిన సంఘటనలు చాలా తక్కువ. అర్థ విపరిణామ హేతువులను కొందరు అర్థ విదులు (Semanticists) వివరించారు.

పదాలు పదార్థాలను సూచిస్తాయి. పదాల అర్థాలు, పదార్థాలు మారినప్పుడు మారతాయి కదా. 'ఇల్లు' అన్నప్పుడు ప్రాచీన కాలంలో ఉన్న ఇంటిని కాని నేడు డాబా, మేడ మొదలయినవి కట్టుకున్నా మనం ఇతరులతో మాట్లాడేటప్పుడు "మా ఇంటికి రండి" అంటాం కాని 'మా డాబాకు రండి, మా మేడకు రండి, మా అపార్ట్‌మెంటుకు రండి' అని అనం. ఈ పరిస్థితుల్లో మనం నేడు వాడుతున్న ఇల్లు శబ్దానికి "మేడ, డాబా, అపార్ట్‌మెంట్, బిల్డింగ్" అనే అర్థాలు ఉన్నట్లే కదా. ఈ విధంగా పదార్థాలు మారటం ద్వారా పదాల అర్థాలు మారతాయని చెప్పవచ్చు.

"అర్థమునకు సమీపములును, బద్ధములును అయిన యితరార్థములు స్ఫురించుచు రూఢములగు చుండును. అట్లు స్ఫురించుటకు హేతువు వ్యక్తి యొక్క మానసిక వృత్తియే కాని వేఱుగాదు" అని ఆంధ్ర భాషా వికాస కర్తలు అర్థ విపరిణామ హేతువునుట్టంకించారు. (ఆంధ్ర భాషా వికాసము పుట. 588) దీనినీ విధంగా వివరించవచ్చు.

1. అస్పష్టంగా పదాలకున్న అర్థాల్ని గ్రహించటం భోజన పదానికి ఉన్న వ్యుత్పత్త్యర్థాన్ని తెలుసుకోలేని వ్యక్తులు ప్రాదేశికార్థం (Regional Meaning)లో వ్యవహరిస్తుంటారు. కొందరికి 'వరి అన్నం' భోజనం కావచ్చు. మరికొందరికి 'చపాతి' భోజనం కావచ్చు. భోజనమనే ఒకే పదానికి ఇన్ని అర్థాలు ఆయా ప్రాంతాల్ని బట్టి ఆయా వ్యక్తుల వ్యవహారాన్ని బట్టి అర్థాలు కల్గుతుంటాయి.
2. పశుపక్ష్యాదుల కంటె భిన్నమయిన వివేకం మానవులకు ఉన్న కారణంగా పదాలకు సహజంగా ఉన్న అర్థాల కంటె ఊహాశక్తి కల్పనాపటిమ వల్ల భిన్నమయిన అర్థాలలో మనుష్యులు ప్రయోగిస్తుంటారు. కొంత కాలానికి వీరి వ్యవహారం అందరికీ

పరిచయమవుతుంది. 'చిలక' అనే పదానికి పక్షి (కీరం) అనే అర్థమే కాకుండా అందమయిన స్త్రీ అనే అర్థం కాలక్రమేణ వ్యవహారంలో ఈ విధంగానే కలిగింది.

3. మానవులకు సహజంగానే అర్థగోపనంలో ఇచ్ఛ (కోరిక) ఉంటుంది. భాషలో ప్రసిద్ధంగా ఉన్న పదాలకే వేరే అర్థాన్ని (గూఢార్థాన్ని) కల్పించి ప్రయోగిస్తుంటారు. ఈ విధంగా ఏర్పడిన పదం 'చీకటి తప్పు'. 'చీకటి తప్పు' పదబంధానికి వ్యభిచారమని అర్థం. వైదికులు 'వయందేవస్య' అని భోజనం అనే అర్థంలో వ్యవహరించటం ఇటువంటిదే. ఈ పదాల అర్థాలు అందరికీ అవగతమవుతాయని అర్థం కాదు.

4. కొత్త పదార్థాలు కనిపెట్టబడ్డప్పుడు భాషలోని పాత పదాలకు కొత్త అర్థాల్ని కల్పించి భాషా వ్యవహర్తలు ప్రయోగిస్తుంటారు. కొత్తగా 'రేడియో'ను కనిపెట్టారు. దాన్ని 'ఆకాశ వాణి' అంటున్నారు. టి.వి.ని కనిపెట్టారు 'దూరదర్శన్' అంటున్నారు. వాస్తవానికి "ఆకాశవాణి, దూరదర్శన్"లకు రేడియో, టి.వి. అర్థాలు లేవు కదా. జానపదులు కూడా ఈ విషయంలో తీసిపోలేదు. submarine ను "దొంగోడ < దొంగ + ఓడ" అనీ డ్రెడ్జర్‌ను "తదోడ < తవ్వు + ఓడ" అనీ శబ్ద రూపాల్ని సార్థకంగా కల్పించి వ్యవహరిస్తున్నారు.

అర్థ విపరిణామాన్ని తెలుసుకోవటానికి మూడు మార్గాలున్నాయి.

ఏ. ప్రాచీన భాషలోని గ్రంథాలు, కోశాలు:

ప్రాచీనాంధ్రంలో 'లావు' అనే పదానికి ఇప్పుడున్న స్థూల్యం అనే అర్థం కాదు. నాడు 'లావు' అంటే 'బలం' అని అర్థం.

ఉదా- "లావొక్కింతయు లేదు' అని పోతన గారి భాగవత ప్రయోగం. "అనిల తనూజు లావు గలఁడందురు" (భార.ద్రోణ.2-336) అని తిక్కన గారి ప్రయోగం. చౌడప్ప సీసములు, ఆంధ్రనామ సంగ్రహ ఆంధ్రనామ శేష, సాంబ నిఘంటువు మొదలయిన కోశాల వల్ల కూడా ప్రాచీన కాలం నాటి శబ్దాల అర్థాలు తెలుస్తాయి.

బి. సజాతి శబ్దాల అర్థ పరిశీలన:

తెలుగులో 'ఓడు' అంటే 'పరాజయం పొందు' అని అర్థం. తమిళం, మలయాళంలోని 'ఓటు' పదానికి కన్నడంలోని 'ఓడ' శబ్దానికి 'పరుగెత్తు' అని అర్థం. ఓడినవాడు, పరిగెత్తువాడు కాబట్టి తెలుగులో 'పరాజయం పొందు' అనే అర్థం. 'ఓడు' పదానికి కలిగినట్లు మనం తులనాత్మక భాషా పరిశీలన వల్ల గ్రహించవచ్చు.

2.2. సమస్త పదం అంగాల అర్థ పరిశీలన:

కొన్ని సమస్త పదాలను వాటి నిర్మాణాన్ని గురించి ఏ మాత్రమూ ఆలోచించకుండానే వాడుతుంటాం. ఉదా- మొక - లి పేట. దీని పూర్వ రూపం ముక్కాలి పీట వ్యుత్పత్తి అర్థం మూడు కాళ్ళు ఉన్న పీట అని అర్థం. ము - > మొ, కాలి > కలి గాను మారింది. వెంటనే మనకు అర్థం స్ఫురించక పోవటానికి కారణం ఇదే.

రణగొణ ధ్వని అనేది మరో పదం. ఇది "రణ గుణ శబ్దం నుంచి పుట్టింది. యుద్ధంలో వింటి నారీ చప్పుడు అని దీని అసలు అర్థం. అర్థ విపరిణామం రణగొణ ధ్వని" లో స్పష్టంగా కన్పిస్తూనే ఉంది.

అర్థాన్ని గురించి విపులంగా చర్చించిన వారు మన ఆలంకారికులు. వీరు అర్థాన్ని మూడు విధాలుగా పేర్కొన్నారు. 1. వాచ్యార్థం 2. లక్ష్యార్థం, 3. వ్యంగ్యం.

1. వాచ్యార్థం - "సాక్షాత్ సంకేతితం య్యోర్థమభిధత్తేసవాచకః" అని కావ్య ప్రకాశికా కర్త సంకేతితమయిన అర్థాన్ని తెలిపే శబ్దాన్ని వాచకమంటారు. వాచక శబ్దం వాచ్యార్థాన్ని అభిధా వ్యాపారం చేత కల్గిస్తుందని భారతీయాలంకారికులు తెలిపారు. ఉదా- కాలు, తల, కన్ను, ఒకటి మొ॥వి॥.

2. లక్ష్యార్థం - లక్షణా వ్యాపారం వల్ల లాక్షణిక శబ్దం లక్ష్యార్థాన్నిస్తుందని మన ఆలంకారికులు తెలిపారు. లక్ష్యార్థం ఏయే సందర్భాల్లో వస్తుందో కావ్య ప్రకాశికా కర్త ఆచార్య మమ్మటుడు తెలిపాడు.

"ముఖ్యార్థ బాధే తద్యోగే
రూఢితో౽థ ప్రయోజనాత్
అన్యార్థో లక్ష్య తేయత్ సాలక్షణారోపిత క్రియా"
(కావ్య. 2-6)

శబ్దం యొక్క ముఖ్యార్థానికి బాధ కలిగి, ముఖ్యార్థంతో సంబంధం ఉండి రూఢివల్ల కాని ప్రయోజనం వల్ల కాని అన్యార్థం (వేరే అర్థం) ఏ శబ్దం చేత బోధించబడుతుందో ఆ ఆరోపిత (లాక్యణిక) వ్యాపారమే లక్షణ అనబడుతుందని మమ్మటాదుల అభిప్రాయం. ఈ లక్షణా వ్యాపారం చేత లక్ష్యార్థం సిద్ధిస్తుంది. ఈ లక్షణ 1. రూఢి లక్షణ 2. ప్రయోజనవతీ లక్షణ అని రెండు రకాలు. కుశల శబ్దానికి కర్మసు కుశలః (దర్భలు కోయటం అనే పనులలో కుశలుడు నేర్పరి) అని యౌగికార్థం (కుశాన్‌లాతి గృహ్ణోతి అని వ్యుత్పత్త్యర్థం). 'వాడు కుశలుడు' అనే వాక్యంలో కుశల శబ్దానికి ముఖ్యార్థ బాధ కలిగి వివేకి అనే అర్థం ముఖ్యార్థ యోగం (సంబంధం) వల్ల సిద్ధిస్తోంది. రూఢ్యర్థం కూడా ఉండటం వల్ల నేర్పరి, అనే అర్థాన్ని కుశల శబ్దానికి కల్పించవచ్చు. ప్రయోజనవతీ లక్షణకు "గంగా యాంఘోషః" అనేది ఉదాహరణ. ఇక్కడ ముఖ్యాఫీ బాధ ఉంది (గంగలో గొల్లపల్లె ఉండదు కదా). కాబట్టి గంగాతీరంలో అని అర్థం. ఇటువంటి చోట 'గంగాతీరం' అని అర్థం. అప్పుడిక ప్రయోజనాన్ని చెప్పాలి. ప్రస్తుత "గంగాయా ఘోషః" అనే వాక్యంలోని ప్రయోజనం గొల్లపల్లె (ఘోష-)కు శీతలత్య పావనత్యాదుల్ని చెప్పటమే. ఇవన్నీ లక్ష్యార్థానికి ఉదాహరణలు. 'కుంతాః ప్రలిశక్తి' (కుంతాలు ప్రవేశిస్తున్నాయి). కుంతాలు ఎలా ప్రవేశిస్తాయి? కాబట్టి ముఖ్యార్థ బాధ కల్గింది. అప్పుడు 'కుంతవన్తః పురుషాః ప్రతిశక్తి' (కుంతలు ధరించిన పురుషులు ప్రవేశిస్తున్నారు) అని అర్థం చెప్పాలి. ఇటువంటి వాక్యాలు ఉపాదాన లక్షణకు ఉదాహరణగా ఇస్తారు.

"రామః గౌః" (రాముడు గోవు)

రాముడిలో గోత్వం ఆరోపించబడింది. ఈ వాక్యంలో విషయం రాముడు కాగా విషయి గోవు. విషయి ధర్మాలు విషయంలో ఆరోపించటం చేత ఇక్కడ సాదృశ్య సారోప లక్షణ.

లక్షణా ప్రయోజనాన్ని బోధించటానికి నిమిత్తం వ్యంజనా వ్యాపారం. గంగలో గొల్లపల్లె (గంగాయాం ఘోషః) అన్నప్పుడు శీతలత్యపావనవ్యాదులు గొల్లపల్లెకు చేకూర్చేది వ్యంజనా వ్యాపారమే.

అనేకార్థాలు కల శబ్దాన్ని ప్రయోగించినప్పుడు ప్రకరణాన్ని బట్టి శబ్దం ఒకే అర్థాన్ని తెలుపుతుంది. సంస్కృత శబ్దమయిన హరి శబ్దానికి నానార్థాలున్నాయి.

"యమానితేంద్ర చంద్రార్క విష్ణు సింహాంశువాజిషు శుకాహికపిభేకేషు హరిర్నా కపిలే త్రిషు"

హరి శబ్దానికి ఎన్నో అర్థాలున్నా "సశంఖ చక్రో హరిః" అన్నప్పుడు శంఖ చక్రసాన్నిహిత్యం వల్ల విష్ణువు అనే అర్థం స్ఫురిస్తుంది.

శబ్దార్థం కంటె (వాచ్యార్థం కంటె) భిన్నమయిన అర్థాలు బోధించటానికి సమర్థాలైనవి లక్షణా వ్యంజనా వ్యాపారాలే అని భారతీయాలంకారికులు స్పష్టపరిచారు.

ఒక పదార్థాన్ని బోధించటానికి అనేక పదాలుంటే వాటిని పర్యాయ పదాలంటారు. కాని ఇట్టి పర్యాయపదాలు భాషలో ఉండవు. ఒక వేళ ఒక పదార్థాన్ని సూచించటానికి అనేక పదాలుంటే ఆ పదాలన్నీ ఒకే పదార్థాన్ని సూచిస్తాయని చెప్పలేము.

"It is almost a truism that total synonymiy is an extermly rare occurence, a luxury which languages can ill afford." అని అర్థశాస్త్రజ్ఞులు తెలిపారు.

రెండు భిన్న వ్యుత్పత్తులు కల పదాలు ఒకటి ఐనప్పుడు ఒకే పదం రెండు భిన్నార్థాల్నివ్వవచ్చు.

వేఱు (భేదం) వేరు (చెట్టు వేరు)

వేరు

ఒక పదం తన అర్థాన్ని కలిగి ఉండి వేరే అర్థాన్ని లేదా అర్థాల్ని సంతరించుకోవచ్చు.

"............ a word may retain its previous sense or senser and it the same time acquire one or several new senses"

నాగరికతలో వచ్చిన మార్పుల వల్ల కూడా పదాల అర్థాలు మారుతూంటాయి. ఇంగ్లీషులోని 'Pen'కు మొదటనున్న అర్థం 'ఈక'. 'ఈక'ను సిరాలో ముంచి పూర్వకాలంలో లిఖించేవారు. తర్వాత ఈ Pen కు లేఖన సాధనమనే అర్థం కలిగింది. ఇప్పుడు ఈకలతో వ్రాయకపోయినా లేఖన సాధనాలన్నింటినీ (బాల్‌పెన్, పెన్ మొ॥వి.) Pen అనే వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇంగ్లీషులోని 'bead' అనే పదానికి ప్రార్థన అని అర్థం. ప్రార్థనలను లెక్క పెట్టటానికి పూసలను వాడేవారు. ఇప్పుడు beads అంటే పూసలు అని అర్థం. 'దేవుడు' అనే పదానికి దైవమనే అర్థం. కాని నేడు 'దేవుడు' అంటే దేవతా విగ్రహం అనే అర్థం కూడా ఉంది. ఉదా- "దేవుణ్ణి ఊరేగిస్తున్నారు" అనే వాక్యంలోని 'దేవుణ్ణి' అంటే 'దేవతా విగ్రహాన్ని' అని అర్థం.

Boycott (బోయ్‌కాట్) పదం నేడు నిరసన చూపటం కోసం చేయవలసిన పనిని చేయకపోవటం అనే అర్థంలో ప్రజలు వాడుతున్నారు.

బోయ్‌కాట్ అనే పదం Charles C. Boy Cott (1832-1897) పేరు. ఇతడు భూస్వామి. ఆయన శిస్తు తగ్గించలేదని కోపించిన రైతులు భూస్వామి భూముల్ని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అప్పటి నుంచి ఆ భూస్వామి పేరు మీద ఈ పదం నిరసన ద్యోతకంగా వాడబడుతోంది.

రెండు పదాల నిరంతర సాహచర్యం వల్ల ఒక పదం అర్థం రెండో దానికి సంక్రమించి మొదటి పదం పూర్తిగా లోపించవచ్చు. ఉదా- "రాముడు సీతను చేసుకున్నాడు"

అంటే "రాముడు సీతను పెళ్ళి చేసుకున్నాడు" అని అర్థం. 'చేసుకున్నాడు' అంటే 'పెళ్ళి చెసుకున్నాడు' అనే అర్థం వస్తుంది. ఇక్కడ 'పెళ్ళి' అనే పదం వైకల్పికంగా లోపించింది. "వాడు తాగేడు" అంటే "వాడు కల్లు తాగేడు" అనే అర్థం.

"వాడు పోయేడు" అంటే "వాడు చచ్చిపోయాడు" అనే అర్థం.

ఎ. ధ్వని ప్రేరణ (Phonetic Motivation):

చాలా పదాల్లో పదాలకు పదంలోని ధ్వనులకు ఏ విధమయిన సంబంధమూ ఉండదు. 'తల' పదానికి దాని అర్థమయిన శిరస్సుకు ఏ విధమయిన సంబంధమూ ఉండదు. ఇదే విధంగా చెట్టు, గోడ, మెడ, కాలు, పాలు, గోరు మొదలయిన పదాలకు వాటి అర్థాలకు సంబంధం లేదు. కొన్ని పదాలకు ఆ పదాలలో ఉండే ధ్వనులకు సంబంధం ఉంటుంది. ఆ సంబంధాన్ని తెలిపేది ప్రేరణ. శబ్దానికి అర్థానికి ధ్వని రీత్యా సంబంధముంటుందన్నమాట.

'చెడుగుడు' అనేది ఒక ఆట. ఆ ఆట ఆడేటప్పుడు చెడుగుడు, చెడుగుడు......... అని అవిరామంగా గుక్కపెట్టి ఆట ఆడతారు. కాబట్టి ఆ ఆటకు 'చెడుగుడు' అనే పేరు వచ్చింది. 'పీపీ' అంటే ఈల అని అర్థం. ఈ ఈలను ఊదినప్పుడు పీ,పీ,పీ అంటారు కాబట్టి సాంప్రదాయక పదాలు, ప్రేరణ పదాలు అని పదాలను ద్విధావిభజించారు. తల, నెల, కల, కాలు, నిప్పు, నీరు వంటి పదాలు సంప్రదాయం ప్రకారం అనుగతంగా వచ్చి వ్యవహారంలో ఉన్నాయి. కాబట్టి సాంప్రదాయిక పదాలు (Connentional words) అనీ, చెడుగుడు, పీపీ, కాకి, కోకిల వంటి పదాలు ధ్వనుల్ని బట్టి భాషలో ఏర్పడ్డాయి. కాబట్టి ప్రేరణ పదాలనీ తెలపవచ్చు. ఓహో, ఆహా, ఓహోహో, ఔరా, ఔరౌరా వంటి పదాలను ధ్వని ప్రేరణ పదాలుగా పేర్కొనవచ్చు. కాకి, కోకిల, దుందుభి వంటి శబ్దాలను శబ్దానుకృతులని పేర్కొనవచ్చు.

బి. ప్రత్యక్షానుకృతులు (Direct Imitation):

ధ్వని అనుకరణ వల్ల భాషలో ప్రవేశించిన పదాలను ధ్వన్యనుకరణ పదాలని వ్యవహరిస్తారు.

మేక - మే, మే అంటుంది.

కాకి - కా, కా అంటుంది.

ఆవులించు - ఆ అంటారు.

గురక - గుర్ గుర్ అనే ధ్వనులు వెలువడతాయి.

పీ పీ - పీ పీ అని ధ్వని చేయబడుతుంది.

బుస - పాము చేసే ధ్వని ఉదా- పాము బుస కొడుతుంది.

ఓండ్ర	-	గాడిద కూత	ఉదా- గాడిద ఓండ్ర పెడుతుంది.
ఘీంకారం	-	ఏనుగు చేసే ధ్వని	ఉదా- ఏనుగు ఘీంకరిస్తుంది.
గాండ్రు	-	పులి చేసే ధ్వని	ఉదా - పులి గాండ్రు మంటుంది.
ఝుంఝుం	-	తేనె టీగల ధ్వని	భ్రమకాలు ఝు, ఝుమ్మంటున్నాయి.

3.3 ధ్వన్యనుకరణలు (Echoisms):

ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాలు చర్యలను సూచిస్తాయి.

టప టప కొట్టు	-	కొట్టటాన్ని సూచిస్తుంది.
టప టప రాలు	-	చెట్ల ఆకులు, పండ్లు మొ॥వి పడు
గుడ గుడ తాగు	-	ద్రవ పదార్థాల్ని త్రాగు
కుత కుత ఉడుకు	-	అన్నం ఉడకటాన్ని తెలుపుతుంది.
కల కల నవ్వు	-	నవ్వటాన్ని సూచిస్తుంది.
సల సల కాగు	-	నీళ్ళు కాగటాన్ని సూచిస్తుంది.
దబ దబ బాదు	-	కొట్టటాన్ని సూచిస్తుంది.
పట పట కొరుకు	-	పళ్ళు కొరకటాన్ని సూచిస్తుంది.
గబ గబ నడుచు	-	వేగంగా నడవటాన్ని సూచిస్తుంది.
చక చక నడుచు	-	"
గిర గిర తిరుగు	-	గుండ్రంగా తిరగటాన్ని సూచిస్తుంది.
చక చక చేయు	-	పనిని వేగంగా చేయటాన్ని సూచిస్తుంది.

ఎ. ఆలంకారిక ప్రయోగాలలో ధ్వన్యనుకరణలు:

చుర చుర చూచు	-	కోపంగా చూచు
ఉస్సు రుస్సు రను	-	నిట్టూర్పులు విడుచు
వెల వెల పోవు	-	పాలిపోవు
నక నక లాడు	-	ఆకలితో ఉండు
గుమ గుమ లాడు	-	గుబాళించు
గుస గుస లాడు	-	మెల్లగా మాట్లాడుకొను

బి. ధ్వన్యక్షరాలు (Sound Syllabales):

భాషలోని కొన్ని అక్షరాలు భావ తీవ్రతను తెలియచేస్తాయని తెలుగు వారి భావన. అల్ప ప్రాణాక్షరాలను మహా ప్రాణాక్షరాలుగా పలకటం ద్వారా భావ తీవ్రత ద్యోతకమౌతుంది.

అల్పప్రాణం	**మహాప్రాణం**
కచ్చితం	ఖచ్చితం
గట్టిగా	ఘట్టిగా
ఎక్కడ	ఎక్ఖడ
చప్పన	ఛప్పన
అంతటా	అంథటా
చాలా	ఛాలా

గొప్ప	గొప్ప
ఆరతి	హారతి

పదంలోని ।ఇ।, ।ఈ। లు సామీప్యాన్ని చిన్నతనాన్ని సూచిస్తుండగా ।అ।, ।ఆ।లు దూరతను, పెద్దరికాన్ని సూచిస్తున్నాయి.

సామిప్యం	దూరత
ఇక్కడ	అక్కడ
ఇతడు	అతడు
ఇది	అది
ఇంత	అంత
ఇప్పుడు	అప్పుడు
ఇన్ని	అన్ని
ఈమె	ఆమె
చిన్ని	చిన్న
పిన్ని	పిన్న
అబ్బి	అబ్బ
అమ్మి	అమ్మ

ధ్వన్యనుకరణ శబ్దాల వల్ల భాష పుట్టిందని మొదట విశ్వసించి 'బౌవౌ' సిద్ధాంతాన్ని, డింగ్ డాంగ్ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించిన తర్వాతి వారు దాన్ని అంగీకరించలేదు, ససూర్ దీన్ని కొట్టి పారేశాడు. కాని భాషలోని కొన్ని పదాలు ఈ విధంగా (అనుకరణ ద్వారా) ఏర్పడ్డవే కదా. భాషలో వీటి సంఖ్య అత్యల్పమే అనటంలో సందేహం లేదు.

క్రియా ధాతువులను తెలుగులో రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు. 1. సామాన్య క్రియా ధాతువులు Simple Verbal Roots 2. సంయుక్త క్రియా ధాతువులు Compound Verbal Words . సామాన్య క్రియా ధాతువుల అర్థాలు సంప్రదాయరీతిలోనే ఉంటాయి. సంయుక్త క్రియా ధాతువుల అర్థాలు సామాన్య క్రియా ధాతువులకు కొన్ని ప్రత్యయాలు చేర్చబడి తయారయిన కారణంగా వాటి సామాన్య క్రియా ధాతువుల అర్థాల విస్తరణాదుల వల్ల కొన్ని మార్పులు (అర్థంలో) వస్తాయి.

'-ఇల్లు' అనే పర ప్రత్యయం '-ఇంచు' అనే పర ప్రత్యయం చేరినప్పుడు క్రియా ధాత్వర్థంలో కలిగే మార్పుల్ని పరిశీలిద్దాం. క్రియా ధాతువుకు '-ఇల్లు' చేరినప్పుడు అకర్మక క్రియ, '-ఇంచు' చేరినప్పుడు సకర్మక క్రియ, ప్రేరణ క్రియ ఏర్పడతాయి. '-పించు' ధాతువుకు చేరినప్పుడు సకర్మక ప్రేరణ క్రియలు ఏర్పడతాయి.

ఉదా-	- ఇల్లు	-	ఇంచు
తల్ల	- డిల్లు	-	సంక్షోభించు
ఓర	- గిల్లు	-	ఒక వైపుకు వంగు
వడ్డి	- ంచు	-	(భోజనాదుల్ని) వేయు
తెని	- గించు	-	తెనుగులో పెట్టు
పలి	- కించు	-	పలికేటట్లు చేయు
చే	- యించు	-	చేసేటట్లు చేయు
కొని	- పించు	-	కొనేటట్లు చేయు
తిని	- పించు	-	తినేటట్లు చేయు
ర	- ప్పించు	-	వచ్చేటట్లు చేయు
మురి	- పించు	-	మురిసేటట్లు చేయు

తల	- పించు	-	తలచేటట్లు చేయు
చం	- పించు	-	చచ్చేటట్లు చేయు
కొ	- ట్టించు	-	కొట్టేటట్లు చేయు
గెం	- టించు	-	గెంటేటట్లు చేయు

సి. శబ్ద పల్లవాలు (Compound verbs):

"ధాత్వాదులకు ధాతువులను ప్రయుక్తంబులయి విలక్షణార్థాభిధాయకంబులగు మీయని శబ్ద పల్లవంబులు నాఁబడు" (బాల.వ్యా. క్రియాపరి.118) అని చిన్నయ సూరి సూత్రీకరించి తెలుగులోని శబ్ద పల్లవాలకు సూత్రరూపంలో ధాతువుల విలక్షణార్థాభిదాయకతను తెలిపారు. పల్లవం, అంటే చిగురు అని అర్థం. రెండు దళాలు ఏకమై పల్లవం (చిగురు)గా మొలకెత్తిన విధంగా రెండు శబ్దాలు కలిసి ఒక శబ్దంగా ఏర్పడటం వల్ల శబ్ద పల్లవం అనే పేరు అన్వర్థం. ధాత్వాదులు అని సూత్రంలో తెలపటం వల్ల శబ్ద పల్లవంలోని పూర్వావయవం ధాతువు లేదా నామాదులు కావచ్చు. పరావయవం మాత్రం ధాతువేకావాలి. పూర్వావయవం ధాత్వాదులయి, పరావయవం ధాతువులయి విలక్షణార్థాల్ని బోధించే శబ్దాల కూడిక శబ్ద పల్లవం. ఈ శబ్ద పల్లవాలు తెలుగుకు విలక్షణతను చేకూరుస్తున్నాయి. ఉదా- కూరుచుండు < కూరుచు + ఉండు. 'కూరుచు' ధాతువుకు చేరుచు/చేరు అని అర్థం. 'ఉండు' ధాతువుకు వర్తించు అని అర్థం. ఈ రెండు ధాతువుల కలయిక వల్ల ఏర్పడ్డ శబ్ద రూపం 'కూరుచుండు' సంయుక్త ధాతువుకు 'నిలబడు' అని అర్థం. ఇది విలక్షణార్థం.

ధాత్వాదులు	ధాతువు	శబ్దపల్లవం	విలక్షణార్థం
తల	పోయు	తలపోయు	యోచించు
తల	పెట్టు	తలపెట్టు	ప్రారంభించు
తల	పడు	తలపడు	ఎదుర్కొను
తల	అంటు	తలంటు	అభ్యంగన స్నానం చేయు
మేలు	కొను	మేలుకొను	నిద్రలేచు
కొను	పోవు	కొనిపోవు	తీసుకుపోవు

క్త్వార్థక క్రియను పునరుక్తం చేయటం ద్వారా ఎక్కువ సేపు, బాగా, ఎక్కువగా, అధికంగా అనే అర్థాలు క్రియా ధాతువుకు కల్గుతాయి.

ఉదా- 'చూచు' ధాతుక్త్వార్థక రూపం చూచి, దీన్ని పునరుక్తం చేయగా 'చూచి చూచి' అనే శబ్దరూపమేర్పడి ఎక్కువ సేపు చూచి అనే అర్థం ఏర్పడింది.

ఇదే విధంగా "చదివి చదివి విసుగొచ్చింది" ఎక్కువ సేపు చదివి అని అర్థం.

"పరిగెత్తి పరిగెత్తి అలసిపోయాడు" బాగా పరిగెత్తి అలిసి పోయాడు అని అర్థం.

"తినఁగఁదినఁగ వేము తీయనీను" బాగా తింటే అలవాటయి వేము కూడా తీయగా అనిపిస్తుందని అర్థం.

"అనఁగననఁగ రాగ మతిశయిల్లుచునుండు" అంటే రాగాన్ని అభఅయసిస్తే బాగా వస్తుంది అని అర్థం.

డి. సమాసాలు (Nominal Compounds):

"సమర్థంబులగు పదంబు లేక పదంబగుట సమాసంబు"

(బాల. వా&. సమాస.1)

సామర్థ్యం కల పదాలు ఏక పదం కావటం సామర్థ్యం. వేర్వేరు అర్థాలు కల పదాలు ఏకార్థం కావటం సామర్థ్యం అని అర్థం. సంస్కృతంలో పీతాంబర శబ్దాన్ని గ్రహిస్తే పీత + అంబర - సం. పీతాంబరః 'పీతం' అంటే పచ్చని అని అర్థం. అంబరం అంటే వస్త్రం అని అర్థం. సం.పీతాంబర - శబ్దానికి 'విష్ణువు' అని అర్థం. సంస్కృతంలో దీన్ని బహువ్రీహి సమాసం అంటారు. పచ్చని

బట్టను కట్టుకున్న వాడని వ్యుత్పత్త్యర్థం. "చలి వెలుగు" అంటే చంద్రుడని అర్థం. 'రాజ పురుష' శబ్దలోని పురుష శబ్దానికి రాజు యొక్క పురుషుడు అని అర్థం. మామూలు నరుడు కాడు. రాజుకు సంబంధించిన వాడు అని అర్థం.

"అన్నదమ్ములు" అనే సమాసంలో అన్నా తమ్ముడూ ఉద్దరూ ప్రధానమే. ఇది ద్వంద్వ సమాసం కదా. కర్మధారయ తత్పురుష సమాసాల్లో ప్రాయికంగా ఉత్తర పదానికే తెలుగులో ప్రాధాన్యముంటుంది.

'చేతి గుడ్డ'	చేతికి సంబంధించిన గుడ్డ (జేబురుమాల) దీన్ని షష్ఠీ తత్పురుష అంటారు.
రేడియో పాట	రేడియోలో నుంచి విన్పించే పాట (పాటకు ప్రాధాన్యం)
బస్సు ప్రయాణం	బస్సులో చేసే ప్రయాణం
దొంగ భయం	దొంగ వల్ల కల్గిన (కల్గే) భయం
రైలు ప్రయాణం	రైలులో చేసే ప్రయాణం

ఇ. బహువ్రీహి (Dependent compund):

అన్యపదార్థ ప్రధానం బహువ్రీహి. సమాసంలో ఉన్న పదాలకున్న అర్థానికి భిన్నంగా వేరే అర్థం (అన్యార్థం) కలగటం ఈ సమాస వైశిష్టం.

'నలువ' అనే శబ్దానికి 'బ్రహ్మ, చతుర్ముఖుడు' అని అర్థం.నలు - నాల్గు + వ - వాయి - నలువ. ఈ పదంలో నల పదాలైన నాలుగు అనే అర్థం కల పదం నలు వాయి (నోరు) అనే అర్థం కల 'వ' ఉన్నాయి. వీటికి భిన్నమయిన బ్రహ్మ అర్థం కల్గింది. వ్యుత్పత్తిరీత్యా చూస్తే నాలుగు ముఖాలు కల బ్రహ్మదేవుడు (చతుర్ముఖుడు) అని పదాంగాల అర్థం స్ఫురిస్తుంది.

'వే వెలుంగుల దొర జోడురే వెలుంగు' అన్నపుడు కూడా ఇదే విధంగా బహువ్రీహి సమాసార్థాన్ని తెలపవచ్చు.

పూవు వంటి శరీరం కలది అనే అర్థం కల "పూఁబోడి, ననఁబోడి, విరిఁబోడి" శబ్దాలను బహువ్రీహి సమాసంగా శ్రీ పరవస్తు చిన్నయ సూరి గారు భావించారు.

సమాసాలలో అర్థ విపరిణామం కన్పిస్తుంది. పదాల కలయిక వల్ల అర్థబోధ కల్గుతుంది. ఆ సంయుక్త పదాలలో ఒక పదానికి ఉన్న అర్థం గూఢమైనా లేదా ఒక పదం పూర్తిగా లోపించినా పదం ప్రధానార్థానికి భంగం వాటిల్లదు.

పాటకచేరి అనే అర్థంలో 'కచేరి' అని ప్రయోగించటం, దృష్టి దోషం అనటానికి మారుగా దృష్టి తగిలింది అనటం, షష్ట్యబ్దపూర్తి అనటానికి మారుగా షష్టి పూర్తి అనటం దెయ్యం సోకుడు అనటానికి మారుగా సోకుడు అనటం దీనికి ఉదాహరణలు.

2.4 నుడికారాలు (Indioms):

నుడికారాలు భాషకు జీవగర్ర. భాషా పాటవం నుడికారాల (నానుడుల) వల్ల విశదమవుతుంది.

ఎ. పదాలు ప్రత్యేకార్థాన్ని సంతరించుకోవటం:

శిలాక్షరాలు	: శిల(ల) పై చెక్కిన అక్షరాలు (శబ్దార్థం) శాశ్వతంగా ఉండేవి అని తెలుగు నుడికారం. శిలల పై ఉన్న అక్షరాలు (శాసనాదులు) ఎక్కువ కాలం చెరిగిపోకుండా (నశించకుండా) ఉంటాయి.
మేలు బంతి	: రాత అస్తకంలో పై పంక్తి (శబ్దార్థం) శ్రేష్టమైనది అనే అర్థంలో వాడుక (నుడికారం)
తోసిరాజు	: (చదరంగంలో) రాజును బంధించు 'తోసిరాజు ఆటకట్టు' అని వాడుక (శబ్దార్థం) మూలకు నెట్టివేయు, పదవీభ్రష్టుణ్ణి చేయు (నుడికారం)
నిత్య కళ్యాణం పచ్చ తోరణం	: ప్రతిదిన ఉత్సవం, అలంకరణ (శబ్దార్థం) నిత్యోత్సవం (నుడికారం)
ఇంద్రభోగం	: ఇంద్రుడి వైభోగం (శబ్దార్థం) మహైశ్వర్యం (నుడికారం)

గాడిదగుడ్డు : గాడిద పెట్టిన గుడ్డు (శబ్దార్థం)
అర్థరహితం, నాన్సెన్స్ (నుడికారం)

మీసాల పై తేనె : మీసాల మీద ఉన్న తేనె (శబ్దార్థం)
క్షణికం (నుడికారం)

తలలో నాలుక : తలలో ఉన్న నాలుక (శబ్దార్థం)
కలిసిమెలిసి అందరిగీ అందుబాటులో ఉండేవాడు లేదా ఉండేది (నుడికారం)

బి. పదబంధాల (Phrasal compunds) వల్ల ప్రత్యేకార్థం కొన్నింటిలో కల్గుతుంది:

తాటాకులు కట్టు : తాటిచెట్టు ఆకుల్ని (గాడిదకు వేడుక కోసం) కట్టు.
వేళాకోళం చేయు

2.5 ఆలంకారిక ప్రయోగాలు (Tigures of Speech):

ఆలంకారిక ప్రయోగాల వల్ల భాషకు అందం వస్తుంది. వీటి వల్ల పాఠకులకు, శ్రోతలకు ఆహ్లాదం కల్గుతుంది. ఆలంకారిక శైలిని అందరూ ప్రస్తుతించారు. అలంకారం, అంటే నగ. నాతికి నగ ఏ విధంగా శోభిస్తుందో భాషకు కూడా ఉపమాద్యలంకారాలు శోభాధాయకాలవుతాయి. శబ్దాలకు స్వతః ఉన్న అర్థాన్ని అలంకారాలు ప్రతిపాదిస్తాయి. కొన్ని అలంకారాలు వల్ల ధ్వని కల్గుతుంది. దీన్ని అలంకార ధ్వని అని ఆనంద వర్థనులు తెలిపారు. "వస్త్వలంకార ధ్వనీ" సత్యధార ప్రతి సర్వ వస్యేతే". అని ఆనంద నర్థనుల అభిప్రాయం.

బి. రూపకాలంకారం (Metaphor):

అరిస్టాటిల్ "Metaphor is the special mark of genius, for the power of making a good metaphor is the power of recognising likeness" అని తెలిపాడు. మానవునికి ఉన్న నైపుణ్యాన్ని మేధా సంపత్తిని సాదృశ్యాన్ని గుర్తించే శక&త్తని రూపకం వెల్లడిస్తుందని పాశ్చాత్యుల భావన.

భారతీయాలంకారికులు సాదృశ్యాన్ని గుర్తించే ఉపమాలంకారానికి ప్రాధాన్యమిచ్చి ఉపమాలంకారం నుంచి వెలువడ్డ రూపకాలంకారానికి ద్వితీయ స్థానాన్ని కల్పించారు. విషయ ధర్మాల్ని విషయానికి ఆరోపించటం రూపకాలంకార లక్షణంగా భారతీయాలంకారికులు పేర్కొన్నారు. "విషయ్యభేద తాద్రూప్య రంజనం విషయస్య యత్"

(కు నలయానందకారిక - 17)

అనే కారికకు "విషయిణో రూపేణ విషయస్య రంజనం రూపకమ్" అని అప్పయ్య దీక్షితుల వ్యాఖ్య.

చలన స్వభావం కల వాటి ధర్మాల్ని చలనేతరాల పై ఆరోపించటం, చలనేతరాల ధర్మాల్ని చలనాల పై ఆరోపించటం రూపక లక్షణం అని పాశ్చాత్యులు తెలిపారు.

ఉదా- రంపం <u>పళ్ళు</u> - రంపం యొక్కపళ్ళు. పళ్ళు మానవులకు, చలన జంతువులకు సంబంధించి వాటిని ఉద్దేశించారు.

గోడ <u>కాలు</u> - పునాది (బునాది)

కాలు చలనాలకు సంబంధించిందే. ఇటువంటి వాటి వివరాలు ప్రేరణ (motivation)లో చాలా ఉన్నాయి.

బి. అతిశయోక్తి (Hyperbole):

ఉన్న విషయాన్ని అధికంగా (అతిశయంగా) చెప్పటం.

"ఎచట కవి ప్రౌఢోక్తి వలన ఉపమేయము మఱుఁగు పడిపోయి, ఉపమానమే ప్రధానముగ నుపనిబద్ధింపఁబడునో యది యతిశయోక్తి" (ఆంధ్ర ప్రలారపుద్ర యశోభూషణము పుట 462) అని అతిశయోక్తి నిర్వచించబడింది.

"సౌధాగ్రాణిపురస్యాస్య స్పృశన్తి విధుమండలమ్" (ఈ పురంలోని మేడలు చంద్ర బింబాన్ని తాకుతున్నాయి) అని జయదేవుడు. మేడలు ఎంత ఎత్తుగా ఉన్నాయో అతిశయించి చెప్పటం (వర్ణించటం) జరిగింది. వ్యవహారంలో క్రియా తీవ్రతను తెలియచేయటానికి

అతిశయోక్తులను సామాన్యులు మాన్యులూ అందరూ ప్రయోగిస్తుంటారు.

"మీ మాటలు వినగానే మా ప్రాణాలు పోయాయి" అనే వాక్యంలో ప్రాణాలు పయాయి అంటే 'చనిపోవు' అనే అర్థమే సామాన్యార్థమైనా "చాలా బాధ పడ్డాను" అనే అర్థం. 'ఇక్కడ అతిశయోక్తి'. "నిన్ను నిలువునా పాతేస్తాను" అంటే గోయి తీసి పాతేయటం అని అర్థం కాదు. "నిన్ను బాధిస్తాను" అని మాత్రమే అర్థం.

"నీ డొక్క చించి డోలు కడతాను" అంటే "నిన్ను కొడతాను" అని మాత్రమే అర్థం.

" నీ రక్తం కళ్ళ చూస్తాను" అంటే " నిన్ను గట్టిగా కొడతాను అని మాత్రమే అర్థం.

"చచ్చి బ్రతికాను" నేను మరణించి జీవించాను అనే ఈ వాక్యానికి అర్థం కాదు. "నేను కష్టాల నుంచి విముక్తుణ్ణై గట్టెక్కాను" అని ఈ వాక్యార్థం.

" ఆకాశం బద్దలయింది" అంటే పెద్ద శబ్దమయింది అని అర్థం.

"మ్రానైపోయాడు" - చెట్టైపోయాడు (శబ్దార్థం)

"దిగ్భ్రాంతి చెందాడు" అని అతిశయోక్తి ఉక్తి వల్ల కలిగిన తాత్పర్యార్థం.

సి. వ్యంగ్యం(Irony):

వ్యతిరేకార్థంలో పదాన్ని ప్రయోగించటం. ఒక పదాన్ని ప్రయోగిస్తే ఆ పదానికున్న అర్థం కాకుండా దాని వ్యతిరేకార్థం సందర్భాన్ని బట్టి ద్యోతకమవుతుంది.

బృహస్పతి - దేవగురువు

మూర్ఖుడు (వ్యంగ్యార్థం)

వివేకులు - తెలివైన వారు, వివేకం కలవారు

"దంపతులిద్దరు వివేకులేమని చెప్పు"

(కళాపూర్ణోదయము 4-66)

ఇక్కడ వివేకం లేనివారు అని సూదన ప్రయోగించాడు.

మేలు - మంచిది

చెడ్డది (వ్యంగ్యార్థం)

పతివ్రత - ఉత్తమ (దొడ్డ) ఇల్లాలు

వ్యభిచారిణి, జారిణి (వ్యంగ్యం)

అబద్దలాడే వాణ్ణి హరిశ్చంద్రుడు అనటం, కురూపిని చంద్రుడు అనటం, దుర్మార్గుణ్ణి "దేవుడు" అనటం, అధర్మం చేసేవాణ్ణి 'ధర్మరాజు' అనటం వ్యంగ్యార్థానికి ఉదాహరణలుగా తీసుకోవచ్చు.

డి. పూర్ణాపూర్ణం (Synecdoche):

పూర్ణాన్ని భాగంగా కాని, భాగాన్ని పూర్ణంగా గాను భావించటాన్ని 'Synecdoche' అంటారు.

కొప్పులు - శిరోజాల ముడి

స్త్రీలు (కొప్పులు కల స్త్రీలు)

'నాలుగు కొప్పులు కలిస్తే......' నలుగురు స్త్రీలు కలిస్తే....... అని అర్థం.

విస్తరి - తాటాకులతో చేసిన పళ్ళెం, లేదా అరటి ఆకు

అతిథి లేదా విందుకు వచ్చిన వ్యక్తి పెళ్ళిలో వేయి విస్తళ్ళు లేచాయి.

ఇ. అర్థ పల్లవం (Metanymy):

ఒక వస్తువును సూచించటానికి వాడిన ఆ వస్తువుకు సంబంధి పదం.

తెలుగులో పోలీసులకు మారుగా 'ఖాకీలు' అని వ్యవహరించటం. ఖాకీ బట్టలను ధరించే పోలీసులను వారు ధరించే దుస్తులను బట్టి 'ఖాకీలు' అనటమే అర్థ పల్లవం.

ముష్టి - భిక్ష
ఆధారాధేయ భావ సంబంధం చేత ఆధారమయిన ముష్టి ఆధేయమయిన భిక్ష అనే అర్థం కలిగింది.

బత్తాయి - ఒక పండు
బటే(తే)యినా దేశం నుండి తేబడింది. కాబట్టి బత్తాయి అనే పేరు కలిగింది.

ఆకారాదుల్ని బట్టి ధాన్యాదులకు కొన్ని పేర్లు పెట్టబడ్డాయి. ఇవన్నీ అర్థ విపరిణామానికి ఉదాహరణలే.

కాకిముక్కులు - ధాన్య విశేషం. ఈ ధాన్య విశేషం, కాకిముక్కు ఆకారంలో ఉండటమే కాకుండా నల్లగా ఉంటుంది.

గమగమలు - ధాన్య విశేషం
ఈ ధాన్యం సువాసనగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ ధాన్య విశేషానికి ఈ పేరు కల్గింది.

. బంగారు తీగలు - ధాన్య విశేషం
బంగారు తీగల వలె ఆకారం కలిగి పచ్చగా ఉండే ధాన్యం .

రాజ హంసలు - ధాన్య విశ్లేషణ
ఈ ధాన్యంలోని బియ్యం చాలా తెల్లగా ఉంటుంది.

జానకి రాములు - ధాన్య విశేషం
ఆదర్శ దంపతులు జానకి రాములు. ఎప్పుడూ కలిసిమెలసి ఉంటారు. రెండు ధాన్యం గింజల్ని కలిపి ఈ రకం ధాన్యంలో ఉంటాయి.

విష్ణు చక్రాలు - విష్ణుమూర్తి చక్రం వెల ఉండి గిరగిరా తిరిగే బాణసంచా

వర్ణనాత్మకమయిన మొక్కలు, చెట్లు

ఎద్దు నాలుక - (ఎద్దు నాలుక ఆకారంలో ఉండే) మొక్క

పొగాకు - పొగనేచ్చే ఆకు, టొబాకో

ఎలుక చెవి - (ఎలుక చెవి ఆకారంలో ఉండే) తీగ (లత)

ఎఫ్. నానార్థాలు(Polynyms):

ఒకే పదానికి కాలక్రమేణ కొత్త కొత్త అర్థాలు కలిగి నానార్థాలు ఆ పదానికి వస్తాయి.ఈ విధంగా ఒక మాటకి అనేక అరాఅథలు వస్తాయి.

ఆకు వి. 1.ఆకు, పత్రం - 2. తమలపాకు - 3. భోజనం చేయటానికి ఉపయోగించే అరటాకు మొ॥వి - 4. తాళపత్రం - 5. తాటాకు పుస్తకంలోని పుట - 6. ఆభరణం ఉదా. చెవాకు 7. బండి భాగం

ఆకు పదానికి పత్రం (చెట్టు ఆకు) అనే మొదటి అర్థం. తర్వాతి అర్థాలు ఈ పదానికి కాలక్రమేణ కలిగాయి.

సంస్కృతంలోని వారి శబ్దానికి 'విష్ణువు' అనే మొదటి అర్థం. తర్వాతి కాలంలో ఇంద్రాదులు అనే అర్థాలు 'హరి' శబ్దానికి కలిగాయి. అర్థ విపరిణామ శాస్త్రం(Semantias) దీన్ని పరిశీలిస్తుంది.

నెల 1. చంద్రుడు 2. మాసం 3. ముట్టు(రజస్) నెలుకు మొదటి అర్థం చంద్రుడు. దీన్ని బట్టి మిగిలిన అర్థాలు

జి. భిన్నార్థ బోధక పదం (Homonym):

కాల క్రమేణ భిన్నార్థాలు కలిగిన ఒకే పదాన్ని భిన్నార్థ బోధక పదం అంటారు.

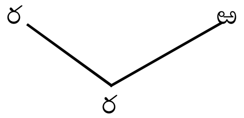

వేరు వి. చెట్టు వేరు

వేరు మీ. భిన్నం ఈ రెండు పదాలు 'ఏక రూపతమెంతి వేరు' అని ఒకే విధంగా ఉచ్చరించబడుతున్నాయి.

నాడు - మూ.ద్రా. *నాట్ -అర్థం -రోజు, దినం

నాఁడు అ.క్రి. ప్రవేశించు, చొచ్చుకొనిపోవు, - మూ.ద్రా. *నాట్

నాడు వి.దేశం ఉం. పలనాడు, వెలనాడు - ము.ద్రా. *నాట్

ఇవన్నీ నేడు, నాడు, అనే అర్థాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. వర్ణ సమ్మేళనం వల్ల ఇటువంటి రూపాలు కల్గుతాయి.

13.6 అర్థ పరిణామంలోని రకాలు:

ఎ. అర్థ వ్యాకోచం(Extension of Meaning):

ఒక భాషలోని ఒక పదానికి నిసర్గంగా ఉన్న అర్థం కంటె వేరే మరో విపులార్థం కలగటమే అర్థ వ్యాకోచమంటారు. దీనికి ఉదాహరణగా 'చెంబు' అనే తెలుగు పదాన్ని పేర్కొనవచ్చు. దీనికి పూర్వ రూపం *కెన్ + -పు మూ.ద్రా. *కెన్. 'చెంబు'కు రాగి పాత్ర అనే మొట్టమొదటి అర్థం. తర్వాత కాల క్రమేణ ఇత్తడి చెంబుకు, వెండి చెంబుకు చివరికి స్టైన్‌లెస్ చెంబుకు 'చెంబు' శబ్దం ప్రయోగించబడుతోంది.

కేవలం నువ్వుల నూనెకు మాత్రమే 'నూనె' (-నూ+నెయ్) పదం వాడబడేది. కాని ఇప్పుడు విప్పనూనె, కాగునూనె, కొబ్బరి నూనె మొదలయిన అర్థాల్లో 'నూనె' ప్రయోగించబడుతోంది. తాటికమ్మకు మాత్రమే ఉపయోగించబడే 'కమ్మ' శబ్దశ్రీ వజ్రపు కమ్మకు కూడా ప్రయోగించబడుతోంది. ధర్మపరుడయిన వ్యక్తిని 'ధర్మరాజు' అని మోసగాణ్ణి 'శకుని' అని, ఆడవాళ్ళని అల్లరి చేసే వాణ్ణి 'కీచకుడని, దుశ్శాసనుడు' అంటారు. ఏకపత్నీవ్రతుణ్ణి 'రాముడు' అనీ, పతివ్రతను 'సీత' అనీ వ్యవహరిస్తుంటారు. ఈ శబ్దాలన్నీ అర్థ వ్యాకోచానికి ఉదాహరణలే.

బి. అర్థ సంకోచం (Semantic Nrrowing) or (Restriction of Meaning) or (Specialisation):

ఒక భాషలో ఒక పదానికి ఎన్నో అర్థాలుంటే వాటిని సంకోచించి అర్థాల్ని పరిమితం చేయటమే అర్థ సంకోచమంటారు. చీర శబ్దానికి వస్త్రం అనే ప్రాచీనార్థం.

"ఆ ఋషి పుత్రుడు కట్టిన
చీరలు మృదలములు నవ్య శిష్టములు మనో
హరుల నాతని పృధునటి
భారంబున మెక్కకనక పట్టము వ్రేలున్"

(మహా భారతము అరణ్య - 104)

నన్నయ భట్టారకులు 'చీర' శబ్దాన్ని వస్త్ర సామాన్య వాచకంగా ప్రయోగించారు. ప్రస్తుతం 'చీర' శబ్దాన్ని స్త్రీల వస్త్ర విశేషంగా మాత్రమే వ్యవహరించబడుతుంది.

కోక శబ్దం పూర్వం వస్త్ర సామాన్యంగానే వాడబడింది.

"కుల్లాయుంచితి ఁగోక చుట్టితి............" అని శ్రీనాథుడు వస్త్ర సామాన్యంగా కోకను ప్రయోగించారు. నేడు 'కోక' స్త్రీ వస్త్ర వాచి.

శ్రార్ధం - శ్రద్ధతో చేయబడే కర్మ.
నేడు పిత్రాదులు మరణించినపుడు చేసే కర్మకాండ

సంభావన - ఇది గౌరవించటం అనే అర్థంలోనే ప్రయోగించబడేది. ఇప్పుడు 'దక్షిణ' అర్థంలో ప్రయోగించబడి అర్థ సంకోచం కలిగింది.

సి. అర్థ సౌమ్యత (Eleration of Meaning):

నిందార్థంలో వ్యవహరించబడే పదాలు గౌరవ వాచకాలుగా మంచి అర్థంలో ప్రయోగించబడినప్పుడే అర్థ సౌమ్యత పొందిన పదాలుగా చెప్పవచ్చు. జూదం ఆడించే వాళ్ళని సభికులంటారు.

డి. సభిక శబ్దాన్ని తీసుకుని పరిశీలిద్దాం:

"సభికా ద్యూత కారకాః" (అమరకోశః 2- శూద్రవర్ణః శ్లో. 44) సభిక శబ్దాన్ని సభ్యులనే మంచి అర్థంలో తిక్కన గారు ప్రయోగించారు.

"ఈ సభికుల్ కనుంగొనఁగ" (భార.విరాట 2 -17)

పట్టుదల కలవాడు సమర్థుడు అనే అర్థాలలో 'రాక్షసుడు' పదాన్ని వ్యవహరిస్తున్నారు. 'మర్యాద' అంటే హద్దు అని అర్థం. నేడు మర్యాద అంటే గౌరవం అని అర్థం.

ఇ. అర్థ గ్రామ్యత (Degradation of Meaning):

పూర్వ కాలంలో సౌమ్యార్థంలో ఉన్న భాషలోని కొన్ని పదాలు కాలక్రమేణ చెడ్డ అర్థంలో వ్యవహారంలో రూఢమయినపుడు అర్థ గ్రామ్యతను పొందాయని చెప్పవచ్చు.

వాచ్యలక్ష్యార్థాల కంటె భిన్నమయిన అర్థ విశేషాన్ని వ్యంగ్యార్థమంటారు. ఈ అర్థం అలంకార శాస్త్ర ప్రసిద్ధం. వ్యంగ్యం అంటే నేడు 'ఎత్తి పొడుపు' అని అర్థం. ఇది అర్థ గ్రామ్యతకు ఉదాహరణ. పూర్వకాలంలో 'కంపు' అంటే 'సువాసన' అని అర్థం. నేడు 'కంపు' అంటే దుర్గంధం అని అర్థం. 'కర్మ' అంటే పని అనే పూర్వకాలంలో సామాన్యార్థంలో వాడేవారు. నేడు 'కర్మ' అనే దాన్ని దుష్కర్మ అనే అర్థంలో వాడుతున్నారు.

వాడి కర్మ కాలింది.

వాడి కర్మ అలా ఉంది.

కైంకర్యం అంటే 'సేవ' అని పూర్వం ఉన్న అర్థం.

కైంకర్యం అంటే దొంగతనం అని నేటి అర్థం.

సన్న్యాసం పుచ్చుకున్న వాణ్ణి 'సన్యాసి' అంటారు.

నేడు సన్యాసి లేదా సన్నాసి అంటే పనికి మాలిన వాడు అని అర్థం.

ఎఫ్. సభ్యోక్తి (Euphemism):

అసభ్యమయిన అర్థాలు కల పదాలకు మారుగా సభ్యంగా చెప్పటం కోసం మంచి అర్థాలతో ఇది వరకే భాషలో ఉన్న ప్రసిద్ధ పదాలకు ఈ అసభ్యార్థాలను అంటగడతారు. దీనినే సభ్యోక్తి అంటారు.

మలాన్ని చెప్పటానికి 'అశుద్ధం' అంటారు.

మల విసర్జన చేసే స్థలాన్ని "మరుగు దొడ్డి, దొడ్డి, పాయఖానా" అంటారు.

మోసగాడు అనటానికి 'పెద్దమనిషి' అంటారు.

మృత్యువును "పెద్ద నిద్ర, దీర్ఘనిద్ర" అని వ్యవహరిస్తారు.

మరణించు అనటానికి "కనుమూయు, దీర్ఘనిద్రపోవు, దివంగతుడగు, కీర్తిశేషుడగు" అని అంటారు.

జి. లోక నిరుక్తి (Talk-Etymology):

ఒక పదానికి అది సూచించే వస్తువుకు, లేక క్రియకు మరింత చేరువ కావాలనే ఉద్దేశంతో లోకులు ఆపదంలోని కొన్ని అక్షరాలను మారుస్తారు. ఈ విధంగా మార్చటంలో దానికి సన్నిహితంగా ఉండే మరో పదం కారణమవుతుంది. దీనిని 'లోక నిరుక్తి' అంటారు. 'బోర్నవిటా'ను 'బోర్నమిఠాయి' అన్నారు.

'Overhauling' కు మారుగా తమకు పరిచయమున్న 'Oiling' ను దృష్టిలో ఉంచుకుని 'Over Oiling' ను పెక్కుమంది వాడుతున్నారు.

సమీక్ష:- శబ్ద అర్థములకు నిర్వచనమును అర్థం యొక్క పరిణామమును, మార్పులను, అర్థ పరిణామంలోని రకాలను పరిశీలించారు.

ప్రశ్నలు

1. శబ్దార్థాల నిర్వచనం చేసి ప్రాచీన ఆధునిక శాస్త్రవేత్తల అర్థ పరిశీలనలను వివరించుము.
2. అర్థ విపరిణామ క్రమాన్ని గూర్చి రాయండి.

ఆధారగ్రంథ పట్టిక

1. Bloomfield, Leonard. 1933 Language, NewYork : Holt
2. Hockett, Charles F. 1958 A Course in Modern Linguistics NewYork, Macmillan
3. సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్. 1984 ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పబ్లిక్‌గార్డెన్స్, హైదరాబాద్ - 4.

పాఠం - 3 మూల భాషా పునర్నిర్మాణం
తులనాత్మక పద్ధతి వల్ల కలిగే లాభాలు - పరిమితులు
ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం

పాఠ్యాంశ నిర్మాణ క్రమం

3.1 మూల భాషా పనర్నిర్మాణం - తులనాత్మక పద్ధతి

3.2 ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు

3.3 పరిమితులు

3.4 ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం

3.5 తులనాత్మక పద్ధతి వల్ల కలిగే లాభాలు

లక్ష్యం:- మూల భాష అంటే ఏమిటో తెలుసుకొని, పునర్నిర్మాణ రకాలను, పద్ధతులను ఆంతరంగిక నిర్మాణాన్ని తెలుసుకుంటారు.

3.1 మూల భాషా పునర్నిర్మాణం - తులనాత్మక పద్ధతి

ప్రపంచంలోని భాషల్ని పరిశీలించినప్పుడు కొన్ని భాషల మధ్య సన్నిహిత సంబంధం ఉన్నట్లుగా ఆయా భాషలలోని ధ్వనులను బట్టి, పదాలను బట్టి, పదబంధాలను బట్టి వాక్యాలను బట్టి వ్యాకరణాంశాలను బట్టి నిర్ణయించవచ్చు. భాషలన్నిటిలోను అచ్చులు, హల్లులు, పదాలు వంటి కొన్ని విశ్వజనీన లక్షణాలు (universal features) ఉన్నా కొన్ని వైశిష్ట్యాలు ఆయా భాషలకు ఉన్నాయి.

భాషల మధ్య కల పోలికలను బట్టి వాటి మధ్య కల సంబంధాన్ని తెలుసుకుని ఇటువంటి పోలికలున్న భాషలన్నిటికి మూల భాష వేరే ఏదైనా ఒకటి ఉందా ? అని పరిశీలించాలి. ఇటువంటి భాషా పరిశీలన **16-18** శతాబ్దాల మధ్య పాశ్చాత్య దేశాలలో జరిగింది. పాండురో **1800-1805** మధ్యకాలంలో రమారమి **800** భాషలకు తులనాత్మక పదపట్టికను తయారు చేశాడు. క్రీ.శ. **1660** లో కొందరు భాషా శాస్త్రవేత్తలు Port Royal Grammerను వ్రాశారు.

ఈ వ్యాకరణంలో లాటిన్, గ్రీకు, హిబ్రూ, ఫ్రెంచి మొదలయిన భాషల్ని ఆధారంగా చేసుకుని సర్వ భాషా లక్షణాలను రాయాలనే కోరికతో గ్రంథాన్ని రచించారు. వీరు ఇతర ఖండాలలోని భాషలను పరిశీలించలేదు. మాతృ భాషా భక్తితో వీరు ఫ్రెంచికి సర్వోన్నత స్థానాన్ని కల్పించారు.

పాశ్చాత్య భాషా శాస్త్రవేత్తలు భాషలన్నిటికీ మూల భాషను కనుక్కోవాలనే ప్రయత్నం చేశారు. సకల భాషలకు మూల భాష హిబ్రూ యే అని వారు ఆ విధంగా నిరూపించటానికి ప్రయత్నించారు. స్కాట్లండుకు చెందిన నాలుగో జేమ్స్ **(1488-1513)** ఇద్దరు పిల్లల్ని మాటలు వచ్చేదాకా వేరుగా ఉంచి వారు (ఆ ఇద్దరు పిల్లలు) హిబ్రూ మాట్లాడుతూన్నారని నిశ్చయించాడు. తులనాత్మక భాషా శాస్త్రంలో కృషి చేసిన వారిలో ముఖ్యులు లైబ్నిజ్, హెర్డర్, సర్ విలియం జోన్స్.

లైబ్నిజ్ (Leibniz **16-4-1716**) మహామేధావి, బహుశాస్త్రాలలో నిష్ణాతుడు. భాషా శాస్త్రవేత్తలను ప్రోత్సహించి సమస్త భాషలకు మూలం హిబ్రూ అనే వాదాన్ని ఖండించాడు. ఆసియా, ఆఫ్రికా, యూరప్‌లలో ఉన్న భాషలు పరస్పరం సంబంధం కలిగి ఉన్నాయని వీటిన్నటికి మూల భాష ఒకటి ఉందని ప్రతిపాదించిన మొట్టమొదటి భాషా శాస్త్రవేత్త లైబ్నిజ్. లైబ్నిజ్ జర్మన్ భాషకు లాటిన్ ఫ్రెంచి భాషలతో సమాన ప్రతిపత్తి కల్పించాలని కృషి చేశాడు. హెర్డర్ (Herder 1744 - 1803) భాష దైవదత్తమనే వాదాన్ని ఖండించి భాషోత్పత్తి పై ఒక గ్రంథాన్ని రచించాడు. భాష తర్కసహంగా అపవాదరహితంగా ఉంటుందని నిరూపించాడు. మాట్లాడాలనే కాంక్ష వల్ల భాష పుట్టిందని హెర్డర్ తెలిపాడు. భాషాభివృద్ధికి కారకుడు మానవుడే అని నిర్ధారించాడు. అయితే ఇతడు హిబ్రూ నుండి ప్రపంచ భాషలు ఉద్భవించాయనే వాదనతో ఏకీభవించాడు.

సర్ విలియమ్ జోన్స్ (Sir William Jones 1746 - 1794) ఆంగ్లేయుడు. న్యాయశాస్త్రం చదివిన జోన్స్ కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిగా ఉండేవారు. ఈయన సంస్కృతాన్ని అధ్యయనం చేసి సంస్కృతానికి గ్రీకు, లాటిన్, గాథిక్, సెల్టిన్, పెర్షియను భాషలకు సంబంధం ఉందని ఈ భాషలన్నీ ఒక మూల భాష నుంచి పుట్టాయని నిరూపించాడు. **2-2-1786** న సర్ విలియమ్ జోన్స్ ఏసియాటిక్ సొసైటీలో చేసిన ప్రసంగం చిరస్మరణీయం, ఇతర భాషా శాస్త్రులకు ఉత్ప్రేరకం, తులనాత్మకాధ్యయానానికి కరదీపిక.

"The Sanskrit language, what ever be its antiquity, is of a wonderful structure; more perfect than the Grek, more copious than the Latin, and more exquisitely refined than either, yet hearning to both of them a stronger affinity, both in the roots of verbs and in the forms of grammar, than could possibly have been produced by accident, so strong indeed, that no philologer could examine them all three, without believing them to have strong from some common source which, perhaps, no longer exists there is a similar reason, though not quite so forcible, for supposing that both the Gathik and the Eelthik though handled with a very different idiom, had the same origin with the Sanskrit; and the old perssian might be added to the same family ;" సంస్కృతం, పారసి, కెల్టిన్, గాథిక్, గ్రీకు, లాటిన్ భాషల సంబంధం జోన్స్‌చే ప్రతిపాదించబడింది.

సంస్కృత భాషను పాశ్చాత్యులకు పరిచయం చేసింది సర్ విలియమ్ జోన్స్. దీనితో తులనాత్మకాధ్యయనానికి అంకురార్పణ జరిగింది.

తులనాత్మకాధ్యయనానికి కొన్ని సూత్రాలను ప్రతిపాదించినవాడు డేనిష్ పండితుడు రాస్మస్ రాస్క్ (Rasmus Rark 1787 - 1832). ఈ భాష శాస్త్రజ్ఞుడు శాస్త్రీయ పరిశోధనలు జరిపి జర్మానిక్ భాషల పరస్పర సంబంధాన్ని నిరూపించాడు. భాషలకు పదదానం సహజం. కాబట్టి భాషల పరస్పర సంబంధాన్ని నిర్ణయించటానికి పదాలలోని సామ్యం, సాదృశ్యం కన్నా ప్రత్యయాలలోను, వాక్య నిర్మాణంలోను ఉన్నసామ్యం ముఖ్యమని రాస్క్ ప్రవచించాడు. రెండు భాషలలోని సర్వనామాలు, సంఖ్యావాచకాలు, శరీరావయవాలు, సంబంధబోధక పదాలు, క్రియాధాతువులు మొదలయిన నిత్యజనవ్యవహార పదాలు సమానంగా ఉంటే, ప్రధానంగా వాటి మధ్య ఉన్న ధ్వనులలోని భేధాలు ధ్వని సూత్రానుగుణంగా ఉంటే, వాటి మధ్య జన్యజనక బావ సంబంధమున్నట్లు అని వారు తెలిపారు. వీరు జర్మానిక్ భాషలకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని సూత్రాలను ఇచ్చిసోదాహరణంగా నిరూపించారు. ఐస్లాండిక్, డేనిష్, స్పానిష్, ఇటాలియన్ భాషలకు రచించిన వ్యాకరణ గ్రంథాలు శాస్త్రీయంగా, శుద్ధంగా, దోషరహితంగా ఉన్నాయి. వ్యాకరణాలను చారిత్రిక కారణాలను అన్వేషించిన సత్యాన్వేషి రాస్మస్ రాస్క్ పండితుడు. ఈ పద్ధతికి ఇతడే ఆద్యుడు. ఈయనకు రావలసినంత కీర్తి భాషా శాస్త్రజ్ఞుడుగా రాలేదు. ఈయన సిద్ధాంతాలను అనుసరించి విపులీకరించిన యాకోబ్ గ్రీకుకు విశేష విఖ్యాతి లభించింది. జాకోబ్ గ్రిమ్ (Jacob Grimm 1785 - 1863) క్రీ.శ. 1819లో జర్మన్ వ్యాకరణాన్ని రచించాడు. జర్మన్ పదాన్ని జర్మానిక్ భాషలన్నిటికి వ్యాకరణ రచనగా భావించవచ్చు. 1822లో ఈ గ్రంథాన్ని పునఃప్రచురించి అనేక విషయాలను వివరించారు. వీరి పరిశోధన తులనాత్మక పరిశీలన విశేషంగా వీరి తర్వాతి వారికి ఉపయోగపడింది.

ఆధునిక గ్రీకు భాషలో (మతి) శబ్దానికి నన్ను అని అర్థం. మలె భాషలో (మత) శబ్దానికి కూడా ఇదే (కన్ను) అర్థం. ఈ భాషల చరిత్ర ఏ మాత్రమూ తెలియకపోతే వీటి మధ్య సంబంధముందని అనుకోవటానికి ఆస్కారం ఉంది. చారిత్రికంగా పరిశీలిస్తే ఈ రెండు భాషలకు ఏ విధమయిన సంబంధము లేదని తెలిసిపోయింది. కాబట్టి ఈ రెండు పదాల సామ్యమూ యాధృచ్ఛికమే. యాధృచ్ఛిక సామ్యానికి ఇది ఒక మంచి ఉదాహరణ.

ఇతర భాషల నుండి అన్యదేశాలు (ఎరవుమాటలు)గా వివిధ భాషలలోను వచ్చి చేరిన వాటి వల్ల భిన్న భాషా కుటుంబాలకు చెందిన భాషల మధ్య కూడా సామ్యం కన్పించవచ్చు. ఇటువంటి వాటిని జాగ్రత్తగా కనిపెట్టాలి.

ఇంగ్లీషు	హిందీ	ఉర్దూ	తెలుగు
రాజా (Raja)	రాజా	రాజా	రాజా
గంజ(ganja)	గాంజా	గాంజా	గంజాయి
కుమారి(kumari)	కుమారీ		కుమారి
పత్తా (patta)	పతా	పతా	పత్తా
సమోస(samosa)	సమోసా	సమోసా	సమోసా

సంస్కృతంలోని రాజా (రాజన్) శబ్దం నుంచి హిందీలోకి రాజాగాను హిందీ నుంచి ఇంగ్లీషులోకి రాజాగాను, తెలుగులోకి రాజుగాను ప్రవేశించింది. ఉర్దూలోని రాజా శబ్దం హిందీ నుంచి ప్రవేశించిందే. కుమారీ శబ్దం సంస్కృతం. ఈ పదం కూడా పై విధంగానే వివిధ భాషలలో ప్రవేశించింది. ఈ పదాలన్నీ దాదాపు అన్యదేశ్యాలే. ఇటువంటి వాటిని బట్టి మూలభాషా పునర్నిర్మాణం చేయటం తగదు. ఇవి భాషాపరిమితులకు సంబంధించినవి. భాషలలో యాధృచ్ఛిక సామ్యాలను, ఎరవు మాటలను పరిత్యజించి మాటలను పరిశీలించాలి. ఈ క్రింది పదాలను పరిశీలించండి.

అర్థం	ఇంగ్లీషు	డచ్	జర్మన్	డేనిష్
మనుష్యుడు	man	man	man	man ?
పాదం	foot	vu:t	fus	fo:f
పానీయం	drink	drinke	trinken	drega

ఈ పదాలలో యాధృచ్ఛిక సామ్యం లేదు; ఇవి అన్యదేశ్యాలు కావు. పై పదాలన్నీ సజాతీయ భాషా పదాలే. కొన్ని ధ్వనుల మార్పు తప్ప ఈ పదాలలో మరే ఇతర భేదము లేదు. కాబట్టి ఇవన్నీ ఒకే భాషా కుటుంబానికి చెందినవిగా భావించవచ్చు.

ఇల్లు అనే అర్థాన్నిచ్చే ఈ క్రింది పదాలను గుర్తించండి. వీటిలోని మొదటి అక్షరాన్ని గమనించండి.

ఇంగ్లీషు	డచ్	జర్మన్	డేనిష్
house	haus	hous	hu:?s
mouse	mus	maus	mu?s
louse	lus	laus	lu?s
out	ϕ yt	aws	u? δ
brown	bron	br ϕ wn	bru?h

పై పదాలలోని ధ్వని పరిణామానికి ఒక అనుగమనం, క్రమం ఉండటాన్ని గమనించండి. ఇంగ్లీషు జర్మన్ బాషలలో (aw) ఉండగా డేనిష్‌లో (u :) ఉంది. చారిత్రకంగా ఈ భాషలన్నిటికీ సంబంధం ఉంది అనేది స్పష్టం. 8,9 శతాబ్దాలలో ఈ భాషా వ్యవకర్తలు భౌగోళికంగా సన్నిహితులయి ఉన్నారు. ఈ కాలంలో పై పదాలను (mus), (hus), (ut), (lus), (brun)గా ఉచ్ఛరించేవారు. లాటిన్ పద్ధతి లేఖనం వల్ల (u) అచ్చు (u:)గా మారింది. ఇవన్నీ రికార్డుల వల్ల మనకు తెలిశాయి. పూర్వ జర్మాని 'న' వర్ణం (u)గా నిర్ణయించవచ్చు.

రోమాన్సు భాషలలోని పోలికలు

అర్థం	ఇటాలియన్	లాటిన్	ఫ్రెంచి
ముక్కు	naso	nas	ne
తల	kapo	kaf	sef
మేక	kafra	'kavra	'sెక్యత్
బీన్	'fara	'fave	'feb

పై వాటికి లిఖిత రికార్డులు (written records) ఉన్నాయి. వీటి బట్టి ధ్వని పరిణామాలను గుర్తించటం తేలిక.

గ్రీకు జర్మానిక్ భాషలలో కన్పించే అనేన ధ్వని పరిణామాలను గమనించి వాటికి కల కారణాలను సమగ్రంగా సమీక్షించి కొన్ని సూత్రాలనురచించడు. ఈ సూత్రాల సమూహానికి గ్రిమ్ సూత్రం గ్రిమ్స్‌లా (Grimm's law) అని తర్వాతి వారు నామకరణం చేశారు. ఈ భాషా శాస్త్రసూత్రాల వల్ల భాషల పరస్పర సంబంధం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. 'అ' భాషను 'బి' భాషలో పోల్చి 'ఇ' ని "అ, ఆ" భాషలతో సంబంధం ఉందీ తెలియజేయవచ్చు. ఈ పని శోధనవల్ల "అ, ఆ, ఇ" భాషలలో ఏది దేనికో దగ్గర సంబంధములతో తెలియచెప్పవచ్చు.

1. 'అ, ఆ' భాషలు 'ఇ' భాష కంటె దగ్గర సంబంధం కలవి.
2. 'అ, ఇ' భాషలు 'ఆ' భాష కంటె దగ్గర సంబంధం కలవి.
3. 'ఆ, ఇ' భాషలు 'అ' భాష కంటె దగ్గర సంబంధం కలవి.

ఈ విధమయిన నిర్ణయాలు చేయటానికి తులనాత్మక పద్ధతి సమర్థమైనది, సరైనది.

ఒక భాషలో ఉన్న మాండలి కాలేతర్వాతి కాలంలో ప్రత్యేక భాషలయిన విషయాన్ని తులనాత్మక పరిశీలన వల్ల నిరూపించవచ్చు. మాండలికాలు లేని భాషలు ఉన్నాయా ? అనేది ఒక ప్రశ్న. ఇంగ్లీషు భాషలో ఇప్పుడు మాండలికాలు ఉన్నాయి. మాండలికాలు లేని ఇంగ్లీషు భాష ఊహాతీతం (భూత వర్తమాన కాలాల్లో ఇంగ్లీషులో మాండలికాలు ఉన్నాయి). మాండలికాల్ని పరిశీలించి ఆయా భాషల పూర్వస్థితిని పునర్నిర్మించవచ్చు.

3.2 ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు

నేటి మన చారిత్రిక తులనాత్మక వ్యాకరణ రచనలకు కారకులు పాశ్చాత్యులే అనటంలో సందేహం లేదు. ఈ రకమయిన భాషోద్యమం 19వ శతాబ్దిలో ప్రాదుర్భవించింది. బాప్, గ్రిమ్, గ్రాస్‌మన్, వెర్నర్ ప్రభృతులు ఆ కాలంలో పేరొందిన భాషాశాస్త్రవేత్తలు.

ధ్వని పరిణామం అనేది రెండు భిన్నకాలాలకు సంబంధించింది. భాష పరిణామశీలం. మార్పు చెందుతున్న భాష సమదేశస్థులకు సమకాలినులకు పూర్వభాషతో పోల్చిచూచినప్పుడు ఇతర ప్రాంత భాషా వ్యవహర్తలతో వ్యవహరించినప్పుడు వ్యక్తమవుతుంది. సంపూర్ణ జడత్వం దేనికీ లేదు. భాషలోని ప్రత్యంగం మారుతూనే ఉంటుంది. "There is really no such thing as absolute immobility. Every part of language is subjected to change (A course is general linguistics - F.D. Sassure)". ఏ కారణం చేతనైనా భాషవ్యవహర్తలకు కొంత కాలం దాకా సంబంధాలు లేకపోతే వారికి కొంత వరకు వ్యవహార హాని కలుగుతుంది. అప్పుడే మాండలికాలు భాషలో ఏర్పడతాయి. ఈ విషయాన్ని ఎల్. బ్లూంఫీల్డ్ " If linguistic change results in a group of persons between which communication is disturbed, these groups speak different dialects of the language " (Postulations to the science of language P. 53). చాలా కాలం వరకు ఏకభాషావ్యవకర్తలకు ఏ విధమయిన సంబంధాలు లేకపోతే ఒకే భాష అనేక భాషలుగా మారటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. మొదట ఒక భాషలో మాండలికాలు ఏర్పడి తర్వాత వ్యవహారహాని వల్ల భిన్న భాషలుగా మారతాయనేది భాషా శాస్త్ర సిద్ధాంతం. భిన్న భిన్న భాషలుగా ఒక భాష మారటానికి కల అనేక కారణాలలో ప్రధాన కారణం ఆ భాషలో జరిగిన ధ్వని పరిణామం. ధ్వని పరిణామానికి నియతి ఉందా ? లేదా ? అనేది ప్రశ్న.

ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు (exceptions) ఉన్నాయా ? లేవా ? అనే విషయంలో 19వ శతాబ్దిలో భాషా శాస్త్రవేత్తలకు అభిప్రాయ భేధాలున్నాయి. 19వ శతాబ్ది ప్రారంభంలో భాషా శాస్త్రవేత్తలు ధ్వని పరిణామం నియతంగా జరుగుతుంది. అని అంగీకరించలేదు. ఈ విషయాన్ని భాషా శాస్త్ర పితామహుడు ఎల్. బ్లూంఫీల్డ్ ఈ విధంగా తెలిపాడు. :

"During the first three quarters of the nineteenth century no one, so far as we know, ventured to limit the possibilities in the sense of our scheme... these phrased this historically by saying that a speech - sound might change in one way in some forms, but might change in another way or fall to change in other forms" (Language P. 352, 353). కాని తర్వాతి కాలంలోని వారు "ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవు" అని సిద్ధాంతం చేశారు. "Phonetic laws have no exceptions" అనేది ఆధునిక వ్యాకర్తల (Neogrammarians) సిద్ధాంత సారంశం.

ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవని మొట్టమొదట నిరూపించినవాడు జె. గ్రిమ్. వీరు జర్మానిక్ భాషల్ని ఇతర ఇండో-యూరోపియన్ భాషలతో పోల్చిచూచి సూత్రించారు. దీనికి గ్రిమ్స్‌లా (Grimm's Law) అని పేరు పెట్టారు.

1. ఇతర ఇండో - యూరోపియన్ భాషలలోని శ్వాస స్పర్శలు (Unvolved plorives) జర్మానిక్ భాషలలో శ్వాసోష్మాలు (unrsical fricatires)గా మారతాయి.

		లాటిన్	సంస్కృతం	ఇంగ్లీషు
అ.	ప - ఫ	పేస్	పాద్	ఫు
	h - f	h$\bar{e}$s		foot
		పతెర్	పితృ	ఫాదర్
		fater		father
ఆ.	త - థ	త్రేస్	త్రి	థ్రి
	t - θ	$tr\bar{e}s$	-	Trree
		తెన ఇస్	-	థిన్
		tenuis		trin
	క - క	కెన్తుమ్	శత	కంగ్రడ్
	k - h	centum		hundred

		కొర్నూ	హా-న్
		corn $\bar{u}$	horn

2. ఇతర ఇండో-యూరోపియను భాషలలోని నాద స్పర్శాలు (boiced florives) జర్మానిక్ భాషలలో శ్వాస స్పర్శలు(unboiced florives)గా మారతాయి.

అ.	బ - ప	కన్నబిస్ (గ్రీకు):	హెమ్ప్స్ (ఇంగ్లీషు)
	b - p	karnbis (Greek)	hemps (English)
ఆ.	ద - త	దుఒ (లాటిన్):	టు (ఇంగ్లీషు)
	d - t	duo (Latin)	two (English)
		దెన్స్ (లాటిన్):	టూత్ (ఇంగ్లీషు)
		dens (Latin)	tooth (English)
ఇ.	గ - న	గ్రానుమ్ (లాటిన్):	కాన్ (ఇంగ్లీషు)
	g - k	granum (Latin)	corn (English)
		గెనస్ (లాటిన్):	కిన్ (ఇంగ్లీషు)
		genus (Latin)	kin (English)

3. మూల ఇండో - యూరోపియన్ భాష (Proto Indo-Eurojean language)లోని మహా ప్రాణనాద స్పర్శవర్ణాలు (boiced asfirates) పూర్వ జర్మన్ (pre-german) భాషలో అల్ప ప్రాణనాద స్పర్శలుగ కాని నాదోష్మాలుగా కాని మారతాయని పూర్వ గ్రీకు (pre-greek) భాషలో మహా ప్రాణ శ్వాస స్పర్శగా కాని పూర్వ లాటిన్ (Pre-Latin) భాషలో శ్వాసోష్మాలుగా మారతాయని గ్రిమ్ సూత్రీకరించాడు.

అ.	సంస్కృతం	గ్రీకు	లాటిన్	జర్మానిక్
	(భ)	(ఫ)	(ఫ)	(బ)
	భరామి	ఫెరో	ఫైరో	బేన్
	భ్రాతా	ఫ్రాతేన్	ఫ్రాతెన్	బ్రదర్
ఆ.	సంస్కృతం	గ్రీకు	లాటిన్	జర్మానిక్
	(ధ)	(థ)	(ధ)	(ద)
	అధాత్ (వాడున్నాడు) అదిఉంది	థేసో	థేసీ	దు (do)
	మధు	మెథు	-	మీద్
	మధ్య	-	-	మిద్
ఇ.	సంస్కృతం	లాటిన్		జర్మానిక్
	(హ)	(హ)		(గ)
	హంస	-		గూస్
	వహతి	వెహిత్		వేగన్
	గృహస్థ	హోస్టిస్		గెస్ట్

ఈ గ్రిమ్ సూత్రానికి కొన్ని అపవాదాలు కన్పిస్తున్నాయి. తని - న ఇండో - యూరోపియన్, భాషలోని ప,త,క లు జర్మానిక్ భాషలలో ఫ, థ, క లుగా కన్పించకుండా ప,త,కలుగానే ఉన్న సందర్భాలు అనేకం కన్పించాయి.

సంస్కృతం	గ్రీకు	లాటిన్	గాథిక్

అస్తి	ఎస్తి	ఎస్త్	ఇస్త్
అష్టన్	ఒక్తొ	-	అఫ్తొ

ఇటువంటివి గ్రిమ్ సూత్రానికి అపవాదాలు కావా ? అని కొందరు ప్రశ్నించారు. పై ఉదాహరణలన్నింటిలో శ్వాసోష్మాలయిన ప, ఫ, , లు పూర్వం అవ్యవహితంగా జర్మానిక్ పతకలు ఇతర ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలోని పతకాలతో సమానమని చెప్పవచ్చు. కాబట్టి గ్రిమ్ సూత్రానికి అపవాదం లేదని చెప్పవచ్చు.

గ్రిమ్ తృతీయ సూత్రం ప్రకారం జర్మానిక్ భాషలలో బదగలుంటే సంస్కృతంలో భ ధ ఘ లు, గ్రీకులో ప ధ ఖ లు క్రమంగా ఉండాలి. కాని కొన్ని చోట్ల సంస్కృతంలో బ ద గ లు గ్రీకులో ప త క లు క్రమంగా ఉన్నాయి. వీటిని గూర్చి చర్చించవలసి ఉంది.

సంస్కృతం	గ్రీకు	ప్రాచీనాత్మకం	ఇంగ్లీషు
బోధామి	పెన్‌థోమయ్	బేబిదన్	బిడ్

దీనికి హెర్మన్ గ్రాస్మన్ (Hermann Grass mamm 1809 - 71) జవాబిచ్చాడు. సంస్కృతంలో కాని గ్రీకులో గాని మహా ప్రాణాలయిన రెండు స్పర్శవర్ణాలు అచ్చులతో కూడి ఒక పదంలో ఒకదాని తర్వాత ఒకటి వస్తే దాంట్లో మొదటి హల్ వర్ణం మహాప్రాణతను కోల్పోతుంది. దీన్నే గ్రాస్మన్ ఇలా అంటారు. కాబట్టి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు లేవని నిరూపించినట్లయింది.

ఇప్పుడు ద్రావిడ భాషలలోని తాలవ్యీకరణ సూత్రాన్ని పరిశీలించి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాలు ఉన్నాయో లేదో పరిశీలిద్దాం. మూల ద్రావిడ పదాదిజిహ్వామూల కనుమూలీయ శ్వాసాల్పప్రాణస్పర్శం (Unvoieed unaslirated dorro`velar plorive) (క-) తాలవ్యస్పృష్టోష్మాల్పప్రాణ శ్వాసం (unvoieed unastirated palatal officate) (చ-) గా తాలవ్యచ్చులు (ఇ, ఈ, ఎ, ఏ) పరమయినప్పుడు ఆంధ్ర తమిళ మలయాళ భాషలలో మారుతుంది.

మూ.ద్రా.	తెలుగు	తమిళం	మలయాళం	కన్నడం
* కెయ్	చేయు	చెయ్	చెఇక్క	కెయ్ / గెయ్
*కల్	చెదరు	చిదన్	చిదఱుక	కెదఱు
* కిచ్ / కిత్	చిదము	-	-	కిత్తు
* కెన్	చెనకు	-	-	కెణకు

తమిళంలో కిళి, కెటు మొదలయిన తమిళంలో మార్పు పొందలేదు. తాలవ్యీకరణ సూత్రానికి ఇవి అపవాదాలు కావా ? అని స్థూలదృష్టికి అనిపిస్తుంది. మూలద్రావిడ *క-కారం తర్వాత ఉన్నతాలవ్యచ్చుకు పరంగా మూర్ధన్యనరముంటే తమిళమలయాశాలలోని క-కారం, చ-కారంగా మారదు అనేది ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదం లేదనటానికి సమాధానం.

మూలద్రావిడం	తెలుగు	తమిళం	మలయాళం	కన్నడం
* కెట్	చెడు	కెటు	కెడుక	కిడు / కెడు
* కిళ్	చిలుక	కిళి	కిళి	గిళి
* కెణ్ - / కిణ్	చెండు	కెణ్డు	-	కెణడి

తెనుగులోని కిట్టు, కినయు, కెడయు, కెరలు మొదలయిన పదాలు కన్నడం నుంచి తెలుగులోకి వచ్చిన ప్రతిదీయ పదాలు. ఇవి ధ్వని సూత్రానికి అపవాదాలు కావు.

క్రిందు, క్రేవ మొదలయిన పదాలు తెలుగులో ఉన్నాయి. ప్రాచీనకాలంలో తెలుగులో పదాది సంయుక్త వర్ణాలు లేవు. *కిల్ + ఇ+ తు > క్రిందు, *కెత్ + అక్ అనే మూల ద్రావిడ పదాలు తెలుగులో క్రమంగా క్రిందు, క్రేవలుగా మారాయి. మూ॥ద్రా*క్రిత్ తెలుగులో చిట్‌గా ఎందుకు మారలేదు. ము.ద్రా కెక్ తెలుగులో చెక్ గా ఎందుకు మారలేదు ? ఇవి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదం కాదా ? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఈ క్రింది విధంగా చెప్పవచ్చు.

తమిళ శిలాశాసనం (క్రీ.పూ. 300) లో 'చేరమాన్' అనే పదం కన్పిస్తోంది. ఈ పదం కేరళ పుత్తసంబంధి 'కేరళ'పదం తమిళ భాషలో 'చేర'గా మారింది. ద్రావిడ భాషలలో తాలవ్యీకరణం క్రీ.పూ. 300 నాటికే జరిగి ఉంటుంది. అందువల్లనే 'కేరళ' పదం

తమిళంలో 'చేర'గా మారింది. ద్రావిడ భాషలలో తాలవ్యీకరణం క్రీ.పూ. 300 నాటికే జరిగి ఉంటుంది. అందువల్లనే 'కేరళ' పదం తమిళంలో 'చేర'గా మారింది. తాలవ్యీకరణం జరగటానికి పూర్వమే తెలుగులోకొన్ని పదాలలో 'A' వర్ణ వ్యత్యయం జరిగి ఉంటుంది. తెలుగులో వర్ణవ్యత్యయం క్రీ.పూ. 30 సంవత్సరాలకు ముందే జరిగి ఉంటుంది. వర్ణ వ్యత్యయం తర్వాత తాలవ్యీకరణం తెలుగు తమిళ ప్రాంతాలలో జరిగి ఉంటుంది. మొదటే తాలవ్యీకరణం జరిగినట్లు భావిస్తే * కిత్ మొదలయిన ప్రాచీన తెలుగు పదాలలో తాలవ్యీకరణం జరగలేదని భావించవలసి వస్తుంది. ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదాల్ని అంగీకరించినట్లవుతుంది. ఇది సరికాదు కదా.

క్రిందు, క్రొవ్వు, క్రుళ్ళు, ప్రోలు, ప్రేలు, ప్రుచ్చు, ప్రిదులు మొదలయిన పదాలు తాలవ్యీకరణం జరగటానికి పూర్వమే క్రీ.పూ. 300 సంవత్సరాలకు పూర్వమే వర్ణ వ్యత్యయం కారణంగా ఏర్పడ్డాయి. తాలవ్యాకరణ సూత్రం వల్ల 'క-కారం చ-కారం'గా మారుతోందని తెలిసింది. ప్రాంతం ఆంధ్ర తమిళ వ్యవహార ప్రాంతం. సమయం క్రీ.పూ. 300 సంవత్సరాలు. క-కారం తర్వాత తాలవ్యాచ్చులు (ఇ, ఈ, ఎ, ఏలు) ఉండాలి. అప్పుడే తాలవ్యాకరణం జరుగుతుంది. తాల వ్యాకరణానికి సంబంధించిన ఈ అయిదు షరతులు ఇక్కడ ఉన్నాయి.

A	B	C	D
క->-చ	ఆంధ్ర తమిళ వ్యూహకర్తల ప్రాంతం	300 B.C.	క-తర్వాత ఇ, ఈ, ఎ, ఏ లలో ఏదైనా అచ్చు ఆవశ్యకత పరమై ఉండాలి

ఈ తాలవ్యీకరణకు అనేక అపవాదాలు కన్పించేవి. తెలుగులోని కినియు, కినుక, కెరలు వంటి పదాలు కన్నడ పదాలు తెలుగులో, ఎరవు మాటలుగా ప్రవేశించాయని ఇతః పూర్వమే వివరించబడ్డాయి. నిజానికి ఇటువంటివి ధ్వని సూత్రానికి అపవాదాలు కావు. ఇటువంటి అపవాదాలకు కొన్ని సూత్రాలు వివరణలు భాషాశాస్త్రవేత్తలకు పరిశీలించిచూడగా కన్పిస్తూనే ఉంటాయి.

తెలుగులోని తాలవ్యాకరణం ధ్వని సూత్రాలకు లొంగే ధ్వని పరిణామ సూత్రం.

3.3 పరిమితులు *(Limitations)*

1. ధ్వని సూత్రాల పరిధిలోకి రాని రూపాలు భాషలో ఉంటే వాటిని తీసికొని వాటి వేరే సూత్రం ద్వారా గతి కల్పించాలి. గ్రాస్మన్ వంటి వారు ఈ పని చేశారు.

2. యాదృచ్ఛిక సామ్యాన్ని పరికరించాలి.

Latin dies	Eng dies
ఇంగ్లీషు	తెలు
నీటు (neat)	నీటు
ప్రావ్ (prof)	ప్రాపు

3. మాతృభాషలోని పాక్షిక సాదృశ్యరూపాల్ని చూచి ధ్వని సూత్రాలకు అపవాదం అని భ్రమించకూడదు.

4. అన్యదేశ్యపదాలను భాషాపరిశీలనలో (తులనాత్మ పరిశీలన)లో భాషాపునర్నిర్మాణ సందర్భంలో Latin dentalis > English dental

5. ఏవయినా రూపభేధాలు భిన్న భాషలలోని పదాలలోఉంటేనే ఈ పునర్నిర్మాణ పద్ధతిని పనికి వస్తుంది.

6. సంధుల్లో ఏ విధమైన మార్పులూ లేనప్పుడు ఈ పద్ధతి పనికివస్తుంది.

7. తులనాత్మక పద్ధతికి అనేక భాషల సాయం కావాలి. ఆంతరంగిక పునర్నిణ్మానానికి స్వీయ భాష చాలు. లిఖితంకార్జులు లేదు. జానపద వాఙ్మయం కావాలి.

8. ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం ద్వారా ఆ భాషా పూర్వస్థితిని కొంతవరకు చెప్పవచ్చు. తద్వారా ప్రాచీన రూపాలను కనిపెట్టవచ్చు.

3.4 ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం (Internal Reconstruction)

సంధి పరివర్తనాల ఆధారంగా ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం ద్వారా ఒక భాషా పూర్వస్థితిని పునర్నించవచ్చు. లిఖిత సాహిత్య మున్న భాషలలో ఆ లిఖిత సాహిత్య భాషా పూర్వస్థితిని తెలయజేయటం తేలిక. లిఖిత సాహిత్య రహిత భాషల పూర్వ స్థితిని తెలుసుకోవటానికి ఆయా భాషలలోని జానపదవాఙ్మయ పఠన ద్వారాను సోదర భాషా పదాల వల్ల కొంతవరకు వారి భాషా పూర్వ చరిత్రను తెలుసుకోవచ్చు.

ఒక భాషలో పదాలకో లేదా పదాంశంలో ఒక పరిసరనంలో ఒక విధంగాను మరో పరిసరంలో మరో విధంగాను ఉన్నట్లయితే అటువంటి పదాల్ని లేదా పదాంశాన్ని మార్పులేని పదం లేదా పదాంశంతో పోల్చిచూచినట్లయితే ఆ రెండు వర్ణాలలో ఏది ప్రాచీనమో మనకు తేలికగా తెలుస్తుంది. సంస్కృతంలోని 1. మరుత్ 2. శరత్, సమిత్ అనే మూడు శబ్దాలను పరిసరాల బట్టి అవి ఎలా మారతాయో చూద్దాం.

	ఏ.వ.	**ద్వి.వ.**	**బ.వ.**
ప్ర.వి.	మరుత్	మారుతౌ	మరుతః
ద్వి.వి.	మరుతమ్	మరుతౌ	మరుతః
తృ.వి.	మరుతా	మరుద్భ్యామ్	మరుద్భిః
చ.వి.	మరుతే	మరుద్భ్యామ్	మరుద్భ్యః
పం.వి.	మరుతః	మరుద్భ్యామ్	మరుద్భ్యః
షష్ఠీ.వి.	మరుతః	మరుతోః	మరుతామ్
సప్త.వి.	మరుతి	మరుతోః	మరుత్సు

'శరద్'

	ఏ.వ.	ద్వి.వ.	బ.వ.
ప్ర.వి.	శరత్	శరదౌ	శరదః
ద్వి.వి.	శరదమ్	శరదౌ	శరదః
తృ.వి.	శరదా	శరద్భ్యామ్	శరద్భిః
చ.వి.	శరదే	శరద్భ్యామ్	శరద్భిః
పం.వి.	శరదః	శరద్భ్యామ్	శరద్భిః
షష్ఠీ.వి.	శరదః	శరదోః	శరదామ్
సప్త.వి.	శరది	శరదోః	శరత్సు

'సమిధ్' (సమిధ)

	ఏ.వ.	ద్వి.వ.	బ.వ.
ప్ర.వి.	సమిత్	సమిధౌ	సమిధః
ద్వి.వి.	సమిధమ్	సమిధౌ	సమిధః
తృ.వి.	సమిధా	సమిద్భ్యామ్	సమిద్భ్యః
చ.వి.	సమిధే	సమిద్భ్యామ్	సమిద్భిః
పం.వి.	సమిధః	సమిద్భ్యామ్	సమిద్భ్యః

షష్ఠీ.వి.	సమిధః	సమిధోః	సమిధామ్
సప్త.వి.	సమిధి	సమిధోః	సమిత్సు

పై ఉదాహరణలలో ప్రథమైక వచనంలో పదాంతంలోను మిగిలిన విభక్తులలో అచ్చుముందు తకారంగానే ఉంది.

శరద్, సమిధ్ శబ్దాలలో ప్రథమైకవచనం లో 'త' కారంతో శరత్, సమిత్ రూపాలలో ఉన్నాయి. ఈ రెండు శబ్దాలూ అచ్చుల ముందు క్రమంగా 'ద'కార, థకార రూపాలలో కన్పిస్తున్నాయి. వీటిలో తకారం ప్రాచీనమా క్రమంగా ద, ధలు ప్రాచీనాలు అనే సమస్య తలెత్తుతూంది. ఇప్పుడు మనం ఒక పద్ధతి ప్రకారం సమస్యను పరిష్కరించుకోవాలి. తకారం ప్రాచీనమనుకొని ఈతకారం కొన్ని శబ్దాలలో అచ్చులకు ముందుమారకుండా ఉంటుంది.

మరికొన్ని శబ్దాలలో దకారం, ఇంకొన్నిటిలో ధకారం గాను మారుతుంటుంది అని చెప్పవలసి వస్తుంది.

ఇది భాషా శాస్త్ర ధ్వని పరిణామ సిద్ధాంత విరుద్ధం. ఒక భాషలోని ఒక ధ్వని అన్న మాటలలోను ఒకే విధంగా మారుతుంది. తద్విరుద్ధంగా ఊహించటం ఆశాస్త్రీయం. కాబట్టి శరద్, శరత్‌లలో శరద్ ప్రాచీన మనీ, సమిధ్, సమిత్‌లలో సమిధ్ ప్రాచీనమని చెప్పటం శాస్త్రీయం, సమంజసం. కాగా పై మూడు శబ్దాల పూర్వ రూపాలు మరుత్, శరద్, సమిధ్‌లు. పదాంతంలో మహాప్రాణాలు అల్పప్రాణంగాను, నాద స్పర్శాలు శ్వాసస్పర్శాలుగాను మారతాయి. ఇది సంస్కృత భాషా నియమం. ఈ నియమ ప్రకారమే పదాంతంలో ఉన్న ద, ధలు -త గా మారాయని గ్రహించవచ్చు. ఇది ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణంలో మనం అనుసరించి విధానాన్ని మన ప్రాచీన భారతీయ వైయాకరణులు అను సరించి పదాల స్వరూపాన్ని శాస్త్రీయంగా తమ తమ వ్యాకరణాలలో నిరూపించారు. ఇది వారి విజ్ఞతకు నిదర్శనం. సంస్కృతి వ్యాకరణాలలో 'మరుత్' శబ్దాన్ని 'త' కారంతంగాను, 'శరద్' శబ్దాన్ని 'ద'కారాంతంగాను, 'సమిద్' శబ్దాన్ని 'ద'కారాంతంగాను, 'క్షుధ్' శబ్దాన్ని 'ధ' కారాంతంగాను, 'హచ్' శబ్దాన్ని 'చ'కారాంతంగాను, 'దృశ్' శబ్దాన్ని 'శ' కారాంతంగాను 'లిహ్' శబ్దాన్ని 'హ' కారాంతంగాను పరిగణించారు.

ఇది వారి ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణ దక్షతకు నిదర్శనం. ఈ పద్ధతి వర్ణనాత్మక వ్యాకరణ రచనకు దోహదపడుతుంది.

పై పదాలన్నిటిలోను పదాంతలలో తకారమే వచ్చింది. అంటే సిద్ధాంతంలో ద, ధలో రాలేదన్న మాట. కాబట్టి పదాంతం నిషేధ స్థానం.

అచ్చుల ముందు త, ద, ధలు మూడూ రావచ్చు. కాబట్టి ఇది నిషేధ రహిత స్థానం. పదాంతంలో అల్పప్రాణమే శ్వాసకు ఉండాలి. మిగిలిన స్పర్శలు ఉండకూడదు అనే నిషేధం ఉంది. కాబట్టి పై ఉదాహరణలలో ద, ధలు తగా మారాయి. నిషేధరహిత స్థలంలో ఉన్న ధ్వనులను మాత్రమే మనం ప్రాచీనాలుగా స్వీకరించాలి.

ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణాన్ని ఆధునిక కాలంలో మొదట ఉపయోగించిన వ్యక్తి 19వ శతాబ్దికి చెందిన హెర్మన్ గ్రాస్మన్ (Herman Grasman). సంస్కృతంలోను గ్రీకులోను రెండు మహాప్రాణాక్షరాలు ఒకదాని పక్కన ఒకటి ఉండవు అని కనిపెట్టి సోదాహరణంగా నిరూపించాడు. దీనిని గ్రాస్మన్ సూత్రం (Grasman' Law) అన్నారు. సంస్కృత క్రియలలో ధాతువు ప్రథమహల్లూ అచ్చు కలిపి ద్విరుక్తతను పొందుతాయి.

'దదర్శ' చూశాడు

* పపాత పడ్డాడు

'చకార' చేశాడు

'జగాద' పలికాడు' మొదలయినవి. మహాప్రాణధాతువులయిన భూ, ధ మొదలయిన ధాతువులు ద్విరుక్తమయినప్పుడు ద్విరుక్తమయిన మహాప్రాణం అల్పప్రాణంగా మారుతుంది. ఈ క్రింద ఈ ధాతువుల లిట్రూపాల్ని గమనించండి.

ధాతువు	లిట్రూపం	సరయినలిట్రూపం
భూ	భ భూ వ	బ భూ వ
ధా	ధ ధా న	ద ధా న

పదంలో రెండు మహాప్రాణాక్షరాలు ఒకదాని తర్వాత మరొకటి వచ్చినప్పుడు మొదటి మహాప్రాణాక్షరం మహాప్రాణత్వాన్ని కోల్పోయి అల్పప్రాణత్వాన్ని పొందింది.

గ్రీకులో ఈ విధమయిన మార్పే జరిగింది.

గ్రీకు	ప్రాచీన గ్రీకు
pephpuka	phpephuka

సంస్కృతంలో లాగ ఇక్కడ గ్రీకులో పదానికి మహా ప్రాణం అల్ప ప్రాణమయింది.

గ్రాస్మన్ కనిపెట్టిన ఈ సూత్రం భాషాశాస్త్రవేత్తలకు మార్గదర్శకమయ్యింది. గ్రిమ్ సూత్రానికి అపవాదం లేదని నిరూపించింది. ఈ నిర్మాణ పద్ధతి మూల భాషా పునర్నిర్మాణానికి సహాయపడుతుందని 1879లో ఎఫ్.ద.ససూర్ నిరూపించాడు.

గదిలోని ఇత్వానికి గేదిలోని ఇత్వానికి తేడా వుందని ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణం వల్ల నిరూపించవచ్చు. తెలుగు బహువచన ప్రత్యయం-లు ఈ పదాలకు చేరినప్పుడు ఈ భేధం స్పష్టమవుతుంది.

గది +- లు ----> గదులు

గేద + -లు ----> గేదులు కాదు గేదెలు అవుతుంది

గేది శబ్దానికి పూర్వరూపం గేదె అని ఇది గేదియ నుంచి వచ్చి ఉంటుందని తెలుసుకోవాలి. గేదియ -- గేధె --- గేది ఆంతరంగిక గేది, గోదావరి మాండలికపదం ఆంతరంగిక భాషా నిర్మాణం పూర్వభాషాస్థితిని తెలుసుకోవటానికి ఉపయోగకారి.

3.5 తులనాత్మక పద్ధతి వల్ల కలిగే లాభాలు

క్రీస్తు పూర్వం 3,500 సంవత్సరాల ప్రాంతంలో మూలద్రావిడ భాష ఒకటి ఉండేదని, ఆ మూలద్రావిడలలోనే కొన్ని మాండలిక భాషలు ఉండిఉంటాయని భాషా శాస్త్రవేత్తలు శాస్త్రీయమయిన ఊహకావిస్తున్నారు. మొహంజొదారో, హరప్పాలలోని నాగరికత ద్రావిడమయినదనీ ఆ నాటికే ద్రావిడ భాషలకు ఒక లిపి ఉండేదని సుప్రసిద్ధ రష్యా శాస్త్రవేత్త గురోఫ్ నిరూపించాడు.

బ్రాకు ఈ కూడుఖ్, మాల్తోలు ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు కాగా తెలుగు, గోండి, కొండ, పెంగొ, మండ, కుఇ, కువి, కోలామి, నాయకి, పర్జి, గదబ మధ్య ద్రావిడ భాషలు. తమిళం, మలయాళం, కన్నడం, తుళు, కొడగు, ఇరుళ, బడగ, తొద, కోత, దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు. క్రీ.పూ. 3000 సంవత్సర ప్రాంతంలో బ్రాకు ఈ మూల ద్రావిడ భాష నుండి విడివడి ఉండవచ్చు. కుఇ, కువి, కొండ, గోండి భాషలు క్రీ.పూ. 1500 ప్రాంతంలో విడివడి ఉండవచ్చు. తెలుగు భాష మూలద్రావిడ భాష నుండి క్రీ.పూ. 1000 సంవత్సర ప్రాంతంలో విడివడిందని అభిజ్ఞుల అభిప్రాయం.

మూడు వేల సంవత్సరాలకు పూర్వం తెలుగు భాష రూపొందిందని చెప్పటానికి లిఖిత పూర్వకాధారాలు ఏమీ లేనప్పటికి సజాతీయ భాషలలోని పదజాలాన్ని తెలుగు మాటలతో పోల్చి చూచి తెలుగు వారి ఆ నాటి సంస్కృతిని విశదీకరించవచ్చు. భాషా శాస్త్రంలోని తులనాత్మక విధానం దీనికి తోడ్పడుతుంది. తెలుగు పదాలను సజాతీయ భాషా పదాలతో పోల్చి తులనాత్మక శాస్త్రపద్ధతుల ద్వారా ప్రాతెలుగు రూపాలను పునర్నిర్మించి తెలుగు వారి క్రీ.పూ. 1000 సంవత్సరాల నాటి సంస్కృతిని వివరించవచ్చు. ఇదే తులనాత్మక వ్యాకరణ శాస్త్ర ప్రయోజనం. ఈ విధానం అన్ని భాషలకు వర్తిస్తుంది. నేటి ఇండో-యూరోపియన్ భాషలను పరిశీలించి సాంఘిక జీవనాన్ని సంస్కృతిని తెలపవచ్చు. సంస్కృతి జాతి జీవనాడి కదా.

"To know the origin of words is to know the cultural history of mankind" అని Dr. Ernert Klein తన సమగ్రాంగ్ల వ్యుత్పత్తి కోశం (A comperhensive ctymological dictionary of the English language) లో తెలిపారు. సుప్రసిద్ధ ద్రావిడ భాషా శాస్త్రవేత్తలు M.B. Emeeno (ఎమ్.బి. ఎమినో), Thomas Burrow (థామస్ బరో)లు తమ ద్రావిడ భాషావ్యుత్పత్తి కోశం (A Draridian Etynological Dictionary - 1984)లో 5,557 సజాతీయ ద్రావిడ భాషాపదాలను ఇచ్చారు. 1, 08, 330 పదాలతో కూడిన తెలుగు వ్యుత్పత్తి కోశం 8 సంపుటాలలో ఆంధ్ర విశ్వ కళాపరిషత్, విశాఖపట్నం వారిచే ప్రచురించబడింది (1995). వీటి సహాయంతో తెలుగు వారి ప్రాచీన సంస్కృతిని తులనాత్మక పరిశీలన వల్ల నిరూపించవచ్చును.

సంఘంలోని సభ్యుల కార్యక్రమాలే వారి సంస్కృతిని తెలియజేస్తాయి. అని బ్లాక్, ట్రేగర్ భాషా శాస్త్రజ్ఞులు తెలిపారు. " The activities of a society that is of its members constitute its culture (Outline of linguistic analysis P. 1)" ప్రాచీనాంధ్రులకు రాజకీయ వ్యవస్థ ఉండేదని 'ఱేడు' పద పరిశీలన వల్ల మనకు తెలుస్తోంది. ఈ మాట సంస్కృత రాజన్ శబ్దం నుండి తెలుగులోకి

వచ్చింది కాదు. శుద్ధ దేశ్య శబ్దం.

తమిళం :ఋూన్ / రాన్ రాజుల్ని సంబోధించే పదం

కన్నడం : ఎఱె యజమాని

తెలుగు : ఎఱ / ఱేడు రాజు

తెలుగు శాసనాలలో 'ఎఱ' మాట కన్పిస్తోంది. వర్ణవ్యత్యయం వల్ల 'ఱేడు' శబ్దం తర్వాతి కాలంలో ఏర్పడి వుంటుంది. రాజులు 'ఏలు' తూండేవారు. నాడు (మూ(ద్రా. నాట్)లను 'ఎఱ'లు 'నెలు'తుండేవారు.

తెలుగువారి సంఘ వ్యవస్థలో అమ్మ, అక్క, అన్న, చెల్లి, అయ్య ఉండేవారు. వీరికి 'నట్టు' (కట్టుబాటు) ఉండేది. తెలుగులో 'బొంకు' పదం అసత్యాన్ని అసత్య మాడటాన్ని తెలుపుతుంది. కాని ప్రాచీన కాలంలో సత్యాన్ని చెప్పేమాట తెలుగులో లేదు. ఆత్మను తెలిపే మాట తెలుగే కాదు మరే ఇతర ద్రావిడ భాషలలోనూ లేదు. తమిళ ఉల్లమ్ మాటకు ఆత్మ అనే అర్థం తర్వాతి కాలంలో వచ్చింది. ద్రావిడులకు నూరు (ముద్రా. నూల్) వరకు అంకెలు తెలుసు. మనము అనే మాట ద్రావిడభాషలలో ఉంది. ఇది వీరు కలుపుగోలుతనానికి నిదర్శనం. ఆవులు, ఎద్దులు, గొఱ్ఱెలు, ఎనుములు వీరి పశు సంపద. పగలు, రేయి, నెల, ఏడు (సంవత్సరం) మొదలయిన కాలవాచకాలు వీరి వ్యవహారంలో వీరికి ఎఱుక, తెలివి ఉన్నాయి. అంబు, విల్లు, కఱ్ఱ వీరి ఆయుధాలు. కలిమి, లేమి వీరికి తెలుసు. కాయ, కూర, గంజి, పులుసు, పాలు, పెరుగు లు వీరి ఆహార ధన్యాలు.

భాషా పునర్నిర్మాణ పద్ధతుల వల్ల ప్రాచీన భాషా స్వరూపం తెలియటమే కాకుండా వారి సంస్కృతి మనకు విశదమవుతుంది.

సమీక్ష:- మూల భాషా పునర్నిర్మాణ పద్ధతిని గూర్చి మరియు తులనాత్మక, ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణ విధానాలను గురించి వాని లాభాలగురించి పరిశీలించారు.

ప్రశ్నలు

1. మూల భాషా పునర్నిర్మాణాన్ని అందలి భేదాలను వివరించండి.
2. ఆంతరంగిక పునర్నిర్మాణాన్ని గూర్చి వ్రాయండి.
3. మూల భాషా పునర్నిర్మాణంలో తులనాత్మక పద్ధతిని గూర్చి రాసి, వాటి ప్రయోజనాలను విశదీకరించండి.

ఆధారగ్రంథ పట్టిక

1. HoeningsWald, Henry M. 1960, Language Change and Linguistic Reconstruction. Chicago University of Chicago Press
2. Hockett, Charles F. 1958 A Course in Modern Linguistics NewYork, Macmillan
3. సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్. 1984 ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పబ్లిక్‌గార్డెన్స్, హైదరాబాద్ - 4.

పాఠం - 4 ఆదానం - ఆదాన పదాలలోని రకాలు - భౌగోళిక, సాంస్కృతిక, సన్నిహితాదాన పదాలు

పాఠ్యాంశ నిర్మాణ క్రమం

4.1 ఆదానం - నిర్వచనం

4.2 ఆదానం - రకాలు

- **(ఎ) ఆవశ్యకతాపురణం**
- **(బి) ప్రతిష్ఠాద్యోతక పదాలు**
- **(సి) భౌగోళిక ఆదానాలు**
- **(డి) సాంస్కృతికాదానాలు**
- **(ఇ) సన్నిహితాదానాలు**

లక్ష్యం:- ఆదానం - రకాలను గూర్చి మరియు అందు భేదాలను గూర్చి తెలుసుకుంటారు.

4.1 ఆదానం - నిర్వచనం

రెండు భాషలను మాట్లాడే వారి సంబంధం ప్రత్యక్షంగా కాని, పరోక్షంగా కాని ఉన్నప్పుడు ఒకరి భాషా ప్రభావం మరొకరి పై పడటం సహజం. వస్తువులను మార్చుకున్నట్లే కొన్ని సందర్భాలలో వారు అసంకల్పితంగానే (అనుకోకుండానే) పదాలను మార్చుకోవచ్చు. వస్తువులను కాని, పదాలను కాని ఇచ్చి పుచ్చుకోవటంలో ఒకరు దాత కాగా మరొకరు గ్రహీత అవుతారు. దీనిని (ఈ విధానాన్ని) ఎరవు తెచ్చుకోవటం (borrobing) అంటారు పదాలను ఎరవు తెచ్చుకోవటం వల్ల దాతకు కాని గ్రహీతకు కాని ఏ విధమయిన నష్టమూ లేదు. గ్రహీత తాను ఎరవు తెచ్చుకొన్న పదాలను తిరిగి దాతకు ఇవ్వనవసరం లేదు. తిరిగి తన పదాలను తనకు ఇఇచ్చి వేయవలసిందిగా దాత కూడా అడగడు. ఈ పద వినిమయం వల్ల ఎవరికీ ఏ విధమయిన కష్టమూ నష్టమూ లేదు సరి కదా ఉభయ తారకం. ఈ పద దాన ప్రదాన ప్రక్రియ వల్ల ప్రతి భాషలోను నిసర్గాలయిన దేశ్యపదాలతో పాటు ప్రతి దేయపదాలు (ఎరవు మాటలు - Loan words) ఉండవచ్చు. ప్రపంచంలోని రమారమి 6,000 భాషలలోను ఏ ఒక్క భాష కూడా అన్య భాషా ప్రభావానికి లోను కాకుండా కేవల దేశ్య భాషా భూయిష్టంగా లేదు. పైతృకంగా మూల భాష నుంచి రాజకీయ వాణిజ్య సాంస్కృత సంబంధాది కారణాల వల్ల ఎరవు తెఉచ్చుకోవటం వల్ల స్వభాషలో చేరిన పదాలు అన్య దేశ్యాలు లేదా ఎరవు మాటలు లేదా ప్రతిదేయపదాలు లేదా అన్య దేశీయులు. ఒక భాషకు నిసర్గంగా ఉన్న పదాలు కాకుండా సోదర భాష(ల) నుంచి కాని మరే ఇతర భాషా కుటుంబానిఇ చెందిన భాష(ల) నుంచి కాని ఎరవుగా తెచ్చుకున్న పదాలు ఎరవు మాటలు లేదా అన్య దేశ్యాలు (boan - words).

ఈ అన్యదేశ్య పదాలు ఒక భాష నుంచి మరో భాషలో ప్రవేశించటానికి అనేక కారణాలున్నాయి.

4.2 ఆదానం - రకాలు

ఎ. ఆవశ్యకతాపూరణం (Need-Filling) :

అన్య భాషా వ్యవహర్తల నుంచి ఏ వస్తువునయినా లేదా ఏ ఆధాత్మిక విషయాన్నైనా గ్రహించేటప్పుడు అటువంటి వస్తువు అటువంటి ఆలోచనలను తెలిపే పదాలు తమ భాషలో లేనప్పుడు గ్రహీతలు తమ భాషలోనికి ఆయా పదాల్ని గ్రహిస్తారు. గసగసాలు, టీ, కాఫీ, చపాతి, బస్సు, కారు, కార్డు, టి.వి, ట్రాన్సిస్టర్, స్కూటర్, సైకిలు, కాగితం మొదలయిన పదార్థాలను గ్రహిస్తూ ఆ పదార్థాలతో పాటు ఆ పదార్థాలను సూచించే పదాలను భాషా వ్యవహర్తలు గ్రహిస్తారు. తమ అవసరాలకు అనుగుణంగా ఆయా భాషలలోని పదాలను గ్రహిస్తారు. ఆవశ్యకతా పూరణమే దీనికి కారణం. ఆత్మ, ప్రత్యగాత్మ, జీవాత్మ, స్వర్గం, సత్యం, రసం వంటి సంస్కృత పదాలు ఆలోచనలకు సంబంధించి సంస్కృత భాషలో ప్రసిద్ధంగా వ్యవహరించబడ్డాయి. కాబట్టి ఆ భావాల్ని తెలపటానికి తెలుగు, కన్నడం మొదలయిన భాషలు ఆ పదాల్ని గ్రహిస్తారు. ఇంగ్లీషులో కూడా dharma < skt. dlarma, alman < skt. atma alimra < skt. alimsa మొదలయిన సంస్కృత భాషా పదాలు వాడబడుతున్నాయి. నూతన వస్తు సంపద, నూత్నాలోచనలు భాషలలో నెలకొన్న సందర్భంలో వాటిని సూచించే పదాలు సక్కంగా భాషల్లో అన్యదేశ్యాలుగా ప్రవేశిస్తాయి.

బి. ప్రతిష్ఠాద్యోతక పదాలు (Prestigious Words) :

దేశీయ పదాలకు కాలక్రమేణ ప్రతిష్ట తగ్గుతూంటుంది. అటువంటి సందర్భాలలో కొత్త కొత్త పదాలను అన్య భాషల నుంచి గ్రహించి భాషావ్యవహర్తలు ప్రతిష్ట కోసం ప్రయోగిస్తుంటారు. 'కూడు' అంటే ఆహారం అని దేశీయమయిన అచ్చ తెలుగు పదానికి అర్థం. కాని ఈ మాటకు బదులుగా తెలుగులో సంస్కృత భాషా పదమయిన అన్నం అనే సంస్కృత పదాన్ని తెలుగు వారు వాడుతున్నారు.

'ఉచ్చ' అనే పదానిఇక రాను రాను గౌరవం పోయింది. కాబట్టి తెలుగు వారు 'మూత్రం' అనే సంస్కృత పదాన్ని కాని 'యూరిన్' అనే ఇంగ్లీషు మాటను కాని 'ఉచ్చ'కు మారుగా వాడుతున్నారు. 'మూత్ర విసర్జన శాల' అని urinds కు వాడుతున్నారు. పెళ్ళి అనటానికి మారుగా 'వివాహం' (సం. వివాహం -, పెళ్ళి పిలుపు అనటానికి మారుగా సం. వివాహాహ్వాన -) వివాహాహ్వానం అనటం ప్రతిష్ట కోసమే. 'పెళ్ళి పిలుపు' అనే దానిలో 'పెళ్ళి'కి గౌరవం కలగటానికి కారణం అది సమానం కావటమే. సమాసాలలో పదాలకు గౌరవం కలుగుతుంది లేదా పెరుగుతుంది.

అన్యదేశ్య ప్రసంగం మొట్ట మొదట వికృతి వివేకంలో చేయబడింది.

"అహేయమన్య దేశీయం
యత్త దేవ ప్రయుజ్యతే"
(వికృతి వివేకః సంజ్ఞా)

అనే సూత్రాన్ని అధర్వణులు రచించారు.

అహేయమ్ = రసం కల

అన్యదేశీయమ్ = అన్యదేశ్యం

యత్ = ఏ పదముందో

తదేవ (తత్ + ఏవ) = ఆపదమే

ప్రయుజ్యతే = ప్రయోగించబడుతోంది.

"ఏ అన్య దేశ్య పదం రసం కలిగి ఉంటుందో అదే ప్రయోగించబడుతోంది" అని అర్థం.

ఏ పదాల్ని అన్యదేశ్య పదాలని వికృతిని వివేకారుడు ఉద్దేశించాడో తెలుసుకోవాలి. ఇందుకు

"డోలా భూషోత్తరీయాణి
వి నైత్వంనాస్తి మధ్యయః"

అనే వికృతి వివేక శ్లోకం సాయపడుతోంది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని శ్రీ చిన్నయ సూరిగారు "ఊయల పయ్యెద తాయెతులంద్రిక్కనామంబులందు యాకుందాల వ్యవక్రయోగంబు లేదు (బాల వ్యా. ప్రకీర్ణం.సూ.3)" అనే సూత్రాన్ని సూరి గారు రచించారు. వికృతి వివేక కారుని భాషా శబ్దానికి 'తాయెతు' అని అర్థం. 'తఅవీజ్' అనే అరబీ పదం నుంచి ఉర్దూలోకి 'తావీజ్' అనే శబ్దం నుంచి తెలుగులో 'తాయెతు' శబ్దం అన్యదేశ్యంగా ప్రవేశించింది. వికృతి వివేకాదని కాలానికి 'తాయెతు' పదం ఎతలుగులో ప్రవేశించిందనేది సిద్ధాంతం. క్రీ.శ. 15వ శతాబ్ది వరకు 'తాయెతు' పదం తెలుగు కావ్యాలలో లేదా శాసనాలలో ప్రయోగించబడలేదు.

"వక్షఃస్థలంబున రక్ష పూసల పేరు
దండ తాయెతులునుదగ నుంచి"
(సింహాసన వ్యా. 7-45)

అని 15వ శతాబ్దపు సింహాసన ద్వాత్రింశికలో ప్రయోగించబడింది. మేనికి రక్షయై మించు తాయెతులు అని పల్నాటి వీర చరిత్ర ప్రయోగం.

తాయెతు ముస్లిం సంస్కృతికి సంబంధించిన పదం కాగా వికృతి వివేకకారుడు 15వ శతాబ్ది తర్వాతి వాడు.

పారసి **తరాజూ** శబ్దం వర్ణనాశం (syneope) కారణంగా తెలుగులో **త్రాసు**గా మారి తిక్కన గారి మహాభారతంలో

"త్రాసులంబోని చిత్తంబుల తోడుత
ప్రజ వివాదములెడఁ బక్షముడిగి"
(భార.శాంతి. 2-375) ప్రయోగించారు.

"ఓగి రానకు త్రాసు మాయమువల్ల"
(ఈపూరు శిలాశాసనం క్రీ.శ. 1278)

అని ఈపూరు శిలాశాసనంలో ప్రయోగించబడింది. త్రాసు పదం వాణిజ్య సంబంధి అనేది స్పష్టం. తిక్కన కాలానికి మహమ్మదీయులతో ఆంధ్రులకు వాణిజ్య సంబంధాలున్నాయనేది ఈ సాక్ష్యం వల్ల నిరూపించబడింది.

ఒక భాష నుంచి ఇంకో భాషలోకి పదాలు ప్రవేశించటమనే సంప్రదాయం అనాది నుంచి ఉంది. రెండు వేర్వేరు భాషలను మాట్లాడే వ్యక్తులు కలుసుకున్నప్పుడు తమతమ అవసరాల్ని బట్టి ఆ రెండు భాషలలో అధిక గౌరవం కల భాషలోని పదాలను ప్రతిష్ఠ (prestige) కోసం అనుకరించటాన్ని బట్టి ఒక భాషా పదాలు మరో దానిలోకి ప్రవేశిస్తాయి. ఇటువంటి సందర్భాలలో ఆదాన ప్రదానాలు జరగటం పరిపాటి. తన భాషలోకి ఇంకో భాషలోని పదాలను తీసుకోవటం (గ్రహించటం) ఆదానంకాగా ఇంకో భాషలోకి

తన భాషా పదాలను ఇచ్చినట్లయితే (ప్రదానం చేస్తే) ప్రదానం అవుతుంది. ఇటువంటి ఆదాన ప్రదానాలు సర్వ భాషలలోను సర్వ సాధారణంగా జరిగేవే. ఆదాన పదాలు ప్రదాన పదాలూ కూడా ఆయా భాషలలో అన్యదేశ్యాలే అవుతాయి. ప్రపంచంలో ప్రతిష్ట పొందిన భాషలు సంస్కృతం, లాటిన్, గ్రీకు, హీబ్రూ భాషలు. ఈ భాషలకు ఆయా దేశాలలో ప్రతిష్ట ఉంది. మత విషయకంగా వీటికి గౌరవం ఉంది.

సంస్కృతంలోకి కూడా అనేకేతర భాషల నుంచి పదాలు అన్యదేశ్యాలుగా ప్రవేశించాయి. ఈ సూచన జైమిని మీమాంసా దర్శనంలో ఉంది.

"చోదితంతు ప్రతీయే తావి రోధాత్ ప్రమాణేన" (మీమాంసా దర్శనమ్ 1-3-10) అనే సూత్రంలోని సూత్రానికి విరుద్ధం కాని సందర్భంలో వేద పదాల అర్థం అవగతం కాకుండా మ్లేచ్ఛులకు (అనార్యులకు) ఆ అర్థం కరతలామలకమయితే, ఆమ్లేచ్ఛుల నుంచి ఆ పదాల అర్థాల్ని గ్రహించవచ్చు అని మ్లేచ్ఛ ప్రసిద్ధార్థ ప్రామాణ్యాధికరణంలో శబర స్వామి వ్యాఖ్య వ్రాసారు.

"చోదిత మశిష్టై రపి శిష్టానవగతం ప్రతీయేత,
యత్ ప్రమాణేనా విరుద్ధం తదవగమ్య మానం
వన్యాయ్యోంత్యక్తుమ్. పిక ఇతి కోక లోగ్రాహ్యః,
నేమ్యోర్థం, తామర సంపద్మం, సత ఇతి
దారు మయం పాత్రం, పరి మండలం శతచ్ఛిద్రమ్"

అని సోదాహరణంగా శబర స్వామి వివరించారు. కుమారిల భట్టు తన తంత్ర వార్తకంలో మరింత స్పష్టపరిచారు. "ద్రావిడాది భాషల్లోని వ్యంజనాంత పదాల్ని స్వరాంతాలుగా మార్చి విభక్తి స్త్రీ ప్రత్యయాదుల్నికమించి స్వభాషాను రూపార్థాల్ని సంస్కృత భాషా పండితులు కల్పిస్తున్నారు. ఓదనార్థమైన చోర్ పదాన్ని చోర పద వాచ్యంగా కల్పిస్తున్నారు. తరించ శక్యం కానిది అనే అర్థంలో మార్గార్థకమయిన 'అతర్' శబ్దానికి అర్థం చెప్తున్నారు. పాము అనే అర్థం కల పాప్ శబ్దాన్ని అదంతంగా చేసి పాప శబ్దంగా మార్చి పాపి కాబట్టి పాము అనే వుత్పత్తిని కల్పించి చెప్తున్నారు. స్త్రీ వాచక శబ్దమయిన ఆలును మాల గా కల్పించి నిజం అంటున్నారు. ఉదరార్థకమయిన వయిర్ పదాన్ని వైరి" పద ప్రత్యామ్నాయంగా చెప్తూ సంస్కృత పదమే అని సమర్థించుకుంటున్నారు. ద్రావిడాది పరిచిత భాషలలోనే ఈ విధమయిన స్వచ్ఛంద పరిక్లపన చేస్తున్నప్పుడు పారసీన బర్బరయవన దోమ కాది భాషల విషయంలో ఏమి కల్పించి ఏమి పొందుతున్నారో తెలియటం లేదు. అని కుమారి ల భట్టు అన్య భాషా పదాలు సంస్కృతంలో ఉండటాన్ని స్పష్టీకరించి అటువంటి పదాలకు పండితులు కృత్రిమ వ్యుత్పత్తులను కల్పించి సాధించటాన్ని ఆక్షేపించారు. ద్రావిడాది భాషా పదాల స్పష్టార్థాల్ని తత్తద్భాషా వ్యవహర్తల నుంచి మాత్రమే గ్రహించాలని సిద్ధాంతీకరించి కుమావిలుడు ఆధునిక భాషా వ్యవహర్తలకు మార్గదర్శి అయ్యాడు.

భారతదేశంలో కొలేరియన్ భాషా వ్యవహర్తలు, సినో-టిబెటన్ భాషా సంస్కృత భాషా, ద్రావిడ భాషా వ్యవహర్తలు నివసిస్తున్నారు. సంస్కృత భాషా ప్రభావం సంస్కృత భాషేతరుల పై ఆధికంగా ఉన్న మాట వాస్తవమే. అయినా కొలేరియన్ ద్రావిడ భాషల ప్రభావం సంస్కృతం పై పడిన దాఖలాలు అనేకం ఉన్నాయి.

సంస్కృతంలో ప్రవేశించిన కొలేరియన్ భాషా పదాలను పరిశీలిద్దాం.

సం. అలాబు - వి. ఆనబ
మలమ్ లబు, లబొ,
ఖ్మేర్ ల్బొవ్
బతక్ లబు
సం. తామ్బూల - వి. తమలపాకు
అలక్ బ లు
ఖ్మేర్ మ్లు ఒ
(మూలముండా తా మ్బూల త మ్బె లూ)

సం. లాఙ్గల - వి. నాగలి

ఖ్మేర్ అఙ్కాత్, అఙ్కాల్

మలమ్ తెఙ్కల, తఙ్కాల

బతక్ తిఙ్కల

సంతాలి నహెల్

< మూల మండా నా * జత్

సం. హల - వి. నాగలి

ముండారి నా ఎల్

సంతాలి న హెల్

* హెల్ < సంతాలి * హెల్

ద్రావిడుల ఆచార వ్యవహారాల ప్రభావం ఆర్యుల పై అధికంగా ఉండటం వాస్తవం. ద్రావిడుల విగ్రహారాధన వల్ల ఆర్యులు పూజాదుల్ని చేయటం ప్రారంభించారు. ద్రావిడ భాషా ప్రభావం వల్ల సంస్కృతాది భాషల్లో మూర్ధన్యాక్షరాలు ఏర్పడ్డాయి. ఇంతేకాక సంస్కృత భాషలో పరరూప సంధులు ఏర్పడటానికి ద్రావిడ భాషా సంసర్గమే కారణం. ద్రావిడ భాషలలో సర్వేసర్వత్ర పర రూప సంధులు జరుగుతుండగా సంస్కృతంలో పరిమితంగా శకంధ్వాది పదాలలోను మరికొన్ని చోట్ల పర రూప సంధి జరుగుతుండటం బట్టి ఇది ద్రావిడ భాషా ప్రభావం వల్లనే సంస్కృతంలో జరిగిందని చెప్పవచ్చు. సంస్కృతంలోని కొన్ని ద్రావిడ పదాలను తెలుసుకోండి.

సం. అనల - వి. అగ్ని, నిప్పు

తమిళం - అనల్ నిప్పు, కాల్చు

మలయాళం - అనల్ నిప్పు

కన్నడం - అనలు వేడిమి.

సం. అర్క - వి. జిల్లేడు

తమిళం - 'ఎరుక్కు' జిల్లేడు

కన్నడం - 'ఎక్కె' పైది

సం. తాల - వి. తాడి

తెలుగు - తాతిల, తాడి

కన్నడం - తాట్

కోలామి - తాటి

పర్జి - తాడి

ము.ద్రా. - *తాట్

సం. నరక - వి. నిర్ణయం, నరకం

తమిళం - 'నెరుక్కు', 'నరుక్కు' పీడించు

కన్నడం - 'నరకు', 'నరుకు, నక్కు' గాయపరచు

తెలుగు - 'నఱకు, నఱుకు, నర్కు' ఖండించు

సం. నీర - వి. జలం

తమిళం, మలయాళం, కన్నడం - 'నీర్' జలం

తెలుగు, తుళు - 'నీరు' పైరి

బ్రాహూఈ - 'దీర్' పైరి

సముద్రా - * నీర్

సం. మీన - వి. చేప

కన్నడం, తమిళం, మీన్ చేప

తెలుగు - మీను పైరి

గోండి - మీన్

< ము.ద్రా. *మీన్.

గ్రీకు భాషా పదాలు కూడా సంస్కృతంలో ప్రవేశించాయి.

సం. కలమ - వి. లేఖిని, కలం.

< గ్రీకు కలమొస్

సం. క్రమేలక - వి. ఒంటె

< గ్రీకు. కమేలొస్

సం. ఖలీన - వి. కళ్ళెం

< గ్రీకు ఖలీనొస్

సం. హేలి - వి. సూర్యుడు

< గ్రీకు హేలిఉస్

క్రీ.శ. 600 సంవత్సరాల వరకు మన దేశానికి వాయవ్య ప్రాంతం నుంచి ఇరేనియన్లు (పారశీకులు), పల్లవులు, శకులు, హూణులు, కుషాణులు దండెత్తి వచ్చి మన దేశ వాయవ్య, పశ్చిమ ప్రాంతాల్ని పరిపాలించారు. దీని వల్ల పారసి పదాలు అనేకం సంస్కృత భాషలో ప్రవేశించాయి. సంస్కృతంలోని కొన్ని పారసి పదాల్ని పరిశీలిద్దాం.

సం. కర్ష - వి. 14 మాషాల ఎత్తు (మానం)

< ప్రాచీన పారసి కర్ష.

సంఖోల - వి. శిరస్త్రాణం.

అవెస్త - < ఖుద, పైది

పస్తా - ఖోల్, పైది

< సంపస్తా ఖోల్.

సం. పుస్తక్ - వి. గ్రంథం

పారసి - పోస్త్, గ్రంథం

పారసి < పోస్త్

సం. మిహిర - వి. సూర్యుడు

పారసి - మిహ్ర్ సూర్యుడు

ప్రాచీన ఇరేనియన్ మిహ్ర్ పైది

< పారసి మిహ్ర్.

సం. లిపి - వి. రాత, (ధ్వనుల) లేఖనం

అశోకశాసనం - దిపి లేఖనం

ప్రాచీన పారసి దిపి పైది

< ప్రాచీన పారసి దిపి.

సంస్కృత దీనార శబ్దానికి ఒక విధమయిన నాణెం అనే అర్థం ఉంది. ఇది లాటిన్ 'దెనరి ఉస్' శబ్దం.

సం. దీనార - < లాటిన్ దెనరిఉస్

సంస్కృత భాషా ప్రభావం ఆంధ్రం పై అధికంగా పడింది. ఆది కవి నన్నయ భట్టారకులు భారతాదిని సంస్కృత శ్లోకాన్ని

రచించారు. వీరి మహాభారతంలోని మొదటి తెలుగు పద్యాన్ని గమనించండి.

"రాజకులైక భూషణుడు రాజమనోహరుడన్య రాజతే
జోజయశాలి శౌర్యుడు విశుద్ధ యశ శ్శరదిందుచంద్రికా
రాజిత సర్వ లోకుండప రాజిత భూరి భుజాకృపాణధా
రాజల శాంత శాత్రవ పరాగుడు రాజ మహేంద్రుడున్నతిన్"
(మహాభారతము ఆది 1-3)

ఈ పై పద్యంలో 'డు' అనే ప్రథమావిభక్తి, పదాంతం లోని 'న్' అనే ద్వితియా విభక్తి తప్ప మరే ఒక్క తెలుగు పదమూ లేదు. అన్నీ సంస్కృత పదాలే. ఇదంతా సంస్కృత భాషా ప్రభావం. తెలుగులోని వ్యాకరణ గ్రంథాలు, అలంకార శాస్త్ర గ్రంథాలు, ఛాందశ్శాస్త్ర గ్రంథాలు సంస్కృత భాషా ప్రభావానికి లోనైనవే. పాల్కురికి సోమనాథాదులు, తిక్కన, వేమన వంటి కవులు తప్ప మిగిలిన ఆంధ్ర కవులంతా సంస్కృత భాషా ప్రభావానికి లోనైన వారే. మలయాళంలోని పరిస్థితి కూడా ఇలాగే ఉంది. తమిళం తన ఉనికిని, ద్రావిడ పద సంపత్తిని, మాతృ భాషా పరివృద్ధిని దృష్టిలో ఉంచుకుని స్వతంత్రతను చాలా వరకు నిలబెట్టుకుంది. తొల్కాప్పియమ్, తిరుకుర్రళ్, శిలప్పదిగారం మొదలయిన గ్రంథాలలో ఇది (సంస్కృతి రక్షణ) స్పష్టంగా మనకు కన్పిస్తుంది. ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు, మధ్య ద్రావిడ భాషలు ఆర్య భాషా సంస్కృతికి బాగా లోనయ్యాయి.

సంస్కృత పదాలు యథాతథంగా అనేకం తెలుగులో ప్రవేశించాయి. వీటిని సంస్కృత సమాలని వ్యవహరిస్తారు.

సంస్కృతం		**తెలుగు**	**అర్థం**
అనిల	-	> అనిలము	గాలి, వాయువు
అర్థ	-	> అర్థము	ధనం
ఆహార	-	> ఆహారము	తిండి
ఆకృతి	-	> ఆకృతి	రూపం
ఇంద్ర	-	> ఇంద్రుడు	దేవరాజు
ఉత్పల	-	> ఉత్పలము	కలువ
కాల	-	> కాలము	సమయము
కోకిల	-	> కోకిల	కోకిల (పిట్ట)
గ్రంథ	-	> గ్రంథము	పుస్తకం
చందన	-	> చందనం	మంచి గంధం
చంద్ర	-	> చంద్రుడు	చంద్రుడు
జర	-	> జర	ముసలితనం
తను	-	> తనువు	శరీరం
తరు	-	> తరువు	చెట్టు
ధను	-	> ధనువు	విల్లు
తారా	-	> తార	నక్షత్ర
నారంగ	-	> నారంగము	నారింజ
ఫల	-	> ఫలము	పండు
ఫేన	-	> ఫేనము	నురుగు
మాన	-	> మానము	అభిమానం
మీన	-	> మీనము	చేప
మాలా	-	> మాల	దండ

యామ	-	> యామము	జాము
రవళి	-	> రవళి	ధ్వని
రామాయణ	-	> రామాయణము	రాముని మార్గాన్ని తెలిపే గ్రంథం
లలితా	-	> లలిత	పార్వతి
వాల	-	> వాలము	తోక
హయ	-	> హయము	గుర్రం
హార	-	> హారము	దండ

సంస్కృతం నుంచి తెలుగులో మార్పు పొంది ప్రవేశించిన తద్భవ రూపాలు.

సంస్కృతం		**తెలుగు**	**అర్థం**
శూర్పణఖా	-	> చుప్పనాక, చుప్పనాతి	రావణుని చెల్లెలు
సత్య	-	> సత్తెము	నిజం
నిత్య	-	> నిత్తెము	ఎల్లప్పుడు
స్వత్వ	-	> సొత్తు	సొమ్ము, ధనం
వ్యత్యాస	-	> వెత్తేసము	తేడా

స్వర భక్తి ద్వారా తెలుగులో ప్రవేశించిన సంస్కృత శబ్దాలు

సంస్కృతం		**తెలుగు**	**అర్థం**
కీర్తి	-	> కీరితి	యశస్సు
చంద్ర	-	> చందురుడు	నెల
మంత్రి	-	> మంతరము	మంత్రం
మంత్రిన్	-	> మంతిరి	రాజు సలహాదారుడు, మంగలి
రాత్రి	-	> రాతిరి	రాత్రి
మర్యాదా	-	> మరియాద	గౌరవం

వర్ణనాశం (syncope) ద్వారా తెలుగులో ప్రవేశించిన సంస్కృత పదం

సంస్కృతం		**తెలుగు**	**అర్థం**
ఆతుర	-	> ఆత్రము	త్వర, వేగిరం
సర్వ	-	> పబ్బము	పండుగ

తెలుగులో ప్రవేశించిన ప్రాకృత సమాలు

సంస్కృతం		**ప్రాకృతం**		**తెలుగు**	**అర్థం**
అగ్ని	>	అగ్గీ	>	అగ్గి	నిప్పు
రాజ్ఞీ	>	రాణీ	>	రాణి	రాజు భార్య
శృంగార	>	సింగార	>	సింగారము	అలంకరణ
శ్రీ	>	సిరీ	>	సిరి	ఐశ్వర్యం

తెలుగులోకి వచ్చిన ప్రాకృత భవాలు

సంస్కృతం	**ప్రాకృతం**	**తెలుగు**	**అర్థం**

ఆకాశ	- >	ఆకాస	- >	ఆకసము	నింగి
అంగార	- >	ఇంగాల	- >	ఇంగాలము	నిప్పురవ్వ
హింగు	- >	హింగు	- >	ఇంగువ	ఇంగువ
పృథివీ	- >	పుఢవీ	- >	పుడమి	భూమి
దశా	- >	దసా/దిసా	- >	దెస	
శిఖా	- >	సిఖా	- >	సెగ	వేడి
వచన	- >	వయణ	- >	వైనము/వయణము	వైనం
వాసీ	- >	వాపీ	- >	బావి	పెద్దనుయ్యి

ద్విరుక్తత ద్వారా వచ్చిన ప్రాకృత భావాలు

సంస్కృతం		**ప్రాకృతం**		**తెలుగు**	**అర్థం**
దీర్ఘికా	- >	డిగ్ఘిఆ	- >	డిగ్గియ	దిగుడుబావి
అక్షర	- >	అక్ఖర	- >	అక్కరము	అక్షరం
రాక్షస	- >	రక్ఖస	- >	రక్షసుడు	రాక్షసుడు
ఉపాధ్యాయ	- >	ఉవజ్ఝా	- >	ఒజ్జ	ఉపాధ్యాయుడు
వృద్ధి	- >	వడ్ఢి	- >	వడ్డి	వడ్డి
చిహ్న	- >	చిహ్నా	- >	చిన్నె	గుర్తు

తెలుగు, కన్నడ భాషలకు చిరకాలం నుంచి సంబంధం ఉంది. కన్నడ భాషా ప్రభావం తెలుగు పై ఎంతో ఉంది. తెలుగు గ్రంథాలలో అనేక కన్నడ పదాలు చోటు చేసుకున్నాయి. పాల్కురికి సోమనాథాది శైవ కవుల పై ఉన్న కన్నడ ప్రభావం పేర్కోతగ్గది. తెలుగు లోని కి-కీ-కె-కే-లతో ఉన్న పదాలు హకారాది పదాలు కన్నడ పదాలే.

కన్నడ పదం		**తెలుగు పదం**	**అర్థం**
కినిసు	>	కినియు	కోపించు
కెలస	>	కెలసము	పని
బేడ	>	బేడ	పప్పు
హత్తు	>	హత్తు	అంటిపెట్టుకొణ
హెచ్చు	>	హెచ్చు	పెచ్చు
హజ్జ	>	హజ్జ	అనగ
హొళి	>	హొళి	వరస
హేరాళ	>	హేరాళము	విస్తారం, అధికం
మెన్	>	హెన్ను	బంగారం
హెుయల్	>	హెుయలు	సొగసు

తమిళాంధ్ర భాషలు మొదటి నుంచి కలిసి ఉన్నాయి. రాజ రాజు తాత ముత్తాతల కాలం నుంచి తమిళులకు ఆంధ్రలుకు సంబంధ బాంధవ్యాలు ఉన్నాయి. కొన్ని తమిళ పదాలు తెలుగులోకి ప్రవేశించాయి.

సంస్కృతం		**తమిళం**		**తెలుగు**
శ్రీ (పతి)	>	తిరు (పతి)	>	తిరుపతి

సాపడు, సాపాటు, సాంబారు పదాలు తమిళం నుంచి తెలుగులోకి ప్రవేశించాయి.

పోర్చుగీసు వారికి ఆంధ్రులకు శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలం నుంచి వాణిజ్యాతి సంబంధాలున్నాయి. ఈ కారణంగా అనేక

పోర్చుగీసు పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి. పోర్చుగీసు వారికి చెట్లు అంటే ఇష్టం. వారు వృక్షాలను దేశ దేశాలకు తీసుకు వెళ్ళి వృక్ష వ్యాప్తికి విశేష కృషి చేశారు.

పోర్చుగీసు		**తెలుగు**	**అర్థం**
అననాష్	>	అనాస	ఒక రకం చెట్టు
అమీనేతి	>	అల్పీ	గుండుసూది
అత్మాలి	>	అలమార	బీరువా
ఒలందా	>	ఒలందా	డచ్చిజాతి
కమీజా	>	కమీజు	చొక్కా
కాజా	>	కాజా	బొత్తం పెట్టుకునే కన్నం
కొస్తా	>	కోస్తా	సముద్రతీరం
క్రీస్తు	>	క్రీస్తు	క్రైస్ట్
గొయాబ	>	గొయా	జాంపండు
పీపా	>	పీపా	కొయ్యతో చేసిన పెద్ద డొల్లపెట్టె
మేస్త్రీ	>	మేస్త్రి	పని వాళ్ళ మీద పెద్ద

పండ రంగు (క్రీ.శ. 849) మరాట్వాడలోకి కొన్ని ప్రాంతాలను జయించాడు. నిర్వచనోత్తర రామాయణంలో తిక్కన మహారాష్ట్ర సామంతుడయిన సారంగుణ్ణి పారదోలినట్లు తెలుపబడింది. మరాఠిని ఆరె భాష అనే వారు. పాండురంగ విఠలుని కీర్తించే మహారాష్ట్ర కవుల ప్రభావం తెలుగు వారి పై పడింది. తెలుగు ఆరెభాషల పరస్పర సంబంధం వల్ల మరాఠీ పదాలు తెలుగులోను తెలుగు పదాలు మరాఠీలోను ఉన్నాయి.

మరాఠీ		**తెలుగు**	**అర్థం**
కాక్డా	>	కాగడా	దివిటీ
కోర్డా	>	కొరడా	దివిటీ
గడ్	>	గడి	కోట
బిడార	>	బిడారు	వాసస్థానం
రాజ/రామో	>	రామ్	పట్టపుటేరు
శంభోజీ	>	శంభోజీ	మహారాష్ట్ర ప్రభునామం

తెలుగు		**మరాఠీ**	**అర్థం**
అడలు	>	అడాలు	భయం
ఆట	>	ఆటా	క్రీడ
ఉండ	>	ఉండా	పిండిముద్ద
కాలువ	>	కాలవా	కాల్వ
కైకారము	>	కైవార	పక్షపాతం
చెంబు	>	చంబూ	చెంబు
చవి	>	చవీ	రుచి
చుట్ట	>	చుట్టా	బీడి వంటిది
చెండు	>	చేండూ	బంతి
పైకము	>	పైకా	డబ్బు

ఎన్నో ఇంగ్లీషు మాటలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

ఇంగ్లీషు			తెలుగు	అర్థం
London	లండన్	>	లండను	ఇంగ్లడ్ ముఖ్య పట్టణం
Car	కార్	>	కార్డు	ఉత్తరం
Bus	బస్	>	బస్సు	పెద్దకారు
Rail	రైలు	>	రైలుబండి	రైలుబండి
Pen	పెన్	>	పెన్ను	లేఖిని
Hospital	హాస్పిటల్	>	ఆసుపత్రి	వైద్యాలయం
Collector	కలక్టర్	>	కలక్టరు	జిల్లాధికారి
Police	పోలీస్	>	పోలీసు	రక్షకభటుడు
College	కాలేజ్	>	కాలేజి	కళాశాల
University	యూనివర్శిటి	>	యూనివర్శిటి	విశ్వ విద్యాలయం
Road	రోడ్	>	రోడ్డు	బాట
Drama	డ్రామా	>	డ్రామా	నాటకం
Cinema	సినిమా	>	సినిమా	చలనచిత్రం
Radio	రేడియో	>	రేడియో	ఆకాశవాణి

సి. భౌగోళికాదానాలు:

ఇతర భాషా ప్రాంతాల సరిహద్దుల్లో ఉన్న ఆంధ్ర ప్రాంతాలలో సరిహద్దున ఉన్న ఇతర భాషా పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించి అక్కడి ప్రజల వ్యవహారంలో నిలిచిపోతాయి. తక్కిన తెలుగు వారి వ్యవహారానికి వీరి వ్యవహారానికి కొంత భేదం కన్పిస్తుంది. భౌగోళికంగా పరిశీలిస్తే తెలుగునాడుకు తూర్పున ఒడియా భాష, రాయలసీమ జిల్లాల సరిహద్దుల్లో తమిళ కర్ణాటక భాషలు, తెలంగాణా సరిహద్దుల్లో మరాఠీ ప్రభావం ఉంది.

చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల దక్షిణ సరిహద్దుల్లో తమిళ భాషా ప్రభావం వల్ల ఆళ్వారు, కనకపిళ్ళె, కూటు, తిర్లిక, సాపాటు (భోజనం), కపిల (మోట) మొదలయిన పదాలు తెలుగులో చేరాయి.

అనంతపురం, కర్నూలు మొదలయిన జిల్లాల సరిహద్దుల్లో కన్నడ భాష ఉండటం వల్ల కన్నడ భాషా ప్రభావం తెలుగు పై పడింది. అరువు (తెలివి), ఉద్దర, ఉద్దులు (మినుములు), ఒళిగలు (బొబ్బట్లు), గెనుగుడ్డ, పుంటికూర (గోంగూర), బాడుగ (అద్దె), బాలే పండు (అరటి పండు), మడక (నాగలి) మొదలయిన కన్నడ పదాలు తెలుగులో చేరాయి.

తెలంగాణాకు చెందిన ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్ మొదలయిన జిల్లాల సరిహద్దుల్లో మరాఠీ భాషా వ్యవహర్తలు ఉండి తెలుగు వారితో సంబంధాలు కలిగి ఉన్న కారణంగా మరాఠీ పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి. కులకర్ణి, చకడా బండి, ఆరె, కచరం, కచ్చరం, గిరక మొదలయిన పదాలు తెలంగాణాలో మరాఠీ సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో వినిపిస్తున్నాయి. తూర్పున విశాఖపట్నం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో ఒరిస్సా ప్రభావం వల్ల కంబారి (జీతగాడు), బుగత (ధనవంతుడు), పన్నె (దువ్వెన), భోగట్టా (సమాచారం) వంటి పదాలు విన్పిస్తున్నాయి.

జి. సాంస్కృతికాదానం:

రాజకీయం, వాణిజ్యం, మతం, వలసల కారణంగా భాషలో కొన్ని మార్పులు వస్తుంటాయి. ఈ విధంగా అన్య భాషల నుండి వచ్చి చేరిన పదాలను సాంస్కృతికాదాన పదాలు అని వ్యవహరిస్తారు. తెలుగులో ప్రధానంగా అన్యదేశ్య పదాలలో అధిక శాతం ఈ విధంగా వచ్చినవే.

మహమ్మదీయులు తెలంగాణాలో అనేక శతాబ్దాల పాటు పాలించిన కారణంగా ఉర్దూ పదాలు అనేకం తెలుగులో చేరాయి. ఖురాన్ పదం, మసీదు మాట, పకీరు, వాగ్ నమాజు మొదలయిన మాటలు మత సంబంధమైనవి తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

కర్తారుడుండు తుర్కల మసీదు అని కవి ప్రయోగం. ఫీజు, ఫిరంగి, తుపాకి, జబురు జంగు, లడాయి, షుతురునాళం, తళ్వారు వంటి మాటలు యుద్ధ సంబంధమయినవి. అంగి, కుర్తా, కుల్లాయి, లుంగీ వంటి మాటలు వస్త్ర సంబంధమయినవి. గజల్, సన్నాయి (ఏ. ఉషక్‌నాయ్), శాయిరీ, గానాబజానా, మబళ్ వంటివి సంగీతానికి సంబంధించినవి. మహమ్మదీయ సంస్కృతిలో సాహిత్యం కూడా పాత్ర వహించింది. క్ లు, మక్తా, తాగిల్దారు, శిరస్తాదారు, జవాను, ఆదాలత్, కాగితం, శిస్తు, జమ చేయు, జప్తు, కబ్జా, మదర్సా, తుకం (నారు), గల్లీ (సందు), పరేషాన్ (కలత), దిమాగ్ (మెదడు), ఖరాబు (పాడు), బీబీ వంటి అనేక ఉర్దూ పదాలు తెలుగులో ప్రవేశించాయి.

ఇ. సన్నిహితాదాన పదాలు (Intignate borrowing):

దీనినే కొందరు సన్నిహితాదానమని సంసర్గాదానమని పేర్కొంటారు. భౌగోళికాది అనేకకారణాల వల్ల స్వీయ ప్రదేశ సంబంధి భాషతో పాటు అన్య భాషలను కూడా వ్యవహరించినప్పుడు ఆ అన్య భాషలలోని పదాలు స్థానిక భాషలోకి ప్రవేశించే ప్రక్రియను సంసర్గాదానం లేదా సన్నిహితాదానం (Intignate borrowing) అంటారు. తెలుగు వారికి ఒరిస్సా, తమిళ, కన్నడ, మరాఠీ, ఇంగ్లీషు భాషలతో భౌగోళికంగా (ఇంగ్లీషులకు), రాజకీయంగా సంబంధాలున్నాయి. ఈ కారణంగా ఆ భాషలలోని పదాలు వేలకు వేలు (మొత్తం కలిపి) తెలుగులోకి వచ్చి చేరాయి. ఈ విధంగా వచ్చి చేరిన పదాలను ఇతఃపూర్వం పరిశీలించాం. వాటిని అనుసంధించుకోవాలి.

సమీక్ష:- ఆదానాన్ని గూర్చి అందలి రకమును భేధములను ఉదాహరణపూర్వకంగా పరిశీలించారు.

ప్రశ్నలు

1. ఆదానమంటే ఏమి? అందలి రకాల గూర్చి తెలుపండి.
2. భౌగోళిక ఆదానమును గూర్చి రాయండి.
3. సాంస్కృతిక, సన్నిహిత ఆదానమలను గూర్చి తెలపండి.

ఆధారగ్రంథ పట్టిక

1. Bloomfield, Leonard. 1933 Language, NewYork : Holt
2. Hockett, Charles F. 1958 A Course in Modern Linguistics NewYork, Macmillan
3. సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్. 1984 ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పబ్లిక్‌గార్డెన్స్, హైదరాబాద్ - 4.

పాఠం - 5 మాండలికాలు ఏర్పడటం - మాండలికాల సరిహద్దుల్ని గుర్తించటం - మాండలిక పటాల తయారీ ప్రామాణిక భాషా సమస్యలు

పాఠ్యాంశ నిర్మాణ క్రమం

5.1 మండలం - నిర్వచనం

5.2 మాండలికాలు ఏర్పడటం

5.3 భరతుడి నాట్య శాస్త్రంలో పేర్కొన్న ప్రాకృతాలు

5.4 మాండలికాల సరిహద్దుల్ని గుర్తించడం - పటాల తయారీ

5.5 క్రియా పదాలలోని మాండలిక భేదాలు

5.6 మాండలిక పదాలు

5.7 ప్రామాణిక భాషా సమస్యలు

5.8 ప్రామాణిక భాష సోదాహరణ వివరణ

లక్ష్యం:- ప్రామాణిక భాషను గూర్చి - మాండలిక నిర్వచనాలను, భేదాలను తెలుసుకుంటారు.

5.1 మండలం - నిర్వచనం

మండల పదం సంస్కృత శబ్దం. దీనికి దేశ భాగం, రాశి లేదా గుంపు అనే అర్థాలున్నాయి. నిర్ణీత ప్రాంతానికీ లేదా నిర్ణీత జన సముదాయానికి మండలమని పేరు. మండల సంబంధమయినవి మాండలికాలు. నిర్ణీత (నిర్దిష్ట)మయిన మండలంలో ప్రధాన భాషలో భాగమయి స్థానిక విశిష్టతలల్లో కూడుకున్నదే మాండలిక భాష. ఇదే మాండలిక భాషా నిర్వచనం. మాండలిక భాషకు విభాష, ప్రాదేశీ భాష, ప్రాంతీయ భాష అనే పదాలు పర్యాయ పదాలు (synonyms)గా ఉన్నాయి. మాండలిక భాషను ఇంగ్లీషులో 'diabect' అంటారు. “సంభాషణ మాట్లాడేరీతి, వైఖరి, చర్చ, మాండలికం” అనే అర్థాలు 'dialfect' పదానికి ఆంగ్లంలో అర్థాలున్నాయి. ఒక మాండలిక భాషా వ్యవహర్తకు మరో అదే భాషకు చెందిన మాండలిక భాషా వ్యవహర్త భాషలో మాటలలో ఉచ్చారణలో వైలక్షణ్యాల కారణంగా కొంత 'ఏస' కన్పిస్తుంది. ఇదే మాండలిక భాషా వైలక్షణం.

పరిమిత మండలంలో మాత్రమే వ్యవహరించబడటం, స్థానిక విశిష్టతలతో కూడి ఉండటం, ప్రధాన భాషలో అంతర్భాగమై ఉండటం, న్యూన ప్రామాణికం (substandard)గా ఉండటం, న్యూన ప్రామాణిక రచనలు కలిగి ఉండటం, అవగాహన క్షమతను ఇతర తద్భాషా వ్యవహర్తలతో మాట్లాడేప్పుడు కోల్పోకపోవటం అనేవి మాండలిక భాషా ప్రధాన లక్షణాలు.

ఒక ప్రాంతానికి చెందిన భాషా విశేషంగా 'dialect' (డైలక్ట్) పదానికి ఆంగ్ల నిఘంటువులు అర్థాన్నిచ్చి ఈ పదానికి ఈ అర్థంలో నేడు వాడుక ఉందని తెలిపారు. మాండలిక విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తను 'diabectician' లేదా 'diabectologist' అని ఆంగ్లేయులు వ్యవహరిస్తున్నారు. మాండలిక భాష ఒక ప్రాంతానికి పరిమితమై ఉండగా భాష మొత్తం భాషా వ్యవహార ప్రాంతానికి చెందిందై ఉంటుంది. 'భాష' అనేది విస్తృతమైంది, మాండలికం పరిమితమైంది.

ఒక వ్యక్తి మాత్రమే తన విశిష్టతలతో మాట్లాడే భాషను వైయక్తిక మాండలిక (idiolect)మంటారు. సాధారణంగా ఒక వ్యక్తికి ఒకే మాండలికం ఉంటుంది. దీన్నే వైయుక్తిక మాండలికం (idiolect) అంటారు. కొన్ని విశేష పరిస్థితులలో ఒక వ్యక్తికి రెండు వైయక్తిక మాండలికాలు ఉండవచ్చు. విజయవాడలో దైనందిన జీవనంలో వాడే భాష తెలుగు. హిందీ మాతృభాషగా కల వ్యక్తులు విజయవాడకు ఉద్యోగరీత్యానో, వ్యాపారరీత్యానో విజయవాడలో స్థిరపడ్డారనుకోండి. వారి పిల్లలు తల్లిదండ్రుల హిందీ భాషతో పాటు తెలుగు భాషను కూడా నేర్చుకొని హిందీ, తెలుగు భాషలలో మాట్లాడతారు. అటువంటి అసాధారణ పరిస్థితులలో ఆ పిల్లలకు రెండు వైయక్తిక మాండలికాలు (idiolects) ఉన్నట్లే లెక్క. ఇవి అసాధారణాలే అయినా అసంభవాలు మాత్రం కాదు. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని ఇక్కడ వివరించాము.

ఒక వ్యక్తి ఇంకో వ్యక్తితో మాత్రమే మాట్లాడడు. ఒక వ్యక్తి పలువురు వ్యక్తులతో సంభాషిస్తాడు. సమాన వ్యవహారం కల, ప్రాయికంగా ఒకే విధంగా మాట్లాడే వ్యక్తుల వాగ్వ్యవహారమే భాష (language). మాండలిక భాషా వ్యవహర్తలలో సమానత అధికంగా ఉంటుంది. మాండలికేతర భాషా వ్యవహర్తలతో మాండలిక భాషా వ్యవహర్తలు మాట్లాడేటప్పుడు ఒకే మాండలిక భాషా వ్యవహర్తల మధ్య ఉన్నంతటి సమానత ఉండదు.

5.2 మాండలికాలు ఏర్పడటం:

ఒక భాషా ఆ భాషా వ్యవహర్తల ప్రాంతం నుండి వేరే చోటుకు వ్యాపించి కొత్తగా స్థిరపడ్డప్పుడు ఆ ప్రాంతంలో ఆ భాషా భేదాలు తక్కువగా ఉంటాయి. ఇంగ్లీషు ఉత్తర అమెరికా ఖండంలో వ్యాపించినపుడు అమెరికా పశ్చిమ భాగంలో తద్భాషలోని మార్పులు స్వల్పంగా కన్పించాయి. ఒక భాష ఒక ప్రాంతంలో చిర కాలం స్థిరంగా ఉంటే కాలక్రమేణ ఆ భాషలో ఏర్పడ్డ ధ్వన్యర్థ పరిణామాల కారణంగా ఆ భాషలోని అనేక భేదాలు తద్భాషా వ్యవహార ప్రాంత వాసులకు కనపడినా కనపడకపోయినా అదే భాషను మాట్లాడే ఇతర ప్రాంత వాసులకు కన్పిస్తాయి.

ఇంగ్లండులో ఇంగ్లీషు భాష 1500 సంవత్సరాల పాటు వ్యవహారంలో ఉంది. లాటిన్ నుంచి పుట్టిన ఫ్రెంచి భాష ఫ్రాన్సులో 2,000 సంవత్సరాల పాటు వ్యవహారంలో ఉంది. కాబట్టి ఇంగ్లండులోని ఇంగ్లీషు భాషలోను, ఫ్రాన్సులోని ఫ్రెంచి భాషలోను అనేక ప్రాంతీయ భేదాలు ఏర్పడి ప్రాంత ప్రాంతానికి ఆయా భాషలలో విశిష్ట లక్షణాలు కన్పిస్తున్నాయి. భాషలోని ప్రాంతీయ భేదాలను మాండలికాలు అని ఒక నిర్వచనం.

"Subdivisions of a language are referred to as dialects" (Historical linguistics an troduction P.3) అని లెహ్మన్ తెలిపారు.

నేడు వ్యవహారంలో ఉన్న ప్రపంచ భాషలు రమారమి 6,000 ఉన్నాయి. నేడు వ్యవహారంలో లేకుండా పూర్వం ఒకానొకప్పుడు వ్యవహారంలో ఉన్న భాషలు మరికొన్ని ఉన్నాయి. వాటి ఉనికి లిఖితమయిన రికార్డుల వల్ల అవగతమవుతుంది. తెలిసిన భాషల పరస్పర సంబంధాన్ని తెలుసుకోవటానికి పరిశోధకుడు నిత్యం ప్రయత్నిస్తుంటాడు. సంబంధించిన భాషలు కొన్ని ఉన్నాయి. అంటే ఆ భాషలు తొలుత మూల భాషతో సంబంధం కలిగి ఉండి ఆ సంబంధం ఉన్న కాలంలోనే మాండలికాలుగా తొలుత ఏర్పడి తర్వాత కాలక్రమేణ ధ్వన్యర్థ పరిణామాల మూలంగా ప్రత్యేక భాషలుగా విడివడ్డాయని అర్థం. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉన్న భాష ఆంగ్లభాష. ఇంగ్లండు, అమెరికా, కెనడా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా దేశాలలో కొన్ని స్థానిక విశిష్టతలతో ఈ ఆంగ్లభాష వ్యవహరించబడుతుంది. ఇంగ్లీషు జర్మానిక్ భాషా కుటుంబానికి చెందింది. ఇది కాలక్రమేణ ఇంగ్లీషు భాష అని తన ప్రత్యేక లక్షణాల వల్ల గుర్తించబడింది. Angles, Sascons, suter క్రీ.శ. 5వ శతాబ్దిలో ఇంగ్లండును జయించి తమ ఆంగ్లభాషను ఇంగ్లండులో వ్యాప్తి చేశారనేది చారిత్రక సత్యం. 1500 సంవత్సరాల కాలంలో ఒక భాష ఏ విధంగా పరిణామం పొందుతుందో 18, 19 శతాబ్దుల కాలంలో ఆంగ్ల భాషలో ఉన్న రికార్డులను పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. "The marked difference of English from the Germanic speech along the continents store of the North sea is explained by the millennium and half of seperation..................The splitting off of english is a classical example of the way in which a dialect area is divided by migration" (L bloomafield - language P.58)

మూల భాష అనేక భాషలుగా అనంతర కాలంలో మారింది అంటే, ఆ మూలభాష అకస్మాత్తుగా అనేక భాషలుగా మారిందని అర్థం కాదు. ఈ విధమయిన మార్పు కాలక్రమేణా జరుగుతుంది. మూల ఇండో - యూరోపియన్ భాష మొదట అనేక మాండలికాలుగా ఉండి తర్వాత కాలక్రమేణ భిన్న భాషలుగా మారినట్లు భాషా శాస్త్రవేత్తలు తులనాత్మక భాషా శాస్త్ర పద్ధతుల ద్వారా మాండలిక శాస్త్ర విజ్ఞానం ద్వారా నిర్ధారించారు. మూల ఇండో-యూరోపియన్ భాషా ప్రదేశంలో అనేక వ్యవహార భేదక రేఖలున్నట్లు ఎల్. బ్లూంఫీల్డు తెలిపారు. (Language P. 321) ఆయన ఉదహరించిన ఇండో-యూరోపియన్ భాషల చిత్ర పటాన్ని చూడండి. మూల ఇండో - యూరోపియన్ భాష మొదట రెండు విధాలుగా మారిన విధం అందరికీ తెలిసిందే. రెండు భిన్న మాండలికాలుగా మూల ఇండో-యూరోపియన్ మొదట మారటమే దీనికి కారణం. ఊష్మ, కంఠ్య భేదంచే ఈ పరిణామం భాషా శాస్త్రవేత్తలచే పేర్కొనబడింది. సంస్కృత భాషలోని దశ (పది) శబ్దం అవెస్తలో 'దస'గాను, అర్మీనియన్‌లో 'తస్న్'గాను, లిథూనియన్‌లో 'దేస్తిక్'గాను, ఊష్మాక్షరంతో ఉండగా, గ్రీకులో 'దెక'గాను, లాటిన్‌లో 'దెకమ్'గాను ఉంది. నూరు అని అర్థాన్నిచ్చే మరో ఇండో-యూరోపియన్ పదాన్ని గమనించండి.

సంస్కృతం	-	శతమ్
అవెస్త	-	సతమ్
లిథూనియన్	-	సెంతస్
గ్రీకు	-	హెనతొస్
లాటిన్	-	కెన్తుమ్
గాథిక్	-	హంద్

తూర్పు ఇండో-యూరోపియన్ భాషలను అవెస్త ఆధారంగా 'సతమ్' భాషలనీ, పశ్చిమ ఇండో-యూరోపియన్ భాషలను లాటిన్ ఆధారంగా 'కెన్తుమ్' భాషలనీ వ్యవహరిస్తున్నారు. ఈ విభజన చేసినప్పుడు మూల ఇండో-యూరోపియన్ భాష రెండు రకాలుగా మారిందనీ, తూర్పు ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో *క కారం (మూల ఇండో-యూరోపియన్) 'స,శ' గా మారిందనీ, పశ్చిమ ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో మూల ఇండో-యూరోపియన్ *క కారం మార్పు చెందలేదనీ తులనాత్మక వ్యాకరణ కర్తలు భావించారు. మాండలిక వర్గీకరణ వల్ల కొన్ని సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ఊష్మ, కంఠ్య భేదమే కాకుండా మరికొన్ని భేదాలు ఈ భాషల మధ్య ఉండాలి. మొత్తం అన్ని భాషా భేదాలు ఆ కాలంలో ఉన్నట్లుగా ఆధారాలు లేవు. ఐనా 'క'కార 'స,శ'కార భేదం వల్ల రెండు వ్యవహార భేదక రేఖలున్నట్లుగా మనం భావించవచ్చు. దీనిని బట్టి కూడా ఈ రెండూ మూల ఇండో-యూరోపియన్ మాండలికాలని గుర్తించవచ్చు.

18వ శతాబ్దికి చెందిన పాశ్చాత్య వ్యాకర్తలు లిఖిత పూర్వకంగా ఉన్న సారస్వత భాష ఉన్నత కుటుంబీకుల భాష ప్రామాణికమయినదిగా భావించారు. సామాన్య జనుల భాషను, మాండలిక భాషను అప్రామాణికమైనదిగా తలచి చులకనగా చూచారు. ప్రామాణిక భాషలో ఉన్నట్లుగా భాషా శాస్త్రవేత్తలు గమనించారు. (dialect dictionaries) రూపొందాయి. చారిత్రిక భాషాధ్యాయన ఫలితంగా ప్రామాణిక భాషలోనే ప్రాచీన భాషా లక్షణాలు ఉంటాయనేది అపోహ మాత్రమే అని తేట తెల్లమయింది. మాండలిక భాష కొన్ని చారిత్రక కారణాల వల్ల ప్రామాణిక భాషగా రూపొందింది. ప్రామాణిక భాషగా నేడు పరిగణించబడుతున్న ఆంగ్లభాష ఒకప్పటి లండన్ మాండలిక భాషే. నేడు ప్రామాణికాంగ్లంలో కన్పించని స్వచ్ఛమయిన ఎలిజెబెత్ ఆంగ్ల (Pure Elizebethan English) శబ్ద రూపాలు లండన్ మారు మూల ప్రాంతాలలో విన్పిస్తుంటాయి. మాండలిక వ్యాకరణాల రూపకల్పన వల్ల ఇటువంటి అనేక విశేషాలు తెలుస్తుంటాయి.

విశాల ప్రాంతంలో స్థిరపడ్డ భాషను భిన్న భిన్న ప్రాంతాలలో జనుల నిత్య వ్యవహారంలో ఉన్న భాషలను పరిశీలిస్తే అది ఏ విధంగా ప్రాదేశిక విశిష్టతలతో భిన్న భిన్న రీతులలో ఉంటున్నదీ స్పష్టమవుతుంది. వీటిలో ఏకత (Uniformity) ఏ మాత్రమూ ఉండదు. ఐదు మైళ్ళ దూరంలోనే ఎన్నో మాండలికాలు ఉండవచ్చు అని హాగ్ (Hag) పండితుడు తెలిపాడు. "The nearest neighbors, within a distance of less than five miles, are all separeted from Bubsheim by isoglosses. Only two of these neighbors agree with each other as to all of the features that were studied by Hag". (language P.325)

మాండలికాల విశిష్టతలను తెలుసుకోవాలనే ఉద్దేశంతో వెంకెర్ (Venker) జర్మనీలోని ప్రతి భాగం నుండి 49 వాక్యాలకు సమాన వాక్యాలను తయారు చేసి పంప వలసిందిగా 49, 363 మంది పాధ్యాయులకు పంపాడు. పరిశోధన ఫలితాలను విశ్లేషిస్తే, పలు విశేషాలు వెల్లడయ్యాయి. మాండలికాల వైవిధ్యం ఎంత ఉంటుందో వెంకెర్ విశ్లేషణ వల్ల విశదమవుతుంది. నేటికీ ఈ విశ్లేషణ పూర్తి కాలేదు.

హిందార్య భాషలన్నింటికి మూలమయిన వైదిక భాషను వ్యవహరించే వారు క్రీ.పూ. 1500 సంవత్సరాల నాడు ఉండేవారు. ప్రాకృతపదం భాషా పరంగా వ్యవహరించబడుతూ అనేక భిన్న భాషలకు సూచకంగా నేడు వ్యవహరించబడుతూంది. ప్రాకృత లక్షణాలను తెలిపే వ్యాకరణ గ్రంథాలనేకం సంస్కృతంలో రచించబడ్డాయి. వరరుచి (క్రీ.పూ. 300) ప్రాకృత ప్రకాశాన్ని, హేమచంద్రుడి (క్రీ.శ. 1088-1172) క్రీ.పూ. 600 నుండి క్రీ.శ. 1000 సంవత్సరాల వరకు (1600 సంవత్సరాల వరకు) ప్రాకృత భాష వ్యవహారంలో ఉండటం లేదా కొంతకాలం (300 సంవత్సరాల పాటు) జరిగింది. ఇంతేకాక ప్రాకృత భాష జైన, బౌద్ధ వాహనంగా ఉండేది. అశోకుని ధర్మ లిపి శాసనాలలోను, సంస్కృత నాటకాలలో పాత్రోచిత భాష (స్త్రీ నీచ పురుషుల భాష)గా ప్రాకృత భాష ఉపయోగించబడేది. హాలుని సంకలన గ్రంథమయిన 'సత్తసఈ', సేతు బంధాది కావ్యాలు ప్రాకృత భాషలో రచించబడ్డాయి. వరరుచి, చండాది ప్రాకృత వ్యాకర్తల గ్రంథాలలో ఉండి కావ్యా దర్మాది అలంకార శాస్త్ర గ్రంథాలలోను వివిధ ప్రాకృతాల స్వరూపం వివరించబడింది.

ప్రాకృతమని వ్యవహరించబడ్డ భాష ఒక కాలానికి చెందినది కాని, ఒక దేశంలోని కాని కాదు. కాలాన్ని దేశాన్ని బట్టి భాష ఏ విధంగా వివిధ రూపాలలో ఉంటుందో అదే విధంగా ప్రాకృతం కూడా భిన్న భిన్న కాలాలలో భిన్న భిన్న దేశాలలో వివిధ రూపాలలో విభిన్న నామాలతో ఉండేది. ప్రాకృత లాక్షణికులు ప్రాకృతాలను దేశ భాగాలను బట్టి నామకరణం చేయటం మనకు తెలిసిందే. ప్రాకృత భాషలకు కల పేర్లను బట్టి అవి దేశ భాగాలను బట్టి ఏర్పడినట్లు తెలుస్తోంది.

5.3 భరతుడి నాట్య శాస్త్రంలో పేర్కొబడ్డ ప్రాకృతాలు:

''మాగధ్య వంతి జాప్రాచ్యా
శూర సేన్యర్థ మాగధీ
వాహ్లీకా దాక్షిణాత్యాచ
సప్త భాషాః ప్రకీర్తితాః''

''మాగధి, అవంతిజ, ప్రాచ్య, శూరసేని, అర్ధ మాగధి, వాహ్లీక, దాక్షినాత్య'' అని ఏడు ప్రాకృత భాషలను పేర్కొనెను. అని (ఆంధ్ర భాషా వికాసము పుట.56)లో పేర్కొన్నారు.

''మహా రాష్ట్రాశ్రయాం భాషాం ప్రకృష్టం ప్రాకృతం విదుః సాగరః సూక్తి రత్నానాం సేతు బంధాదియన్మతమ్''

మహారాష్ట్ర శ్రతుమయిన (కావ్యా ధర్మః 1-34) మహారాష్ట్రీ ప్రాకృతం అని దండి భావన. ఈ ప్రాకృతంలోనే ప్రవరసేనుడు ఓతు బంధకావ్యాన్ని రచించాడని దండి తెలిపాడు.

"శౌరసేనీ చగడీ చలాటీచాన్యా చతాదృశీ
యాతి ప్రాకృత మిత్యేవ వ్యవహారేషు సన్నిదిమ్"
(కావ్యాదర్మః, 1-35)

శౌరసేని, గౌడి, లాటి, ఇతర భాష ఇవన్నీ ప్రాకృత భేదాలు. ఇవన్నీ దేశ నామాలతో ముడివడి ఉన్నాయి. ఈ ప్రాకృతాలన్నీ ప్రాకృత మాండలికాలుగా వ్యవహరించవచ్చు. ఒక ప్రాకృత భాషా వ్యవహర్త ఇంకో ప్రాకృత భాషా వ్యవహర్తతో మాట్లాడి అర్థం చేసుకోగలడు. కాబట్టి ఈ ప్రాకృతాలన్నింటికి మాండలికాలుగా మనం భావించవచ్చు.

5.4 మాండలికాల సరిహద్దుల్ని గుర్తించటం - మాండలిక పటాల తయారీ:

ఒకే కాలంలో ఒక ప్రాంతంలో ఒక విధంగా ఉన్న వాడుకకు మరో ప్రాంతంలో ఉన్న వాడుకకు మధ్య ఉన్న సమాన శబ్దాల్లోనూ వ్యాకరణ భాగాలలోను తేడాలున్నాయి. వచ్చినాడు, తెచ్చినాడు, వెళ్ళినాడు, చూసినాడు మొదలయిన క్రియా రూపాలు దక్షిణ మండలంలోను, వచ్చిండు, తెచ్చిండు, వెళ్ళిండు, చూసిండు మొదలయిన క్రియా రూపాలు ఉత్తర మండలంలోను, వచ్చేడు, తెచ్చేడు, వెళ్ళేడు, చూసేడు వంటి క్రియా రూపాలను మధ్య మండలంలోను, వెళ్ళొచ్చాడు వంటి రూపాలు తూర్పు మండలంలోను వ్యవహారంలో ఉన్నాయి. ఇవన్నీ తెలుగులోని మాండలిక భేదాలే.

5.5 క్రియా పదాలలోని మాండలిక భేదాలు:

తూర్పు మండలం	మధ్య మండలం	దక్షిణ మండలం	ఉత్తర మండలం
ఇచ్చేశాడు	ఇచ్చేడు	ఇచ్చినాడు	ఇచ్చిండు
చేసేశాడు	చేసేడు	చేసినాడు	చేసిండు
కట్టేశాడు	కట్టేడు	కట్టినాడు	కట్టిండు
తెచ్చేశాడు	తెచ్చేడు	తెచ్చినాడు	తెచ్చిండు
వచ్చేశాడు	వచ్చేడు	వచ్చినాడు	వచ్చిండు
వెళ్ళొచ్చేశాడు	వచ్చేడు	వచ్చినాడు	వచ్చిండు
తిట్టేశాడు	తిట్టేడు	తిట్టినాడు	తిట్టిండు
గెంతేశాడు	గెంతేడు	గెంతినాడు	గెంతిండు
చెప్పేశాడు	చెప్పేడు	చెప్పినాడు	చెప్పిండు
గెంటేశాడు	గెంటేడు	గెంటినాడు	గెంటిండు
రాసేశాడు	రాసేడు	రాసినాడు	రాసిండు
చదివేశాడు	చదివేడు	చదివినాడు	చదివిండు

5.6 మాండలిక పదాలు:

పూర్వ మండలం	మధ్య మండలం	దక్షిణ మండలం	ఉత్తర మండలం
మోట	మోట	కపిల	మోట
-	తువ్వనేల	తువ్వనేల	దుబ్బనేల
మదుం	తూము	తూము	తూము
నాగలి	నాగలి	నాగేలి, మడక	నాగలి
మేడి	మేడి	మేడితోక	పాలె
నక్కు	కర్రు	కర్రు/కారు	కర్రు

పేడ	పేడ	పేడ	పెండ
గోంగూర	గోంగూర	గోగాకు	పుండికూరు, పుంటికూర
పునాది	పునాది	బునాది, గునాది	బునాది, పునాది
గొలుసు	గొళ్ళెం	చిలుకు, గడ్డపార	గొండ్లెం, గడ్లపార
గునపం	గడ్డపార/గడ్డపలుగు	గడ్డపార/గడారు	గడ్డిపార
పైన	దువ్వెన	పన్నె	పని/పన్నె/పనె
పోము	పోగు	పోగు	పోగు
గాబు	కలుపు	కలుపు	కలుపు
రాట్నం	రాట్నం/రాటం	రాటం/రాట్లం	రాట్నం
చూరు	చూరు	చుంచు/చూరు	చూరు

తెలుగులోని పదజాలాన్ని, క్రియా రూపాలను పరిశీలించి తెలుగుదేశాన్ని (ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను) 4 భాషా మండలాలుగా విభజించి తెలుగులో నాలుగు మాండలికాలున్నట్లు రూఢిగా తెలపవచ్చు. వృత్తి పదకోశాలు ఈ నిర్ణయానికి రావటానికి తోడ్పడ్డాయి. వీటిలో వ్యవసాయ వృత్తి పదకోశంలో బహూపయోగకారి. వీటిని తయారు చేయటంలో విశ్లేషించటంలో ఎక్కువ కృషి చేసినవారు ఆచార్యభద్రి రాజు కృష్ణమూర్తి గారు.

1. కళింగదేశం (తూర్పు మండలం): శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లాలు.

2. మధ్య మండలం : తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలు.

3. దక్షిణ మండలం (రాయలసీమ): కడప, కర్నూలు, చిత్తూరు, అనంతపురం, నెల్లూరు జిల్లాలు.

4. ఉత్తర మండలం (తెలంగాణా): మహబూబ్ నగర్, ఖమ్మం, వరంగల్, హైదరాబాద్, రంగారెడ్డి, కరీంనగర్, నిజామాబాద్, నల్గొండ, ఆదిలాబాద్, మెదక్ జిల్లాలు.

ప్రాంతీయ భేదాలను గుర్తించటానికి ఏదో ఒక వర్గానికి చెందిన/వృత్తికి చెందిన వారి వివరాలు సేకరించాలి. ఈ విధంగా సేకరించిన సమాచారాన్ని బట్టి ఒక్కో దానికి ఒక్కో సంకేతాన్ని పెట్టుకొని తెలుగుదేశ పటంలో గుర్తించాలి. వాడుక మారిన చోట సంకేతం మారుతూంటుంది. ఈ విధంగా తయారు చేసిన పటాలను ధ్వని పటాలు (Phonetic atlas) అనీ, వ్యాకరణ పటాలనీ (grammatical atlas)అనీ వ్యవహరించవచ్చు. ఇంత వరకు తెలుగులో జరిగిన మాండలిక భాషా పరిశీలన అంతా పదజాలానికి సంబంధించినదే. వాడుక పదాలను బట్టి గీసిన పటాలలో వాడుక మారిన చోట గుర్తులు మారుతుంటాయి. అలాంటి గుర్తులన్నీ ఒక వైపుకు వచ్చేటట్టు వేరు చేసి పటంలో గీసిన గీతను వ్యవహార భేదక రేఖ (isogloss) అంటారు. ఇలాంటి వ్యవహార భేదక రేఖలు చాలా పటాల్లో కలిపి నియత ప్రాంతాలను వేరు చేస్తున్నప్పుడు వాటినన్నింటినీ మరో పటంలో గీయవచ్చు. బొత్తిగా ఏర్పడ్డ వ్యవహార భేదక రోఖలే భాషా మండలాలకు సరిహద్దులుగా గుర్తించాలి. ఒక మండలంవాడుక ఇక్కడ సన్నగిల్లి ఇక్కణ్ణించి మరో మండలం వాడుక ప్రారంభమవుతుంది. ఈ వ్యవహార భేదక పటాల్ని గమనించండి.

పన్నె, పని, పనె, పైని, పైన, పైనె

మాండలిక పటాన్ని ,

పునాది, బునాది, గునాది, గునాదం మాండలిక పటాన్ని

చెవుడు, చెముడు, చేడు పటాన్ని

పరిటి, పంటె, పంటి పటాన్ని

నారు, నేరు, ఆకు, తుకం, మొలక, ససి పటాన్ని

చెక్రం, ఉండ, గాలు, గారె, గిల్ల, పయ్యె, పయె, రేఖా పటాన్ని

పెండ, పేడ పటాన్ని

క్రు, కారు, నక్కు పటాన్ని

మోట, కపిల పటాన్ని

మధ్య ప్రదేశ్, ఒరిస్సా, మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక రాష్ట్ర సరిహద్దు పటాలను

పరిశీలించి వ్యవహార భేదక రేఖలను గుర్తించండి. ఫైత్, బకెట్ వ్యవహార భేదక రేఖల పటాన్ని వ్యవహార భేదక రేఖలను గుర్తించే ఆంగ్ల పటాన్ని బ్లూఫీల్డ్ Language నుంచి రెండు వ్యవహార భేదక పటాల్ని బ్లూంఫీల్డ్ Language నుంచి మూల ఇండో-యూరోపియన్ పటాల్ని చూడండి.

5.7 ప్రామాణిక భాషా సమస్యలు:

మూల భాష (Proto Language) నుండి అకస్మాత్తుగా భిన్న భాషలు ఏర్పడవు. మూల భాషలోనే అనేక మాండలికాలు ఉండటం వల్ల లేదా మూల భాషా వ్యవహర్తలు భిన్న ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళటం వల్ల స్వభాషా సంపర్కం లేని కారణంగా ఏర్పడిన మాండలికాలు వల్ల ఒకే భాషలో విభిన్న విశిష్ట లక్షణాలున్నాయని చెప్పవచ్చు. ఈ విధంగా విడిపోతున్న ఒక భాషాంతర్గతమయిన ఈ భిన్న భాషా విశేషాలు మరికొన్ని సమాన భాషా పరిణామాలు భాషలో ఏర్పడవచ్చు. ఈ విధంగా జరిగిన మార్పుల్ని కొందరు అంగీకరించరు. ఈ సమస్య (భాషలోని మార్పుల్ని అంగీకరించటం, అంగీకరించలేకపోవటం అనేది) సంఘానికి సంబంధించింది. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే ఇది సాంఘిక సమస్య. ఈ సమస్య భాషా సమస్యగా పైకి కన్పించటానికి కారణం ఇది భాషకు సంబంధించింది కావటమే. మన సంఘంలో చదువుకొన్నవారు. సంస్కృతిపరులయి నగరవాసులు ముందుతరగతికి చెందిన వారు, నగరవాసులు, చదువుకొన్నవారు ఒక వర్గానికి చెందుతుండగా వెనక తరగతికి చెందినవారు, చదువుకోనివారు, సంస్కృతిరహితులు, గ్రామీణులు ఇంకో వర్గానికి చెందినవారు. ఈ మొదటి తరగతికి చెందిన వారి భాషను ప్రామాణిక భాష (standard language)అనీ, రెండో తరగతికి చెందిన వారి భాషను అప్రామాణిక భాష (sub standared language) అనీ అనుకుంటున్నారు. ప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలకు సమాజంలో మన్నన కల్గుతుండగా, అప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలకు సమాజంలో గౌరవాదరాలు (కొన్ని సందర్భాలలో పరోక్షంగా) నీరుకారుతున్నాయి. ఏ భాష అయితే శిష్టులతే అంగీకరించబడుతుందో అది ప్రామాణిక భాష అని మనం స్థూలంగా చెప్పవచ్చు.

బాగా చదువుకొని సంఘంలో ఆర్థికస్తోమత కలిగి, రాజకీయంగా పలుకుబడి ఉండి మంచి ఉద్యోగంలో ఉన్న వ్యక్తి అనుకరణీయుడే వాడు. ఈ గుణాలన్నీ కాని వీటిలో కొన్ని కాని ఉన్న వ్యక్తి అనుకార్యుడై అతని భాష ప్రామాణిక భాషగా భావించబడుతుంది. ఇవి భాషా లక్షణాలు కావనీ సంఘం భాష మీద మోపుతున్న ఆదరణ అనాదరణ భావాలనీ మనం పూర్తిగా విశ్వసించవచ్చు.

ఏ భాషలోనైనా మార్పులు రావటం సహజం ప్రామాణిక భాష నూతన పరిణామాల్ని భాషా విషయకంగా అంగీకరిస్తూ అంతర్భుక్తం చేసుకుంటూ స్థిరత్వాన్ని సాధ్యమయినంత వరకు చేకూర్చుకుంటుంది. రచనల వల్ల ప్రసంగాల వల్ల ప్రచార సాధనాల వల్ల ఈ స్థిరత్వం సాధ్యం. ప్రామాణిక భాషలోని స్వల్ప మార్పులకు క్రోడీకరణాలుంటాయి. పాల్ గార్విన్ దీన్ని Flexible statisits అన్నాడు. దైనందిన సంభాషణ స్థాయి నంచి విజ్ఞాన రచనా స్థాయికి ఎదిగిన దానిని మేధావీకరణం (intellectuatisation) అని గార్విన్ గారు తెలిపారు.

ప్రామాణిక భాష వల్ల

1. ఏకీకరణం
2. ప్రతిష్ఠాపాదకత్వం
3. నిర్దేశ స్థితి పరికల్పన సిద్ధిస్తాయి.

ఓ. ఏకీకరణ (The unifing function):

ప్రామాణిక భాష మాండలిక భాషలన్నింటిని ఏకం చేసి ఒకే భాషగా తీర్చిదిద్దటంలో సాయపడుతుంది. ఫలితంగా భాషా వ్యవహర్తలంతా ఏకమవుతారు.

బి. ప్రతిష్ఠాపాదకత్వం (Prestige function):

ప్రామాణిక భాషా వ్యహర్తలకు మిగిలిన భాషా వ్యవహర్తల కంటే గౌరవాదరాలు కల్గుతాయి.

సి. నిర్దేశ స్థితి:

నిత్య వ్యవహారంలో ఉన్న భాషలోని తప్పొప్పులను చెప్పగలిగే స్థితిలో ప్రామాణిక భాష ఉండాలి. ఈ తప్పొప్పులను నిర్ణయించేది, నిర్ధారించేది సంఘం. వాటిని గుర్తించే వారు భాషా శాస్త్రవేత్తలు. కాబట్టే ఈ భారాన్ని వీరు తమ భుజస్కంధాల పై వేసుకున్నారు. ఒకే రకం ఉచ్చారణ, వ్యాకరణం, కోశం కల భాష ఈ భూగోళంలో లేదు.

ప్రామాణిక భాషకు, ప్రామాణికేతర భాషకు ఉన్న భేదాన్ని భాషాధ్వనులలోని మార్పుల్ని బట్టి, క్రియల్ని బట్టి, నామ ద్వితియాది విభక్తుల్ని బట్టి కొన్ని పద స్వరాల్ని పద విశిష్టతల్ని బట్టి నిర్ణయించవచ్చు.

ప్రామాణికేతర భాషా లక్షణాలు	ప్రామాణిక తెలుగు భాష	ప్రామాణికేతర తెలుగు భాష
1. అల్ప ప్రాణత	మహా ప్రాణాక్షరాలయిన ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, థ, ధ, ఫ, భ అక్షరాల ప్రయోగం	మహా ప్రాణాక్షరాలకు మారుగా క, గ, చ, జ, ట, డ, త, ద, ప, బలను ప్రయోగించటం ఉదా- కఢ్గం, పలం
2. అంతఃస్థ, స్థిరాకిత్వం	వాడు వంటి పదాలు	ఆడు వంటి పదాల ప్రయోగం
3. సంయుక్తాక్షరాల అప్రయోగం	సంయుక్తాక్షరాలైన ప్ర, స్త వంటి వాటి ప్రయోగం	వర్ణ సమ్మేళనం, విప్రకర్ష వంటి వాటి వల్ల సంయుక్తాక్షర రాహిత్యం. త్ర, పర
4. ఊష్మాక్షరాలైన శ, షలు లేకపోవటం	శ, షల ప్రయోగం	సకార ప్రయోగం
5. మూర్థన్యాక్షర అప్రయోగం	ణ, ళల ప్రయోగం	ణ, ళల మారుగా న, లల ప్రయోగం
6. స్పృష్టోష్మం ఊష్మాల మార్పు	చ	స
7. ఊష్మాక్షరాల స్పర్శాక్షరాల మార్పు	ఫ(f)	ప

5.8 ప్రామాణిక భాషకు సోదాహరణ వివరణ:

1. సంస్కృతాది భాషల నుండి వచ్చిన ప్రతిదేయ పదాలను మార్పులు లేకుండా యథాతథంగా గ్రహించి ఉచ్చరించ కలిగే స్థితి ప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలకు ఉంది. అప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తల ధ్వనులలో కొన్ని మార్పులు జరుగుతాయి. అప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలు మహా ప్రాణాక్షరాలను ఉచ్చరించలేక అల్ప ప్రాణాక్షరాలను వాటికి బదులుగా ఉచ్చరిస్తారు.

ప్రామాణిక భాష	ప్రామాణికేతర భాష
దుఃఖం	దుక్కం
ఘోరం	గోరం
భేదం	బేదం
స్థూలం	స్తూలం
స్థలం	స్తలం
ఖడ్గం	కఢ్గం
ఘనం	గనం
ఫలితం	పలితం
ముఖ్యం	ముక్యం
ధనం	దనం
ధనుస్సు	దనుస్సు

2. ప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలు అంతఃస్థల్ని వాడుతూండగా ఆ పదాలను అంతః స్థీతరంగా (అంతఃస్థల్ని లోపించి) ప్రామాణికేతర భాషా వ్యవహర్తలు ప్రయోగిస్తున్నారు.

ప్రామాణిక భాష	ప్రామాణికేతర భాష
యముడు	ఎముడు
యజ్ఞం	ఎగ్గం
యాగం	ఏగ్గం
వచ్చాడు	ఒచ్చాడు
వాడు	ఆడు
వీడు	ఈడు
వేడి	ఏడి
వేగం	ఏగం

3. ప్రామాణిక భాషలో సంయుక్తాక్షరాలు ప్రయోగించబడుతుండగా ప్రామాణికేతర భాషలో సంయుక్తాక్షరాలు కొన్ని చోట్ల వర్ణ సమీకరణం వల్ల ద్విత్వాక్షరాలుగాను, మరికొన్ని చోట్ల విప్రకర్ష వల్ల రెండు వర్ణాలుగాను మారతాయి, మరికొన్ని చోట్ల సంయుక్తాక్షర లోపం జరుగుతుంది.

ప్రామాణిక భాష	ప్రామాణికేతర భాష
పుస్తకం	పుత్తకం
వాస్తవం	ఒత్తవం
సత్యనారాయణ	సత్తెన్నారాయణ
పుణ్యం	పుణ్ణెం
ప్రమాణం	పెమానం
ప్రజ	పెజ
కుర్చీ	కురిసీ

4. శ, ష, సల మధ్య అంతరాన్ని ప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలు గుర్తిస్తారు. ప్రామాణికేత భాషా వ్యవహర్తలు గుర్తించలేరు. ఈ శ, ష, స భేదాలను గుర్తించని భాషను అప్రామాణిక భాషగా మనం భావించవచ్చు.

ప్రామాణిక భాష	ప్రామాణికేతర భాష
శంక	సెంక
శాశ్వతం	సేస్వతం
శని	సెని
శుక్రాచారి	సుక్కురాచారి
శేషం	సేసం
కషాయం	కసాయం
భూషణం	బూసనం

5. మూర్ధన్యాక్షరాలయిన ణ, ళ, లను ప్రామాణిక భాషా వ్యవహర్తలు ఉచ్చరిస్తుండగా ప్రామాణికేతర భాషా వ్యవహర్తలు వాటిని దంతమూలీయాలైన న, ల లుగా ఉచ్ఛరిస్తారు.

ప్రామాణిక భాష	**ప్రామాణికేతర భాష**
ప్రమాణం	పెమానం
వీణ	ఈన
వేణ్ణీళ్ళు	వేన్నీల్లు
ప్రాణం	పేనం
వేళాకోళం	వేలాకోలం
నీళ్ళు	నీల్లు
గొళ్ళెం	గొల్లెం

6. ప్రామాణికేతర భాషా లక్షణాలలో పదాలలో చకారం ఉచ్చరించవలసిన చోట్ల సకారం ఉచ్చరించబడుతోంది.

ప్రామాణిక భాష	**ప్రామాణికేతర భాష**
చూచి	చూసి
చవితి	సవితి
చచ్చు	సచ్చు
చాకలి	సాకలి

7. ఊష్మాక్షరాలను స్పర్శాక్షరాలుగా ప్రామాణికేతర భాషా వ్యవహర్తలు పదాలలో వాడుతుంటారు.

ప్రామాణిక భాష	**ప్రామాణికేతర భాష**
కాఫీ (Coffee)	కాపీ
టిఫిన్ (Tiffin)	టిపిను
ఫీజు (Fees)	పీజు
ఫేస్ పౌడరు (Face Power)	పేసుపౌడరు

ప్రామాణిక భాషా వ్యవహారాన్ని తెలుసుకొని ఆ విధంగా ఉచ్చరించటానికి అందరూ ప్రయత్నించాలి. అప్పుడే ఆంధ్ర భాషా వికాసం జరుగుతుంది.

సమీక్ష:- మాండలికాల విజ్ఞానాన్ని గూర్చి ఉదాహరణాత్మకంగా పరిశీలించి ప్రామాణిక భాషను గూర్చి వివరించారు.

ప్రశ్నలు

1. మాండలికము అంటే ఏమి? మాండలిక భాషా నిర్మాణాన్ని పేర్కొనండి.
2. మాండలిక భేదాలను గూర్చి విపులీకరించండి.
3. ప్రామాణిక భాష అంటే ఏమి? సమస్యలను - ప్రయోజనాలను విశదీకరించండి.

ఆధారగ్రంథ పట్టిక

1. Bloomfield, Leonard. 1933 Language, NewYork : Holt
2. Krishna Murti Bh. Aditi Mukherjee 1984, Modernization of Indian Languages in News Media. Dept. of Linguistics, Grmania quirersity, Hyderabad - 7
3. కృష్ణమూర్తి, బిఎచ్. వ్యవసాయ వృత్తి పదకోశం పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పబ్లిక్‌గార్డెన్స్, హైదరాబాద్ - 4.

పాఠం -6

భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాలు

సినోటిబెటన్, ముండా, ఇండో - యూరోపియన్, ద్రావిడ భాషా కుటుంబాలు - భౌగోళిక వ్యాప్తి

విషయక్రమం

6.0 లక్ష్యం

6.1 భాష

6.2 భాషాశాస్త్రం

6.3 ప్రపంచ భాషలు - వర్గీకరణ

6.4 భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాలు

6.4.1 సినో-టిబెటన్ భాషా కుటుంబం - భౌగోళిక వ్యాప్తి

6.4.2 ఇండో - యూరోపియన్ భాషా కుటుంబం - భౌగోళిక వ్యాప్తి

6.4.3 ఆస్ట్రో ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబం - భౌగోళిక వ్యాప్తి

6.4.4 ద్రావిడ భాషా కుటుంబం - భౌగోళిక వ్యాప్తి

6.0 లక్ష్యం :

భాషా నిర్వచనం, భాషాశాస్త్రం, భాషల వర్గీకరణ, భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాలు వాటి భౌగోళిక వ్యాప్తి గురించి తెలుసుకుంటారు.

6.1. భాష :

మానవుడు తన భావాలను బహిర్గతం చెయ్యడానికి ముఖావయవాల ద్వారా చేసే అర్థవంతమయిన ధ్వని సముదాయం 'భాష'. భాషించేది భాష. సంస్కృత భాషలో 'భాష్' అనే ధాతువుకు మాట్లాడటం (To speak) అని అర్థం. మాట్లాడటం అనే మనోగత భావాలను నోటి ద్వారా అభివ్యక్తం చెయ్యడాన్ని భాష అనవచ్చు. ఆకలి, దాహం, ఉద్రేకం, కోపం, భయం లాంటి చర్యల వల్ల మనిషి మెదడులో పెట్టే ఆలోచనల్ని బహిర్గతం చేసే ప్రక్రియే భాష.

6.2 భాషా శాస్త్రం :

భాషను అభివర్ణించే శాస్త్రాన్ని భాషాశాస్త్రమంటారు. భాష సహజమయిన వ్యవస్థ. అంటే కట్టుబాటన్నమాట. ఇది స్థిరమయినది. పరిణామశీలం కలిగినటువంటిది. వ్యవహారంలో సజీవంగా ఉంటుంది. అలాంటి దాని స్వరూప స్వభావాలను ఎలాంటి పూర్వాభిప్రాయాల మీద ఆధారపడకుండా, పరిశీలనే ప్రధానంగా నిర్ణయించే శాస్త్రం భాషాశాస్త్రం.

6.3 ప్రపంచ భాషలు - వర్గీకరణ :

ప్రపంచంలో మొత్తం ఎన్ని భాషలున్నాయో కచ్చితంగా చెప్పడం కష్టం. చెప్పగలగడం కూడా అంత తేలికయిన పనికాదు. అయినా కొన్ని శాస్త్రీయ పద్ధతుల నాధారంగా చేసుకొని పరిశీలించినపుడు ప్రపంచంలో స్వతంత్ర భాషలు కాని, మాండలికాలు గాని కలిసి సుమారు 5 నుండి 6 వేల వరకు ఉన్నట్లు ఒక అంచనా.

అయితే ఒక్కో భాషకు లక్షణాలు ఒక్కో విధంగా ఉంటాయి. ఏ రెండు భాషలూ ఒకే విధంగా ఉండవు. ఈ భాషలను వేరువేరుగా అధ్యయనం చేయడం కూడా కష్టమయిన పని. ఇప్పటివరకు జరిగిన శాస్త్రీయ పరిశోధనల వల్ల ప్రపంచంలోని భాషల్ని భాషాశాస్త్రజ్ఞులు మూడు విధాలుగా విభజించారు. అవి :

1) భౌగోళిక వర్గీకరణ (Geographical Classification)
2) పదాంశ / రూపాశ్రిత / నిర్మాణాశ్రిత / లక్షణాత్మక వర్గీకరణ (Morphological or Typoligical Classification)
3) జన్యాత్మక / జన్మాత్మక / జాత్యాశ్రిత / వంశానుగుణ వర్గీకరణ (Genetic or Geneological Classification)

పైన పేర్కొన్న మూడు వర్గీకరణలలో జన్యాత్మక లేదా జన్మాత్మక వర్గీకరణ చాలావరకు శాస్త్రీయమయినది. ఈ విభజనను ఆధారం చేసుకొని ప్రపంచంలోని భాషలను భాషాశాస్త్రవేత్తలు 3 నుండి 40 భాషా కుటుంబాల వరకు విభజించారు. అయితే వీటిలో అధిక సంఖ్యాకులు ఆమోదాన్ని పొందినవి మాత్రం 2 క్రింది 10 భాషాకుటుంబాలు.

1. సినో-టిబెటన్ భాషా కుటుంబం
2. ఇండో - యూరోపియన్ భాషా కుటుంబం
3. ఫిన్నో - ఉగ్రిక్ భాషాకుటుంబం
4. బాస్క్ భాషా కుటుంబం
5. ఆఫ్రో - ఏషియాటిక్ భాషాకుటుంబం
6. జపనీస్ భాషాకుటుంబం
7. యూరల్ - అల్టాయిక్ భాషా కుటుంబం
8. మలయో పాలినీషియన్ భాషాకుటుంబం
9. ఆస్ట్రో - ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబం
10. ద్రావిడ భాషా కుటుంబం

ఈ పది భాషాకుటుంబాలలో వాటి వాటి విశిష్ట లక్షణాలనుబట్టి ఎన్నో ఉపకుటుంబాలుంటాయి. ఉప కుటుంబాలలో శాఖలకు ఉపశాఖలుంటాయి. ఉపశాఖలకు వర్గాలు, ఉపవర్గాలుంటాయి. ఒక్కో వర్గంలో కొన్ని భాషలుంటాయి. మళ్లీ ఒక్క భాషకు కొన్ని మాండలికాలుంటాయి. అవి కింద పేర్కొన్నట్లుగా ఉంటాయి.

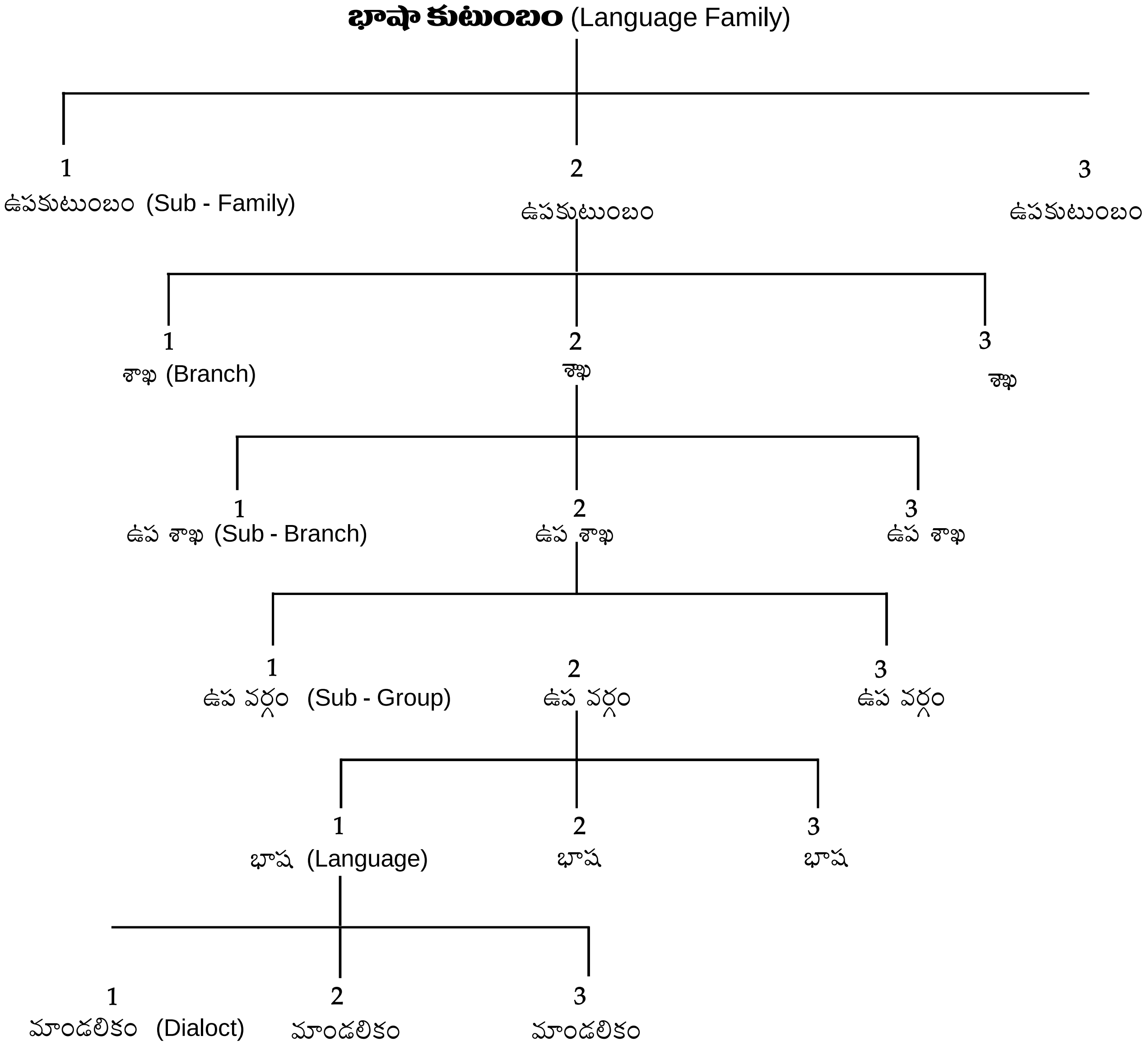

6.4 భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాలు :

భారతదేశానికి సంబంధించినంతవరకు నాలుగు ప్రధానమయిన భాషాకుటుంబలకు చెందిన భాషలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. భారతదేశంలో భాషలుగాని, మాండలికాలు గాని 1652 ఉన్నాయని భాషాశాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. (వీటి సంఖ్య ఇంకా కాస్త ఎక్కువగా కూడా వుండవచ్చు). అవి

1. సినో - టిబెటన్ భాషాకుటుంబం
2. ఇండో - యూరోపియన్ భాషా కుటుంబం
3. ఆస్ట్రో - ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబం
4. ద్రావిడ భాషాకుటుంబం

పైన పేర్కొన్న నాలుగు భాషా కుటుంబాలలో ద్రావిడభాషా కుటుంబానికి చెందిన భాషలే భారతదేశంలో ప్రాచీన భాషలని ఎక్కువమంది భాషాశాస్త్రవేత్తలు, నృశాస్త్రవేత్తలు (Anthropologists) అభిప్రాయపడుతుండగా మరికొందరు ఆస్ట్రో ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబానికి చెందిన వ్యవహర్తలే పూర్వులని అంటున్నారు. ఆర్యుల రాకతో ఇండో-యూరోపియన్ భాషా కుటుంబానికి చెందిన భాషలు, ఆ తర్వాత సినో - టిబెటన్, భాషా కుటుంబానికి చెందిన వ్యవహర్తలు భారతదేశంలో స్థిరపడిపోయారు. మొత్తం మీద పలు నాలుగుభాషా కుటుంబాలకు చెందిన భాషలు మాట్లాడే ప్రజలు భారతదేశంలో ఉన్నారు.

6.4.1 సినో - టిబెటన్ భాషా కుటుంబం :

ఈ భాషా కుటుంబానికి రెండు శాఖలున్నాయి. అవి

1. టిబెటో - బర్మన్
2. చైనీస్

ఇందులో టిబెటో - బర్మన్ శాఖకు చెందిన భాషలు భారతదేశపు ఈశాన్యప్రాంతంలో ఉన్నాయి. మనదేశానికి వచ్చిన 'మంగో లాయిడ్' తెగ హిమాలయ పర్వత ప్రాంతాల్లోనూ, ఈశాన్య ప్రాంతంలోనూ స్థిరపడి టిబెటో - బర్మన్ శాఖకు చెందిన భాషల్ని వాడుకలోకి తెచ్చారు.

భారతదేశంలోని టిబెటో - బర్మన్ శాఖకు చెందిన భాషలు :

1. బోడో
2. నాగా
3. గారో
4. కుకి - చిన్
5. మణిపురి
6. లుషాయి
7. భూపతి
8. నైవారి
9. లెప్చా
10. అస్మక
11. మికిర్

టిబెటో - బర్మన్ శాఖలు 4 వర్గాలుగా విభజించారు.

1) ఉత్తర అస్సాం వర్గం
2) అస్సాం - బర్మీస్ వర్గం
3) కుకి - చిన్ వర్గం
4) టిబెటన్ వర్గం

1) ఉత్తర అస్సాం వర్గం :

అస్సాం ఉత్తర ప్రాంతంలో మాట్లాడతారు. అక, అబోర్, మిరి, మిష్మి భాషలు ఈ వర్గంలో ప్రధానమయిన భాషలు.

2) అస్సాం - బర్మీస్ వర్గం :

బోడో, నాగా, కఛారీ, టిప్రాస్ ముఖ్యమయిన భాషలు. బోడో బ్రహ్మపుత్రలోయలో, కఛారీ అస్సాంలోని కఛారీ పర్వత ప్రాంతంలోనూ,నాగాలాండ్ రాష్ట్రంలో నాగాభాష మాట్లాడతారు. నాగాభాషకు అంగామీ, సీమా, రేష్మా, ఆవో మొదలైన మాండలికాలున్నాయి.

3) కుకి - చిన్ వర్గం :

మెయ్‌థెయ్ (మణిపురి) ప్రధానమయిన భాషకాగా లుషాయి మికిర్ కూడా వుంది. ఇది మణిపూర్ రాష్ట్రంలో వ్యవహారంలో ఉంది. 15వ శతాబ్దం నుంచి లిపి ఉంది. 18వ శతాబ్దం నుంచి వైష్ణవ సాహిత్యం ఉంది. లుషాయిమికిర్ భాషలో ఎంతో జానపద సాహిత్యం వుంది.

4) టిబెటన్ వర్గం :

లడఖీ, దెన్జొంగ్-కె, ల్హో-కె మొదలైనవి ఈ వర్గంలో చేరుతాయి. టిబెట్ సరిహద్దుల్లో లడఖ్‌లో లడఖీ భాష మాట్లాడతారు. సిక్కింలో దెన్జొంక్-కె, భూటాన్‌లో ల్హో-కె భాష మాట్లాడతారు.

6.4.2 ఇండో - ఆర్యన్ కుటుంబం :

ఇది ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద భాషా కుటుంబం. ఇందులో పది ఉపకుటుంబాలున్నాయి. అవి :

1) జర్మానిక్	6) ఆల్బేనియన్
2) కెల్టిక్	7) ఆర్మేనియన్
3) రొమాన్స్	8) ఇరేనియన్
4) స్లావిక్	9) గ్రీక్
5) బాల్టిక్	10) ఇండో - ఆర్యన్

పైన పేర్కొన్న పది ఉపకుటుంబాలలో ఇండో - ఆర్యన్ భాషా ఉపకుటుంబానికి చెందిన భాషలు ప్రధానంగా భారతదేశంలో మాట్లాడతారు. సుమారు 70 కోట్ల జనాభా ఈ భాషలను మాట్లాడతారు.

సంస్కృతం : హింద్వార్య (ఇండో - ఆర్యన్) భాషలలో అత్యంత ప్రాచీనమయినది సంస్కృతం. ఈ భాష నుంచి అనేక భాషలు జనించాయి. సంస్కృత భాషలో అత్యంత ప్రాచీనమయినవి వేదాలు. వీటిలో అత్యంత ప్రాచీనమయినది ఋగ్వేదం. ఇది క్రీ.పూ. 1500 నాటిది. దీనిని వైదిక సంస్కృతం అనేవారు. వైదిక సంస్కృతం కొన్ని మార్పులతో లౌకిక సంస్కృతమయింది.

ప్రాకృతాలు :

క్రీ.పూ. 6వ శతాబ్ది నుంచి క్రీ.శ. 10వ శతాబ్ది వరకు జైన, బౌద్ధ గ్రంథాలలోనూ, సంస్కృత నాటకాలలోను, శాసనాలలోను ప్రాకృతాలు వ్యవహారంలో ఉన్నాయి. అవి

1. శౌరసేని
2. మాగధి
3. అర్ధమాగధి

4. పైశాచి
5. చూళికాపైశాచి
6. మహారాష్ట్ర ప్రాకృతం అని ఆరు రకాలు. ప్రాకృతాలు లౌకిక సంస్కృతం నుంచి వర్ణలోప, వర్ణవికారాదులతో ఏర్పడ్డాయని భాషావేత్తల అభిప్రాయం.

పాలీ :

పాకృతీభేదమే 'పాలీ' భాష అని అంటారు. క్రీ.పూ. 307 ప్రాంతంలో సింహళ దేశంలోని మాగధీ ప్రాకృతమే పాలీ అని జాన్‌బామ్స్ అభిప్రాయం. బుద్ధుని బోధలు, త్రిపిటకాలు పాలీలోనే ఉన్నాయి. క్రీ.పూ. 5వ శతాబ్ది నుంచి క్రీ.పూ. 3వ శతాబ్ది వరకు పాలీభాష వ్యాప్తిలో ఉంది.

అపభ్రంశ భాషలు :

ప్రాకృత భాష నుంచి అపభ్రంశ భాషలు పుట్టాయి. క్రీ.శ. 6వ శతాబ్దిలో అపభ్రంశ శతాబ్ది భామహుడు కావ్యాలకారంలో పేర్కొన్నాడు. మొదటగా అపభ్రంశ శబ్దాన్ని పతంజలి తన మహాభాష్యంలో పేర్కొన్నాడు. అపభ్రంశ భాషల నుంచే తర్వాత నవీన ఔత్తరాహ భాషలు పుట్టాయి.

నవీన ఔత్తరాహ భాషలు :

హిందీ, ఉర్దూ, బెంగాలీ, పంజాబీ, గుజరాతీ, మరాఠీ, రాజస్థానీ, అస్సామీ, ఒరియా, కాశ్మీరి, కొంకణి, నేపాలీ, సింధి, సింహళీ మొదలైనవి నవీనౌత్తరాహ భాషలు.

1) హిందీ :

ఉత్తరప్రదేశ్, హర్యానా, రాజస్థాన్ , మధ్యప్రదేశ్, బీహార్, హిమాచల్‌ప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో ఈ భాష వ్యవహారంలో ఉంది. భారతదేశంలో అత్యధికులు మాట్లాడేభాష హిందీ. దీనికి ఎన్నో మాండలికాలున్నాయి. ఇందులో పశ్చిమ మాండలికం, తూర్పు మాండలికం ప్రధానమయినవి.

పశ్చిమ మాండలికం :

రాజస్థానీ, వ్రజ, బుందేరి, మాలవి, భోజ్‌పురి, మేవారి మొదలయినవి ఈ మాండలికంలో ప్రధానమయినవి. సూరదాస్ కీర్తనలు వ్రజ భాషలో ఉన్నాయి.

తూర్పు మాండలికం :

అవధి, మైథిలీ ముఖ్యమయినవి. తులసీ దాస్ రాసిన 'రామచరిత్‌మానస్' అవధి భాషలో ఉంది. కబీరు ఖడీబోల్ రాశాడు. హిందీ భాషలో 13వ శతాబ్ది నుంచి సాహిత్యం ఉంది.

2) ఉర్దూ :

ఉర్దూ భాష ఉత్తరభారతంలోనేగాక దక్షిణాదిలో హైదరాబాద్, కర్నాటక, మహారాష్ట్రలలో సుమారు 11, 12 కోట్లమంది ఉన్నారు. ఉర్దూ అంటే బస అని అర్థం. ఈ భాష సైనిక శిబిరాల్లోను, దుకాణాల్లోనూ, బజార్లలోనూ పుట్టింది. కొంతమంది దీనిని 'ప్రజాభాష'గా పేర్కొన్నారు. ఇక్బాల్ ఉర్దూభాషలో ప్రముఖకవి.

3) బెంగాలీ :

భారతదేశంలో పశ్చిమ బెంగాల్‌లోనూ, బంగ్లాదేశ్‌లోనూ సుమారు 30 కోట్ల మందికి పైగా ఈ భాషను మాట్లాడుతున్నారు. క్రీ.శ. 1000వ సంవత్సరం నాటికి బెంగాలీ ప్రత్యేక భాషగా రూపొందింది. రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్, శరత్ మొదలైన వారు ప్రసిద్ధులు. ఠాగూర్ రాసిన గీతాంజలికి 'నోబుల్' పురస్కారం లభించింది.

4) పంజాబీ :

నేటి పంజాబ్ రాష్ట్రంలోనూ, హర్యానాలో కొంతమంది ఈ భాషను మాట్లాడతారు. జనాభా సుమారు 10 కోట్లకు పైనే ఉన్నారు. 11వ శతాబ్ది నుండి సాహిత్యం ఉంది. గురునానక్ పంజాబీలో ఎంతో ప్రసిద్ధుడు. పంజాబీ కవిత్వాన్ని సూఫీ సంప్రదాయం ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. సిక్కు గురువులు రూపొందించిన గురుముఖ లిపికి, పంజాబీ భాషకు ఎంతో దగ్గర సంబంధాలున్నాయి.

5) గుజరాతీ :

సుమారు 5 కోట్లకు పైగా జనాభా గుజరాత్ రాష్ట్రంలో ఈ భాషను మాట్లాడతారు. ఈ భాష ఘూర్జర అపభ్రంశం నుంచి పుట్టిందంటారు. 12వ శతాబ్ది నుంచి గుజరాతీ భాషలో సాహిత్యం లభ్యమవుతుంది. జైన సాహిత్యం మొదటి గుజరాతీ భాషలో ప్రారంభమయింది. మీరాబాయి మొదలైనవారు ప్రముఖులు.

6) మరాఠీ :

మహారాష్ట్రలో సుమారు 7,8 కోట్ల జనాభా మరాఠీని మాట్లాడుతున్నారు. 12వ శతాబ్ది నుంచి సాహిత్యం లభ్యమవుతోంది. జ్ఞానదేవ, నామదేవ, ఏకనాథ, తుకారాం, శ్రీధరుడు మొదలైన ఎంతోమంది ప్రముఖులు ఈ భాషకు చెందినవారే

7) రాజస్థానీ :

రాజస్థాన్‌లో ప్రధానంగా ఈ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు. సుమారు 5, 6 కోట్ల జనాభా ఈ భాషను మాట్లాడతారు. భారతదేశ చరిత్రలో రాజపూట్‌లకు ఎంతో గొప్ప స్థానముంది. వీరి భాష రాజస్థానీ.

8) అస్సామీ :

అస్సాం రాష్ట్రంలో సుమారు 2 1/2 కోట్ల జనాభా ఈ భాషను మాట్లాడుతున్నారు. బెంగాలీ భాషకు దగ్గర సంబంధము ఉంది. ఇందులో 13వ శతాబ్ది నుంచి సాహిత్యం లభ్యమవుతుంది. తేయాకు తోటలకు అస్సాం రాష్ట్రం ప్రసిద్ధి వహించింది.

9) ఒరియా :

సుమారు 5, 6 కోట్ల జనాభా ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో ప్రధానంగానూ, ఆచుట్టు ప్రక్కల రాష్ట్రాలలోనూ ఒరియా భాషను మాట్లాడుతున్నారు. 13వ శతాబ్ది నుంచి ఈ భాషకు సాహిత్యం లభిస్తోంది. సరలదాస్ ఒరియా భాషలో రామాయణ, భారతాల్ని అనువాదం చేశాడు. 15వ శతాబ్దిలో చైతన్య, 16వ శతాబ్దిలో జయదేవుల ప్రభావం ఒరియా సాహిత్యం మీద ఎంతో వుంది. జైన, బౌద్ధ, శాక్త్యేయ, వైష్ణవ మతాల ప్రభావం కూడా ఈ భాష మీద ఎంతో ఉంది.

10) కాశ్మీరీ :

సుమారు 50 లక్షల మంది ప్రజలు జమ్మూ - కాశ్మీర్‌లో ఈ భాషను వ్యవహరిస్తున్నారు. 10వ శతాబ్ది నుండి సాహిత్యం లభ్యమవుతోంది. కాశ్మీరీ భాష మీద పారసీ భాషా ప్రభావం ఎంతో ఉంది. కాశ్మీర్‌లో సుమారు 600 సం॥లు పారసీభాష అధికార భాషగా ఉంది.

11) కొంకణి :

ఈ భాషను గోవాలో ప్రధానంగా మాట్లాడతారు. జనాభా సుమారు 40 లక్షలు. మరాఠీ భాషకు సన్నిహితంగా వుంటుంది. దేవనాగరి, రోమన్, కన్నడ, మళయాళ లిపులు ఈ భాషకు వాడుతున్నారు. ముంబాయి, కేరళ, మంగుళూరులలో కూడా ఈ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు. ఈ కొంకణి భాషా వ్యవహర్తలు ముఖ్యంగా క్రైస్తవులు.

12) నేపాలీ :

భారతదేశంలోనూ, నేపాల్‌లోనూ నేపాలీ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు. 1 1/2 కోట్లకు పైగా జనాభా ఈ భాషను మాట్లాడుతున్నారు ఖాస్ ప్రాకృతం దీని మూలం. నేపాలీలు చాలామంది సంస్కృతంలో పండితులు. రామాయణ, భారత, భాగవతాది గ్రంథాలు నేపాలీభాషలో అనువాదం పొందాయి. 18వ శతాబ్ది నుంచి సంప్రదాయక నేపాలీ కవిత్వం కనిపిస్తుంది.

13) సింధీ :

గుజరాత్, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలలో ప్రధానంగా ఉన్నా, భారతదేశం మొత్తంలో సింధీ భాష మాట్లాడే ప్రజలున్నారు. వీరు సుమారు 2 కోట్లు వరకూ ఉంటారు. ఈ భాషా వ్యవహర్తలు కొంతమంది దేవనాగరి లిపిని, మరొకొంత మంది పెర్సో-అరబిక్ లిపిని వాడుతున్నారు. 13వ శతాబ్ది నుంచి సాహిత్యం లభ్యమవుతోంది.

ఇంకా ఇవిగాక సింహళీ, బీహారీ, మైథిలీ, మాగధీ, భోజపురీ, హల్బీ, ఖడీబోలే, బ్రజ్, డోగ్రీ, పహరీ, గోర్భాలీ, గద్వాలీ మొదలయిన అనేక భాషలు ప్రధానంగా ఉత్తర భారతంలో వ్యాప్తిలో ఉన్నాయి.

6.4.3 ఆస్ట్రో - ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబం :

ఆస్ట్రేలియా ఖండం మొదలుకొని ఆగ్నేయ ఆసియాలోని భారతదేశం వరకు వ్యాపించి వున్న భాషల్ని ఆస్ట్రో-ఏషియాటిక్ భాషలంటారు. నీగ్రోయిడ్ (నీగ్రోటీ) కొలేరియన్ (ముండారియన్) జాతులు భారత దేశానికి తెచ్చిన భాషలివి. వీరిని సంస్కృత సాహిత్యంలో 'నిషాదులు' అనేవారు. వీరి తరువాత భారతదేశానికి వచ్చిన వారు మంగోలాయిడ్ జాతివాళ్ళు. వీరిని 'కిరాతులు' అని పిలిచేవారు.

ఈ భాషా కుటుంబానికి చెందిన మూడు ఉపకుటుంబాలకు చెందిన భాషలు భారతదేశంలో వాడుకలో ఉన్నాయి. అవి

1. కొలేరియన్ లేదా ముండా భాషా ఉపకుటుంబం
2. నికోబరీస్ భాషా ఉపకుటుంబం
3. మాన్‌ఖ్మేర్ భాషా ఉపకుటుంబం

1. కొలేరియన్ లేదా ముండా భాషా ఉపకుటుంబం :

ఈ ఉపకుటుంబానికి చెందినవారు ఆస్ట్రోలాయడ్లు. వీరినే సంస్కృత సాహిత్యంలో 'నిషాదు'లన్నారు. ఇందులో ప్రధానంగా సంతాలీ సవర ముండారీ, ఖడియా, భూమిజ్, కుర్కు, గదబ మొదలయినవి పేర్కొనదగ్గ భాషలు.

సంతాలీ :

సంతాలీ భాష బీహారు రాష్ట్రంలోని ఛోటా నాగపూర్, సంతాల్ పరిగణాలలోనూ, ఒరిస్సాలోనూ, అస్సాంలో తక్కువగానూ వ్యవహారంలో ఉంది. ముండారీభాష దక్షిణ బీహారులోను, అస్సాంలోని అటవీ ప్రాంతాలలోనూ వ్యవహారంలో ఉంది. కుర్కుభాష మధ్యప్రదేశ్‌లోని బేరార్లో వ్యవహారంలో ఉంది. గదబ భాష ఒరిస్సాలోని గిరిజనులు మాట్లాడుతున్నారు.

సవర :

సవర / సౌఅర భాష ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉత్తర ప్రాంతంలోనూ, ఒరిస్సాలోనూ మాట్లాడతారు. ఈ భాష మీద వ్యవహార భాషోద్యమకారుడు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు ఎంతో కృషిచేసి సవర భాషా వ్యాకరణం, సవర భాషా నిఘంటువులను తయారుచేశాడు. ఈ భాషలోని పదాలు కొన్ని ద్రావిడ భాషలో కానవస్తున్నాయి.

నికోబరీస్ ఉపకుటుంబం :

నికోబార్ దీవుల్లోని గిరిజనులు మాట్లాడే భాష నికోబరీస్. ఇటీవల ఆచార్య బి. రామకృష్ణారెడ్డి మొదలయినవారు దీనిని ప్రత్యేక భాషా కుటుంబాలుగా పేర్కొంటున్నారు.

మాన్‌ఖ్మేర్ ఉపకుటుంబం :

ఈశాన్య భారతంలోని అస్సాం ఖాసీకొండల్లో, జయంతియా పర్వతశ్రేణుల్లో మాట్లాడే 'ఖాసీ' భాష ఈ ఉపకుటుంబంలో ప్రధానమయినది. దూర ప్రాచ్యదేశాలలో మాన్‌ఖ్మేర్ భాషలు వ్యవహారంలో ఉన్నాయి. వీటికే ఖాసీ, నికోబరీస్ భాషలకు దగ్గర సంబంధం ఉందని ఇటీవల వరకు భావించారు. (ఇటీవల నికోబరీస్‌ను ప్రత్యేక భాషా కుటుంబం అంటున్నారు).

6.4.4 ద్రావిడ భాషా కుటుంబం - భౌగోళిక వ్యాప్తి :

ప్రపంచంలోని పెద్ద భాషా కుటుంబాలలో ద్రావిడ భాషా కుటుంబం ప్రధానంగా పేర్కొనదగ్గది. భారతదేశ దక్షిణ ప్రాంతంలో ఆ భాషా కుటుంబానికి చెందిన భాషల్ని ప్రధానంగా మాట్లాడతారు.

భారతదేశానికి సంబంధించినంతవరకు ఇండో - యూరపియన్ భాషా కుటుంబానికి చెందిన హింద్వార్య భాషా ఉపకుటుంబం తర్వాత పేర్కొనదగ్గ రెండోఅతి పెద్ద భాషాకుటుంబమిది. సుమారు 30 కోట్ల మంది జనులు ఈ భాషాకుటుంబానికి చెందిన భాషల్ని మాట్లాడుతున్నారు. ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందిన భాషలకు సుమారు 5 వేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉంది. ప్రొఫెసర్ ఆంద్రినోవా, భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి ద్రావిడభాషా కుటుంబానికి చెందిన బ్రాహూ ఈ భాష క్రీ.పూ. 3,000 సం॥ల నాటికే మూలభాష నుండి విడిపోయి ప్రత్యేక భాషగా ఏర్పడిందని భావించారు. ఇంతటి సుదీర్ఘ చరిత్ర కలిగిన ద్రావిడ భాషా కుటుంబంలో ఇప్పటికి పరిశోధకులు 26 భాషల్ని ప్రత్యేక భాషలుగా పేర్కొంటున్నారు. వాటిని మూడు ఉపకుటుంబాలుగా పేర్కొంటున్నారు. అవి.

దక్షిణ ద్రావిడభాషా ఉపకుటుంబం :

1. తమిళం
2. కన్నడం
3. మలయాళం
4. తుళు
5. కొడగు
6. తొద
7. కోత
8. బదగ

మధ్య ద్రావిడభాషా ఉపకుటుంబం :

1. తెలుగు
2. గోండి
3. కొండ
4. కుఇ
5. కువి
6. పెంగో
7. మండ
8. అవూత్
9. ఆవె
10. కోలామి
11. నాయకీ
12. పర్జీ
13. గదబ
14. ఒల్లారీ

ఉత్తర ద్రావిడభాషా ఉపకుటుంబం :

1. కురుఖ్
2. మాల్తో
3. బ్రాహూఈ
4. థంగర్

ఇటీవల భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి ద్రావిడభాషా కుటుంబంలోని భాషల్ని భాషా లక్షణాల్నిబట్టి నాలుగు ఉపకుటుంబాలుగా విభజించారు. వారి విభజన ప్రకారం అవి :

1. దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు - 1
2. దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు - 2
3. మధ్య ద్రావిడ భాషలు
4. ఉత్తరం ద్రావిడ భాషలు

వీరి వింగడింపు ప్రకారం మధ్య ద్రావిడ భాషల్నే దక్షిణ ద్రావిడభాషలు - 2, మధ్య ద్రావిడ భాషలుగా విభజించారు. కోలామి, నాయకీ, పర్జీ, గదబ, ఒల్లారీ భాషల్ని మధ్య ద్రావిడ భాషలుగానూ మిగిలిన వాటిని దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు - 2 గానూ విభజించారు. పి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం గారి లాంటివారు ఈ వింగడింపుకు భాషా శాస్త్రవేత్తల ఆమోదం లభించవలసి ఉందన్నారు.

(ద్రావిడ భాషల వ్యవహర్తలు మాట్లాడే ప్రాంతాల విపులమయిన చర్చ రెండో పాఠంలో చూడండి)

ఇప్పటివరకు పేర్కొన్న భారతదేశంలో ఉన్న నాలుగు భాషా కుటుంబాలలో అతి పెద్ద కుటుంబాలు రెండు. అవి

1. ఇండో - యూరోపియన్‌కు చెందిన హింద్వార్య భాషా ఉపకుటుంబం
2. ద్రావిడ భాషా కుటుంబం

మొదటిది ఉత్తర భారతీయ భాషల్ని, రెండోది దక్షిణ భారతీయ భాషల్ని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. ప్రధానంగా ద్రావిడ భాషల మీద ఇంకా ఎంతో పరిశోధన జరగవలసి ఉంది.

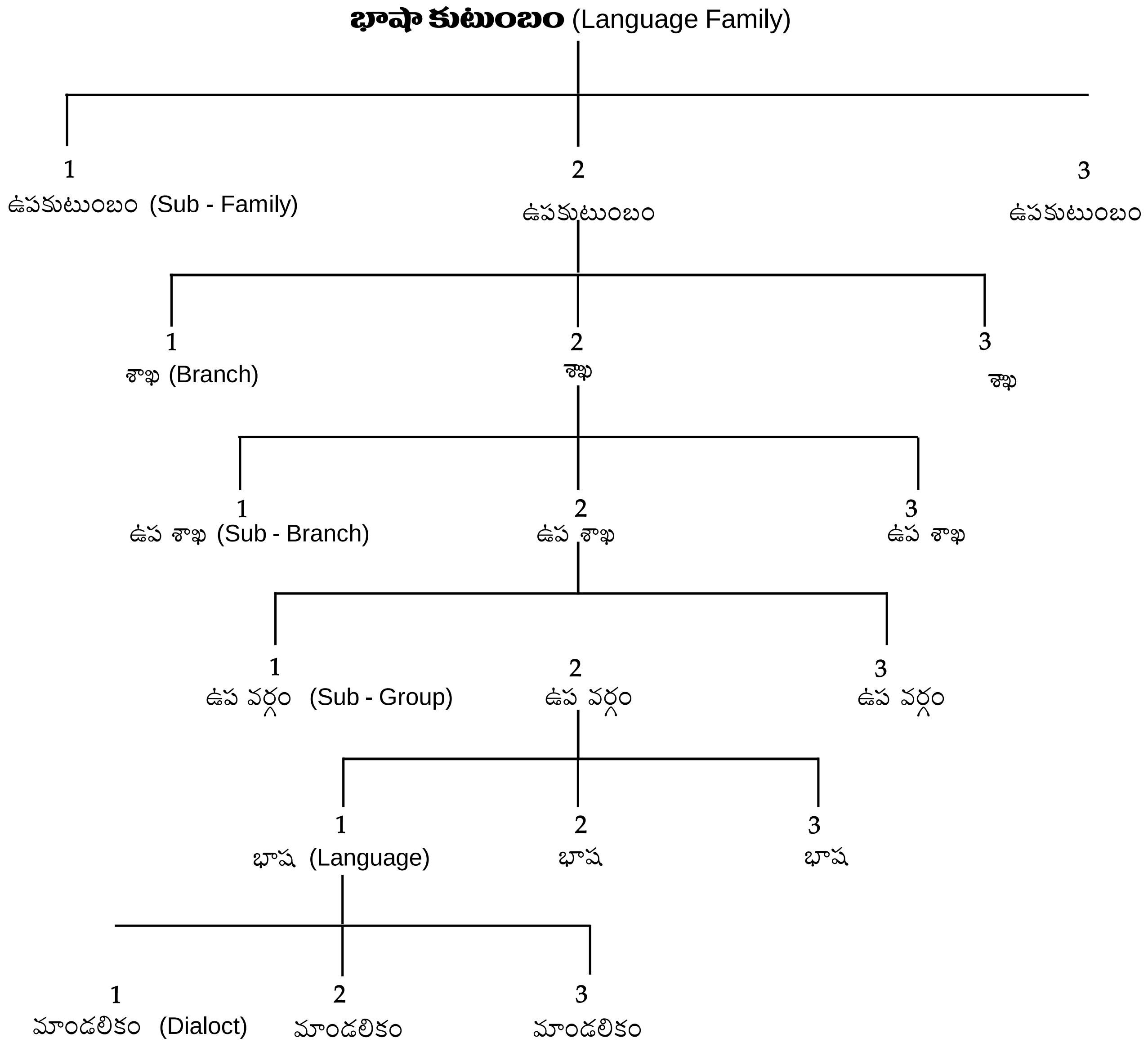
భాషా కుటుంబం (Language Family)
1 ఉపకుటుంబం (Sub - Family)
2 ఉపకుటుంబం
3 ఉపకుటుంబం
1 శాఖ (Branch)
2 శాఖ
3 శాఖ
1 ఉప శాఖ (Sub - Branch)
2 ఉప శాఖ
3 ఉప శాఖ
1 ఉప వర్గం (Sub - Group)
2 ఉప వర్గం
3 ఉప వర్గం
1 భాష (Language)
2 భాష
3 భాష
1 మాండలికం (Dialoct)
2 మాండలికం
3 మాండలికం

సమీక్ష :

భారతదేశంలో ఉన్న భాషాకుటుంబాలు ముఖ్యంగా సినో - టిబెటన్, ఇండో - యూరోపియన్‌కు సంబంధించిన ఇండో-ఆర్యన్, ఆస్ట్రో-ఏషియాటిక్, ద్రావిడ భాషాకుటుంబాల గురించి వివరంగా తెలుసుకున్నారు.

మాదిరి ప్రశ్నలు :

1. భారతదేశంలోని భాషా కుటుంబాల గురించి వ్రాయండి.
2. ఇండో - యూరోపియన్ భాషా కుటుంబానికి ఉపకుటుంబమయిన హింద్వార్య భాషా ఉపకుటుంబం గురించి వివరించండి.
3. ద్రావిడభాషా కుటుంబంలోని భాషలు వాటి వ్యాప్తిని వివరించండి.

ఆధార గ్రంథ పట్టిక :

1. పురుషోత్తం, బొడ్డుపల్లి - భాషాశాస్త్ర పరిచయం, నాగలక్ష్మీ గ్రంథమాల, నరసరావుపేట - 522 601, 1982.
2. సుబ్రహ్మణ్యం,పి.ఎస్. - ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, కళాభవన్, సైఫాబాదు, హైదరాబాదు - 4, 1984.
3. Gleason, H.A. 1961, (Indian Edition, 1968) An Introduction to Descriptive Linguistics, New York : Holt
4. Bloom filed, Leonard, 193, Language, New York : Holt.

- ఆచార్య పి. సుబ్బారావు

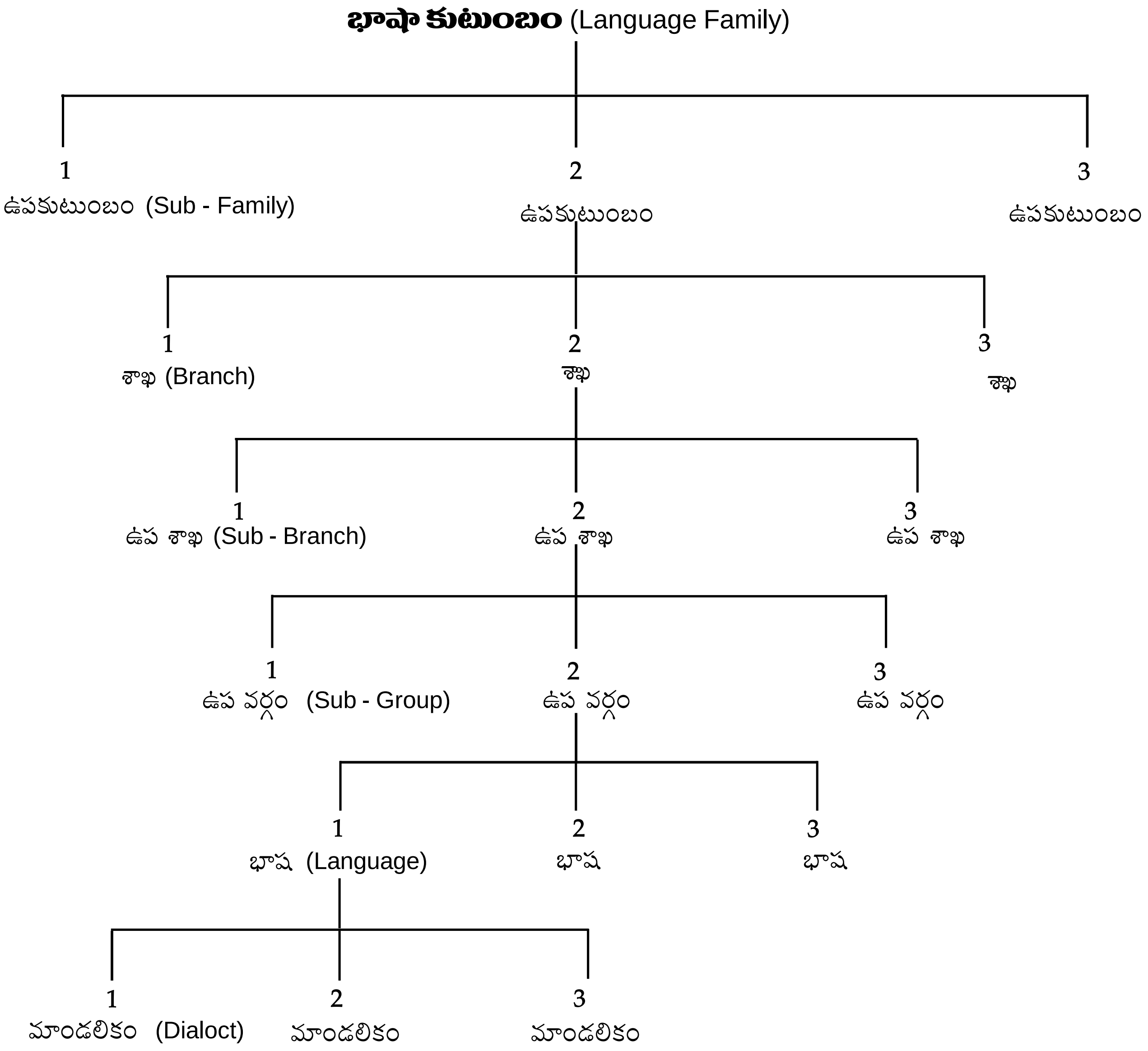
భాషా కుటుంబం (Language Family)
1
ఉపకుటుంబం (Sub - Family)
2
ఉపకుటుంబం
3
ఉపకుటుంబం
1
శాఖ (Branch)
2
శాఖ
3
శాఖ
1
ఉప శాఖ (Sub - Branch)
2
ఉప శాఖ
3
ఉప శాఖ
1
ఉప వర్గం (Sub - Group)
2
ఉప వర్గం
3
ఉప వర్గం
1
భాష (Language)
2
భాష
3
భాష
1
మాండలికం (Dialoct)
2
మాండలికం
3
మాండలికం

పాఠం - 7

ద్రావిడ భాషలు - వ్యాప్తి - ఉత్తర, మధ్య, దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు

ద్రావిడ భాషలు - లక్షణాలు

విషయక్రమం

7.0 లక్ష్యం

7.1 ద్రావిడ పదం - ఉత్పత్తి

7.2 ద్రావిడ భాషలు - పరిశోధన

7.3 ద్రావిడ భాషలు - వ్యాప్తి

7.4 ద్రావిడ భాషా కుటుంబం - వర్గీకరణ

7.4.1 ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు

7.4.2 మధ్య ద్రావిడ భాషలు

7.4.3 దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు

7.5 ద్రావిడ భాషలు - లక్షణాలు

7.0 లక్ష్యం :

ద్రావిడ భాషా పదవ్యుత్పత్తి, ద్రావిడ భాషలలో జరిగిన పరిశోధన, ద్రావిడభాషా వ్యవహర్తలు, ద్రావిడ భాషలవ్యాప్తి, ద్రావిడభాషల ఉపకుటుంబ విభజన, ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేక లక్షణాలను గురించి ఈ పాఠంలో తెలుసుకుంటారు.

ప్రపంచంలోనే పెద్దభాషా కుటుంబాలుగా పేర్కొంటున్న వాటిలో ద్రావిడభాషా కుటుంబం ఒకటి. భారతదేశానికి పరిమితం చేసుకున్నప్పుడు రెండవ పెద్ద భాషా కుటుంబమిది. దాదాపు 5 వేల సంవత్సరాలకు పైగా చరిత్ర ఉన్న ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి పరిశోధనలో ఇప్పటివరకు 26 భాషలున్నట్లు తేలింది. ఇవిగాక ఇంకా మరికొన్ని భాషలు, మాండలికాలు లేకపోలేదు. ద్రావిడ భాషల మీద పరిశోధనలు జరిగినా ఇంకా జరగవలసింది ఎంతో ఉంది. సుమారు 30 కోట్ల జనాభా ఈ భాషల్ని మాట్లాడుతున్నారు.

7.1. ద్రావిడ పదం - ఉత్పత్తి :

ద్రవిడ, ద్రావిడ, తమిళ్, తమిళ అనే రూపాంతరాలు కన్పిస్తున్నాయి. ద్రవిడ శబ్దం నుంచి ఏర్పడ్డ విశేషణ రూపం ద్రావిడ పదం. ఇవి సంస్కృత శబ్దాలని కాల్డ్వెల్, ఛటర్జీ మొదలైన వారు ఊహించారు.

కొంతమంది ద్రావిడ పదం నుంచి తమిళపదం వచ్చిందన్నార. వారి ఊహప్రకారం ద్రావిడ > దామిడ > దమిడ > దమిళ > తమిళగా మారింది.

మరికొంతమంది తమిళ్ అనే దేశ్యపదమే ద్రావిడపరంగా సంస్కృతీకరించడం జరిగిందంటారు.

పై వ్యుత్పత్తులన్నీ ఊహల మీదే ఆధారపడ్డాయి. అయితే అత్యంత ప్రాచీన సాహిత్యం కలిగిన సంస్కృతం, పాళీ మొదలైన భాషలలో ద్రవిడ, ద్రావిడ పదాలు కనిపిస్తున్నాయి.

7.2 ద్రావిడ భాషలు - పరిశోధన :

ద్రావిడ భాషల మీద మొదట పాశ్చాత్యులు, ఆ తర్వాత స్వదేశీయులు ఎంతో పరిశోధన చేశారు.

పాశ్చాత్యులు :

1. ఫ్రాన్సిస్ వైట్ ఎలిస్
2. రాస్మస్ క్రిష్టియన్‌రాస్క్
3. రాబర్టు కాల్డ్వెల్
4. సర్ జార్జి గ్రియర్సన్
5. స్టెన్ కొనో
6. థామస్ బరో
7. ఎమ్.బి. ఎమెనో మొదలైనవారు ప్రసిద్ధులు.

ఎ.డి. కాంబెల్ రాసిన "A Grammer of the Teloogoo or Gentoo Language" అనే పుస్తకానికి ముందుమాట రాస్తూ తమిళం, మలయాళం, కన్నడం, తెలుగు,తుళు, కొడగు, మాల్తో భాషలు ఒకే కుటుంబానికి చెందిన భాషలనీ వీటికీ, సంస్కృతానికి జన్మసంబంధం లేదనీ చెప్పాడు. ఎలిస్ ఈ భాషల్ని "Dialects of Southern India" అన్నాడు. రాస్మస్ రాస్క్ (1787 - 1832) కూడా ఈ భాషల మీద పరిశోధన చేసి ఇవి సంస్కృత భాషల కంటే భిన్నవయినవంటూ వీటిని "Malbaric Language" అన్నాడు.

రాబర్టుకాల్డ్వెల్ (1814 - 1891) 1856లో మొట్టమొదటిగా ఈ భాషల్ని ద్రావిడ భాషలన్నారు. తమిళం, మళయాళం, తెలుగు, కన్నడం, తుళు, కొడగు, తొద, కోత, గోండి, కుఇ, కురుఖ్ (ఒరియాన్) రాజమహల్ (మాల్తో) అనే పన్నెండు భాషల్ని గురించి "A Comparitive Grammer of the Dravidian or South Indian faimily of Languages" రాసి 1856లో ప్రచురించాడు.

ఆ తర్వాత సర్ జార్జ్ గ్రియర్సన్‌ను బ్రిటీషు ప్రభుత్వం భారతీయ భాషల మీద సమగ్ర పరిశోధన చేయమని 1896లో నియమించింది. ఆయన కృషి పలితంగా 1927లో "Linguistic survey of India" పేరుతో 12 సంపుటాలు వెలువడ్డాయి. వీటిలో నాల్గవ సంపుటం ద్రావిడ భాషలకు సంబంధించినది. దీనిని నార్వే దేశస్థుడయిన స్టెన్‌కొనో రూపొందించాడు. ఇంకా ఎమెనో, బరో, జ్యులిబిల్, కిటెల్, గుండర్ట్, ఎమ్.ఎస్. ఆంద్రోనావ్, గెరాల్డ్ కెల్లీ మొదలయిన ఎందరో ద్రావిడ భాషల మీద పరిశోధన చేశారు.

భారతీయులు :

కె.వి. సుబ్బయ్య, ఎల్.వి. రామస్వామి అయ్యర్, కుమారస్వామిరాజా, గంటిజోగి సోమయాజి, భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి, పి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం, సుధీభూషణ భట్టాచార్య, శంకర్‌భట్, బి.రామకృష్ణారెడ్డి, పర్వతనేని సుబ్బారావు, బి. రామచంద్రరావు, జి. ఉమామహేశ్వరరావు మొదలైన ఎందరో ద్రావిడ భాషలపై కృషి చేశారు.

7.3 ద్రావిడ భాషలు - వ్యాప్తి :

ఇప్పటివరకు జరిగిన పరిశోధనలనుబట్టి 26 ద్రావిడ భాషలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. ఆ భాషలను వాటి వ్యాప్తిని గురించి తెలుసుకుందాం.

ద్రావిడ భాషలను వాటి లక్షణాలను ఆధారం చేసుకొని మూడు ఉపకుటుంబాలుగా విభజించారు. అవి ఉత్తర, మధ్య, దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు.

కాల్డ్వెల్‌కాలం నాటికి 12 ద్రావిడ భాషలు వెలుగు చూశాయి. ఆయన వాటిని రెండు విధాలుగా వింగడించాడు. అవి

1. నాగరిక భాషలు (Literary / Cultivated Languages)

తమిళం	కన్నడం
మలయాళం	తుళు
తెలుగు	కొడగు

2. అనాగరిక లేదా గిరిజన భాషలు (Non - Literary / Uncultivated Languages)

తొద	కుఇ
కోత	కురుఖ్ / ఒరాయిన్
గోండి	మాల్తో (రాజమహల్)

మరికొంతమంది ద్రావిడ భాషల్ని సాహిత్యవంత భాషలు, సాహిత్యరహిత భాషలని కూడా వింగడించారు. సాహిత్యవంత భాషలు :

కన్నడం, మలయాళం, తెలుగు

సాహిత్యరహిత భాషలు :

తుళు, కొడుగు, తొద, కోత, గోండి, కుఇ, కురుఖ్, మాల్తో మొదలయిన భాషలు. వీటిలో ప్రాచీన రచనా సాహిత్యం లేదు. ప్రస్తుతం ద్రావిడ భాషలను వాటి వ్యాప్తిని పరిశీలిద్దాం.

1. తమిళం :

ద్రావిడ భాషల్లో అతి ప్రాచీనమయిన సాహిత్యచరిత్ర ఉన్న భాష తమిళం. ఈ భాషకు తమిణి, తిరావిడం, అరవం, తముక, ద్రావిడ అనే పర్యాయపదాలున్నాయి. తమిటి అంటే తియ్యనిది, మధురమయినదని అర్థం. అంటే తమిళం తియ్యనిది మధురంగా ఉండేదని ఉత్పత్తి చెప్పారు. కాని ఎవరి మాతృభాషవారికి మధురంగానే ఉంటుంది కదా. తిరావిజం ద్రావిడపదానికి వికృతి. తమిళుల్ని అరవవాళ్ళనీ, వారి భాషను అరవ భాషనీ అంటారు. అయితే తమిళులు ఎప్పుడూ అలా అనుకోలేదు. ఎక్కడా రాయలేదు. కన్నిడిగులు, తెలుగువాళ్ళు తమిళుల్ని అరవవాళ్ళనీ, వారి భాషను అరవభాషనీ అంటారు. అంటే రవం లేని భాష అని అర్థం. అనగా మహాప్రాణాలు లేని భాష అని అర్థం చెప్పుకుంటే సరిపోతుంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

మన దేశంలో తమిళనాడు, పుదుచ్చేరి, ఇంకా ఇతర రాష్ట్రాలలోనూ, శ్రీలంక, బర్మా, మలేషియా, ఇండోనేషియా, దక్షిణాఫ్రికా, బ్రిటీషు గుయానా, ఫిజి, మారిషస్, మడ్గాస్కర్, ట్రినిడాడ్ మొదలయిన చోట్ల ఈ భాష వ్యవహారంలో ఉంది.

జనసంఖ్య : సుమారు 6, 7 కోట్ల మంది.

సాహిత్యం :

తొల్కాప్పియమ్ మొదటి వ్యాకరణం గ్రంథం. దీనిని రాసింది తాల్కొప్పియనార్ అని అంటారు. ఇది క్రీ.పూ. 1వ శతాబ్దానిదని అంటారు. మరికొంతమంది క్రీస్తు శకారంభంలోనిదంటారు.

తమిళ సాహిత్యంలో అతి ప్రాచీనమయినది సంఘవాఙ్మయం. ఇది క్రీ.పూ. 1వ శతాబ్ది నుంచి ప్రారంభమయి క్రీ.శ. 3వ శతాబ్ది వరకు ఉన్నకాలం. వందలాది ప్రాచీన కవులు రాసిన పద్యాలు, కవితలు సంపుటాలుగా కూర్చారు. వీటిలో ఎట్టుత్తొగై, పత్తుప్పాట్టు ముఖ్యమయినవి. తిరువళ్ళువార్ రాసిన తిరుక్కురళ్, ఇళంకో అటగల్ రాసిన చిలప్పదిగారం, చీత్తలైచాత్తనార్ రాసిన మణిమేకలై గ్రంథాలు ప్రముఖమయినవి. ఆధునికుల్లో సుబ్రహ్మణ్యభారతి చాలా గొప్పకవి.

తమిళభాషకు 5 మాండలికాలున్నాయని ఆంద్రోనావ్ చెప్పాడు. అవి.

1. తూర్పు వ్యవహారంలో ఉన్న మాండలికం
2. ఉత్తర వ్యవహారలో ఉన్న మాండలికం
3. దక్షిణ వ్యవహారంలో ఉన్న మాండలికం
4. పశ్చిమ వ్యవహారంలో ఉన్న మాండలికం
5. శ్రీలంక వ్యవహారలో ఉన్న మాండలికం

2. మలయాళం :

పూర్వం చేరనాడుగా వ్యవహారంలో ఉండి, ప్రస్తుతం కేరళ రాష్ట్రంగా ఉన్న ప్రాంతంలో మలయాళ భాష వ్యవహారంలో ఉంది. ఈ భాషను మలబరీ, మలబారీ అని కూడా అంటారు. మలబారీ అంటే కొండల వరుస అని అర్థం. మలయాళం అంటే కొండల ప్రాంతంలో వ్యవహరించబడే భాష అని అర్థం.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ప్రధానంగా కేరళ రాష్ట్రంలోనూ, భారతదేశంలోని అనేక ఇతర ప్రాంతాలలోనూ ఈ భాష వ్యవహారంలో ఉంది.
జనసంఖ్య : సుమారు 3 1/2 కోట్లు.

సాహిత్యం :

మలయాళంలో ప్రత్యేక లక్షణాలు క్రీ.శ. 5 - 10 శతాబ్దాల మధ్యకాలంలో ఏర్పడి అది ప్రత్యేక భాష అయిందని ఎల్.వి.రామస్వామి అయ్యర్ నిరూపించారు. తొమ్మిదో శతాబ్దానికి చెందిన భాస్కర రవివర్మ కొచ్చిన్ తామ్రశాసనాలు మొదటి శాసనాలుగా భావిస్తున్నారు. 13వ శతాబ్దానికి చెందిన 'రామచరితం' మొదటి మహాకావ్యం. 14వ శతాబ్దానికి చెందిన 'లీలా తిలకం' మొదటి ప్రామాణిక వ్యాకరణం. మలయాళ భాషలో 'మణిప్రవాళ' మనే ప్రత్యేక శైలి ఉంది.

మాండలికాలు :

జ్వలబిల్ మలయాళ భాషలు 5 మాండలికాలున్నట్లు గుర్తించాడు. అవి 1. నంబూద్రి, 2) నాయర్, 3. మోప్ల 4. పులయ 5. నస్రాణి. ఫెడరిక్ నాలుగు మాండలికాలున్నాయంటాడు. అవి 1. బ్రాహ్మణ మాండలికం 2. నాయర్ మాండలికం 3. శూద్రమాండలికం 4. అస్పృశ్యుల మాండలికం.

3. కన్నడం :

కర్ణాటం, కర్ణాటకం, కన్నడి, కానడి, కానరి, కేనరీస్ అనేవి కన్నడ భాషకు పర్యాయ పదాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. కర్ణాట అంటే చెవులకు ఇంపయిన భాష అని కొందరు వ్యుత్పత్తి చెప్పారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ప్రస్తుత కర్ణాటక రాష్ట్రంలోనూ, మహారాష్ట్రలో కొంతభాగం, భారతదేశం మిగిలిన అనేక ప్రాంతాలలో కన్నడభాష మాట్లాడే ప్రజలున్నారు.

జనసంఖ్య :దాదాపు నాలుగు కోట్లకు పయిగానే.

సాహిత్యం :

కన్నడ భాషలో క్రీ.శ. 5వ శతాబ్ది నుంచి శాసనాలు లభ్యమవుతున్నాయి. 9వ శతాబ్దానికే 150కి పైగా శాసనాలు లభ్యమయ్యాయి. కన్నడ భాషలో అతి ప్రాచీన గ్రంథం క్రీ.శ. 9వ శతాబ్దిలో శ్రీ విజయుడు రాసిన 'కవిరాజమార్గ' అనే లక్షణ గ్రంథం. కన్నడ భాషలో 9వ శతాబ్దిలో భారత రచన జరిగింది. భారతం రాసిన పంప, రన్న, పొన్న కవులను రత్నత్రయంగా పిలుస్తారు. పంపడు క్రీ.శ. 941లో 'ఆదిపురాణం' విక్రమార్జున విజయం, పొన్నకవి 'శాంతిపురాణం' రన్నకవి 'అజితపురాణం' 'గదాయుద్ధ' అనే గ్రంథాలు రాశారు. కన్నడ భాషలో సర్వజ్ఞుడు తెలుగులో వేమన లాంటికవి.

మాండలికాలు :

కన్నడ భాషలో రెండుకాల మాండలికాలున్నాయి. అవి :

1. కుల మాండలికాలు 2. స్థల మాండలికాలు

కుల మాండలికాలలో ముఖ్యమయినవి : 1. గౌడకన్నడం 2. హవ్య కన్నడం 3. హాలక్కి కన్నడం
స్థల మాండలికాలలో ముఖ్యమయినవి : 1. ధార్వార్ కన్నడం 2. మైసూరు కన్నడం 3. మంగుళూరు కన్నడం 4. గుల్బర్గ కన్నడం 5. కోతకన్నడం.

4. తెలుగు :

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే గాక ఇరుగుపొరుగు రాష్ట్రాలయిన తమిళనాడు, కర్నాటక, మహారాష్ట్ర, ఒరిస్సా, బెంగాలల్లో కూడా అధిక సంఖ్యలో తెలుగు మాట్లాడే ప్రజలున్నారు. మారిషస్, మలేషియా, శ్రీలంక, బర్మా, దక్షిణాఫ్రికా, బ్రిటన్, కెనడా, అమెరికా మొదలయిన ఇతర దేశాల్లో కూడా తెలుగువారు ఉన్నారు. ఈ భాషకు పర్యాయపదాలుగా ఆంధ్రం, తెనుఁగు, తెలుఁగు అనేవి

కూడా వ్యవహారంలో ఉన్నాయి. భారతదేశంలో తెలుగు మాట్లాడేవారు హిందీ తర్వాత రెండో స్థానంలో ఉన్నారు. ద్రావిడ భాషలలో ప్రథమ స్థానంలో ఉంది.

జనసంఖ్య : సుమారు 8 నుంచి 9 కోట్లు

సాహిత్యం :

తెలుగు ప్రత్యయం క్రీ.శ. 2వ శతాబ్దం శాసనంలో ఉంది. కాగా క్రీ.శ. 575 లో కడపజిల్లా, కమలాపురం తాలూకా, ఎర్రగుడిపాడులో లభ్యమయిన శాసనం పూర్తి తెలుగులో ఉన్న మొదటి శాసనం. ఆరో శతాబ్దికి ముందు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో శాసనాలు సంస్కృత, ప్రాకృత భాషలలో ఉండేవి. అయితే వాటిలో ఉన్న ఊళ్లపేర్లు, వ్యక్తుల పేర్లూ పూర్తి తెలుగువే. లభ్యమయినంతలో క్రీ.శ. 11వ శతాబ్దంలో నన్నయ రాసిన ఆంధ్రమహాభారతమే మొదటి రచన. తిక్కన, ఎర్రన, శ్రీనాథుడు, పోతన, కృష్ణదేవరాయలు, పెద్దన, రామరాజ భూషణుడు, చేమకూర, అన్నమయ్య, వేమన, కందుకూరి, గురజాడ, గిడుగు మొదలయిన ఎందరో తెలుగు సాహిత్యాన్ని సుసంపన్నం చేశారు. విశ్వనాథ సత్యన్నారాయణ, సి.నారాయణరెడ్డి లు జ్ఞానపీఠ్ పురస్కారాన్ని పొందినవారు.

'ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి' ని నన్నయే రాశాడనుకుంటే క్రీ.శ. 11వ శతాబ్దం నాటికే తెలుగులో వ్యాకరణం ఉందని చెప్పవచ్చు. (అయితే దీని కర్త నన్నయకాదనీ 16వ శతాబ్దంలో ఒక పెద్దాయన రాసి నన్నయ పేరుతో ప్రచారం చేశారని అందులోని సూత్రాలు, భాషను బట్టి చెబుతున్నారు) అలాకాకపోయినా 12వ శతాబ్దంలో మూలఘటిక కేతన రాసిన 'ఆంధ్ర భాషా భూషణం' మొదటి వ్యాకరణం అవుతుంది. తెలుగుకు ఇదే మొదటి వ్యాకరణమని కూడా కేతన అందులో పేర్కొన్నాడు.

5. తుళు :

తమిళ సంఘ వాఙ్మయానికి చెందిన 'అకనానూఱు' లో తుళునాడు అందులో ఉండే మూదూర్ అనే పట్టణాన్ని వర్ణించారు. కాబట్టి తుళు భాష సంఘ వాఙ్మయ కాలం నాటికే ఉంది. 'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స' అని చెప్పిన శ్రీకృష్ణదేవరాయలు తుళువ వంశంవాడే. ఆయన మాతృభాష తుళు భాషే. ఈ భాషను 'తుళువ' అని కూడా అంటారు. 'తుళు' అంటే మృదువని అర్థం. అంటే మృదువయిన భాష అని అర్థం. తుళు పదజాలం వల్ల కూడా ఆ భాష బాగా అభివృద్ధి చెందిన భాష అనవచ్చు. అందుకే కాల్డ్వెల్ దీనిని నాగరిక భాషలలో చేర్చాడు. వీరు కన్నడ, మలయాళ లిపులు వాడతారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

తుళుభాష కర్ణాటక రాష్ట్రంలో దక్షిణ కన్నడ జిల్లాలో ఉడుపి, బంటువాళ, కార్కళ, మంగుళూరు, పుత్తూరు తాలూకాలలోనూ, కేరళ రాష్ట్రంలోని కాసరగోడు తాలూకాలోనూ ఉంది.
జనసంఖ్య : సుమారు 25 లక్షలు

మాండలికాలు :

కులమాండలికాలు, స్థలమాండలికాలు ఉన్నాయి. బ్రాహ్మణుల మాండలికానికి, బ్రాహ్మణేతరుల మాండలికానికి ప్రస్ఫుటమయిన భేదం ఈ భాషలో ఉంది.

6. కొడగు :

ఈ భాషను కూర్గు, కూర్గి, కొడగి, కొడవ అని కూడా అంటారు. కొడగు భాష కన్నడ భాషకు దగ్గరగా ఉంటుందని మొదట భావించారు. కాని ఇటీవలి పరిశోధన వల్ల ఇది తమిళ, మలయాళ భాషలకు దగ్గరగా ఉందని తేలింది. కొడగు అనేపదం తమళ కుట(క్కు) 'పశ్చిమం' అనే పదానికి సంబంధించింది అని కాల్డ్వెల్ అన్నాడు. ఈ భాషకు కూడా లిపి, సాహిత్యం లేకపోయినా కాల్డ్వెల్ దీనిని నాగరిక భాషల జాబితాలో చేర్చాడు.

వ్యవహారప్రాంతం : కర్ణాటక రాష్ట్రంలో కూర్గు జిల్లాలో ఈ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 2 లక్షలమంది

7. తొద :

తొదజాతివారి ఆచారాలూ, భాషా విలక్షణంగా ఉంటాయి. వీరి ముఖ్యవృత్తి గేదెలను పెంచడం. గేదెల పెంపకం వీరిమతంలో ముఖ్యాంశం. ఆహారంలో పాల ఉత్పత్తులయిన మజ్జిగ, పెరుగు, నెయ్యి ఎక్కువగా వాడతారు. అందరూ శాకాహారులే. మాంసాన్ని ముట్టరు. వీరికిపోగా మిగిలిన పాలు, నెయ్యి అమ్మి వాటికి బదులుగా వాళ్ళకు కావలసిన బట్టలు, బియ్యం, జొన్నలు మొదలయినవి తెచ్చుకుంటారు. తొద స్త్రీలకు బహు భర్తృత్వం ఉంది. తొద జాతిలో ఎవరయినా మరణిస్తే వారి శక్తిని బట్టి కొన్ని గేదెల్ని కూడా చంపి వారితో కలిపి పూడుస్తారు. వీళ్ళు ముదురు గోధుమ రంగు వర్ణంలో ఉండి నీలగిరి జాతుల వారందరికంటే బలిష్టంగానూ, పొడవుగానూ ఉంటారు. తొదభాష తమిళ, మలయాళాలకు దగ్గరగా ఉంటుంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

తొదజాతివారు నీలగిరి కొండల్లో ఉన్నారు. వీరితోపాటు కోత తెగవారు, ఇరుళ మొదలయిన తెగలవాళ్ళు కూడా ఉన్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 2 వేలకు పైగా ఉన్నారు.

8. కోత :

అనాది కాలం నుంచీ నీలగిరి కొండలలో ఉంటున్నారు. వీరితో పాటు తొద, బదగ, ఇరుళ, కురుంబ జాతుల వాళ్ళు కలసి మెలసి జీవనం సాగిస్తున్నారు. కోత తెగవారు మిగిలిన వారికి ఇనుపవస్తువులూ, కుండలూ తయారుచేసి ఇస్తారు. అంతేగాక వీరు భజంత్రీలుగా కూడా పనిచేస్తారు. వ్యవసాయపు పనులు చేస్తారు. కోత జాతి నీలగిరి జాతులన్నింటిలోకి తక్కువ జాతిగా పరిగణిస్తారు. దీనికి కారణం ఎద్దు, గేదె మాంసాన్ని తినడమే గాక చనిపోయిన జంతువుల మాంసాన్ని తినడమే.

వ్యవహార ప్రాంతం : నీలగిరి కొండలు

జనసంఖ్య : సుమారు 3 వేల మంది

9. బదగ :

మొదట్లో ఈ భాషను కన్నడ భాష మాండలికంగా పేర్కోవడం జరిగింది. బదగ క్రీ.శ. 10వ శతాబ్దం కే కన్నడ భాష నుంచి విడిపోయి ప్రత్యేక భాషగా రూపుదిద్దుకున్నట్లుగా భాషా శాస్త్రవేత్తలు నిరూపించారు.

వ్యవహారప్రాంతం : నీలగిరి కొండలు మిగిలిన తొద, కోత, ఇరుళ జాతులతో కలసి జీవిస్తున్నారు.

జన సంఖ్య : సుమారు లక్ష మంది

10. గోండి :

సాహిత్యరహిత భాషలలో గోండీకి ప్రత్యేక స్థానముంది. గోండులు, గోండీ అనే మాటలు ఇతర భాషలవారు వాడేవి. గోండులు మాత్రం తమ జాతివారిని కోయతూర్ అనీ తమ భాషని 'కోయాజ్' అనీ వ్యవహరిస్తారు. గోండుల ముఖ్య దైవం భీమాల్ (భీముడు). గోండులకు పరంపరగా వచ్చిన కథలూ, పెళ్ళిపాటలూ, పొడుపు కథలూ చాలా ఉన్నాయి. లిపి లేకపోయినా గోండీ భాష చాలా పరిపుష్టమయిన, సుందరమయిన భాష.

వ్యవహారప్రాంతం :

గోండులు మహారాష్ట్ర తూర్పు, ఉత్తర ప్రాంతాల్లోనూ, మధ్యప్రదేశ్‌లోని బింద్వారా, బెతుక్, మస్తర్, చాందా, బాలాఘాట్, నాగపూర్, వార్దా, యెట్మల్, ఒరిస్సాలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లోనూ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో రాజ్‌గోండులూ, ఖమ్మంలో కోయలూ ఉన్నారు. వీరిలో రాజ్‌గోండులూ, మడియా గోండులూ, మురియా గోండులూ, బస్తర్, ఒరిస్సా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లలో ఉండే కోయలూ ముఖ్యులు.

జనసంఖ్య : రమారమి 40 లక్షల మంది

మాండలికాలు :

గోండీ భాషలో చాలా మాండలికాలున్నాయి. కోయ మాండలికం ప్రధానమయినది. ఉత్తర, దక్షిణ, తూర్పు, పశ్చిమ మాండలికాలున్నాయి. మడియా మాండలికం, బెతూల్ మాండలికం అని మాండలికాలు ఎక్కువగా ఉన్న భాష. ఈ భాషలో పదాది చకారం కొన్ని మాండలికాల్లో సకారంగానూ, మరికొన్నింటిలో హకారంగానూ, ఇంకొన్నింటిలో $\emptyset$ గానూ మారింది. దీనినే చ > స > హ > $\emptyset$ అని సూత్రరూపంలో రాస్తారు.

11. కొండ / కూబి :

ఈ భాషవారు తమ జాతివారిని కూబిజ్ అని అంటారు. భాషను కూబి అని పిలుస్తారు. చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు వీరిని కొండ దొరలు, కొండకాపులు, ఓజలు, పాండవ రైతులు అని పిలుస్తారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

కొండదొరలు అనే ఈ భాషావ్యవహర్తలు తెలుగుదేశంలో విశాఖపట్నం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లోనూ, ఒరిస్సాలోని కోరాపుట్ జిల్లా ఆగ్నేయ ప్రాంతంలోని పర్వత ప్రదేశాల్లోనూ ఉన్నారు. కూబిజ్ జాతివారు విశాఖపట్నం జిల్లాలోని అరకులోయకు ఈశాన్యదిశగా 15 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న సురకం దెల్, మెట్‌కందెల్ ప్రాంతాల్లో నివసించేవారు.
జనసంఖ్య : సుమారు 25 వేల మంది

మాండలికాలు :

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కాశీపట్నానికి తూర్పు ప్రాంతంలోని భాషను అరకు మాండలికంగానూ, అనంతగిరి నుంచి కోరాపుట్ జిల్లాలోని భాషను మరొక మాండలికంగానూ పరిగణించడం జరిగింది.

12. పెంగొ :

పెంగొ జాతి వారిని 'జానీ' అని కూడా అంటారు. 1957, 1964-65 లలో బరో, సుధీ భూషణ భట్టాచార్యులు ఈ భాష మీద పరిశోధన చేశారు. ఈ జాతివారిని గురించిన నివేదిక 1891 సెన్సస్‌లోనే ఉంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని కోరాపుట్ జిల్లాలో నవరంగపూర్, దసమంతపూర్ తాలూకాలలోనూ, కళహంది జిల్లాలో ధువముల్ రాంపూర్, కాశీపూర్ తాలూకాలలోనూ ఉన్నారు. వీళ్ళలో చాలామంది వారి భాషను మానివేసి ఒరియా భాష మాట్లాడుతున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 3 వేలు.

మాండలికాలు :

1) పశ్చిమ మాండలికం 2) తూర్పు మాండలికం 3) ధువముల్ రాంపూర్ మాండలికం అని మూడు మాండలికాలున్నాయి.

13. మండ :

పెంగో, మండ భాషలు పక్క పక్కనే ఉంటాయి. వీరి జీవన విధానం కూడా ఒకేవిధంగా ఉంటుంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సాలో కళహంది జిల్లా ధువముల్ రాంపూర్ తాలూకాలో ఉన్నారు. మరి కొంతమంది నవరంగపూర్ తాలూకా సరిహద్దులో కూడా ఉన్నారు. దీనిని మొదట కనుగొన్నవారు బరో, సుధీ భూషణ భట్టాచార్యలు, మండా భాష మాటలు కొన్నింటిని 'A Dravidian Etymological Dictionary, Supplement (1968) లో ఇచ్చారు. పెంగో భాషకు మండ భాషకు చాలా సన్నిహిత సంబంధం ఉంది.

14. అవూత్ :

ఒరిస్సాలోని కళహంది, ఫుల్బానీ జిల్లాల్లో వీరు నివసిస్తున్నారు. సుమారు 74 కుగ్రామాల్లో వీరున్నారు. పెంగో భాషకు బరో, భట్టాచార్యలు రాసిన 'The Pengo Language (Oxford, 1970) అనే పుస్తకంలో ముందు మాటలో ఇంకా అక్కడ కొన్ని భాషలున్నాయని వాటి మీద పరిశోధన జరగవలసిన అవసరం ఉందనీ చెప్పారు. దానిని ఆధారంగా చేసుకొని 1979-82లలో పర్వతనేని సుబ్బారావు ఈ ప్రాంతంలో పరిశోధన చేసి ఈ భాషను వెలుగులోకి తెచ్చారు. పెంగొ, మండ, ఆవె / ఇంది, అ?ఏ అనే భాషలు మాట్లాడేవారు అక్కడున్నారు. వీరంతా చుట్టుప్రక్కల కుగ్రామాలలో జీవిస్తూ కలిసిమెలిసి ఉంటారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సాలోని కళహంది జిల్లాలో ధువముల్ రాంపూర్, గుణుపూర్, కాశీపూర్ ప్రాంతాల్లోనూ, నవరంగపూర్ జిల్లాలో కొన్ని కుగ్రామాలు మొత్తం 74 కుగ్రామాలలో ఈ భాషను మాట్లాడే ప్రజలున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 15 వేలు.

15. ఆవె / ఇంది :

పెంగొ, మండ, అవుత్ భాషలకు చాలా సన్నిహితమయిన భాష. దీనిమీద 1979-83 మధ్య ఆచార్య బి. రామకృష్ణారెడ్డి ఎమ్.వి.రమణయ్యలు పరిశోధన చేసి ఈ భాషను వెలుగులోకి తెచ్చారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సా ఏజన్సీలో కళహంది జిల్లా ముఖ్య పట్టణమయిన భవానిపట్నంకు 75 కిలోమీటర్ల దూరంలోని థువముల్ రాంపూర్, కాశీపూర్, నవరంగపూర్, గోపాలపట్న ప్రాంతాల్లో గిరిజనులు ఈ భాషను మాట్లాడుతున్నారు.
జనసంఖ్య : సుమారు 5 వేల మంది.

16. కుఇ :

ఈ భాష మాట్లాడే వారిని కోండులు, ఖోండులు, కంధులు అంటారు. అయితే వారు మాత్రం తను జాతివారిని 'కూఇంగ' ('ంగ' బహువచన ప్రత్యయం) అంటారు.

వ్యవహారప్రాంతం :

ఒరిస్సాలో మహానదికీ, విశాఖపట్నం జిల్లాకీ మధ్య ఉన్న పర్వత ప్రాంతాల్లో ఉన్నారు. ఒరిస్సాలో దసపల్ల, బౌద్, ఖోండ్‌మల్స్, ఫుల్బాని, కళహంది జిల్లాలోనూ, గంజాంలో గుంసూర్, ఉదయగిరి, చిన్న కిమెడి తాలూకాలోనూ, విశాఖపట్నం జిల్లా బిసంకటక్, గుణుపూర్ తాలూకాలలోనూ ఈ భాష వ్యవహారంలో ఉంది.

జనసంఖ్య : సుమారు 10, 12 లక్షలమంది.

మాండలికాలు :

1) పశ్చిమ మాండలికం, 2) ఈశాన్య మాండలికం ప్రధానంగా ఉన్నా మరికొన్ని మాండలికాలు ఈ భాషలో ఉన్నాయి.

17. కువి :

కువి భాష కుఇ భాషకు ఎంతో సన్నిహితంగా ఉంటుంది. కువి అంటే కొండ అని అర్థం. కోండు / ఖోండు, పూజు, జాతాపు, సామంతు, పోండు అనేవి ఈ భాషకు ప్రాంతీయ నామాలు. వీరిని కూడా కంధులంటారు. ఈ భాషలో కంఠమూలస్పర్శం (Glottal stop) ప్రచురంగా ఉంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఈ భాష మాట్లాడే కంధ్ జాతివారు విశాఖపట్నం ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో అనగా అరకు, సాలూరు ప్రాంతాలలోనూ, జయపూర్, పాలకొండ ప్రాంతాలలోనూ ఉన్నారు.
జనసంఖ్య : సుమారు 4 లక్షలు.

18. కోలామీ :

వీరు తమ భాషను కొలవగొట్టి అనీ, తమ జాతివారిని కోలవార్ అనీ పిలుస్తారు. కోలాములు గోండులతో కలసి నివసించడం వల్లా, గోండులు సంఖ్యా బలం వల్లా, సాంఘిక స్థాయి వల్లా కోలామీల కంటే ఎక్కువ వారు కావడంచేత కోలాములందరికీ గోండీ భాష వస్తుంది. ఆదిలాబాద్‌లోని కోలాములు, గోండులు మరాఠీ, ఉర్దూ భాషల్ని కూడా మాట్లాడతారు. ఆదిలాబాద్‌లో తెలుగు వచ్చిన కోలాములు అతి కొద్దిమంది మాత్రమే. కోలాములందరూ బహుభాషావేత్తలని చెప్పవచ్చు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

మహారాష్ట్రలోని వార్థా, యోట్మల్ జిల్లాల్లోనూ, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోనూ ఈ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు ఒక లక్ష మంది

మాండలికాలు :

ఇందులో ప్రధానంగా మూడు మాండలికాలున్నాయి.

1) వార్దా మాండలికం
2) ఆదిలాబాద్ మాండలికం
3) యోట్మల్ మాండలికం

19. నాయకీ :

మహారాష్ట్రలోని ఛాందా జిల్లాలో 'ముల్' పట్టణ ప్రాంతంలో 'దడ్వే గోండులు' అనే ఒక జాతివారున్నారు. వీరిని నాయక్‌లు అని కూడా అంటారు. ఈ జాతివారు తమని 'ఎర్కు' అని వ్యవహరిస్తారు. వీరిలో ఇప్పుడు అధిక సంఖ్యాకులు మరాఠీనే మాట్లాడుతున్నారు. అయినా కొంత మంది ప్రాచీనభాషను మాట్లాడుతున్నారు. దీని మీద బరో, భట్టాచార్యలు పరిశోధన చేసి వ్యాసం రాశారు. నాయకీ కోలామీ భాషకు చాలా సన్నిహితంగా ఉంటుంది.

వ్యవహార ప్రాంతం :

మహారాష్ట్రలోని ఛాందా జిల్లాలోని 'ముల్' పట్టణ ప్రాంతం.

జనసంఖ్య : సుమారు 2 వేల మంది

20. పర్జీ :

పర్జీ సంస్కృత 'ప్రజ' నుంచి వచ్చింది. (ప్రజా>పోరొజ) ఈ మాటను పెంగ్ పోరజ, బొంద పోరజ మొదలయిన అనేక భిన్నజాతులకు ఉపయోగిస్తారు. పర్జలు తమని 'దుర్వ' అని అంటారు. గోండులు వీరిని కాపులంటారు. వీరి ముఖ్యవృత్తి వ్యవసాయం. బరో, భట్టాచార్యలు ఈ భాష మీద పరిశోధన చేశారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రం బస్తర్ జిల్లాలోని జగదల్‌పూర్ దక్షిణ ప్రాంతం నుంచి సుక్మ జమీందారీ వరకు, కంగేరీ అడవితో సహా ఉన్న ప్రాంతంలో పర్జీ వ్యవహర్తలున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు ఒక లక్ష

మాండలికాలు :

ముఖ్యంగా మూడు మాండలికాలున్నాయి.

1) వాయువ్య మాండలికం
2) ఈశాన్య మాండలికం
3) దక్షిణ మాండలికం

21. గదబ :

వీరిలో గుతోబ్ (మొడ్ / బొడో) గదబలు, ఒల్లార్ గదబలు, కొండే కోర్ గదబలు అని మూడు శాఖల వారున్నారు. (గుతోబ్ గదబల భాష కొలారియన్ భాష) ఒల్లార్, కొండే కోర్ గదబలు మాట్లాడే భాష ద్రావిడ భాష. భట్టాచార్య దీని మీద పరిశోధన చేశాడు. గదబ పర్జీకి చాలా సన్నిహితమయిన భాష.

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సాలోని కోరాపుట్ జిల్లాలో జయపూర్, విజయనగరం జిల్లా సాలూరు ప్రాంతంలోనూ ఈ భాషను మాట్లాడతారు. జనసంఖ్య : సుమారు 50 వేలమంది.

22. ఒల్లారి :

వ్యవహార ప్రాంతం :

ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని కోరాపుట్ జిల్లా దక్షిణ భాగంలోని ఏజన్సీ ప్రాంతంలో ఒల్లారీ భాషా వ్యవహర్తలు ఉన్నారు. ఒల్లారీ భాషను గదబకు మాండలికమని బరో, భట్టాచార్యలు పేర్కొన్నారు. కాని దీనిని ప్రత్యేక భాషగానే ఆధునికులు గుర్తిస్తున్నారు. జనసంఖ్య : సుమారు 2 వేలమంది

23. కురుఖ్ :

కురుఖ్ జాతి వారిని 'ఒరాయన్' లు అని కూడా అంటారు. కాల్డ్వెల్ వీరిని ఒరాయన్లనే పేర్కొన్నాడు. ఒరయాను, ఒరాయను, కురుంహ్ అనేవి ఈ భాషకు పర్యాయపదాలు.

కురుఖ్‌లు మొదట ముండా (కొలేరియన్) జాతివారితో కలసి ఉంటారు. వీరి ప్రాచీన గాథలు వీరు మొదట కర్నాటక ప్రాంతంలో ఉండేవారనీ అక్కడ నుంచి నర్మదా తీరానికి వెళ్ళి బీహార్‌లో సోనేనది ప్రాంతంలో స్థిరపడ్డారనీ చెప్తాయి. వీరిలో కొందరు గంగానదిని అనుసరించి వెళ్ళి రాజమహల్ కొండల్లో స్థిరపడ్డారు. సాహిత్య రహిత భాషలలో సంఖ్యా బలాన్ని బట్టి చూస్తే గోండీ తర్వాత పేర్కోదగ్గ అతి ముఖ్యమయిన భాష కురుఖ్. ఉత్తర ద్రావిడ భాషలలో ప్రధానమయిన భాష.

వ్యవహారప్రాంతం :

బీహారు రాష్ట్రంలో భాగల్పూరు, ఛోటా నాగపూర్‌లో ఉన్నారు. వీరిలో ఎక్కువ మంది రాంచీ జిల్లాలో ఉన్నారు. పలమవ్, గంగాపూర్, జష్పూర్ జిల్లాలలో కూడా వీరు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు. అస్సాం తేయాకు తోటలలో ఎంతో మంది కూలీలుగా

పనిచేస్తున్నారు. ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో సుందరగడ్, సంబల్పూరు జిల్లాల్లోనూ, మధ్యప్రదేశ్‌లో రాయగడ్, సర్గూజా జిల్లాల్లోనూ ఈ భాషా వ్యవహర్తలున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 25 లక్షలు.

24. మాల్తో :

మాలెర్ మల (త. మలై'కొండ') అనే పదానికి సంబంధించినది. మాలెర్ అంటే కొండలలో నివసించేవారని అర్థం. మాలెర్ లు మాట్లాడే భాష మాల్తో.

కురుఖ్ ల పరంపరా కథనం ప్రకారం కురుఖ్‌లూ, మాల్తోలూ ఒకేజాతి వారనీ, వారు మొదట్లో సోనేనది ఒడ్డున ఉండేవారనీ, వారిలో కొందరు గంగానదిని అనుసరించి వచ్చి రాజమహల్ కొండలలో స్థిరపడ్డారనీ వీరినే మాలెర్ లంటారనీ చెప్తారు. కురుఖ్, మాల్తో భాషలురెంటికీ అతి సన్నిహిత సంబంధం ఉంది. మాలెర్లు పూర్వకాలంలో సమప్రదేశాలకు వచ్చి కొల్లగొట్టుకు పోతుండేవారు. 18వ శతాబ్ది చివరి భాగంలో అగస్టస్ క్లీవ్ లాండ్, భాగల్పూరు కలక్టరు రాజమహల్ కొండల ప్రాంతం భూములు వారికి వ్యవసాయం చేసుకోమని చెప్పి కొల్లగొట్టడం మానండని చెప్పాడు. అయినా వారా భూముల్ని సాగుచేయకుండా సంతాలులకిచ్చివేశారు.

వ్యవహార ప్రాంతం :

బీహారులో సంతాల్ పరిగణాలలో రాజమహల్ కొండలు.

జనసంఖ్య : సుమారు 2 లక్షలు.

25. బ్రాహుఈ :

బ్రాహుఈ లది ఒకే జాతి కాదు. వీరిలో 23 శాఖలున్నాయి. వీరిలో నిజమయిన బ్రాహుఈలు అహమద్ జై (కాలత్ ఖాన్ శాఖ), ఇల్తజై, మిర్వారీ, గుర్‌గ్నారీ, సుమలారీ, కలంద్రరీ అనే ఆరు శాఖలకు చెందినవారేనని వారి నమ్మకం. వీరు (అలొప్పొ' నుంచి వచ్చారని వారు నమ్ముతారు. కాలత్ ఖాన్ బ్రాహుఈ లందరికీ నాయకుడు. ఇప్పుడు వారంతా ముస్లిం మతస్థులు, సున్నీశాఖకు చెందినవారు. అయినా ఇస్లాంలో లేని ఆచారాలు అనాదికాలం నుంచీ రావటం చేత దెయ్యాల మీద నమ్మకం, రక్త బలి మొదలయినవి ఇప్పటికీ వారిలో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ మధ్యకాలంలోనే వారు ఇస్లాం మతం స్వీకరించి ఉంటారని భావించవచ్చు.

వీరి ముఖ్యవృత్తి గొర్రెలు, మేకల్ని మేపటం. కొన్నిచోట్ల గుర్రాల్ని, ఆవుల్ని కూడా పెంచుతారు. వీరిలో సరవాన్, ఝలవాన్ అనే రెండు ముఖ్య భాగాలు ఉన్నాయి. సరవాన్‌లు పర్వత ప్రదేశాలలో ఉంటారు. ఝలవాన్‌లు సమప్రదేశంలో ఉంటారు.

బ్రాహుఈ ల గురించి 15వ శతాబ్దం నుంచే చారిత్రకాధారాలున్నాయి. ఆ కాలంలో బ్రాహుఈ ల ముఖ్య పట్టణమయిన కాలత్‌ని మొగలులు జయించారు. కాని అనతి కాలంలోనే బ్రాహుఈ లు మళ్ళీ కాలత్‌ని గెలుచుకున్నారు. మన పురాణాలలో 'బాహ్లక' జాతి ప్రస్తావన ఉంది. బ్రాహుఈ లే బాహ్లికులనీ, కురుఖ్‌లే కరూశ, కరూఖ జాతులనీ, మాల్తోలే మలదులనీ బరో అభిప్రాయం.

వ్యవహార ప్రాంతం :

పాకిస్తాన్‌లోని బలూచీస్తాన్ రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. బలూచీస్తాన్ ఖనతే ముఖ్య పట్టణమయిన కాలత్ ప్రాంతంలో వీరు అధికసంఖ్యలో ఉన్నారు. అఫ్ఘనీస్తాన్ లో 'షొరావక్' దగ్గర కూడా వీరున్నారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 6 లక్షల మంది

26. ధంగర్ :

1976 లో ఈ భాష వెలుగులోకి వచ్చింది.

వ్యవహార ప్రాంతం : నేపాల్‌లో పశులకాపర్లు ఈ భాషను మాట్లాడతారు.

జనసంఖ్య : సుమారు 2 వేల మంది

7. 40. ద్రావిడ భాషాకుటుంబం - వర్గీకరణ :

ద్రావిడ భాషాకుటుంబం ప్రపంచంలోని పెద్ద భాషా కుటుంబాలలో ఒకటి. భాషా లక్షణాలను బట్టి ద్రావిడ భాషా కుటుంబాన్ని మూడు ఉపకుటుంబాలుగా వర్గీకరించడం జరిగింది. అవి.

ద్రావిడ భాషాకుటుంబం

1	2	3
ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు	మధ్య ద్రావిడ భాషలు	దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు
1. కురుఖ్	1. తెలుగు	1. తమిళం
2. మాల్తో	2. గోండి	2. మలయాళం
3. బ్రాహూఈ	3. కొండ	3. కన్నడం
4. ధంగర్	4. కుఇ	4. తుళు
	5. కువి	5. కొడగు
	6. పెంగొ	6. తొద
	7. మండ	7. కోత
	8. అవుత్	8. బదగ
	9. ఆవె/ఇందీ	
	10. కోలామీ	
	11. నాయకీ	
	12. పర్జీ	
	13. గదబ	
	14. ఒల్లారీ	

ఇటీవల భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి గారు ప్రతిపాదించిన ఉపకుటుంబ విభజన.

ద్రావిడ భాషాకుటుంబం

1	2	3	4
ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు	మధ్య ద్రావిడ భాషలు	దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు - I	దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు - II
1. కురుఖ్	1. కోలామీ	1. తమిళం	1. తెలుగు
2. మాల్తో	2. నాయకీ	2. మలయాళం	2. గోండి
3. బ్రాహూఈ	3. పర్జీ	3. కన్నడం	3. కొండ
4. ధంగర్	4. గదబ	4. తుళు	4. కుఇ
	5. ఒల్లారీ	5. కొడగు	5. కువి
		6. తొద	6. పెంగో
		7. కోత	7. మండ
		8. బదగ	8. అవూత్
			9. ఆవె / ఇందీ

7.5 ద్రావిడ భాషలు - లక్షణాలు :

ద్రావిడ భాషలు ప్రత్యేక భాషలనీ, అవి ఒకేమూల భాష నుంచి పుట్టాయనీ, వాటికీ సంస్కృతానికి జన్మసంబంధం లేదనీ కాల్డెల్ 1856 లో నిరూపించాడు. ఆయనే ద్రావిడ భాషలలో ఉన్న ప్రత్యేక లక్షణాలు ఆ భాషల్ని ఇతర భాషల నుంచి వేరుచేస్తున్నాయనీ ఆ లక్షణాలు కొన్నింటిని పేర్కొన్నాడు. ఈ లక్షణాలు ద్రావిడ భాషలన్నింటినీ ఒకే సముదాయంగా (unit) ఉండేటట్లు చేస్తున్నాయి. అవి :

1. ద్రావిడ భాషల స్వభావం
2. వర్ణ నిర్మాణం
3. సంధి నిర్మాణం
4. సమాస నిర్మాణం
5. ధాతువులు
6. లింగం
7. వచనం
8. విభక్తి
9. ఔపవిభక్తికాలు
10. క్రియలు
11. విశేషణాలు
12. సర్వనామాలు
13. సంఖ్యావాచకాలు
14. వాక్య నిర్మాణం
15. పదజాలం

1. ద్రావిడ భాషల స్వభావం :

ఇవి సంయోజనాత్మక భాషల (agglutinative languages) కోవకు చెందినవి. ద్రావిడ భాషల్లో అర్థభేదం సూచించడానికి ఒక పదంపై మరో పదం, ఒక ధాతువుపై మరొక ధాతువు చేరడం కనిపిస్తుంది. ఇది ద్రావిడ భాషలకు సహజమయినది.

ధాతువుపై ధాతువు చేరడం

కొను + తెచ్చు = కొనితెచ్చు

పరుగు + ఎత్తు = పరుగెత్తు

అందు + ఇచ్చు = అందిచ్చు

పదంపై పదం చేరడం

సీత + అక్క = సీతక్క

సోమ + అయ్య = సోమయ్య

రామ + అమ్మ = రామమ్మ

సంస్కృత భాషలోలాగా ద్రావిడ భాషల్లో ఉపసర్గలు ఉండవు.

2. వర్ణ నిర్మాణం :

హ్రస్వ ఎ,ఒ లు ద్రావిడ భాషలన్నింటిలో ఉన్నాయి. చ , జ లు ఉండగా ( ), ఱ లు ద్రావిడ భాషలు చాలా వాటిలో ప్రత్యేక వర్ణాలు.

మూర్ధన్య వర్ణాలు టడణళలు ద్రావిడ భాషలకు మాత్రమే సొత్తు. సంస్కృతాది భాషల్లోకి ద్రావిడ భాషా ప్రభావం వల్ల వెళ్ళి చేరాయి.

3. సంధి నిర్మాణం :

ద్రావిడ భాషల్లో పరరూప సంధి ఉంది. సంస్కృతాది భాషలలో ఉన్న సవర్ణ, గుణ, వృద్ధి, యణాదేశాది సంధులు ద్రావిడ భాషల్లో లేవు. ద్రావిడ భాషల్లో యడాగమ, వడాగమ సంధులున్నాయి.

సంధి రూపాలు :

ఉదా : రామడు + అతడు = రామడతడు

సోముడు + ఇతడు = సోముడితడు

సంధి జరగనప్పటి రూపాలు :

మా + అమ్మ = మాయమ్మ

మీ + ఊరు = మీ ఊరు

4. సమాస నిర్మాణం :

ద్రావిడ భాషల్లో సంస్కృత భాషలో లాగా సుదీర్ఘ సమాసాలు లేవు. సాధారణంగా ఈ భాషల్లో రెండు లేదా మూడు పదాలతోనే సమాసాలుంటాయి. ఈ విధానం కూడా ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేకతే.

తెలుగు : తల్లిదండ్రులు
అన్నదమ్ములు
తమిళం : వెళ్ళాడై (తెల్లని బట్ట కలది)
ఇరాప్పగల్ (రాత్రి పగలు)
కన్నడం : కెంగణ్ణం (ఎర్రని కన్నులు కలవాడు)
మొగనోడిదం (మొగం చూడటం)

5. ధాతునిర్మాణం :

ద్రావిడ భాషల్లో ధాతువులు నామవాచకాలుగానూ, క్రియావాచకాలుగానూ వాడవచ్చు. ఇది సంస్కృతాది భాషల్లో లేదు.

పండు పండింది (పండు నామవాచకంగానూ, క్రియగానూ వాడటం జరిగింది)

వెలుగు వెలిగాడు (నామవాచకం + క్రియ)

బొంకు బొంకింది (నామవాచకం + క్రియ)

ద్రావిడ భాషలలో ధాతువులు ఒకటి లేదా రెండు లేదా మూడు అచ్చులకు మించి ఉండవు.

ఒకే అచ్చు :

తెలుగు : పో (ప్ + ఓ) వెళ్ళు
తమిళం : విల్ (వ్ + ఇ + ల్) విల్లు
మలయాళం : చెల్ (చ్ + ఎ + ల్) పోవు

రెండు అచ్చులు :

తెలుగు : పాడు (ప్ + ఆ + డ్ + ఉ) పాడడం
తమిళం : కుఝు (క్ + ఉ + ఝ్ + ఉ) పొట్టి

మూడు అచ్చులు :

తెలుగు : పలుకు (ప్ + అ + ల్ + ఉ + క్ + ఉ) పలకడం
తమిళం : పొళుతు (ప్ + ఒ + ళ్ + ఉ + త్ + ఉ) పొద్దు

6. లింగం :

ద్రావిడ భాషలలో లింగ భేదం సహజ లింగ భేదానికి దగ్గరగా ఉంటుంది అంటే సంస్కృతంలో 'కళత్రం' (స్త్రీని సూచించినా నపుంసక లింగం) లతా (జడపదార్థాన్ని సూచించినా స్త్రీ లింగం) వృక్షః (జడపదార్థాన్ని సూచించినా పుంలింగం).

ద్రావిడ భాషలలో ఇలా ఉండదు. సహజలింగానికి దగ్గరగా ఉంటుంది. మహత్తులు, అమహత్తులు అని రెండు విధాల విభజన ద్రావిడ భాషలలో ఉంది.

అల్లుడు	-	పుంలింగం	-	మహద్వాచకం
కోడలు	-	స్త్రీలింగం	-	మహతీవాచకం
కుర్చీ	-	నపుంసకలింగం	-	అమహద్వాచకం

7. వచనం :

సంస్కృతాది భాషల్లో వచనం ఏక, ద్వి, బహు అని మూడు విధాలుగా ఉంటుంది. ద్రావిడ భాషల్లో ఏక, బహువచనాలు మాత్రమే ఉన్నాయి.

సంస్కృతం	:	రామః (రాముడు) ఏకవచనం	
		రామౌ (ఇద్దరు రాముళ్ళు)	ద్వివచనం
		రామాః (రాముళ్ళు)	బహువచనం
		ఏ.వ	బ.వ
తెలుగు	:	బల్ల	బల్లలు
తమిళం	:	పాణ్ (పాటగాడు)	పాణర్ (పాటగాళ్ళు)
మలయాళం	:	అరసన్ (రాజు)	అరసన్‌మార్ (రాజులు)
కన్నడం	:	తాయ్ (తల్లి)	తాయ్‌నిర్ (తల్లులు)

8. విభక్తి :

ద్రావిడ భాషల్లో సంస్కృతాది భాషలలాగా సప్తవిధ విభక్తి ప్రణాళిక లేదు. ద్రావిడ భాషల్లో ఏకవచనంలో ఏకవచన రూపం మీద (చెట్టు + ను), బహువచనంలో బహువచన ప్రత్యయం చేరిన నామంపైన (చెట్ల+ను) విభక్తులు చేరతాయి. ద్రావిడ భాషల్లో విభక్త్యర్థాన్ని సూచించడానికి ప్రత్యేకమయిన ప్రత్యయాలంటూ లేవు. విభక్త్యర్థాన్ని సూచించడానికి ప్రత్యేక పదాలు వాడతారు.

ఉదా : బల్ల పక్క, తలుపు కింద, అద్దం ముందు, మేడ మీద మొ॥నవి.

9. ఔపవిభక్తికాలు :

ద్వితియా విభక్తులకు సమాసంలో చేరే ప్రత్యయాలే ద్రావిడ భాషల్లో ఔపవిభక్తికాలవుతాయి. వీటికి ప్రత్యేకమయిన అర్థమంటూ ఏమీలేదు. అయితే వీఇ ఉపయోగం వీటి తర్వాత ద్వితీయాది విభక్తులు వస్తాయని సూచించడం. ఔపవిభక్తికాలు నామవాచకాలకు చేరే విభక్తుల ముందు చేరతాయి.

తెలుగు : -ఇ, -టి, -తి, -అ

ఉదా : కాలికి (ఇ), తాటిని (టి), నూతిలో (తి), చేత (అ)

తమిళం : -అన్, -ఇన్, -అఱ్ఱ్, -త్తు

ఐంతాన్ (ఐదుతో), కణ్ణినాల్ (కంటితో), పలవణ్ణిల్ (చాలావాటిలో), ఉలకత్తుళ్ (లోకంలో)

10. క్రియలు :

ద్రావిడ భాషల్లో క్రియాపదమే నామపదంగా వాడటం ఉంది. సంస్కృతాది భాషలలో అలా ఉండదు. అంతేగాక ద్రావిడ భాషల్లో ధాతువుకు వ్యతిరేకార్థక ప్రత్యయాన్ని చేర్చడం వల్ల, మరికొన్ని చోట్ల ప్రత్యయం చేరకుండాను వ్యతిరేకార్థం వస్తుంది. వ్యతిరేకక్రియలు ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేకత, విశిష్టత కూడా.

చెయ్య్ + అ + ను = చెయ్యను

వెళ్ళ్ + అ + ను = వెళ్ళను

తెలుగు, తమిళాది భాషల్లో కాదు / లేదు, ఇల్లై లాంటి వ్యతిరేకార్థక సమాపక క్రియారూపాల్ని చేర్చడం వల్ల కూడా వ్యతిరేకార్థం వస్తుంది.

తెలుగు :	అది పుస్తకం కాదు	తమిళం :	సాపాటు ఇల్లై (భోజనం లేదు)
	రాముడు వెళ్ళలేదు		వరవిల్లై (రాలేదు)

ద్రావిడ భాషలలో క్రియాజన్య విశేషణాలు ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తాయి. వీటి నిర్మాణం ఇలా ఉంటుంది. ఈ నిర్మాణం సంస్కృతాది భాషల్లో లేదు.

ధాతువు + కాలప్రత్యయం / వ్యతిరేక ప్రత్యయం + విశేషణ ప్రత్యయం (అ/ఇ)

భూతకాలికం	-	చేసిన
అభూతకాలికం	-	చేసెడి, చేసే
వ్యతిరేకం	-	చేయని

ద్రావిడ భాషలలో అసమాపకక్రియల ప్రయోగం సర్వసాధారణం. అసమాపక క్రియలలో ధాతువు తరువాత కాల ప్రత్యయం (భూతం, అభూతం) గాని, వ్యతిరేక ప్రత్యయం గాని ఉంటుంది.

చేసి, చేయుచున్ / చేస్తూ, చేయక

ఒక వాక్యంలో ఎన్ని అసమాపకక్రియలయినా ఉండవచ్చు. ఆర్యభాషలయిన సంస్కృతాది భాషల్లో అసమాపకక్రియల ప్రాచుర్యం ద్రావిడ భాషా సాహచర్య ఫలితమని భాషావేత్తల అభిప్రాయం.

11. విశేషణాలు :

ద్రావిడ భాషల్లోని విశేషణాలకు లింగవచన భేదం లేదు.

కొత్త కుర్చీ / కొత్త కుర్చీలు

పాత బల్ల / పాత బల్లలు

వీటికి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి లేక వీటి తర్వాత నామపదాన్ని ఆపేక్షిస్తూ ఉంటాయి.

తమిళం : ఉదా : నల్ల పైయన్ / పెణ్ / మరం

తెలుగు : మంచి అబ్బాయి / పిల్ల / చెట్టు

సంస్కృతాది భాషలలో విశేషణాలు వాటికి సంబంధించిన నామపదాల లింగవచనాలలో ఉండి వాక్యంలో స్వతంత్రంగా ఉంటాయి.

ఉదా : సుందరః పురుషః (సుందర పురుషుడు)
సుందర నారీ (సుందర స్త్రీ)
సుందరం వనం (సుందర వనం)

12. సర్వనామాలు :

ద్రావిడ భాషల్లోని ఉత్తమ, మధ్యమ, పురుష సర్వనామాల్లో ఏకవచనం, బహువచనం అనే భేదం లేదు. రెండు రూపాలు కన్పిస్తాయి కాని లింగభేదం కన్పించదు. ప్రథమ పురుష సర్వనామాల్లో లింగభేదం కూడా కనిపిస్తుంది.

తెలుగు		తమిళం	
ఏ.వ.	బ.వ.	ఏ.వ.	బ.వ.
ఏను, నేను	ఏము, మేము	యాన్, నాన్	యామ్, యాంకళ్, నాంకళ్
నీవు	మీరు	నీ	
వాడు	వారఉ	అవన్	అవర్
ఆమె		అవళ్	
అది	అవి	అదు	అవై

13. సంఖ్యా వాచకాలు :

ఒకటి నుంచి పదివరకు, నూరు, వెయ్యి వరకు సంఖ్యావాచకాలు ద్రావిడ భాషల్లో ఉన్నాయి. మిగిలినవి సంస్కృతం నుంచి ఎరవు తెచ్చుకోవడం జరిగింది.

14. వాక్యనిర్మాణం :

సంస్కృతాది యూరోపియన్ భాషలలో ప్రచురంగా ఉన్న కర్మణి ప్రయోగం సంబంధ సర్వనామాలు ద్రావిడ భాషలలో లేవు. సాహిత్యం ఉన్న నాలుగు ద్రావిడ భాషలలోనూ 'పడు' (మల. పెడు) ధాతువు కర్మణి ప్రయోగానుబంధంగా వాడుతున్నారు.

ఉదా : తమిళం : చొల్లప్పటు కిఱతు
మలయాళం : పరయప్పెటున్ను
ప్రాచీన కన్నడ : పేళల్ పడువుదు (ఆధునిక కన్నడంలో ఈ ప్రయోగం లేదు)
తెలుగు : చెప్పబడుతోంది

కర్మణి వాక్యాలు మిగిలిన ద్రావిడ భాషలలో లేకపోవడంచేత ఇది సంస్కృత భాషా ప్రభావం వల్ల తెలుగులోకి వచ్చిచేరిందని భావించవచ్చు.

15. పదజాలం :

ప్రతి భాషలోనూ శరీరావయవ వాచకాలు, బంధుత్వ బోధకాలు మొ॥నవి ఉండటం సర్వసాధారణం. ద్రావిడ భాషల్లో కుటుంబ వ్యవస్థ పటిష్ఠంగా ఉండటం వల్ల బంధుత్వ బోధక పదజాలం మిగిలిన భాషల కంటే ఎక్కువగా ఉండటాన్ని గమనించవచ్చు.

అన్న, తమ్ముడు, అక్క, చెల్లెలు అనే విభాగం ద్రావిడ భాషలలోనే కనిపిస్తుంది.

సమీక్ష :

ద్రావిడ పదవ్యుత్పత్తి, ద్రావిడ భాషలలో జరిగిన పరిశోధన, ద్రావిడ భాషల పరిగణన, జనసంఖ్య, వాటి వ్యాప్తి, ద్రావిడ భాషల ఉపకుటుంబ విభజన, ద్రావిడ భాషల లక్షణాలు మొదలయిన విషయాలను ఈ పాఠంలో తెలుసుకున్నారు.

ప్రశ్నలు :

1. ద్రావిడ భాషలు, వాటి వ్యాప్తిని వివరించండి.
2. ద్రావిడ భాషా ఉపకుటుంబ విభజనను విపులంగా రాయండి.
3. ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేక లక్షణాలను వివరించండి.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్., - ఆధునిక భాషాశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు
   ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, కళాభవన్, సైఫాబాదు, హైదరాబాదు - 4, 1984.
2. .... ద్రావిడ భాషలు. సత్యవతీ పబ్లికేషన్సు, నెం. 4, చంద్రారెడ్డి రోడ్, అన్నామలైనగర్ - 608101, 1977.

- ఆచార్య పి. సుబ్బారావు

పాఠం - 8

ఆర్యద్రావిడ భాషల పరస్పర ప్రభావం

పాఠ్యాంశ నిర్మాణక్రమం :

8.0 ఆర్యద్రావిడ భాషల సంబంధం

8.1 ధ్వనులు

8.2 పదజాలం

8.3 సంధి

8.4 సమాసరచన

8.5 నామవాచకాలు

8.6 సర్వనామాలు

8.7 సంఖ్యావాచకాలు

8.8 విభక్తులు

8.9 లింగం,వచనం

8.10 అవ్యయం

8.11 కృదంతాలు

8.12 తద్ధితాలు

8.13 వ్యాకరణం

8.14 క్రియలు

8.15 ఛందస్సు

8.16 వాక్యం

8.17 ఇతరాలు

లక్ష్యం :

సంస్కృతాది ఆర్య భాషలమీద ద్రావిడ భాషలు ఎలాంటి ప్రభావాన్ని చూపాయో, అదే విధంగా ఆర్య భాషలు ద్రావిడ భాషలు ఎలాంటి ప్రభావాన్ని చూపాయోపరిశీలించటం ఈ పాఠ ప్రధాన లక్ష్యం.

8.0 ఆర్య ద్రావిడ భాషల సంబంధం :

క్రీ.పూ. 3000 సంవత్సరాల నాటకే భారతదేశంలో ద్రావిడలనే ఒక జాతి ప్రజలు ఉన్నారని, వారి భాష ఎంతో అభివృద్ధి చెందిన భాష అనీ, వ్యవసాయకంగానూ, సంస్కృతీపరంగానూ ఎంతో అభివృద్ధి చెందారనీ చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. క్రీ.పూ.1500 ప్రాంతంలో ఆర్యులు భారతదేశంలో ప్రవేశించటం పరస్పరం జరిగిన యుద్ధాలలో ద్రావిడుల ఓటమి, ఆర్యుల విజయం సంబంవించాయని కూడా చరిత్రకారులు చెబుతున్నారు. ఓడిపోయిన ద్రావిడులు పీఠభూముల నుంచి తరిమివేయబడి

వింధ్యపర్వతాలకు ఈ వలి ప్రాంతమయిన దక్షిణ ప్రాంతానికి ప్రధానంగా పరిమితమయినా మిగిలిన ఉత్తరాది ప్రాంతంలో కూడా మిగిలిపోయారు. సహజంగానే యుద్ధాలలో ఒకరు విజేతలు మరొకరు విజితులు కావడం సహజం. విజేతలు విజితులు మీద అన్ని రంగాలలోనూ ఆధిపత్యం చలాయిస్తారు. అంటే విజేతల ప్రభావం విజితులుమీద చాలా ఉంటుంది. అయినా విజితుల ప్రభావం కూడా అంతో ఇంతో విజేతల మీద కూడా ఉండకపోదు.

రెండుగాని అంతకన్నా ఎక్కువ భాషలుగాని ఒకే ప్రదేశంలో వాడుకలో ఉన్నప్పుడు ఆభాషలు ఒకదాని వల్ల మరొకటి ప్రభావితం అవుతాయనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇలాంటి ప్రభావం ఆభాషలు భిన్న భాషా కుటుంబాలకు చెందిన వయినా సరే ప్రముఖంగానే ఉంటుంది. ఇలా రెండు విభిన్న భాషా కుటుంబాలకు చెందిన భాషలు ఒకే ప్రదేశంలో ఉండి పరస్పర ప్రభావానికిలోనవుతయానుకున్నాం కదా. ఇలా ఉన్నపుడు ఈ ప్రదేశాన్ని "Linguistic Area' అంటారు. ఇలాంటి పరిస్థితి రెండు అంతకంటే ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు దీనిని బహుభాషాప్రదేశం అంటారు. భారదేశానికి సంబంధించినంతవరకు అప్పటికే ఆస్ట్రో-ఏషియాటిక్ భాషా కుటుంబానికి చెందిన ముండారీ భాషను మాట్లాడే ప్రజలు ఉండటంచేత భారతదేశాన్ని బహుభాషా ప్రదేశం. Inddia as a Linguistic Area అనవచ్చు. ద్రావిడ భాషలలో ఉన్న ఎన్నో ప్రత్యేక లక్షణాలు ఆ భాషలని మిగిలిన భాషల నుంచి వేరు చేస్తున్నాయి. ద్రావిడభాషల తులనాత్మకవ్యాకరణ పితామహుడయిన రాబర్టు బిషప్ కాల్డ్వెల్ ద్రావిడ భాషలకీ సంస్కృతానికీ జన్యజనక సంబంధం లేదని నిరూపించడానికి ఈ క్రింది లక్షణాలను పేర్కొన్నాడు. వాటిని పరిశీలించుదాం:

8.1 ధ్వనులు :

మూల ద్రావిడ భాషలో 26 వర్ణాలు మాత్రమే ఉండగా సంస్కృతాది ఆర్యభాషల మూలంగా అవి 50 నుంచి 55 వరకు పెరిగాయి. ప్రధానంగా ఋ, ౠ, : ఖ, ఘ, ఛ, ఝ, ఠ, ఢ, థ, ధ, ఫ, భ, శ, ష మొదలయిన వర్ణాలు ద్రావిడ భాషలలోకి వచ్చిచేరాయి. అలాగే మూల ద్రావిడ భాషలలో లేని నాదస్పర్శాలు గజడదబలు తమిళంలో తప్ప మిగిలిన ద్రావిడ భాషలలో ఉన్నాయి. పూర్వంలేని ధ్వనులు ఇప్పటి ద్రావిడ భాషలలోకి రావటానికిగల కారణం సంస్కృత భాషా ప్రభావమే. అదేవిధంగా హిందీ మొదలయిన ఆధునిక ఔత్తరాహిక భాషల ప్రభావంతో ఫ తెలుగాది భాషలలో చేరింది. ద్రావిడ భాషలలో సంయుక్తాక్షరాల్ని విడగొట్టి రాయడం ఉంది. ఇది ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేక లక్షణం. కాగా సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో ద్రావిడ భాషల్లో సంయుక్తాక్షర రచన చోటు చేసుకొంది.

ఇక ద్రావిడ భాషల్లో ప్రచురచమయిన మూర్ధన్యధ్వనులు ట, డ, ణ, ళ సంస్కృతాది ఆర్యభాషల్లోకి ప్రవేశించాయి. ఒక్క సంస్కృతం దానికి సంబంధించిన ఔత్తరాహిక భాషలలో తప్ప ఇండో-యూరోపియన్ భాషల్లో మూర్ధన్యధ్వనులు లేవు.

తెలుగు భాషల్లో దంత్యచజలున్నాయి. ఇవి ఆర్య భాషలయిన మరాఠీ, కాశ్మీరీ భాషలలో కూడా ఉన్నాయి. ఈ భాషలలో ఉన్న చ జ లు ద్రావిడ భాషల ప్రభావంతో వెళ్ళి చేరినవేనని భాషావేత్తల అభిప్రాయం. సంయుక్తాక్షరాలు సయితం ద్రావిడ భాషల్లో పదాదిలో ఉండవు. పదమధ్యంలోని సంయుక్తాక్షరాలు ద్రావిడభాషల్లో స్వరభక్తివల్ల విడగొట్టడంకాని, వర్ణ సమీకరణం పొంది ద్విత్వాక్షరం అవడంగానీ జరుగుతుంది. ప్రాకృతంలో కనిపించే ఈ భాషా లక్షణం ద్రావిడభాషల ప్రభావమే.

సంస్కృతాది ఆర్య భాషల్లో ప్రకృతి భావ నివారణార్థం సంధ్యక్షరాలు రావు. ద్రావిడ భాషల్లో ప్రకృతి భావ నివారణకు య ద వ అనే ధ్వనులు సంధ్యక్షరాలుగా రావటం ఉంది. ఈ విషయంలో ద్రావిడభాషల ప్రభావం ఆర్యభాషల మీద ఉంది. ప్రకృతిభావ నివారణ ప్రాకృతంలో ఉంది.

సంస్కృత 'కతి' > ప్రాకృత 'క ఇ' కయి

8.2 పదజాలం :

సహజంగానే ఇండో-యూరోపియన్ భాషా కుటుంబంలోని సంస్కృతం నుంచి ద్రావిడభాషల్లోకి లెక్కలేనంత పదజాలం ప్రవేశించింది. (అయితే తమిళభాషదీనిని చాలా వరకు నివారించింది) తెలుగు, మలయాళ, కన్నడ భాషల్లోకి తత్సమ, తద్భవాలనే రెండు విధాలుగా పదాజాలం వచ్చిచేరింది. పైన పేర్కొన్న మూడు భాషలలో తత్సమాల ఎక్కువ వచ్చిచేరగా తమిళంలో మాత్రం 'తొల్కాప్పియమ్' తత్సమాలను తీసుకురాకూడదని శాసించడం చేత వికృతిరూపాలు ఎక్కువ కనిపిస్తాయి.

ఉ: చైత్రము : చిత్తరమ్
సీసమ్ : ఈయమ్
గార్ధభ : కఴుదై

వ్యక్తినామాలలోనూ అంతే

రామ : ఇరామన్
లక్ష్మణ : ఇలక్కుమన్
లంకేశ్వర : ఇలంకీశ్వరన్

అంతేగాక ఆధునికి ఔత్తరాహిక భాషలయిన హిందీ, మరాఠీ, ఒరియా మొదలయిన భాషల నుంచి కూడా అనేక పదాలు ఈ భాషలలో ప్రవేశించాయి.

ఇక విజతుల భాషయిన ద్రావిడ భాష నుంచి కూడా ఎన్నో పదాలు వైదిక సంస్కృతంలోనూ, లౌకిక సంస్కృతంలోనూ ఉన్నట్లు భాషావేత్తలు కనుగొన్నారు. రుగ్వేదంలోనే ఉలూఖల, కటుక, కుండ, ఖల, దండ, పిండ, బల, బిల, మయూర, కాంచిక, కానన, తాళ, బిడాల, శవ, నీర, బిడాల, హేరంబ, కాక, కుంతల.... ఇత్యాది సమారు 750 పదాలున్నట్లు బరో, ఎమెనో మొదలయిన పాశ్చాత్య పండితులు పేర్కొన్నారు.

ప్రాకృత భాషలో క్రీ.శ. 1వ శతాబ్దిలో హాలుడు సంకలనం చేసినగాధా సప్తశతిలో తెలుగు భాషాపదాలతో రూపాసామ్యం, అర్థసామ్యం ఉన్నవి. కనిపిస్తాయి.

ఉదా: కరణి, అత్తా, పొట్టి, పాడి, పిలూఆ, బోణ్ణీ మొ॥లి.

అలాగే ప్రాకృతంలో మరోకవి హేమచంద్రుడు రాసిన దేశినామమాలలో కూడా ద్రావిడ భాషా పదాలున్నట్లుగా పరిశోధకులు చెప్పారు.

ఉ : ఉడిదో 'మాషాధాన్యం'
పసిండీ 'కనకం'
పుల్లీ 'వ్యాఘ్ర'
ఊరో 'గ్రామః'

8.3 సంధి :

ద్రావిడ భాషలలో పరరూప సంధి సహజసిద్ధమయిన ప్రక్రియ. సంస్కృతభాషలోని సంధి విధానం. ద్రావిడ భాషలమీద ప్రసరించింది.

సంస్కృత భాషలో పరరూపసంధిలేదు. సంస్కృతంలో సవర్ణదీర్ఘ, గుణ, వృద్ధి, యణాదేశసంధులున్నాయి. ఇవి ద్రావిడ భాషలకు సహజంకాదు. సంస్కృతంలోని సంధివిధానం తెలుగులో ఎలా ఉంటుందో చూడండి.

ఉ: 1) రామ + అయ్య = రామాయ్య (స.దీ.సంధి) రామయ్య (తెలుగు పరరూప సంధి)
2) మహ + ఈశ్వర = మహేశ్వర (గుణసంధి) మహీశ్వర (తెలుగు)
3) దొంగ + ఎక్కడ = దొంగైక్కడ (వృద్ధి సంధి) దొంగెక్కడ (తెలుగు)
4) కాకునూరి + అప్పకవి = కాకునూర్యప్పకవి (యణాదేశ సంధి) కాకనూరప్పకవి (తెలుగు)

వెయ్యి సంవత్సరాలకు పయిగా తెలుగు కవులు సంస్కృత సాహిత్యాన్ని అనుకరించారు. అనుకరిస్తున్నారు. అందుచేత సంస్కృత భాషా ప్రభావానికి ఎంతగానో తెలుగు భాషలోనయింది. తమిళం దీనికి పూర్తివిరుద్ధం. ఈ భాషలో సంస్కృత సంధులు కానరావు.

8.4 సమాస రచన :

ద్రావిడ భాషలలో చిన్నచిన్న పదాలలతో సమాసాలు ఉంటాయి. రెండు లేదా మూడు పదాల కంటే ఎక్కువ ఉండవు.

సంస్కృత భాషలో సమాసరచన ఎంతో దీర్ఘమయింది. అనేక పదాల కలయిక సంస్కృతాది ఆర్య భాషలలో ఉంటుంది. సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో దీర్ఘ సమాసరచన తెలుగు, కన్నడ, మలయాళాది భాషలలో కనిపిస్తుంది. అయితే ఆ పదాలన్నీ సంస్కృత సమాసాలే. చూడండి.

ఉ : 1. అటజని కాంచె భూమిసురుడంబర చుంబి శిరస్సరజ్ఝరీపటల నిర్ముహుర్లుఠదభంగ తరంగ మృదంగ నిస్వనస్ఫుటనటనానుకూల ......

2. కాంచెన్ వైష్ణవుడర్థయోజన జటాఘాటోత్థశాఖోపశాఖోపశాఖంచద్ఘాట......

సంస్కృతభాషలో ఉన్న కర్మధారయ, తత్పురుష, ద్వంద్వ, ద్విగు, బహు వ్రీహి మొదలయిన సమాసాలు ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా తెలుగు, కన్నడ, మలయాళాది ద్రావిడ భాషల్లోకి వచ్చిచేరాయి.

మలయాళ కన్నడ భాషలలో సంస్కృతంలో ఉన్న దీర్ఘ సమాస రచన తెలుగులో కంటే ఎక్కువగా చోటుచేసుకుంది. అదేవిధంగా మలయాళ భాషలో ఉన్న 'మణి ప్రవాళశైలి' (సంస్కృతం, మలయాళ రెండూ కలసి ఉన్న రచన) ద్రావిడ భాషల మీద సంస్కృత భాషా ప్రభావం ఎలాంటిదో పట్టి చూపుతుంది.

8.5 నామవాచకాలు :

నామవాచకాల విషయంలో కూడా సంస్కృతాది ఆర్యభాషల ప్రభావం తెలుగాది ద్రావిడ భాషలమీద ఎంతో ఉంది. సంస్కృతభాషలోని నామవాచకాలు ఎన్నో తెలుగు భాషలోకి వచ్చిచేరాయి. ఈ విషయాన్ని గమనించిన తెలుగు వైయాకరణులు వీటి కోసం ఒక ప్రత్యేక పరిచ్ఛేదాన్నే కెటాయించారు. కొన్నింటికి తెలుగు ప్రత్యయాలు చేర్చి, కొన్నింటికి అవి కూడా చేర్చకుండాయధాతథంగానూ తీసుకోవడం జరిగింది.

ఉ: రామః - రాముడు
హరి - హరి

శ్రీ - శ్రీ
లతా - లత
వృక్షః - వృక్షము
ధేనుః - ధేనువు

8.6 సర్వనామాలు :

'సర్వనామం' అనే పదమే సంస్కృత లక్షణ గ్రంథాలనుంచి తెలుగాది ద్రావిడ భాషలలోకి ప్రవేశించింది. సర్వ, విశ్వ, అన్య, ఇతర, పూర్వ, పర, ఉత్తర, దక్షిణ, అపర, స్వ, అస్మత్, భవత్ మొదలయిన అనేక సర్వనామాలు సంస్కృతం నుంచి తెలుగు, కన్నడ, మలయాళాది ద్రావిడ భాషల్లో వచ్చిచేరాయి.

సంబంధబోధక సర్వనామ రచనా విధానం ద్రావిడ భాషలకు సహజంకాదు. ఒక వేళ అలాంటి సందర్భాలు వచ్చినప్పుడు క్రియాజన్యవిశేషణాలు వాడారు.

ఉదా: సంస్కృతం : యదిచ్ఛసి తత్కురు
తమిళం : ఎదైవిరుంబిరియో అదైసెయ్
మళయాళం : ఏదువేణమో అదుచెయ్
కన్నడం : యావదన్ను ఇచ్ఛుసుత్తియో అదన్నుమూడు
తెలుగు : ఏది ఇష్టమో దాన్ని చెయ్యి.

ద్రావిడ భాషల్లో ఉత్తమ పురుష బహువచనంలో రెండు సర్వనామరూపాలున్నాయి. మధ్యమ పురుష సర్వనామాన్ని కలుపుకున్న మనం (We Inclusive), మధ్యమ పురుష సర్వనామాన్ని కలుపుకోని మేం (We exclusive) అనేవి.ఇవి ద్రావిడ భాషలలో మాత్రమే ఉన్నాయి.

		ఏ.వ.	బ.వ.
ఉదా :	తెలుగు	ఏను, నేను	మనం, మేం
	తమిళం	నాన్	నాంగళ్

ఇలాంటి సర్వనామాలు సంస్కృతం, ఇతర ఇండో - యూరోపియన్ భాషలలో లేకపోయినా ఆధునిక ఔత్తరాహిక భాషలయిన హిందీ, గుజరాతీలలో కనిపిస్తోంది. అయితే దీనికి కారణం ద్రావిడభాషల ప్రభావమే.

ఉదా : హిందీ : హమ్ (మనం) అపన్ (మేం)
గజరాతీ : అమే (మనం) ఆపణీ (మేం)

8.7 సంఖ్యావాచకాలు :

సంఖ్యావాచకాలు ఏ భాషలో అయినా ప్రాథమిక పదజాలం (Basic Vocabulory) కోవలోకి వస్తాయి. భాషలో ఇతర అంశాలు మార్పు చెందినా ఇవి మాత్రం మారవు. ద్రావిడ భాషల్లో సంఖ్యావాచకాలు ఒక్క తెలుగు తప్ప మిగిలిన వాటిలో 'నూరు' కంటే ఎక్కువ లేవు. తెలుగులో దీనికి సమానంగా వంద అనే పదం ఉంది. అయితే ఇది సంస్కృతభాషలోని బృంద - మంద - వంద గా ప్రాకృతంలో మారి ప్రాకృతం నుంచి తెలుగులోకి వచ్చిచేరింది. అందుకే తెలుగులో తొంభై తొమ్మిది తరువాత కొంత

మంది వంద అన్నప్పటికీ వందా ఒకటి, వందా రెండు అనకుండా నూట ఒకటి, నూట రెండు.... అంటారు. అంటేదీని ప్రథమిక రూపం నూరు అనేది తేటతెల్లమేకదా.

ఒక్క తెలుగులో మాత్రం వెయ్యి, వేయి పదాలు (పెంగో, మండ, అవూత్, ఆవె), కొన్నింటిలో మూడు (బ్రాహూ-ఈ) ఆపయిన బెలూచీ, గోండీలో 7 దాకా ద్రావిడ పదాలు అక్కడ నుంచి మరాఠీ పదాలూ ఉన్నాయి. కుఇ, కువిలలో కూడా 1,2 సంఖ్యావాచకాలకు మాత్రమే ద్రావిడ పదాలు ఆ తరువాత ఒరియా పదాలు, కురుఖ్‌లో 4 దాకా ద్రావిడ పదాలు ఆ పైన హిందీ పదాలు ఉన్నాయి.

కొన్ని ద్రావిడ భాషలలో రెండు (పెంగో, మండ, అవూత్, ఆవె) కొన్నింటిలో మూడు (బ్రాహూ-ఈ), ఆపయిన బెలూచీ పదాలు, గోండీలో 7 దాకా ద్రావిడపదాలు అక్కడ నుంచి మరాఠీ పదాలు ఉన్నాయి. కుఇ, కువిలలో కూడా 1,2 సంఖ్యావాచకాలకు మాత్రమే ద్రావిడపదాలు ఆ తరువాత ఒరియాపదాలు, కురుఖ్‌లో 4 దాకా ద్రావిడపదాలు ఆపయిన హిందీ పదాలు ఉన్నాయి.

తెలుగులో 20, 30 మొదలయిన సంఖ్యలకి పదాలు 10 రూపానికి 2,3,4 మొదలయిన వాటి విశేషణ రూపాలు ముందు చేర్చడం వల్ల ఏర్పడతాయి. పదిపయిన ఉండే అంకెలు (సున్న ఉన్నవి కాక మిగిలినవి) సున్న ఉన్న అంకె తరువాత 1,2,3 మొదలయిన పదాలు చేర్చడం వల్ల ఏర్పడతాయి.

సంస్కృత భాషలో సంఖ్యావాచక నిర్మాణం విస్తృత మయినది. ఆ భాషలో లక్ష, కోటి వరకు ఉన్నాయి. ఇవి ద్రావిడ భాషల్లోకి ఎరవుతెచ్చుకున్న పదాలు.

పది తర్వాత వచ్చే సంఖ్యా వాచకాలలో ద్రావిడ భాషలలో నిర్మాణానికి, సంస్కృతాది ఆర్యభాషల నిర్మాణానికి తేడా కొట్టొచ్చినట్లు కనిపిస్తుంది. ఉదాహరణకు సంస్కృతంలో ఒకట్లు... వచ్చిన తర్వాత పదులు .... వస్తాయి. ద్రావిడ భాషలలో పదులు ..... వచ్చిన తర్వాత ఒకట్లు ..... వస్తాయి.

ఉ:	సంస్కృతం	తెలుగు
	ద్వాత్రింశత్	ముప్పయ్ రెండు
	చతుష్షష్టి	అరవయ్ నాలుగు

8.8 విభక్తులు :

ద్రావిడ భాషల్లో ప్రాతిపదికే ప్రథమ ఏక వచన రూపంగా ఉంటుంది. ఈ భాషల్లో ప్రథమా విభక్తికి వేరే ప్రత్యయాలు ఉండవు. ఈ ప్రథమా ఏకవచన రూపమే విభక్త్యంగంగా ఉంటుంది.

ఉదా:	ప్రాతిపదిక	పథమరూపం	ప్రథమేతర విభక్త్యంగరూపం
	తల్లి	తల్లి	తల్లిని, తల్లికి
	గుడి	గుడి	గుడిని, గుడికి

సంస్కృత భాషలో ప్రథమా విభక్తికి వేరే ప్రత్యయాలు ఉన్నాయి. ప్రథమ రూపమే విభక్త్యంగంగా ఉండడానికి ఈ భాషలో వీలుపడదు.

ఉదా: రామ - రామమ్ - రామేణ

(సంస్కృత భాషలో మరొక ప్రత్యేకత ఉంది. విభక్తులు ఏక, బహువచనాలలోనే గాక ద్వివచనంలో కూడా ఉంటాయి. ద్రావిడ భాషలలో ఈ ద్వివచనం అనేది ఉండదు.)

ద్రావిడ భాషల ప్రభావం వల్ల హిందీలో కూడా నామవాచకం మీద

ఉదా: రామ్ - రామ్‌సే - రామ్‌కో

ద్రావిడ భాషల్లోలాగా ఆధునిక ఔత్తరాహిక భాషలలో కూడా నామవాచకం మీద బహువచనం చేరిన తర్వాతనే విభక్తి ప్రత్యయం చేరుతుంది. ఇది ద్రావిడ భాషల ప్రభావం.

ఉదా:	తెలుగు	హిందీ
	రాముల-చేత	రామ్-ఓం-కో
	రాము-ల-వలన	రామ్-ఓం-సే

ద్రావిడ భాషల్లో ఏక వచనంలోనూ, బహువచనంలోనూ ఒకే ప్రత్యయం ఉంటుంది.

ఉదా: అక్కకు, అక్కను

అక్కలకు, అక్కలను

సంస్కృతభాషలో విభక్తి ప్రత్యయాలు వచనాన్ని అనుసరించి మార్పు చెందుతాయి.

ఏ.వ. ద్వి.వ. బ.వ.

రామ: - రామౌ - రామా:

సంస్కృతాది ఆర్యభాషల్లో ఉన్న సప్తవిధ విభక్తి ప్రణాళిక ద్రావిడ భాషల్లోలేదు. ద్రావిడ భాషల్లో ఏక, బహు వచనాలకు మాత్రమే విభక్తి ప్రత్యయాలుండగా సంస్కృతంలో ఏక, ద్వి, బహువచనాలకు విభక్తి ప్రత్యయాలున్నాయి. అయితే ద్రావిడ భాషల ప్రభావం వల్ల నవీన ఔత్తరాహిక భాషలయిన హిందీ, మరాఠీ. మొదలయిన భాషలలో కూడా ఇప్పుడు ద్వివచన ప్రత్యయం పోయి ఏక, బహువచనాలకు మాత్రమే విభక్తి ప్రత్యయాలున్నాయి.

ఉదా: రామ్‌కో

రామోంకో

సంస్కృత భాషలో విభక్తి ప్రత్యయాలకు మూలరూపాన్ని చూపించలేం. ఇక్కడ విభక్తి ప్రత్యయాలు ప్రత్యేక పదం నుంచి వచ్చినవికావు. కేవలం ప్రత్యయాలు మాత్రమే.

ద్రావిడ భాషలలో వ్యాకర్తలు చూపించే చాలా విభక్తి ప్రత్యయాలు పదాలనుంచి వచ్చినవే. చాలావాటికి మూలరూపాలను చూపించవచ్చు. ద్రావిడ భాషల ప్రభావం వల్ల ఆర్య భాషల్లో కూడా కొన్ని ప్రత్యేక పదాల నుంచి ఏర్పడిన విభక్తి ప్రత్యయాలు కనిపిస్తున్నాయి.

ఉదా : హిందీ మే (మధ్య)

కో (కక్ష్య)

పాస్ (పార్శ్వ)

ద్రావిడ భాషల్లో ఒక విభక్తి ప్రత్యయం మీద మరొక విబక్తి ప్రత్యయం చేరటం ఉంది. ఈ ప్రణాళిక ఆధునిక ఔత్తరాహిక భాషల్లో నామ ప్రాతిపదికల మీద బహువచన ప్రత్యయం చేరిన తర్వాత ఇతర విభక్తి ప్రత్యయాలు చేరడం ఉంది. ఉదా: హిందీ: వనోం, వనోంమే, వనోంసే.

8.9 లింగం, వచనం :

ద్రావిడభాషల్లో లింగభేదం అర్థాన్ని అనుసరించి ఉంటుంది. ద్రావిడ భాషల్లో లింగం, మహత్, అమహత్ అని రెండు భేదాలుగా వర్గీకరించబడి ఉంటుంది. మహత్‌లో పురుష వాచకాలు, అమహత్‌లో స్త్రీ, నపుంసక వాచకాలు చోటుచేసుకున్నాయి.

తమిళభాషలో లింగం ఉయర్‌తిణై, అఫ్ఱిణై అని రెండు విధాలు. ఏకవచనం మళ్ళీ అణ్‌పాల్, పెణ్‌పాల్, ఓన్ఱన్‌పాల్ అని మూడు విధాలు. ఈ భాషలో లింగం మూడు రకాలు కావడానికి గల కారణం సంస్కృత భాషా ప్రభావమని భాషా శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయ పడుతున్నారు.

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ద్రావిడ భాషలలో లింగభేదం సహజలింగ భేదానికి దగ్గరగా ఉంటుంది. అంటే సంస్కృతంలో

ఉదా: కళత్రం (స్త్రీని సూచించే పదమయినా నపుంసకం)

లతా (జడ పదార్థాన్ని సూచించే దయినా స్త్రీ లింగం)

వృక్షః (జడపదార్థాన్ని సూచించేదయినా పుంలింగం)

పయిన పేర్కొన్న ఉదాహరణలలో సహజలింగానికి, వ్యాకరణ లింగానికి భేదమున్నట్లుగా ద్రావిడ భాషలలో ఉండదు. ఇండో-యూరోపియన్ భాషా కుటుంబంలోని ఇతర భాషలలో కూడా సంస్కృతం లాగానే సహజలింగానికి, వ్యాకరణ లింగానికీ చాలా భేదం ఉంటుంది.

ద్రావిడ భాషలలో లింగ భేదాన్ని మూడు రకాలుగా వర్గీకరించారు. తొద, బ్రాహూ-ఈ లలో లింగ భేదం లేదు. తొదతప్ప మిగిలిన ద్రావిడ భాషలలో ఈ కింది విధంగా ఉంటుంది.

మొదటిరకం :

	ఏకవచనం	బహువచనం
	పుంలింగం	స్త్రీ-పుంలింగం
	స్త్రీలింగం	
	నపుంసకం	నపుంసకం

రెండోరకం : తెలుగు, కురుఖ్; మాల్తో-లు ఈ కోవకు చెందుతాయి. కురుఖ్; మాల్తోలలో నపుంసక బహువచనంలేదు.

	ఏకవచనం	బహువచనం
	పుంలింగం	స్త్రీ-పుంలింగం
	స్త్రీ,నపుంసకలింగం	నపుంసకం (ఒక్క తెలుగులోనే)

మూడోరకం : తెలుగు తప్ప మిగిలిన మధ్య ద్రావిడ భాషలు ఈ కోవకు చెందుతాయి.

	ఎకవచనం	బహువచనం
	పుంలింగం	పుంలింగం
	స్త్రీనపుంసకలింగం	స్త్రీనపుంసకలింగం

పైన పేర్కొన్న మూడింటిలోనూ రెండోరకమే మూల ద్రావిడ భాషకు చెందినదని భాషా పరిశోధకుల అభిప్రాయం.

సంస్కృతాది ఆర్య భాషలలో వచన విధానం ఏకవచన, ద్వివచన, బహువచనాలని మూడు విధాలుగా ఉంటుంది. ద్రావిడ భాషలలో ఏకవచన, బహువచనాలని కేవలం రెండు రకాలుగానే ఉంటుంది. వచన విధాన విషయంలో ద్రావిడ భాషల

ప్రభావం నవీన ఔత్తరాహిక భాషలయిన హిందీ మొదలయిన వాటి మీద పడి వాటి లోకూడా ద్వివచనం పోయి ఏకవచనం, బహువచనం మాత్రమే నిలబడ్డాయి.

8.10 అవ్యయం :

అవ్యయాల విషయంలో ఆర్యభాషలయిన సంస్కృతాది ప్రభావం తెలుగు, కన్నడ, మలయాళాది భాషల మీద చాలా అధికంగా ఉంది. సంస్కృతంలోని సదా, సర్వదా, వృథా, యథా, తథా, బహుశః, సర్వత్ర, అన్యత్ర, అన్యథా మొదలయిన అనేక అవ్యయాలు ద్రావిడ భాషలలో ప్రవేశించాయి.

8.11 కృదంతాలు :

కృత్ప్రత్యయాలు ధాతువుల మీద వస్తాయి. ద్రావిడ భాషలయిన తమిళంలో మొదటి వ్యాకరణ గ్రంథమయిన తొల్కాప్పియమ్‌లో కృత్ప్రత్యయాల గురించి ఎక్కడాలేదు. 11వ శతాబ్ధంలోని వీరచోళియమ్ అనే వ్యాకరణంలోమొదటగా ఈ ప్రత్యయాల గురించి ఉంది. కన్నడ శబ్దమణి దర్పణంలోనూ, తెలుగులో ఆంధ్ర భాషాభూషణంలోనూ వీటి చర్చఉంది.

అయితే సంస్కృతంలో పాణిని అష్టాధ్యాయిలో ఉన్నట్లు కృదంతాల గురించి ప్రాచీన ద్రావిడభాషావ్యాకరణాలలో స్పష్టంగా గుర్తించడం జరగలేదు. దీనికి గల కారణం సంస్కృతభాషలాగా తెలుగాది ద్రావిడ భాషలలో క్రియాప్రకృతులయిన ధాతువులకూ, నామ ప్రకృతులయిన తద్ధిత, కృదంతాలకు భేదమేర్పడలేదు. సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో ద్రావిడ భాషలలో కృదంత ప్రత్యయాలు బాగానే చేరాయి.

ఉదా: చేయు-చేత, నడత, నడక, ఓరిమి, పాటు, చేటు మొదులుగున్నవి.

8.12 తద్ధితాలు :

కృత్ప్రత్యయాలు ధాతువల మీద రాగా, తద్ధిత ప్రత్యయాలు నామాల మీద వచ్చిచేరతాయి.

గొప్ప-తనము=గొప్పతనము, పేరు - ఇమి = పేరిమి,
చూచి-చూపు, మోయు-మోపు, కన్నె - ఐకము,
అంద-కాడు, అంద-కత్తె, అటమట-ఈడు =అటమటీడు మొదలుగున్నవి.

తర్థిత ప్రత్యయాల విషయంలో కూడా సంస్కృత భాషా ప్రభావం ద్రావిడ భాషల మీద ఉన్నట్లుగా కనిసిస్తోంది.

8.13 వ్యాకరణం :

ఒక్క తమిళభాషలో తప్ప మిగిలిన ద్రావిడ భాషల్లో వచ్చిన వ్యాకరణాలన్నీ సంస్కృత వ్యాకరణాలను అనుకరించి, అనుసరించే వచ్చాయి. తెలుగులో కొందరు తెలుగు భాషకు సంబంధించిన వ్యాకరణాన్ని సంస్కృత భాషలో రాసిన వారున్నారు. మరికొంద మంది తెలుగులో వచ్చిన వ్యాకరణాలను సంస్కృతంలో అనువదించారు. ఇలా తెలుగు వ్యాకరణాలే సంస్కృత భాషలోకి వెళ్ళాయంటేనే సంస్కృత భాషా ప్రభావం ఎలాంటిదో మనం ఊహించవచ్చు.

ద్రావిడ భాషలలో తమిళ భాషలో క్రీ.పూ.1 వ శతాబ్దిలోనే 'తొల్కాప్పియమ్' వ్యాకరణం వచ్చింది. ఈ వ్యాకరణం ఐంద్ర వ్యాకరణ పద్ధతి అనుసరించి రాసినట్లుగా కర్తే చెప్పుకున్నాడు. అయితే ఈ వ్యాకరణం మీద సంస్కృత భాషా వ్యాకరణ ప్రభావం ఉన్నట్లు కనిసించదు.

ఆ తరువాత వచ్చిన వ్యాకరణాలు తెలుగు భాషలో కానివ్వండి, కన్నడ, మలయాళాలలో కానివ్వండి...... అన్నీ సంస్కృత భాషా ప్రభావంతో వచ్చినవే.

సంజ్ఞలు, అచ్చు, హల్లు, సూత్రరచన, లింగం, వచనం, అవ్యయం, సర్వనామాలు, సంఖ్యావాచకాలు, విభక్తి, విశేషణం, ధాతువు, క్రియ...... ఇలా ఒకటేమిటి? వ్యాకరణ విషయాలన్నింటిలోను సంస్కృతవ్యాకరణ పద్ధతే ద్రావిడ భాషలలో కనిపిస్తుంది.

8.14 క్రియలు :

ద్రావిడ భాషలలో అసమాపక క్రియల ప్రయోగం సర్వసాధారణం, అసమాపక క్రియలలో ధాతువు తరువాత కాలప్రత్యయం (భూతం, అభూతం) గాని, వ్యతిరేక ప్రత్యయంగాని ఉంటుంది.

ఉదా: చేసి, చేయుచున్/చేస్తూ, చేయక

ఒక వాక్యంలో ఎన్ని అసమాపక క్రియలయినా ఉండవచ్చు. ఆర్య భాషలలో అసమాపక క్రియల ప్రాచుర్యం ద్రావిడ భాషల సాహిచర్య ఫలితమేనని భాషా పరిశోధకుల అభిప్రాయం.

ద్రావిడ భాషలలో కురుఖ్, మాల్తోలు తప్ప మిగిలిన అన్నింటిలోనూ వ్యతిరేక క్రియారూపాలున్నాయి. వ్యతిరేక క్రియలు ద్రావిడ భాషలముఖ్య లక్షణం. వీటిని నిర్మాణం ఇలా ఉంటుంది.
ధాతువు+(ప్రేరణార్థకం) + వ్యతిరేక ప్రత్యయం + పురుషబోధక ప్రత్యయం

ఉదా: త. చెయ్య్ - -ఏన్
క. గెయ్ - -ఎం
తె. చెయ్ - -ను - అ
గోండి. కియ్య్-ఓ-న్

ద్రావిడ భాషలలో వ్యతిరేక క్రియా విశేషణం (చేయక), వ్యతిరేక క్రియా జన్య విశేషణం (చేయని), వ్యతిరేక క్రియానామం(చేయమి) కూడా ఉన్నాయి.

ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో వ్యతిరేకతని సూచించడానికి వాక్యంలో ప్రత్యేక పదాన్ని వాడాలి

ఉదా: సంస్కృతం. నకరోమి(చేయను)

సంస్కృతంలో 'త్వా' ప్రత్యయంతో ఏర్పడే అసమాపక క్రియ ఉంది.
గ-త్వా(వెళ్ళి)
కృ-త్వా(చేసి)
(వైదిక భాషలో దీనికి 'త్వాయ', 'త్వీ' అనే రూప భేదాలుకూడా ఉన్నాయి)

ఉపసర్గఉన్నప్పుడు దీనికి 'య' (వౌదిక భాషలో 'యా') అనే పదం ఉంది.
ఉదా: ప్రహృత్య (కొట్టి)

ఈ ప్రత్యయాలు ఇండో-యూరోపియన్ నుంచి వచ్చినవే అయినా ఈ క్రియాపదం ద్రావిడ భాషలలో క్త్వార్థకాల లాగానే పూర్వకాలిక క్రియని సూచించడానికి ఉపయోగిస్తుంది. అంటే సంస్కృతంలో కూడా ద్రావిడ భాషలు లాగానే ఈ క్రియా రూపాన్ని ఒక వాక్యంలో ఎన్ని సార్లయినా వాడవచ్చు.

ఉదా: 'వాడువచ్చి, కాళ్ళుకడుక్కొని, ఇంట్లోకి వెళ్ళి, బట్టలు మార్చుకొని , కాఫీతాగి, పుస్తకం తీసి............ పడుకున్నాడు.' ఇలాంటి అసమాపక క్రియా ప్రయోగం మిగిలిన ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో లేదు. కాబట్టి సంస్కృతంలో ఇది ద్రావిడ భాషల ప్రభావంల్లే ఏర్పడిందని చెప్పవచ్చు'

సంస్కృతంలోనూ, దాని నుంచి వచ్చిన భాషలలోనూ ప్రేరణ క్రియలు మిగిలిన ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో కన్న కన్న చాలా ప్రచురంగా ఉన్నాయి.

సంస్కృతం. హారయతి (మోయిస్తున్నాడు)
కారయతి (చేయుస్తున్నాడు.)

ద్రావిడ భాషలన్నింటిలోనూ ప్రేరణ క్రియలున్నాయి. కాబట్టి ఈ విషయంలోకూడా సంస్కృతం మీద ద్రావిడ భాషల ప్రభావం ఉందని చెప్పవచ్చు.

నవీన ఔత్తరాహిక భాషలలో క్రియా నిర్మాణానికీ ద్రావిడ భాషలలో క్రియా నిర్మాణానికీ సాన్నిహిత్యం ఉంది. మరాఠీ, కొంకణీ, నేపాలీ భాషలలో ద్రావిడ భాషలలోలాగా వ్యతిరేక క్రియలు ఉండడం ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయమే అయిన అది ద్రావిడ భాషల ప్రభావమే ననేది వేరే చెప్పవలసిన పనిలేదు.

8.15 ఛందస్సు :

ద్రావిడ భాషలకు ప్రత్యేక ఛందస్సు లేకపోలేదు. రగడలు, ఏలలు మొదలయినవి ఉన్నా ఒక్క తమిళ భాష తప్ప మిగిలిన రచనాసాహిత్యమున్న తెలుగు, కన్నడ, మలయాళ భాషలలో సంస్కృత భాషలో ఉన్న ఛందస్సులు పయి భాషల మీద దాడి చేశాయి. వృత్తాలయిన చంపకమాల, ఉత్పలమాల, మత్తేభం, శార్దూలం మొదలయినవి తెలుగు, మలయాళ, కన్నడ భాషలలో విరివిగా ప్రవేశించాయి. ఈ భాషల్లో పద్యరచన ఈ ఛందస్సులలోనే ఎక్కువగా సాగింది.

8.16 వాక్యం :

ద్రావిడ భాషల్లో వాక్యరచనా విధానం సంస్కృతంలోని వాక్య రచనా విధానానికి విరుద్ధమయినది. ద్రావిడ భాషల్లో వాక్యరచన కర్త, కర్మ, క్రియ వరుసలో ఉంటాయి.

ఉదా: రామారావు అన్నం తిన్నాడు
రాముడు సీతను పెళ్ళాడాడు.

ఒకవేళ విశేషణాలు ఉన్నా వాటికి ముందే వస్తాయి.

ఉదా: బలవంతమయిన ఆస్ట్రేలియా జట్టు బలహీనమయిన బంగ్లాదేశ్ జట్టును సునాయాసంగా ఓడించింది.

సంస్కృతభాషలో ద్రావిడ భాషలలో లాగా కర్త, కర్మ, క్రియ క్రమంలో ఉండవలసిన పనిలేదు. ఈ ప్రభావం ద్రావిడ భాషలయిన తెలుగాది భాషల మీద ఉంది.

ఉదా: వచ్చిన వాడు ఫల్గునడవశ్యముగెల్తుమనంగరాదు....................
కాంచెన్ వైష్ణవుడర్థయోజన...............
కనియెన్ రుక్మిణి............

కన్నడ, మలయాళ భాషల్లో కూడా ఇలాంటి రచన కనిపిస్తుంది.

ఒక వాక్యంలో అసమాపక క్రియలు ఎన్ని ఉన్నప్పటికీ అవి అన్నీ వచ్చిన తర్వాత చివరగా వాక్యం సమాపక క్రియతో ముగుస్తుంది. ఈ రకమయిన వాక్య రచనా పద్ధతి ద్రావిడ భాషలకు ప్రత్యేకం.

ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లుగా సంస్కృత భాషలో కర్త, కర్మ, క్రియల వరుసలో వాక్య నిర్మాణం ఉండవలసిన అవసరం లేదు. అయితే ఆధునిక ఆర్య భాషలయిన హిందీ మొదలయిన భాషలలో ద్రావిడ భాషా వాక్య నిర్మాణ పద్ధతికనిపిస్తోంది.

హిందీ : యమ్ హమారాఘర్ యహ్
తమిళం : ఇదు ఇంగళ్ వీడు
కన్నడం : ఇది నమ్మమనె
తెలుగు : ఇది మా ఇల్లు

క్రియ లేకుండా వాక్యం ఉండటమనే లక్షణం ద్రావిడ భాషల నుంచి ఆర్య భాషలకు వెళ్ళిన లక్షణం.

అదేవిధంగా ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో ప్రచురంగా ఉన్న కర్మణి ప్రయోగం (Passie Voice construction) సంబంధ సర్వనామాలు (Relative Pronouns) ద్రావిడ భాషలలో లేవు. లిఖిత సాహిత్యమున్న నాలుగు ద్రావిడ భాషలలోనూ పడు(మల. పెడు) ధాతువు కర్మణి ప్రయోగాను బంధంగా వాడటం జరుగుతోంది.

ఉదా: తమిళం : చొల్లప్పటు కిఱతు
మలయాళం : పఱయప్పెటున్ను
ప్రాచీన కన్నడం : పేళల్ పడువుదు (ఆదునికి కన్నడంలో ఈ ప్రయోగం లేదు)
తెలుగు : చెప్పబడుతోంది

పైన పేర్కొన్న కర్మణి ప్రయోగం సంస్కృత భాష ప్రభావం వల్లనే ద్రావిడ భాషలలోకి వచ్చిందని చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే వ్యవహారంలో ఉన్న ఏ ఇతర ద్రావిడ భాషలోనూ ఈ నిర్మాణం లేకపోవడం, లిఖిత భాషలో కూడా దీనిని అనవసరమయిన చోట్లనే వాడడమూ ఇది ఈ భాషలో కూడా దీనిని అనవసరమయిన చోట్లనే వాడడమూ ఇది ఈ భాషల స్థిరపడలేదనీ, స్వాభావికం కాదనీ చెప్పడానికి వీలవుతోంది.

అలాగే యత్తదర్థక వాక్య నిర్మాణం కూడా ద్రావిడ భాషాలక్షణం కాదు. ప్రశ్నార్థక సర్వనామాలని సంబంధ సర్వనామాలుగా సాహిత్యంలో వాడడం సంస్కృత భాషా ప్రభావం వల్లనే అని చెప్పవచ్చు.

ఉదా : 'ఎవ్వనిచే జనించు జగము' . . . . వానిన్ . . . శరణంబువేడెదన్' ద్రావిడ భాషలలో క్రియాజన్య విశేషణాలు ఉండటం వల్ల సంబంధ సర్వనామాల ప్రయోజనం లేదు.

ఉదా: సంస్కృతం : యశ్చకార స:
తమిళ, మలయాళాలు : చెయ్తవన్
కన్నడం : మాడిదవను
తెలుగు : చేసిన వాడు

వాక్యనిర్మాణంలో కనిపించే లక్షణాలు ద్రావిడ భాషల ప్రభావం ఆర్య భాషల మీద ఉన్నా, ఆర్య భాషల ప్రభావం ద్రావిడ భాషల మీద అధికంగా ఉందని మాత్రం చెప్పవచ్చు.

8.17 ఇతరాలు :

8.17.1 ధ్వన్యనుకరణ పదాలు :

ధ్వన్యనుకరణ పదాలుండటం ద్రావిడ భాషల ప్రత్యేకతగా భావించవచ్చు.

తెలుగు : గలగల, పటపట, కటకట, చకచక, జలజల, ధ్వన్యను కరణ పదాలు వాస్తవానికి సంస్కృతాది భాషలకు సహజసిద్ధమయినది కాదు. ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో ఇలాంటి పదజాలం లేదు. ద్రావిడ భాషల ప్రభావం వల్ల సంస్కృతంలోనూ, నవీన ఔత్తరాహిక భాషలయిన హిందీ, మరాఠీ మొదలయిన భాషలలోనూ ధ్వన్యనుకరణ పదాలు కనిపిస్తున్నాయి.

సంస్కృతం : కటకటాపయతి (పళ్ళు కొరకడానికి అనుకరణ) కిలకిలాయతే (నవ్వుకి అనుకరణ)

హిందీ : సర్ సరానా (సరసరాపాకు) ఘడ్‌ఘడానా(ఉరుము)

మరాఠీ : సర్‌సర్, (బుద్బుదం) గడ్ గడ్ ణే (దొల్లు)

8.17.2. జంటపదాలు :

ద్రావిడ భాషలలో జంట పదాలుండటం సర్వసాధరణం. ఇవి తెలుగు, కన్నడ, మలయాళాది సాహిత్యమున్న భాషలలోనే గాక గిరజనాది భాషలలో కూడా ఇలాంటి పదాలను విరివిగా వాడటం ఉంది.

తెలుగు : పిల్లా పాపా
పురుగు పుట్రా
గొడ్డుగోదా

ద్రావిడ భాషల ప్రభావం వల్ల హిందీలో కూడా ఇలాంటి పదజాలం చోటుచేసుకోవడాన్ని మనం గమనించవచ్చు.

హిందీ : జల్‌ఉల్
తితర్ బితర్

8.17.3 తరతమ భావం :

ద్రావిడ భాషల్లో తరతమ భావాల్ని సూచించడానికి విశేషణానికి ప్రత్యేకించి చెప్పడానికి ప్రత్యయాలు లేవు. ప్రత్యేకమయిన పదాలను ఉపయోగించి తరతమ భావాలను తెలియజేయడం జరుగుతుంది. అంటే ద్రావిడ భాషలకు ఇది సహజమయినది కాదు.

1. తెలుగు : వాడికంటె వీడు మంచివాడు (తరభావం)
   తమిళం : అవనైవిడఇనన్ నల్లవన్ (తరభావం)
2. తెలుగు : వాళ్ళందరిలో వీడు మంచివాడు (తమభావం)
   తమిళం : అవర్ గళెల్లోరిలుమ్ ఇవన్ నల్లవన్ (తమభావం)

సంస్కృతంలో తర, తమ భేదాల్ని సూచించడానికి ప్రత్యేకించి ప్రత్యయాలున్నాయి.

హిందీ : ఉస్ సే అధిక్ (తరభావం)
ఉన్ సబ్‌మే అధిక్ (తమభావం)

8.17.4. సంస్కృతం నుంచి పుట్టిన ఆర్య భాషలలో నామాలలో బహువచన ప్రత్యయం చేరిన తరవాత విభక్తి ప్రత్యయాలు చేరతాయి. ఈ నిర్మాణం ద్రావిడ భాషా నిర్మాణానికి సన్నిహితం.

8.17.5. సంస్కృతంలో ఇతి శబ్దం ఒక విషయాన్ని యథాతథంగా చెప్పేటప్పుడు ఆ విషయాన్ని సూచించే వాక్యం (Quotation) తరువాత వస్తుంది. ద్రావిడ భాషలలో

తెలుగు : అని

తమిళం : ఎన్ఱు

కన్నడం : ఎందు

గోండి : ఇంజి అనే పదాలు కొటేషన్ తరవాతనే వస్తాయి. మిగిలిన ఇండో-యూరోపియన్ భాషలలో సంవాదక పదం సంవాదాంశానికి ముందువస్తుంది.

ఉదా: He Said that ....

ఇలా సుమారు మూడున్నర వేల సంవత్సారలకు పైగా కలసి ఉన్న ఆర్య ద్రావిడ భాషలు పరస్పరం ప్రభావితమయ్యాయి. రెండు భిన్న జాతులు వారు కలసి మెలసి ఉన్నప్పుడు ఒకరి భాష మరొకరిమీద, ఒకరి సంస్కృతీ సంప్రదాయాలు మరొకరి మీద పడటం సర్వసామన్యం. ఇందులో తప్పకుండా విజితుల ప్రభావం విజేతల మీద కంటే విజేతల ప్రభావం విజితుల మీద ఎక్కువ ఉంటుందనేది నగ్న సత్యం. ఆకోవలోనే విజేతల భాష అయిన సంస్కృతం తజ్జన్యమయిన నవీన ఔత్తరాహిక భాషల ప్రభావం ద్రావిడ భాషల మీద ఎక్కువగా ఉంది.

సమీక్ష :

ఈ పాఠంలో ఆర్య ద్రావిడ భాషల సంబంధం, ఒక భాషా కుటుంబం మరో భాషా కుటుంబం మీద భాషా పరంగా ఎలాంటి ప్రభావాన్ని చూపిందీ వివరంగా తెలుసుకోవడం జరిగింది.

ప్రశ్నలు :

1. సంస్కృతాది ఆర్య భాషలపై ద్రావిడ భాషల ప్రభావాన్ని వివరించండి.
2. ద్రావిడ భాషలపై ఆర్య భాషల ప్రభావాన్ని విశదీకరించండి.
3. ఆర్య ద్రావిడ భాషల పరస్పర ప్రభావాన్ని తెలియ పర్చండి.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు :

1. సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్. ద్రావిడ భాషలు సత్యవతీ పబ్లికేషన్సు , నెం. 4, చంద్రారెడ్డి రోడ్, అన్నమలైనగర్, 608101, 1977.
2. జోగిసోమయాజి, గంటి ః ఆంధ్రభాషా వికాసము, క్వాలిటీ పబ్లిషర్సు, రామ మందిరం వీధి, విజయవాడ-2, 1985.

పాఠం - 9

ద్రావిడ భాషలలో తెలుగు స్థానం

ద్రావిడ భాషలు - సంగ్రహ పరిచయం :

మూల ద్రావిడ వర్ణాలు - ద్రావిడ భాషల ఉపకుటుంబాలు
ఉపభాషా కుటుంబ నిర్ణయంలో పదవ్యుత్పత్తి ప్రాధాన్యం (importance of Etymologies).
శబ్ద రూప నిర్మాణాన్ని బట్టి భాషల ఉపభాషా కుటుంబ నిర్ణయం.
లింగవచన విభక్తి విధానాల బట్టి భాషల ఉపభాషా కుటుంబ నిర్ణయం.
మూల ద్రావిడ భాష ఏయే విధంగా విడిపోయిందో తెలుసుకోవటం.
ద్రావిడ భాషలలో తెలుగు భాషా స్థానం.

ద్రావిడ భాషలలో తెలుగు స్థానం :

ఫ్రాన్సిస్ వైట్ ఎలిస్ (Francis White Ellis) ఎ.డి. కాంబెల్ (A.D. Campbell) రచించిన తెలుగు వ్యాకరణం (A grammar of Teloogoo Language) నికి ఉపోద్ఘాతాన్ని "Dissertation on the Telugu Language" పేర వ్రాస్తూ తెలుగు, తమిళం, మళయాళం, తుళు, కొడగు భాషలు దక్షిణదేశ మాండలికాలు (Dialects of South India) గా పేర్కొన్నారు. రాజ్ మహల్ కొండలలో మాట్లాడే 'మాల్తో' భాష తెలుగు తమిళ భాషలతో సంబంధం కలిగి ఉన్న భాష అని ఎలిస్ తెలిపారు. తెలుగు తమిళం, కన్నడం భాషలు తదనంతర ఆకాలంలో సంస్కృత పదాలతో కూడి ఉన్నప్పటికి ప్రత్యేక భాషా కుటుంబానికి చెందినవని చెప్పటమే వారి ఉద్దేశం. ఎలిస్ రచించిన "Dissertation on the Telugu Language" 1816 లో ప్రకటించబడింది. ద్రావిడ భాషలకు ప్రత్యేక భాషా కుటుంబ ప్రతిపత్తిని కల్పించిన ప్రప్రథమ వ్యక్తి ఫ్రాన్సిస్ వైట్ ఎలిస్. సంస్కృతానికి తెలుగుకు జన్యజనక సంబంధం లేదా సోదర సంబంధం లేదని చెప్పింది కూడా ఈయనే. సర్ విలియమ్ జోన్స్ (Sir Villiam Jones) కలకత్తాలో ఏసియాటిక్ సొసైటి ఆఫ్ బెంగాల్ (Asiatic Society of Bangal) లో 2-2-1786 లో భాషా కుటుంబ ఆలోచనకు అంకురార్పణ కావించిన 30 సంవత్సరాల తర్వాత ఎలిస్ ద్రావిడ భాషా కుటుంబ ప్రతిపాదన కావించారు.

రివరెండ్ రాబెర్ట్ కాల్డ్వెల్ (Rev Robert Caldwell) ద్రావిడ భాషలను తులనాత్మకంగా పరిశీలించి క్రీ.శ. 1856 లో "A comparative grammar of the Dravidian or South Indian Family of Languages" అనే పేరుతో దక్షిణ భాషాకుటుంబ వ్యాకరణాన్ని రచించారు. 1856లో కాల్డ్వెల్ చే 12 ద్రావిడ భాషలు పేర్కోబడ్డాయి.

1. తమిళం; 2. మలయాళం; 3. తెలుగు; 4. కన్నడం; 5. తుళు; 6. కొడగు; 7. తొద; 8. కోత; 9. గోణ్డి; 10. కుఇ; 11. ఒరాయన్ (కురుఖ్); 12. రాజ్‌మహల్ (మాల్తొ). 1875 లో తన తృతీయ ముద్రణలో కాల్డ్వెల్ బ్రాహుఈని కూడా పేర్కొన్నాడు. ద్రావిడ భాషలు ఆర్య భాషలకంటె సిధియన్ భాషలతో సన్నిహిత సంబంధం కలిగి ఉన్నాయని తన గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు. ఆర్యభాష అయిన సంస్కృతంతో ద్రావిడ భాషాపద పరిశీలన వల్ల ద్రావిడ భాషల వ్యాకరణ పద్ధతి అనుశీలన వల్ల వీటికి పరస్పర సంబంధం లేదని కాల్డ్వెల్ ప్రభృతులు నిస్సంశయంగా నిరూపించారు.

ద్రావిడ భాషలను గ్రూపులుగా విభజించిన ఖ్యాతి స్టెన్‌కొనోకు దక్కింది. లింగ్విస్టిక్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా 4వ సంపుటి (Linguistic Survey of India 4th Volume - 1906) లో తమిళ సమూహం (Tamil - group) తెలుగు సమూహం (Telugu - group) అని రెండు రకాలుగా స్టెన్ కొనో విభజించారు. ఈ విభజన నిర్దుష్టం కాకపోయినా దక్షిణ ద్రావిడోప కుటుంబం, మధ్య ద్రావిడోప కుటుంబం అనే విభజనకు నాంది పలికినట్లయింది.

ద్రావిడ భాషలలో ఉపకుటుంబ విభజన గురించి శ్రీఎల్.వి. రామస్వామి అయ్యర్ (L.V. Ramaswami Aiyar), ఇ.హెచ్. టటిల్ (E.H. Tuttle), టి. బరో (T. Burrow) లు 1950 లో తెలుగు దక్షిణ ద్రావిడ భాషాకుటుంబానికి చెందినదిగా పేర్కొని ఉపభాషా కుటుంబ విభజనలో నిర్దుష్టతను సాధించటానికి ప్రయత్నించారు.

మూలద్రావిడ భాష క్రీ.పూ. 4000 సంవత్సరాల నాడు వ్యవహారంలో ఉండేదని కాలక్రమంలో అది మూడు ఉపకుటుంబాలుగా విడిపోయి ఒక్కో కుటుంబం తదనంతర కాలంలో మరికొన్ని భాషలుగా విడిపోయి నేడున్న ద్రావిడ భాషలు వ్యవహారంలో ఉన్నాయని ద్రావిడ భాషా శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. 1950 తర్వాత జరిగిన ఈ విభజన కార్యక్రమాన్ని గమనించండి.

ఉత్తర ద్రావిడ భాషలు :

1. బ్రాకు ఈ; 2. కుడుఏగ్; 3. మాల్తొ.

మధ్య ద్రావిడ భాషలు :

1. కుఇ; 2. కువి; 3. కూబి (కొండ); 4. గోండి; 5. పర్జి; 6. నాయకీ; 7. ఒల్లారి; 8. కోలామి; 9. గదబ; 10. పెంగొ, 11. మండ, 12. తెలుగు (కోయ గోండి మాండలికం)

దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు :

1. తమిళం; 2. మలయాళం; 3. కన్నడం; 4. తుళు; 5. కొడగు; 6. తొద; 7. కోత.

ఈవిధంగా ద్రావిడ భాషలను మూడు ఉపకుటుంబాలుగాను ఈ ఉపకుటుంబాలలోని భాషలు మొత్తం 22 గాను పూర్వం విభజించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ 7,57,27,541 మంది జనాభాతో ఉండి ద్రావిడ భాషలన్నిటిలోను అత్యధిక జనాభా కలదిగాను విశాల రాష్ట్రంగాను ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రధాన భాష తెలుగు. తెలుగు దక్షిణ ద్రావిడ భాషగా భావించబడేది. దీన్ని మధ్య ద్రావిడ భాషగా పేర్కొని నిరూపించినవారు ఆచార్య భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి గారు. వారు తమ "Telugu versal bases : a Comparative and Descriptive study" 1961 లోని "The place of Telugu in the Dravadian family" (PP. 216-274) 4వ అధ్యాయంలో ఈ విషయాన్ని నిరూపించారు. ఈ నిరూపణ ఈ క్రింది విధంగా ఉంది.

వర్ణాలు (Plonemes) :

మూలద్రావిడ భాషా వర్ణాలు నేటి ద్రావిడ భాషలలో అనేక విధాలుగా మార్పులు పొందాయి కదా. ఈ ధ్వనుల తులనాత్మక పరిశీలన వల్ల తెలుగు భాష దక్షిణ ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందిందో మధ్య ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందిందో తెలుస్తుంది.

మూల ద్రావిడ స్వర వర్ణాలు :

ఇ	ఈ			ఉ	ఊ
ఎ	ఏ			ఒ	ఓ
		అ	ఆ		

మూల ద్రావిడ వ్యంజన వర్ణాలు :

ప	త	త	ట	చ	క
			టి		
మ	న		ణ	ఞ	
		ల	ళ		
		ర			
వ					య

మూల ద్రావిడ భాషలో కల పై వర్ణాలలోని కొన్ని వర్ణాలు అనేక కారణాల వల్ల మార్పులకు లోనై కాలక్రమేణా భిన్న భాషలుగా మారాయి.

తాలవ్యాచ్చులకు పూర్వం కల మూల ద్రావిడ క-కారం తెలుగు, తమిళ, మలయాళ భాషలలో చ-కారంగా మారుతుంది. ఈ మార్పు మధ్య ద్రావిడ భాషలలోను ఉత్తర ద్రావిడ భాషలలోను ఏ పరిస్థితులలోను జరగదు.

మూ. ద్రా.	తెలుగు	తమిళం	మలయాళం	
కెయ్	చేయు	చెయ్	చెఇక్క	కెయ్ (ఒల్లారి)
కెత్	చెదరు	చిదర్	చిదఱుక	కిద్గ్నా (కులగ్)

తాలవ్యీకరణ విధానంలో తెలుగు దక్షిణ ద్రావిడ భాషా లక్షణాన్ని కలిగి ఉంది. మూల ద్రావిడ పదాది చకారం దక్షిణ, ద్రావిడ భాషలలో లోపిస్తుంది. తెలుగుభాష ఈ విషయంలో దక్షిణ ద్రావిడ భాషల్ని పోలి ఉంది.

ఉదా :			
	తెలుగు :	అల్లుఁడు 'జామాత'	
	కన్నడం, తుళు	అళియ	'పైది'
	గోండి	'సడే'	'పైది'
	పర్జీ	'చత్ఞెద్'	పైది
	బ్రాడు ఈ	'సడే'	పైది
	తెలుగు	'ఆఱు'	షట్
	నాయకి	'సాది'	పైది
	గోండి	'సారూంగ్'	పైది
	తెలుగు	'ఇచ్చు'	<ఈ+చు
			ప్రదానం చేయు

కన్నడం; తమిళం; 'ఈ'		పైది
గోండి,	నాయకీ	పై

తెలుగు, తమిళం, మలయాళం :

ఉప్పు	లవణం	
కొలామి, నాయకీ,	పర్జీ	'సుప్' పైది
కొండ, పెంగో	'హెలార్'	పైది
తెలుగు	'ఏను'	అయిదు
పర్జీ	'చేవిద్	' పైది
గోండి	సూయాంగ్,	పైది

ఇగురు, చిగురు వంటి కొన్ని తెలుగు శబ్దరూపాల్లో చకార లోపంతో ఉన్న కొన్ని శబ్దరూపాలు, చకార లోపంలేని కొన్ని శబ్దరూపాలు ఉన్నాయి. వీటి సంఖ్య అల్పం.

త్ర్యక్షర ధాతువులలో సంయుక్తాక్షర అనునాసిక వర్ణలోపం ఆంధ్ర కర్ణాటక భాషలలో ఉంది.
తెలుగు

మూడు < మూఁడు < మూండు < మూన్టు
కన్నడం

మూఱు < మూన్టు
తమిళంలో 'మూన్టు', అనే వ్యవహారం.

మూలద్రావిడ భాషలలోని వర్ణాలు మార్పు పొందేటప్పుడు కొన్ని చోట్ల మధ్య ద్రావిడ భాషలతోను మరికొన్నిచోట్ల దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతోను సంబంధం కలిగి ఉంది. దీన్ని బట్టి తెలుగు ప్రాచీన కాలం నుంచి భౌగోళికంగా దక్షిణ భాషలతో సంబంధం కలిగి ఉన్న కారణంగా కొన్ని విషయాలలో దక్షిణ ద్రావిడ భాషల ప్రభావానికి లోనై ఉంటుంది. ఇక పదవ్యుత్పత్తి (Etymology) ని బట్టి శబ్దరూప నిర్మాణాన్ని బట్టి తెలుగు దక్షిణ ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి సన్నిహితమో మధ్య ద్రావిడ భాషాకుటుంబానికి సన్నిహితమో నిర్ణయిద్దాం.

పదవ్యుత్పత్తి (Etymology) :

సజాతీయ భాషాపదాల (cognates) ను పరిశీలించి రెండు భాషలు సన్నిహితంగా ఉన్నాయో లేవో తెలపవచ్చు. మూల ద్రావిడ భాష నుండి తెలుగులోకి వచ్చిన దేశి పదాలకు సజాతీయ భాషాదేశి పదాలతో పోల్చి ఒక పట్టికను 'సజాతీయ భాషా పదపట్టికను) తయారు చేయాలి. తెలుగులోని దేశిపదాలకు సజాతీయ భాషా పదాలు (cognates) ఉత్తర ద్రావిడ భాషలలో ఎక్కువగా ఉన్నాయా? మధ్య ద్రావిడ భాషలలో ఎక్కువగా ఉన్నాయా? దక్షిణ ద్రావిడ భాషలలో ఎక్కువగా ఉన్నాయా? అనే విషయాన్ని పరిశీలించి నిగ్గు తేల్చాలి. తెలుగులోని దేశి పదాలను ఏ ద్రావిడ భాషా కుటుంబంలో అధికంగా సజాతీయ భాషా పదాలుంటే తెలుగు ఆ భాషా కుటుంబానికి చెందిందని నిర్ధారించవచ్చు. తెలుగులోని 1056 క్రియా ధాతువులకు సజాతీయ క్రియా ధాతువులను ఆచార్య బి.హెచ్. కృష్ణమూర్తి గారు తమ సిద్ధాంత వ్యాసంలో ప్రదర్శించారు. ఈ ప్రక్రియను బట్టి తాత్కాలికంగా ఒక నిర్ణయానికి రావచ్చు. తమిళ, కన్నడ, మలయాళ భాషలలో సామగ్రి (material) సమగ్రంగా వున్న

గోండి, పర్జి, ఒల్లారి, కుఇ, కువి, కొండ, బ్రాహుఈ, మాల్తొ వంటి భాషలలో సమృద్ధిగా సమాచారం లేదు. అయినప్పటికి ఉన్న సామగ్రిని బట్టి పోల్చి చూడాలి. ఈ విషయాన్ని పరిశీలించేటప్పుడు తమిళ, కన్నడ, మలయాళ భాషలలో విపుల సాహిత్యం ఉన్న విషయాన్ని నిఘంటు బాహుళ్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని మధ్యోత్తర ద్రావిడ భాషలలో సారస్వత రాహిత్యాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని ఈ విషయ పరిశీలన కావించాలి. 1056 సజాతీయ క్రియాధాతువులను సాధ్యమైనన్ని సజాతీయ క్రియాధాతువులకు గ్రహించి తెలుగు ఏ ద్రావిడ ఉపకుటుంబానికి చెందిందో నిర్ణయించారు. ఈ పరిశీలన వల్ల తెలుగు దక్షిణ ద్రావిడ భాషా కుటుంబానికి చెందిందిగా స్థూలదృష్టికి తోస్తుంది.

తెలుగులో 1056 క్రియా ధాతువులు
కన్నడంలో 649 క్రియా ధాతువులు
తమిళంలో 781 క్రియాధాతువులు
తుళులో 500 క్రియాధాతువులు
పర్జీలో 220 క్రియాధాతువులు
కుఇ లో 291 క్రియాధాతువులు
గోండి 196 క్రియాధాతువులు
బ్రాహుఈ 67 క్రియాధాతువులు

తమిళ భాషలో సుమారు 1,000 దేశ్యపదాలు నిఘంటువులలో లభిస్తున్నాయి. అందువల్లనే తమిళం నుండి 781 సజాతీయ క్రియాధాతువులు తెలుగులోని 1056 క్రియాధాతువులకు లభించాయి. పర్జీ, ఒల్లారి, కోలామి భాషలలోతెలుగు క్రియాధాతువులకు (1056) లభించే సజాతీయ క్రియాధాతువులు రమారమి 200, పర్జీ, ఒల్లారి, కోలామి లలో లభించిన మొత్తం పదాలు 2,000. కుఇ భాషలో లభించిన పదాలు 1965 కాగా సజాతీయ క్రియాధాతువులు (1056) 291. పర్జీ, కుఇ, కోలామి, ఒల్లారి భాషలలో కూడా తమిళం భాషల వలె విపుల సారస్వతం, కోశనిర్మాణం జరిగి సుమారు 9,000 పదాలు లభించి ఉంటే తెలుగు క్రియా ధాతువులకు 900 సజాతీయ భాషాపదాలు లభించి ఉండేవి. ఈ లెక్కలను బట్టి దక్షిణ ద్రావిడ భాషల తోడి తెలుగు సంబంధం కంటె తెలుగుకు మధ్య ద్రావిడ భాషలతోడి సంబంధం దృఢతరమని నిర్ధారించవచ్చు.

శబ్దరూప నిర్మాణం (Morphology) :

ద్రావిడ భాషలలోని లింగం :

ద్రావిడ భాషలలో లింగ విధానం నాలుగు విధాలుగా ఉంది.

అ) ఈ వర్గానికి చెందిన భాషలలో లింగబోధకతా విధానం లేదు. ప్రాచీన ద్రావిడ భాషా స్థితికి ఈ భాషలు ప్రతినిధులు. బ్రాహుఈ, తొదలు ఈ తెగకు చెందినవి. బ్రాహుఈ లో మహత్తుకు సహితం లింగబోధకత నేటికీ లేదు. బ్రాహుఈ మూలద్రావిడంలో లింగబోధకత లేకపోవచ్చు.

ఆ) ఎ) పురుష వాచకాలకు ఏకవచనంలో ఒక ప్రత్యయాన్ని చేరుస్తారు.

బి) పురుష వాచకేతరాలకు ఏకవచనంలో ఒక ప్రత్యయాన్ని చేరుస్తారు.

సి) పురుష వాచకాలకు బహువచనంలో ఒక ప్రత్యయాన్ని చేరుస్తారు.

డి) పురుష వాచకేతరాలకు బహువచనంలో ఒక ప్రత్యయాన్ని చేరుస్తారు. మధ్య ద్రావిడ భాషలలో లింగబోధన పద్ధతి ఈ విధంగానే ఉంటుంది. పర్జీ, కోలామి, గోండి, కుఇ, కువి, ఒల్లారి మొదలయిన మధ్య ద్రావిడ భాషల్లో పద్ధతి ఇదే.

పర్జీ

ఏ.వ.	బ.వ.
ఓడ్ (వాడు)	ఓర్ (వారు పురుషులు మాత్రమే)
అద్ (ఆమె, అది)	అర్ (అవి. స్త్రీలు కూడా)

ఇ) ఎ) మహత్తులకు ఏకవచనంలో ఒక ప్రత్యయం.

బి) అమహత్తులకు ఏకవచనంలో ఒక ప్రత్యయం.

సి) మహన్మహతులకు బహువచనంలో ఒక ప్రత్యయం.

డి) మహతీత రామహత్తులకు బహువచనంలో ఒక ప్రత్యయం. తెలుగుభాష ఈ కోవకు చెందుతుంది. రాముడు, కృష్ణుడు, మగడు

ఇ) ప్రాయికంగా మహతీవాచకాలకు ఏ ప్రత్యయమూ చేరదు. అమ్మ, అక్క, పిన్ని, అత్త మహతీతరామహత్తులకు ము,వులను చేరుస్తారు. అల్లము, బెల్లము, ఆవు, పూవు.

ఎఫ్) మనుష్యులు వచ్చారు; స్త్రీలు వచ్చారు వారు వచ్చారు (స్త్రీలు, పురుషులు)

జి) ఆవులు వస్తున్నవి; చెట్లు కాస్తున్నవి అవి ఉన్నవి.

ఈ) ఎ) స్త్రీ, పుం, నపుంసకాలకు ఏకవచనంలో వేర్వేరు ప్రత్యయాలు చేరతాయి.

బి) స్త్రీ, పుం సామాన్య బహువచన ప్రత్యయం.

సి) నపుంసక బహువచన ప్రత్యయం తమిళ, మలయాళాది దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు ఈ తెగకు చెందుతాయి.

అ) మహదేకవచనం (ఆణ్‌పాల్ - న్) అవన్, ఇవన్, రామన్

ఆ) మహత్యేక వచనం (పెణ్‌పాల్ - ళ్) అవళ్, ఇవళ్, మగళ్

ఇ) నపుంసకైక వచనం (ఒన్టన్‌పాల్-తు /-దు)

ఈ) స్త్రీ పుం సామాన్య బహువచన ప్రత్యయం (పలర్‌పాల్ - ర్) అవర్, ఇవర్

ఉ) నపుంసక బహువచనం (పలవిన్‌పాల్ - వ్) అవై, ఇవై.

లింగ విధానంలో తెలుగు భాష ఏకవచన విధానంలో మధ్యోత్తర ద్రావిడ భాషలతోను, బహువచనంలో దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతోను సంబంధం కల్గి ఉంది.

ద్రావిడ భాషలలోని వచన విధానం :

ద్రావిడ భాషలన్నిటిలోను మహద్బహు వచన ప్రత్యయం రేఫ (-అర్; -ఇర్; ఉర్) గానే ఉంది. అమహద్బహు వచన ప్రత్యయం కొన్ని భాషలలో '-క్' గా కాగా మరికొన్ని భాషలలో -ళ్; ఇంకొన్ని భాషలలో -కళ్. కుఇ, గోండి, బ్రాహు ఈ భాషలలో '-క్' అ మహద్బహు వచన ప్రత్యయం.

గోండి

ఏ.వ.		బ.వ.
కై	(చేయి)	కైక్
పుల్లి	(పులి)	పుల్క్

మల్	(నెమలి)	మల్క్
రోన్	(ఇల్లు)	రోహ్క్
తలా	(తల)	తలహ్క్

కుఇ

ఏ.వ.		బ.వ.
మ్రహ్ను	(మ్రాను)	మ్రహ్క
కాడ	(పండు)	కాజ్గ
త్లా	(తల)	త్లాక

బ్రాకుఈ

ఏ.వ.		బ.వ.
బా	(నోరు)	బాక్
హోర్	(వేలు)	హోక్

తెలుగు, పర్జీ, కోలామి, ఒల్లారి భాషలు -క్, -కళ్ ప్రత్యయాలను అమహద్బహువచనంగా కల్గి ఉన్నాయి. తెలుగులో - లు వర్ణకం కూడా మహద్బహు వచనంగా ఉపయోగిస్తున్నారు.

ఉదా : యోధులు, వీరులు, తమ్ములు మొ॥నవి. అయినప్పటికి బాలురు, అల్లురు, మల్లురు మొదలయిన పదాలలో ఉన్న '-రు' మహద్బహు వచన ప్రత్యయం.

తెలుగులో '-కళ్' బహువచన ప్రత్యయం

తెలుగు

ఏ.వ.	బ.వ.
ఏనుగు	ఏనుగులు
నక్క	నక్కలు
మ్రాను	మ్రాకులు
ఎలుక	ఎలుకలు

తమిళం

ఏ.వ.	బ.వ.
యానై	యానైగళ్
నరి	నరిగళ్
మరమ్	మరంగళ్
ఎలి	ఎలిగళ్

అనుచిత విభాగం వల్ల తెలుగులో నక్క, ఎలుక మొదలయిన శబ్దరూపాలు ఏకవచనంలో ఏర్పడ్డాయి.

పర్జీ భాషలో అమహద్బహువచన ప్రత్యయం -ల్.

పర్జీ

ఏ.వ.		బ.వ.
గేరి	(గోరు)	గేరిల్
ఏను	(ఏనుగు)	ఏనుల్

పర్జీ భాషలోని మరో అమహద్బహువచన ప్రత్యయం -కుల్.

పర్జీ

ఏ.వ.		బ.వ.
కెల్	(రాయి)	కెల్‌కుల్
పెల్	(దంతం)	పెల్‌కుల్
తెల్	(తల)	తెల్‌కుల్
మెర్	(మ్రాను)	మెర్‌కుల్
ఎల్	(ఎలక)	ఎల్‌కుల్

తమిళ, మలయాళ, కన్నడ భాషలలో అమహద్బహువచన రూపం -కళ్.

కన్నడం

ఉమ్మి	(పొట్టు)	ఉమ్మికళు
ఆనె	(ఏనుగు)	ఆనెగళు
మర	(చెట్టు)	మరగళు
		మరంగళు

తెలుగులో అమహద్బహువచన ప్రత్యయంగా -ళ -లు -ళు ప్రసిద్ధం.

తెలుగు

ఏ.వ.	బ.వ.
సంవత్సరంబు	సంవత్సరంబుళ్ (-ళ)
కుఱ్ఱికాలు	కుఱ్ఱికాళ్ళు (ళు)
ఏఁడు	ఏండ్లు (-లు)
కల	కలలు (-లు)

అమహద్బహువచన విధానంలో తెలుగు పర్జీ, కోలామి, ఒల్లారి భాషలను పోలి ఉండి మధ్య ద్రావిడ భాషలతో సంబంధం కలిగి తమిళ కర్ణాటక మలయాళాది దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతో సంబంధం లేకుండా ఉంది. ఏవో కొన్ని పదాలలో మాత్రం దక్షిణ ద్రావిడ భాషల ప్రభావం (-కళ్ విషయంలో) కన్పిస్తుంది.

తెలుగు, ఒల్లారి, పర్జీ భాషలలో -తిల్/-తుల్ బహువచన ప్రత్యయం కన్పిస్తోంది.

తెలుగు

ఏ.వ	బ.వ.
చేయి	చేతులు (-తుల్)
నూయి	నూతులు (-తుల్)

పర్జీ

ఏ.వ	బ.వ
వార్ (వేరు)	వార్తిల్ (-తిల్)

ఒల్లారి

ఏ.వ	బ.వ.
కణీర్ (కన్నీరు)	కశీర్ తిల్ (-తిల్)

'-తులు' బహువచనంలో తెలుగు మధ్య ద్రావిడ భాషలతో సంబంధం కలిగి ఉంది.

ద్రావిడ భాషలలో విభక్తి విధానం :

ద్రావిడ భాషలలో పదాలకు విభక్తి ప్రత్యయం పరమయినపుడు మధ్యలో '-త్ - / -ట్' వంటి విభక్త్యుపసర్గ (Inflectional suffix) చేరుతుంది.

	ప్రథమా విభక్త్యంగం	ద్వితీయాదివిభక్త్యంగం
తమిళం	కాటు (అడవి)	కాట్ - ట్ - (<కాట్+త్)
	నిలమ్ (నేల)	నిల - త్త్ -
కన్నడం	మరమ్/మరవు (మ్రాను)	మర - ద్ -
గోండి	రోన్ (ఇల్లు)	రో - త్ -
	కై (చెయ్యి)	కై - ద్ -
పర్జీ	మెర్ (మ్రాను)	మెర్ - తొ -
	కెయ్ (చెయ్యి)	కెయ్ - తొ -

తెలుగులో -యి, -రు, -ఉ, -డు లు చివర కల కొన్ని పదాలకు ద్వితీయావిభక్త్యంగం ఏర్పడాలంటే -తి-/-టి- విభక్త్యుపసర్గగా వస్తుంది.

తెలుగు

ప్రథమా విభక్త్యంగం	ద్వితీయావిభక్త్యంగం
నూయి	నూ - తి -
ఏఱు	ఏటి (<ఏఱ్ + -తి-)
నోరు	నోటి (<నోన + -తి-)
గొడ్డలి	గొడ్డటి (<గొడ్డన్ + -తి)

తెలుగు, కుఇ, కొండ భాషలలో ద్వితీయాదివిభక్త్యంగరూపంగా -తి- చేర్చబడుతోంది. దాన్ని బట్టి వాటి సన్నిహిత సంబంధం ద్యోతకమవుతోంది.

సర్వనామాలు :

తెలుగులోని అస్మద్యుష్మదర్థక సర్వనామాల్ని మిగిలిన ద్రావిడ భాషలతో పోల్చి చూస్తే తెలుగు ఏ ద్రావిడ భాషా కుటుంబంతో సన్నిహితంగా ఉన్నదీ తెలుస్తుంది.
అస్మదర్థక ఏకవచనం

తెలుగు	ఏను / నేను	నన్ -, నా-
గోండి	అనా/నన్నా	నా -
కొండ	నాన్	నా-
పెంగొ, మండ	అన్	నా-
కుఇ	అను / నాను	నా-
కోలామి, నాయకీ, పర్జీ	అన్	అన్-
కూబి, మాల్తో	ఏన్	ఏంగ్
తమిళం	యాన్ / నాన్	ఎన్-
మలయాళం	ఞాన్	ఎన్-
కన్నడం	ఆన్ / నాను	ఎన్
మూలద్రావిడం	* యాన్	* యన్-

మూలద్రావిడంలో యా- లోపించి తెలుగు, కురుఖ్, మాల్తోలలో ఏ-గా మారుతుంది. ఈ విషయంలో తెలుగుభాష మధ్యోత్తర ద్రావిడ భాషలతో సంబంధం కల్గి ఉందే తప్ప దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతో కాదు.

అస్మదర్థక బహువచనం :

తెలుగు	ఏము/మేము	మమ్-
తమిళం	యామ్, యాంకళ్	ఎమ్, ఎంకళ్
మలయాళం	ఞా జ్ఞళ్	ఎజ్ఞళ్
తొద	ఎమ్	ఎమ్-
కొండ	మాన్, మాప్	మా-
మండ	ఆం	మా-
కురుఖ్, మాల్తో	ఏమ్	ఎమ్-
మూలద్రావిడం	* యామ్	* యమ్

మూల ద్రావిడ యామ్ తెలుగు, కురుఖ్, మాల్తోలలో 'ఏ' గా మారగా మిగిలిన ద్రావిడభాషలలో 'యా/ఆ' గా ఉంది. తెలుగుకు దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతో ఈ అస్మద్బహువచన పరిశీలన వల్ల సంబంధం లేదని తెలుస్తోంది.

యుష్మదర్థక ఏకవచనం :

తెలుగు	ఈవు / నీవు	నిన్ - / నీ-
తమి, మల	నీ	నిన్ -
కోత, తొద	నీ	నిన్ -
కన్నడ	నీన్ /నీను	నిన్
కొండ	నీను	నీ-
మండ	ఈవ్	నీ-
పెంగొ	ఏవ్ / ఏనెజ్	నీ-
పర్జీ	ఈవ్	ఇర్
కురుఖ్, మాల్తో	నీన్	నింగ్-
మూలద్రావిడ	* నీ(వ్)	* నివ్

తెలుగులోని 'నీకు' 'ఇనక్కు' నుంచి వర్ణ వ్యత్యయం వల్ల ఏర్పడింది. ఈ వర్ణ వ్యత్యయం గోండి, కొండ, పెంగొ, మండలలో జరిగింది. తృతీయాది విభక్త్యంగంగా ఏర్పడిన 'నీ-' ఈ విధంగా ఏర్పడిందే.

యుష్మదర్థక బహువచనం :

తెలుగు	ఈరు / మీరు	మిమ్- / మీ-
తమిళం	నీమ్ / నీర్	ఉమ్-
మలయాళం	నిజ్గళ్	నిజ్గళ్-
కన్నడం	నీమ్ / నీవు	నిమ్-
కొండ	మీరు	మీ-
పెంగొ	నీప్	మీ-
మండ	ఈమ్	మీ-
కుఇ	ఈరు / మీరు	మీ-
కురుఖ్, మాల్తో	నీమ్	నిమ్
మూలద్రావిడం	* నీమ్	* నిమ్

తెలుగులో కొండ, కుఇ లలోని ఈరు /మీరు పదాలకు మూలరూపం వీర్ అయి ఉండవచ్చు. తమిళంలోని 'వీర్' రూపం అర్వాచీనం.

మూలద్రావిడ భాషలోని యుష్మదస్మదర్థక ఔపవిభక్తిక రూపాలు తెలుగు, కువి భాషల్లో వర్ణప్రత్యయం పొంది నకార, మకార శబ్ద రూపాలు ఏర్పడ్డాయి. దీనిని బట్టి తెలుగు, కువి భాషలు ఒకే భాషాకుటుంబానికి చెంది ఉంటాయని మనం నిర్ధారించవచ్చు.

సర్వనామాల సమీక్ష వల్ల తెలుగుకు గోండి, కువి భాషలతో అత్యంత సన్నిహిత సంబంధం ఉన్నదని స్పష్టమవుతోంది. ఈ విషయాన్ని ఆచార్య బిహెచ్. కృష్ణమూర్తి గారు "The weight of evidence of the personal pronouns is there-

fore in favour of grouping Telugu with major sub group of Gondi - Kui - Konda Central Dravidian" (Telugu versal bases L. 263).

క్రియా స్వరూపం :

అకర్మక క్రియా ప్రాతిపదికలకు సకర్మక ప్రేరణ క్రియా ప్రాతిపదికలకు కల సంబంధాన్ని పరిశీలిద్దాం.

అకర్మక క్రియా ప్రాతిపదికకు త్, బ్, ప్‌లు లేదా ఇత్, ఇచ్, ఇప్‌లు గాని చేర్చగా సకర్మక క్రియాప్రాతిపదికలు లేదా ప్రేరణ క్రియాప్రాతిపదికలు ఏర్పడతాయి. ఈ పద్ధతి మధ్యోత్తర ద్రావిడ భాషలలో అవిరళం కాగా దక్షిణ ద్రావిడ భాషలలో విరళం.

	అకర్మక క్రియా ప్రాతిపదిక	సకర్మక క్రియాప్రాతిపదిక
కుఇ	అడ్-	అట్ (<అడ్ - త్-) చేర్చు
తెలుగు	అడఁగు	అడఁచు
	జరుగు	జరుపు
	కాలు	కాల్చు
కుఇ	పుహ్ (తడియు)	పుహ్ - ప్-

'-ఇంచు' అకర్మక క్రియాధాతువుకు చేరటం.

	అకర్మక క్రియాధాతువు	సకర్మక క్రియాధాతువు
తెలుగు	ఆడు	ఆడించు (ఆడు+-ఇంచు)
	ఓడు	ఓడించు (ఓడు+ఇంచు)
	నొచ్చు	నొప్పించు (<నొచ్చు+-ఇంచు)
	నవ్వు	నవ్వించు (<నవ్వు+-ఇంచు)
కొండ	పింద్ (మోయు)	పిండిన్ - (<పింద్+-ఇన్)

ఈ అకర్మక ప్రేరణ క్రియాధాతు నిర్మాణంలో కుఇ, కొండ, తెలుగు భాషలు ఒక పద్ధతిని అనుసరించగా దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు వేరే విధానాన్ని అనుసరించాయి. ఈ విషయంలో తెలుగుకు దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతోడి సంబంధం కంటె మధ్య ద్రావిడ భాషలతోడి సంబంధం ఎక్కువ అని స్పష్టంగా తెలపవచ్చు.

తెలుగు, గోండి, కొండ, పర్జీ, ఒల్లారి భాషలకు సన్నిహిత సంబంధముంది అని తెలపటానికి క్త్వార్థ బోధకమయిన -చి ప్రత్యయం (నిబద్ధ పదాంశం) ఈ భాషలన్నిటిలోను సమానం (Common) గా ఉండటం వల్ల ఈ సంబంధం ఋజువవుతుంది.

క్రియాధాతువు

	తెలుగు	
వర్		వచ్చి (<వర్ + -చి)
	గోండి	
తిన్		తిన్ జీ (<తిన్ + -చీ)

	కొండ	
వా		వాజీ (<వర్ + -చీ)
	పర్జీ	
నిల్		నిల్చి (<నిల్ + -చి)
	ఒల్లారి	
తిన్		తిన్జి (<తిన్ + -చి)
	గదబ	
ఇన్-		ఇన్‌జి (<ఇన్ + -చి)

తెలుగులోని నిలిచి, చూచి, చచ్చి మొదలయిన వాటిలోని -చి క్త్వార్థక ప్రత్యయంగా నిలుచు + -ఇ; చూచు + -ఇ, చచ్చు + -ఇ అని తప్పుగా విడదీసి '-ఇ' ని క్త్వార్థక ప్రత్యయంగా వ్యాకర్తలు గుర్తించి త్రాగు, సాగు మొదలయిన ధాతువులపై '-ఇ'ని చేర్చి త్రాగి, సాగి మొదలయిన క్త్వార్థక రూపాలను తయారుచేశారు. '-చి' క్త్వార్థక రూపంలో తెలుగు మధ్య ద్రావిడ భాషలయిన గోండి, ఒల్లారి, పర్జీ, కొండ భాషలతో సంబంధం కల్గి ఉంది.

విధ్యర్థకం :

కుఇ, కొండ, తెలుగు భాషలలోని విధ్యర్థక మధ్యమ పురుష క్రియా రూపాలలో ప్రయోగించబడే పురుషార్థక పదాంశం (Person morphene) ఈ భాషలు ఒకే కుటుంబానికి చెందుతాయి అనే విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తుంది.

విధ్యర్థకం

	ఏ.వ.	బ.వ.
తెలుగు	కొట్టు (-ము)	కొట్టుఁడు (<-ండు)
కొండ	కొల్ అ	కొండు (<కొణ్ + ట్-)
కుఇ	తినుము (<తిన్+ఉము)	తిన్‌జు (<తిన్ + త్ -)

మధ్యమ పురుష విధ్యర్థక బహువచన పురుషార్థక పదాంశం తు అని స్పష్టమవుతోంది. ఈ తు అనేదే సన్నివేశాల్ని బట్టి మార్పుపొందుతూంటుంది. దీన్ని బట్టి తెలుగుకు ఇ, కొండ భాషలతో సన్నిహిత సంబంధం కలదిగా తోస్తోంది. వ్యతిరేక క్త్వార్థ బోధక పదాంశమయిన -అక తెలుగు పర్జీల సన్నిహిత సంబంధాన్ని తెలుపుతుంది.

తెలుగు	**పర్జీ**
ఈయన (<ఈయ్ + -అక)	చేయక (<చేయ్ + -అక)
కొట్టక (<కొట్టు + -అక)	
రాక (<వర్ + -చ + -అక)	వెరక (<వెర్ + -అన)

ఈ పై ఉదాహరణలు తెలుగు పర్జీ భాషల సన్నిహిత సంబంధాన్ని తెలుపుతున్నాయి.

తెలుగు భౌగోళికంగా దక్షిణ ద్రావిడ భాషలతో అత్యధిక సంబంధం కలిగి ఉన్నప్పటికి శబ్దరూప ప్రమాణాన్ని (Morphological evidence) బట్టి మధ్య ద్రావిడ భాషలతో ఎక్కువ సంబంధం కల్గి ఉన్నదని చెప్పవచ్చు.

ఈ విషయాన్ని ఆచార్య కృష్ణమూర్తి గారు తమ తెలుగు క్రియాధాతు (Telugu versal bases P. 269) గ్రంథంలో ఈ ఈ విధంగా తెలిపారు : "Since it has also served exclusive features in common with South Dravidian in phonology rather than in morphology, it may be considered that Telugu has been in intimate geographical contact with the members of South Dravidian from a veryremote fast. The morphological evidence but it rather conclusively with Central Dravidian."

బ్రాహుఈ, కుడుఖ్, మాల్తోలు భౌగోళికంగాను శబ్దనిర్మాణం బట్టి కూడా వేరే కుటుంబంగా నిర్వివాదంగా పరిగణించబడ్డాయి.

దక్షిణ ద్రావిడోపకుటుంబంలో ఉన్న తమిళం, మలయాళం, కన్నడం, తుళు, కొడగు, తొద, కోత భాషలు వేరే ఉపద్రావిడ కుటుంబంగా భౌగోళికంగాను శబ్దరూప నిర్మాణాన్ని బట్టి భావించబడ్డాయి. ఉత్తర మధ్య ద్రావిడోపకుటుంబాలలో లేని పదాలు రమారమి 200 ఈ దక్షిణ ద్రావిడ భాషలలో ఉన్నాయి.

ఉదా :

తమిళం	:	అరణై 'ఒక రకం బల్లి'
కన్నడం	:	అరణె, రాణె
తుళు	:	అరణె, రాణె
తమిళం	:	అరి, అరిసి "బియ్యం"
మలయాళం	:	అరి
కన్నడం, కొడగు	:	'అక్కి' బియ్యం
తమిళం	:	ఇలై 'ఆకు'
తుళు	:	అరి, అక్కి
మలయాళం	:	ఇల 'ఆకు'
కన్నడం	:	ఎల, ఎలె 'ఆకు'
తమిళం, మల., కోత కేళ్	:	విను, అడుగు
తొద	:	కేళ్ విను, అడుగు

మూల దక్షిణ భాష నుండి మొదట విడిపోయిన భాష తుళు, తర్వాత కన్నడం వీటి నుంచి విడిపోయింది. తర్వాత తమిళ, మలయాళ భాషలు విడిపోయాయి. తమిళ మలయాళ భాషా సముదాయం నుంచి కొడగు విడిపోయింది. తొద, కోతలు తమిళ, మలయాళ, కొడగుల నుంచి విడిపోయాయి.

మధ్య ద్రావిడ భాషలు :

మధ్య ద్రావిడ భాషల సంఖ్య ఎక్కువ. దీనితోపాటు వీటి మధ్య వైవిధ్యం కూడా అధికమే. వీటిన ప్రత్యేక ద్రావిడోపకుటుంబంగా భావించటానికి ఈ భాషలలోని విలక్షణతలే కారణం.

1. లింగవచన విలక్షణతలు
2. అళ్‌తో ఉన్న స్త్రీ వాచక పదాలు అనేకం వీటిలో ఉండటం.
3. అమహద్బహువచనం నిత్యంగా వీటిలో ఉండుట.
4. మూలద్రావిడలోని య - అ - గా మారటం.
5. యుష్మదర్థక సర్వనామాల్లో న- లోపించటం.
6. మహదేకవచన సర్వనామం ఒకే రీతిలో ఉండటం.
7. క్త్వార్థక ప్రత్యయం -చి కావటం.
8. మధ్య ద్రావిడ భాషలకే పరిమితమయిన విశిష్ట పదాల సంఖ్య 50 కు పైగా ఉండటం.

అ)	తెలుగు	:	డప్పి, డప్పిక, దప్పిక, 'దాహం'
	కోలామి	:	అడ్డ్- 'దాహంవేయు'
	నాయకి	:	అడ్ 'దాహం'
	పర్జీ, గదబ	:	'దాహం, దాహంవేయు'.
ఆ)	తెలుగు	:	రాలు, రాల్చు
	కోలామి	:	రాల్, రాప్
	నాయకీ	:	రాల్, రాల్ప్
	గోండి	:	ఆర్
	కొండ	:	ఆర్
ఇ)	పర్జి	:	ఏయిర్, ఏదిళ్ 'పడవళ్ళు'
	గదబ	:	ఆదిర్, ఆదుర్ 'పడవళ్ళు'
ఈ)	తెలుగు	:	ఇలుగు / ఈలుగు / నీలుగు 'చచ్చు'
	పర్జి, గదబ	:	ఈల్ 'పడు'
ఉ)	తెలుగు	:	దువ్వు
	కోలామి	:	దువ, డూ
	గోండి	:	డువ్, డువ్వాల్
ఊ)	తెలుగు	:	ఆకు 'పత్రం'
	కొండ	:	అక్ 'పత్రం'
	పెంగొ, మండ	:	అకి 'పత్రం'
	కుఇ, కువి	:	ఆకు 'పత్రం'
ఎ)	తెలుగు	:	పండు 'ఫలం'
	పర్జి	:	వెంద్, వెండ్ 'ఫలం'
	గదబ	:	పండ్

పెంగొ, మండ : పంజ్ 'ఫలం'
కుఇ, కువి పజ్

మధ్య ద్రావిడ భాషల అంతర్విభాగాన్ని పి.ఎస్.ఎస్. ఈ విధంగా విభజించారు.

అ) మూల ద్రావిడ భాష మొట్టమొదట రెండుగా విభక్తమయింది.

మూల మధ్య ద్రావిడ భాష

తెలుగు, కువి కోలామి, పర్జి

కోలామి, పర్జి ఉపకుటుంబం తర్వాతి కాలంలో కోలామి, నాయకీ; పర్జీ గదబలుగా రెండుగా చీలిపోయింది.

తెలుగు కువి భాషలు ఏకభాషగా ఉన్న కాలంలో కొన్ని భాషా పరిణామాలు జరిగాయి.

1. వర్ణ వ్యత్యయం : గోండి, కొండ భాషలలో పదాదిని అచ్చులు కల పదాలలోనే వర్ణ ప్రత్యయం జరిగింది.
2. యుష్మదస్మదర్థక సర్వనామాల ఔపవిభక్తిక రూపాలలోనే వర్ణ వ్యత్యయం జరుగుతుంది.

మూల ద్రావిడంలో అన్, అమ్, ఇన్, ఇమ్‌లు వర్ణ వ్యత్యయం వల్ల క్రమంగా నా-; మా -; నీ-; మీ- లుగా మారాయి. అర్వాచీనాంధ్రంలోను, కొన్ని గోండి మాండలికాలలోను, కొండ, కుఇ మాండలికాలలోను, కువి లోను ఈ ఔపవిభక్తి రూపాల సామ్యం వల్ల ప్రథమావిభక్తి రూపాలలోను ఏకవచనంలో నకారాన్ని బహువచనంలో మకారాన్ని పదాదిలో చేర్చుకున్నాయి.

ముఖ్యంగా ఈ ఉపకుటుంబంలో విధ్యర్థకంలో -ట్ అనే నూతన బహువచన ప్రత్యయం సృష్టించబడింది.

ఈ మధ్య ద్రావిడోపకుటుంబం నుండి మొట్టమొదట విడిపోయిన భాష తెలుగు. ఈ కాలం క్రీ.పూ. 1000 సంవత్సరాల కాలం కావచ్చు. గోండి కువి సముదాయం నుంచి మొదట విడిపోయినది గోండి భాష. కొండ-కువి సముదాయం నుంచి కొండ మొదట విడిపోయింది.

పెంగొ, మండ, కుఇ, కువి భాషలు ఒక సముదాయానికి చెందినవిగా భావించవచ్చు. ఇవి ఒకే ఉపభాషా కుటుంబానికి చెందినవిగా భావించవచ్చు. వీటిని గురించి ఇటీవల విశేష పరిశ్రమ జరిగింది.

మూల ద్రావిడ (మూ.ద్రా) భాష నుండి మొట్టమొదట ఉత్తర ద్రావిడ (ఉ.ద్రా.) భాషలు విడివడ్డాయి. వాటి నుండి బ్రాహుఈ తొలుత విడిపోయింది. తర్వాత కుడుఖ్, మాల్తోలు ప్రత్యేక భాషలుగా ఏర్పడ్డాయి.

మూలద్రావిడం

మూల ఉత్తర ద్రావిడం

బ్రాకుఈ మూలకుడుక్ - మాల్తొ

కుడుఖ్ మాల్తొ

మూల ద్రావిడం నుంచి మూల మధ్య ద్రావిడ (మూ.మ.ద్రా.) భాష ఏర్పడిందని అది తర్వాతి కాలంలో విభిన్న భాషలుగా విడివడిందని ద్రావిడ భాషా శాస్త్రజ్ఞులు భావించారు.

మూల ద్రావిడం

మూల మధ్య ద్రావిడం

మూల తెలుగు - కువి		మూలకోలామీ - పర్జి
మూలగోండి - కువి		మూలకో. నాయకీ మూపర్జి - గద
మూలకొండ - కువి	కోలామి నాయకీ పర్జీ	గది
మూలపెంగొ - కువి		
మూత్ర పెంగో - మంక	మలకున్నా - కువి	
పెరగొ	దుండకుఇ	కువి

మధ్య ద్రావిడ భాషలలో తెలుగుకు మాత్రమే ప్రాచీన సాహిత్యం ఉంది. క్రీ.శ. 6వ శతాబ్ది నుంచి శాసనాలు, క్రీ.శ. 11వ శతాబ్ది నుండి సారస్వతం ఉంది.

మూలద్రావిడం నుండి విడివడిన మరో ఉపభాషా కుటుంబం మూలదక్షిణ ద్రావిడ (మూ.ద.ద్రా.) భాష. ఈ ఉప భాషా కుటుంబ విభజన ఈ విధంగా ఉంది.

మూల ద్రావిడం

మూల దక్షిణ ద్రావిడం

మూల కన్నడం - తమిళం

మూల తమిళం - మలయాళం

మూలకోత - తొద

తమిళం మలయాళం కొడుగు కోత తొద కన్నడం తు ళు

ఆచార్య బిఎచ్. కృష్ణమూర్తి గారు ద్రావిడ భాషలను నాలుగు ఉపభాషాలుగా విభజించారు. ఆచార్య పి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం గారు ద్రావిడ భాషలను మూడు ఉపభాషా కుటుంబాలుగానే నేటికీ భావిస్తున్నారు. ఉత్తర ద్రావిడ భాషల విషయంలో వీరికి బేధాభిప్రాయం లేదు. దక్షిణ ద్రావిడ భాషల విషయంలోను అంతగా భేదాభిప్రాయం ఉన్నట్లు కన్పించటంలేదు. ఇంతవరకు తమిళం, మలయాళం, కొడగు, కోత్, తొద, కన్నడం, తుళు భాషల్ని (7) మాత్రమే దక్షిణ ద్రావిడ భాషలుగా అందరూ గుర్తిస్తుండగా ఆచార్య కృష్ణమూర్తి గారు ఇరుళ, కుఱుంబ, బడగ, కొరగ భాషలను పై ఏడింటికి చేర్చి మొత్తం 11 భాషలను దక్షిణ ద్రావిడ భాషలు (1) (Southern group [SD1] అని పేరు పెట్టారు. బడగ, కన్నడ, మాండలికమని, కొరగ, తుళుమాండలికమని ఇరుళ, కుఱుంబలు ప్రత్యేక భాషలు కావని ఆచార్య పి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం గారు పేర్కొన్నారు.

మధ్య ద్రావిడ భాషల విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలు అధికంగా ఉన్నాయి. మధ్య ద్రావిడ భాషలలో "కోలామి, నాయకి, నాయకి (చంద), పర్జి, ఒల్లారి, గదబలను మధ్య ద్రావిడ భాషలుగా ఆచార్య భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి గారు పేర్కొన్నారు. వీటిలోని నాయకి ని కోలామి మాండలికంగా ద్రావిడ భాషలు గ్రంథకర్తలు పేర్కొని ఒల్లారిని గదబ మాండలికం గా భావించి వేరేగా గుర్తించలేదు. ఆవె భాషపై పరిశోధన కావించిన ఆచార్య బి. కృష్ణారెడ్డి, పర్వతనేని సుబ్బారావు గారు 'ఆవే' ప్రత్యేక ద్రావిడభాష అని పేర్కొంటున్నారు.

తెలుగు, గోండి, కొండ, కుఇ, కువి, పెంగొ, మండ భాషలను ఆచార్య కృష్ణమూర్తి గారు దక్షిణ మధ్య ద్రావిడ భాషలు 11 (SD II) గా భావించి వేరే ద్రావిడ ఉపభాషా కుటుంబంగా భావించారు. వీరి అభిప్రాయం ప్రకారం ద్రావిడ భాషలను నాలుగు ఉపకుటుంబాలుగా విభజించాలి. ఆవిధంగా చేయనవసరం లేదని ఆచార్య పి.ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం గారు ఐ.జెడి.ఎల్. (జనవరి 2004) లో పేర్కొన్నారు. ఈ విషయాలన్నిటిని పరిశీలిస్తే ద్రావిడ భాషలపై ఇంకా పరిశోధన కొనసాగించాల్సిన అవసరం ఉందని స్పష్టపడుతోంది.

ఆధార గ్రంథములు :

చక్రధరరావు, లకంసాని. 1968 : భాషాశాస్త్ర వ్యాసములు, తెలుగుశాఖ, ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ, విశాఖపట్నం - 3.

సుబ్రహ్మణ్యం, పి.ఎస్. 2000 : ద్రావిడ భాషలు, పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగువిశ్వవిద్యాలయం, లలిత కళాక్షేత్రం, పబ్లిక్ గార్డెన్స్, హైదరాబాదు - 4.

చదువదగిన గ్రంథాలు :

Krishnamurti, BL. 2003. : The Dravidian Languages, Cambridge University Press, The Eduinburoph Building, Cambridge (B22RU), United Kingdom.

Subrahmanyam, P.S. 2004. : The Dravidian Languages (BL. Krishnamurti), IJDL, Dravidian Linguistic Association, Kerala Panini Building, St. Xavier's College P.o. Tiruvananthapuram, Kerala.

202TL21

Model Question Paper

M.A (Telugu)

Second Semester

Paper-II-Historical Lingistics

Tiem: Three hours   Maximum : 70 marks

Answer any FIVE questions

Answer questions carry equal marks

1. ధ్వని సూత్రాలు - అపవాదాలు అనే అంశాన్ని చర్చించండి.

2. ధ్వని మార్పులకు కారణాలు గురించి వివరించండి.

3. అర్థ పరిణామాన్ని వర్గీకరించండి.

4. ఆదాన రకాల గురించి వివరించండి.

5. మాండలిక పటాలు - ప్రామాణిక భాషా సమస్యలని వివరించండి.

6. మండలం నిర్వచనం తెలిపి, మాండలికాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయో కారణాలు విశదీకరించండి.

7. భారతదేశంలోని భాషాకుటుంహాల గురించి రాయండి.

8. ద్రావిడ భాషల వ్యాప్తిని గురించి రాయండి.

9. ఆర్య ద్రావిడ భాషల పరస్పర ప్రభావాన్ని సాదోహరణంగా వివరించండి.

10. ద్రావిడ భాషల్లో తెలుగు స్థానాన్ని నిర్ణయించండి.